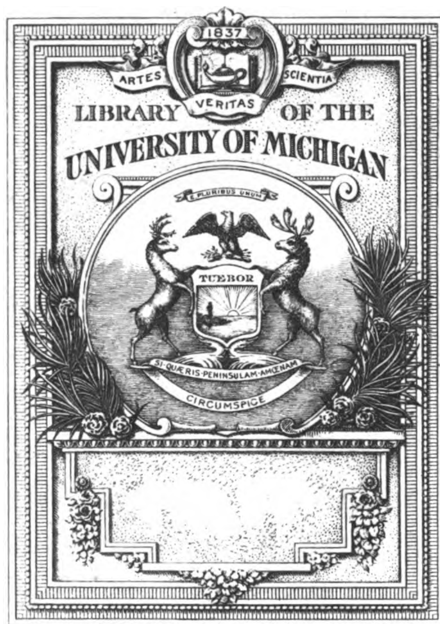

1837
ARTES
VERITAS
SCIENTIA
LIBRARY OF THE
UNIVERSITY OF MICHIGAN
E PLURIBUS UNUM
TUEBOR
SI QUÆRIS PENINSULAM AMŒNAM
CIRCUMSPICE

[illegible]
stud. phil.

OPERA ACADEMIAE SCIENTIARUM ET ARTIUM
SLAVORUM MERIDIONALIUM.

DJELA

JUGOSLAVENSKE AKADEMIJE

ZNANOSTI I UMJETNOSTI.

KNJIGA XVII.

U ZAGREBU 1896.

TISAK DIONIČKE TISKARE.

AKCENTI U GLAGOLA.

NAPISAO

GJURO DANIČIĆ.

IZDALA

JUGOSLAVENSKA AKADEMIJA ZNANOSTI I UMJETNOSTI.

DRUGO IZDANJE.

U ZAGREBU 1896.

KNJIŽARA JUGOSLAVENSKE AKADEMIJE (DIONIČKE TISKARE.)

Kako sam prošlijeh godina pretraživao akcente i njihove promjene u samostavnijeh riječi,[1] isto sam ih onako rad pretražiti i u glagola. Od misli kojih sam se prije držao nije me do sada moglo ništa odvratiti što se o toj stvari pisalo; a najbolje što se pisalo nije ni protivno mojim mislima, ako se razumijemo. Glavno je u mene što držim da naš jezik ima dva različna duga i dva različna kratka sloga onda kad ne može biti sumnje da je na njima akcenat (gláva, zlâto, màgla, slȁva), i da su s jednijem od taka dva duga sloga, na kojima je za cijelo akcenat, jednaki svi ostali dugi slogovi, za koje bi se moglo misliti da na njima nije akcenat, i za to da nam trebaju četiri znaka kojima bismo bilježili kad treba dva različna duga i dva različna kratka sloga. Od kuda dolazi ta razlika izmegju slogova, o tom ja nijesam govorio; a što rečena četiri znaka za četiri različna sloga, na kojima je bez svake sumnje akcenat, zovem akcentima, ili što za ta četiri sloga govorim da je na njima akcenat, od tuda se valja da ne može izvoditi da mislim da ona razlika dolazi samo od akcenta, a da nikake sumjese s kvantitetom nema; ja bih prije rekao da se u tome samo od sebe razumije ono što neki vele da odričem. Što se tiče samijeh znaka, ja ne mogu dokučiti da bi bilo razumnije ostaviti sadašnja četiri znaka za to, što svaki njih pokazuje kakav je koji slog i kvantitetom i akcentom, pa tobože rastavljajući kvantitet od akcenta uzeti dva znaka za dvojaki kvantitet i na oba dodavati još dva znaka za dvojaki akcenat; to bi bilo pisanje kakovo ja ne

[1] Vidi Slavische bibliothek, herausgegeben von Fr. Miklosich, bd. 1. 1851. Гласник VIII. 1856. XI. 1859.

mogu vjerovati da želi ko od onijeh koji sadašnjemu pisanju zabavljaju što miješa kvantitet s akcentom, kao da ne bi i u govoru bilo oboje smiješano u sva četiri pomenuta sloga. A što duge slogove, o kojima bi se moglo misliti da na njima nije akcenat a koji su — kako ja znam — jednaki s jednijem od ona dva duga sloga na kojima je za cijelo akcenat, bilježim istijem znakom, kojim bilježim taj dugi slog na kom je za cijelo akcenat, ni tijem niti zabacujem kakoga kvantiteta niti dajem kake slave akcentu, a mislim da i ne griješim, jer ne činim ništa drugo nego dva sloga koja mi se čine da jednako glase, i o kojima mi nije poznato da je ko doista dokazivao da ne glase jednako, bilježim jednakim znakom. A da bi se i dokazalo, da ta dva sloga ne glase jednako, onda bismo istina dobili još jednu vrstu slogova, za koje bi trebao još jedan znak, razlikovali se oni od ostalijeh samijem kvantitetom ili i kvantitetom i akcentom, ali ni onda ne bi što se do sada zabavljalo sadašnjemu pisanju vrijedilo više nego što sada vrijedi, t. j. ne bi se ni najmanje potvrdilo da je kaka pogrješka što se svakim od sadašnja četiri znaka bilježi u jedno i kvantitet i akcenat. — Lako može biti pogrješaka u dojakošnjim člancima mojim, ali ne mogu priznati da je koja doslije popravljena ili otkrita. Još lakše može biti da sam u ovom članku na više mjesta pogriješio; ko bi mi pogrješke popravio, ja bih mu veoma zahvalan bio.

Pregledajući glagolima akcente uzimaću ih najprije po vrstama u koje ih dijeli nauka o oblicima, jedno za to što i osnove same, po kojima ta dioba biva, donose glagolu u oblicima njegovijem ovaki ili onaki akcenat, a drugo zà to da bi se svaki glagol mogao lakše naći i s njim se mogla lakše otkriti svaka pogrješka koju bih učinio. Na pošljetku ću sabrati pravila koja se u tom pregledanju pokažu za akcente u glagola.

Neki oblici imaju na nekim slogovima u najviše glagola ˆ; tako ima sadašnje vrijeme i prilog sadašnjega vr. na umetku izmegju osnove i nastavka, ili na slogu u kom se taj umetak izgubio, n. p. tresêm, vidîm; tresûći, vidéći; tako drugo pregjašnje vr. u drugoj polovini umetka: tresijâh; tako prilog pregjašnjega vr. na samoglasnom koje se nagje pred nastavkom: pletâvši, molîvši. Tijeh slogova ne ću pominjati osim kad je na njima drugi akcenat.[1]

---

[1] Vuk u gramatici pred rječnikom staroga izdanja na str. LX i LXI svjedoči da neki glagoli na tijem slogovina u sadašnjem vr. mogu i imati i

Glagoli prve vrste.

Što se jednima njih osnova svršuje na suglasno, drugima na samoglasno, trećima čas na suglasno čas na samoglasno, od tuda biva te jedni u nekim oblicima imaju jedan slog više ili manje nego drugi, a od tuda već može nastati megju njima razlika u akcentu. S toga ću ih razdijeliti na troje: 1. kojima se osnova svršuje na suglasno, 2. kojima se osnova svršuje na samoglasno, 3. kojima se osnova svršuje čas na suglasno čas na samoglasno. Da ih pregledamo tijem redom.

I. Glagoli prve vrste s osnovom na suglasno.

Svjema je prostijem osnova od jednoga sloga; a akcenat imaju na njoj u infinitivu jedni ´: trésti, drugi ˋ: plèsti, treći ˶: grȉsti.

1. U kojih je prostijeh akc. ´ u infinitivu na prvom slogu.

U njih ostaje isti akcenat u svijem oblicima osim onijeh koje ću na po se spomenuti, n. p. trésti; trésêm, trésêš, trésê, trésêmo, trésête, trésû; trésoh, trésosmo, trésoste, trésoše; trésijâh, trésijâše, trésijâše, trésijâsmo, trésijâste, trésijâhu; trési, trésimo, trésite; trésûći; trésâv, trésâvši; trésla, tréslo; trésen, trésena, tréseno. — U drugom pregjašnjem vr. (imperf.) ostaje isti akcenat i onda kad mu se umetak *ija* skrati u *a:* trésâh, trésâše, trésâše, trésâsmo, trésâste, trésâhu.[1]

U 2. i 3. licu jed prvoga pregjašnjega vr. (aorist) mijenja se ´ na ˆ: trêse.[2]

U prvom pridjevu mijenja se ´ na ˆ u onijem padežima koji nemaju za se nastavka pa im ostanu na kraju dva suglasna od kojih je krajnje *l*, te se megju dva suglasna umetne *a* i krajnje se *l* pretvori u *o*, a ti su padeži prvi jednine i s njim jednaki četvrti jedn., n. p. trêsao.[3] — Glagoli kojima se osnova svršuje

---

ne imati ˆ; izmegju glagola u kojih tako dvojako može biti navodi iz prve vrste tresem i lijem, iz pete vrste snujem, i iz šeste kazujem; uz to ne treba smetnuti s uma da na istom mjestu samo s akcentom ˆ na rečenim slogovima navodi glagole prve vrste pletem i pečem, i glagole druge vrste metnem, dignem.

[1] métijâh i métâh. Vuk, rječn. kod mésti.

[2] Vuk, rječn. star. izd. LXII.

[3] tako se mijenja taj akcenat i u adjektiva, n. p. nágla, náglo, a u muškom rodu u 1. pad. jed. nâgao (vidi u Vukovu rječniku; pogrješka je u mojim oblicima 1863. str. 43 nágao), tako svijètla (ist. svétla, zap. svítla), svijètlo, a u muškom rodu u 1. pad. jed. svȉjetao (— svêtao, svîtao).

na *d*, *t*, te se u prvom pridjevu krnji gubeći krajnje suglasno, ne mijenjaju akcenta u tom obliku onako kao ostali, nego mjesto njihova ^ imaju ̏, n. p. mȅo (a ´ ostaje i u njih gdje je u ostalijeh: méla, mélo).[1] — A glagol od osnove rast ne gubeći u tom obliku krajnjega glasa u osnovi, mijenja i akcenat u tom obliku kao ostali, koji ne gube krajnjega glasa u osnovi: râstao (u ostalijem padežima rásla, ráslo itd.).[2]

U složenijeh ovakih glagola ostaje akc. ´ ondje, gdje je u prostijeh, n. p. istrésti; istrésêm, istrésêš, istrésê, istrésêmo, istrésête, istrésû; istrésoh, istrésosmo, istrésoste, istrésoše; istrési, istrésimo, istrésite; istrésla, istréslo; istrésâv, istrésâvši; istrésen, istrésena, istréseno. — A gdje se u prostijeh mijenja ´ na ^, ondje složeni takogjer imaju ^, ali u njih slog koji je pred tijem akcentom, dobija ̏ u 2. i 3. licu jed. prvoga pregj. vr., n. pr. ȉstrêse; — a u prvom pridjevu slog koji je pred ^ dobija ̀, n. p. ìstrêsao, nàrâstao. Kad se u ovom pošljednjem obliku mijenja ´ na ̏, onda u složenijeh otpada ̏ a slog prednji dobija ̀, n. pr. zàmeo. — Koji su tako složeni da nemaju sprijed cijela sloga više nego prosti, u njih ne može ni biti ovijeh razlika, nego akcenat ostaje kako je u prostijeh, n. pr. smȅo, sméla itd.

Ali složeni tako da sprijed imaju dva sloga više nego prosti, u 2. i 3. licu prvoga pregj. vr. mjesto ̏ na slogu pred ^ imaju ga na drugom od sloga na kom je ^, n. pr. prȅobûče. A u prvom pridjevu ostaje ̀ pred slogom na kom je ^ kao u složenijeh s jednijem slogom, n. p. preòbûkao.

Taki su ovi glagoli sa svojima složenima:

s osnovom na *t:* mésti, za-, iz-, o-, po-, pod-, raz-, s-, u-; rásti,[3] do-, za-, iz-, na-, ob-, od-, po-, pod-, pri-, pro-, raz- se, s-, uz-;[4]

s osnovom na *z, s,* i to na *z:* vésti (acu pingere), do-, iz-, na-, o-, pod-, raz-, u-; vŕsti se, za-, iz-, na-, od-, ot-, po-, raz-, u-; — na *s:* trésti, iz-, na-, od-, po-, pre-, pro-, raz-, s-, uz-;

---

[1] tako biva i u adjektiva od jednoga sloga kad se iza akcenta ´ promijeni *l* na *o*: gnjíla, gnjílo, gnjȉo; bijèla (= béla), bȉo (= bȅo).

[2] Ovaj bi pridjev u svijeh glagola odregjen mijenjao u svijem padežima ´ na ^, pred kojim bi u složenijeh najbliži slog imao ̀: ùzêblî.

[3] koje glasi i résti.

[4] Vuk ima nàgnjesti a prostoga gnjesti nema; Budman pak gram. 77 piše gnjésti, po tome bi i ovaj glagol išao ovamo.

s osnovom na *b, p, v,* i to na *b:* dúpsti, za-, iz-; zépsti, na-, o-, po-, pre-, pro-, u-; skúpsti, iz-, o-, po-, pro-; — na *p:* cŕpsti, iz-, na-; — na *v:* žívsti, do-, na-, nad-;

s osnovom na *g, k, h,* i to na *g:* léći, za-, iz-, na-, raz- se, u- se; — na *k:* vúći, do-, za-, iz-, na-, obúći, odvúći, po-, pod-, pre-, pri-, pro-, raz-, s-, u-, pres-, preobúći; túći, do-, za-, iz-, na-, o-, po-, pre-, pri-, pro-, raz-, s-, u-; — na *h:* vrijèći (ist. vréći, zap. vrići), o-. Ne sumnjam da ovamo ide i taj pošljednji glagol, koji u svijem oblicima ima akcenat kao i ostali ovoga reda, samo mu u prvom pridjevu prvi padež jed. muškoga roda piše Vuk (u rječniku) v ȑ h a o i prema tome ò v r h a o; ali mislim da je to pogrješka mjesto v r̂ h a o i ò v r̂ h a o, koja se lako može razumjeti kad se uzme na um da se *h* ne govori svuda te dolaze tri vokala jedan do drugoga, koji se jedan uz drugi lako pomijeraju, te smetaju razabrati akcenat.[1]

Glagoli druge vrste koji neke oblike imaju po prvoj, ako u nekima izmegju tijeh oblika i imaju akcenat kao ovi glagoli, opet se u drugim oblicima, koje imaju po prvoj vrsti, razlikuju od ovijeh akcentom. Vidi br. 7.

2. U kojih je prostijeh akc. ˋ u infinitivu na prvom slogu. Oni su dvojaki: u jednijeh ostaje isti akcenat u sadašnjem vr., a u drugih se mijenja.

a. Akcenat ostaje bez promjene u svijem oblicima osim onijeh koje ću na po se spomenuti, n. p. pèći; pèčêm, pèčêš, pèčê, pèčêmo, pèčête, pèkû; pèkoh, pèkosmo, pèkoste, pèkoše; pècijâh, pècijâše, pècijâše, pècijâsmo, pècijâste, pècijâhu; pèci, pècimo, pècite; pèkûći; pèkâv, pèkâvši; pèkla, pèklo; pèčen. — U drugom pregj. vr. ostaje isti akcenat i kad mu se umetak *ija* skrati u *a,* n. p. plètâh, plètâše; žèžâh, žèžâše itd.

U sadašnjem vr. u 1. i 2. licu mn. može se akcenat i promijeniti tako da otpadne ˋ s prvoga sloga, pa drugi slog, umetak *e,* dobije ˊ, n. p. pečémo, pečéte, pletémo, pletéte.

U prvom pregj. vr. u 2. i 3. licu jed. mijenja se ˋ na ̏, n. p. plȅte, plȅte; pȅče, pȅče.

U prvom pridjevu u 1. pad. jed. muškoga roda mijenja se ˋ na ̏, n. p. pȅkao, grȅbao. Isto biva i kad se krnji osnova gubeći

[1] I oni koji su u ovoga glagola u infinitivu izgubili ѣ uz *r,* imaju na samom *r* ˊ: vŕći, ovŕći. Vidi u Vukovu rječniku.

s kraja *d, t,* n. p. plëo, mëo; ali samo u tom padežu, a u drugima ostaje ` : plèla, mèla. Glagol kojemu je osnova *bod* u tom obliku gubeći krajnje *d* dobiva dva *o* jedno do drugoga, te ih oba slijeva u ô: *bô* (mjesto *bòo)*; u ostalijem padežima ostaje `: bòla, bòlo.

U drugom pridjevu u svijem padežima osim prvoga jed. muškoga roda otpada s prvoga sloga ` pa prelazi na drugi, n. p. pletèna, pletèno; pečèna, pečèno; grebèna, grebèno. Ovaj pridjev kad je odregjen, onda ima ` na prvom slogu u svijem padežima: pèčenî, pèčenâ, pèčenô.

U složenijeh ostaje akcenat kako je u prostijeh, osim kad je u prostijeh ̏, n. p. oplèsti; oplètêm, oplètêš, oplètê, oplètêmo (opletémo), oplètête (opletéte), oplètû; oplètoh, oplètosmo, oplètoste, oplètoše; oplèti, oplètimo, oplètite; oplètâv, oplètâvši; oplèla, oplèlo; oplèten, opletèna, opletèno. — A kad se u prostijeh promijeni ` na ̏, onda složeni gube akcenat sa sloga na kom je u prostijeh, pa im na slog koji je pred tijem slogom dolazi ̏, i to u 2. i 3. licu jed. prvoga pregj. vr., n. p. ȍplete, prȉvede, prȉveze,[1] ȕteče; — a u prvom pridjevu dolazi na isto mjesto `, n. pr. ìspekao, ògrebao, dòvezao; tako i u glagola kojima se u tom obliku krnji osnova: òpleo, dòveo.

Taki su ovi glagoli sa svojima složenima:

s osnovom na *d, t,* i to na *d:* bòsti, za-, iz-, na-, nad-, o-, po-, pod-, pri-, pro-, s-, u-; vèsti,[2] do-, za-, iz-, na-, nad-, ob-, od-, po-, pod-, pre-, pri-, pro-, raz-, s-, u-, uz-; grèsti;[3] — na *t:* mèsti, za-, iz-, o-, po-, raz-; plèsti, do-, za-, iz-, na-, o-, po-, pre-, raz-, s-, sa-, u; cvàsti, pro-, raz- se, u-, rascvjèsti se;

s osnovom na *z, s,* i to na *z:* do-vèsti, za-, iz-, na-, nad-, od-, po-, pod-, pre-, pri-, raz-, s-, sa-, u-; — na *s:* nèsti sa složenima o kojima će kao i o njemu biti još na po se govor;

s osnovom na *b, v,* i to na *b:* grèpsti, za-, iz-, na-, o-, po-, pre-, raz-; — na *p:* tèpsti se, stèpsti se;

s osnovom na *g, k,* i to na *g:* žèći, za-, o-, po-, pod-, pro-, raz-, sa-, u-; — na *k:* pèći, do-, za-, iz-, na-, o-, po-, pod-, pre-,

---

[1] Vidi u Vukovu rječniku kod privesti privedem i privesti privezem.

[2] Bjesnilo je divlje Turke
na sve naše kraje velo. P. Petrović Njeguš, šćep. 107.

[3] u mojim Oblicima srpskoga jezika stoji griješkom na str. 68 grédêm. Vidi Vukov rječn. i Budm. gram. 76.

pri-, u-; tèći, do-, za-, iz-, na-, o-, ob-, po-, pre-, pri-, pro-, raz-, s-, u-.

Glagol nesti i složeni njegovi u oblicima u kojima ima cijelu osnovu ima i akcenat kao i ostali glagoli ovoga reda: nèsti, nèsêm, donèsêm, donèsêš, donèsê, donesémo, doneséte, donèsû;[1] donèsoh, dȍnese, dȍnese, donèsosmo, donèsoste, donèsoše; donèsi; donèsen, donesèna. A u kojim se oblicima osnova krnji, te mu se i samoglasno mijenja, u njima je i akcenat drugačiji: po što otpadne krajnje *s*, a *e* se pretvori u glas koji je u staro vrijeme bio ѣ, dolazi na taj glas u infinitivu ʹ, mjesto kojega u južnom govoru na drugi od njegova dva glasa kojima zamjenjuje staro ѣ dolazi ̀: nijèti, snijèti (istočno néti, snéti, zapadno níti, sníti). U složenijeh, koji imaju cio slog više nego prosti, mijenja se u infinitivu taj ʹ na ˆ, pa na slog koji je pred ˆ dolazi ̀, a tada u južnom govoru mjesto ˆ na prvi od dva glasa kojima zamjenjuje staro ѣ dolazi akcenat ̏, koji opet otpada kad pred njim ima ̀ : dònijeti (istočno dònêti, zapadno dònîti), zànijeti, ìznijeti, nànijeti, nàdnijeti, òbnijeti, òdnijeti, pònijeti, pòdnijeti, prènijeti, prìnijeti, prònijeti, ràznijeti, ùnijeti, ùznijeti.[2] Tako je i u prvom pregj. vr. u složenijeh, osim 2. i 3. lica jed., u kojima se ne krnji osnova: ìznijeh (istočno ìznêh, zapadno ìznîh), ìznijesmo, ìznijeste, ìzniješe.[3] U prvom pridjevu u prostoga i u složenoga koji nema cijela sloga više nego prosti, dolazi ʹ u svijem padežima koji imaju nastavak za se: nijèla (ist. néla, zap. níla), snijèla (ist. snéla, zap. sníla); a u padežima koji nemaju za se nastavka nego na kraju ostaje *l*, pa se *l* pretvara u *o*, dolazi ̏: snȉo (ist. snȅo[4]); u složenijeh koji imaju cio slog

---

[1] U sadašnjem vr. kao da mogu ovi glagoli imati i drugačiji akcenat: Vuk u rječniku kod dònijeti ima ne samo donèsêm nego i dònesêm, kao da bi u prostoga bilo nèsêm; ni kod jednoga od ostalijeh složenijeh ne pominje Vuk da je i tako.

[2] Vidjećemo i drugih glagola gdje se akcenat ʹ prostijeh mijenja u složenijeh na ˆ; isporedi br. 5 a. Ipak kao da su od ovoga glagola složeni u običaju i bez rečene promjene u infinitivu: Vuk u rječniku ima za istočni govor uz dònêti, pònêti i donéti, ponéti.

[3] u prostoga kad bi bio u običaju u tom obliku i u složenoga s krnjom osnovom koji nijednoga sloga nema više nego prosti, a to je snijeti, mislim da u množini ne bi bio taj akc. ˆ, nego ʹ: snijèsmo (istočno snésmo, zapadno snísmo), snijèste (ist. snéste, zap. sníste), snijèše (ist. snéše, zap. sníše), pa se u složenijeh, koji imaju cio slog više nego prosti, mijenja u množini ʹ na ˆ.

[4] mjesto snêl, kao bȅo m. bêl, bȉo m. bîl, južno bȉjel.

više nego prosti, mijenja se u tom obliku akc. ', koji je u prostoga, na ^, kao i u infinitivu, ali na slogu pred ^ ne stoji ` kao u infinitivu, nego ̏: dönijela (ist. dönêla, zap. dönîla), dönijelo (ist. dönêlo, zap. dönîlo), dönijeli (ist. dönêli, zap. dönîli); a sa sloga na kom je u prostoga ̏ prelazi taj akcenat na prednji slog: dönio (ist. döneo). U drugom pridjevu dolazi takogjer ^, i na slog pred njim ̏: dönijet (ist. dönêt, zap. dönît), dönijeta (ist. dönêta, zap. dönîta).

b. Mijenja se akcenat ` na ̏ u sadašnjem vr., u drugom pregjašnjem, u prilogu sadašnjega vr., u zapovjednom i u prvom pridjevu muškoga roda u 1. pad. jed., u kom se pošljednjem obliku tako mijenja i u onijeh naprijed, n. p. lëžêm, lëžêš, lëžê, lëžêmo, lëžête, lëgû; lëzi, lëzimo, lëzite; lëgao.

U ostalijem svijem oblicima i u samom drugom i trećem licu jed. prvoga pregj. vr. ostaje bez promjene `: lèći; lègoh, lèže, lèže, lègosmo, lègoste, lègoše; lègâv, lègâvši; lègla, lèglo.

Još je samo u dva glagola tako, ali ni u njih nije sa svijem tako; to su m ò ć i i r è ć i. Prvi u 1. licu jed. sadašnjega vr. imajući staro *u* zadržava akcenat `, inače je kao u gornjega: mògu, möžêš, möžê, möžêmo, möžête,[1] mögû; mògoh, mòže, mòže, mògosmo, mògoste, mògoše; mògâv, mògâvši; mögao, mògla, mòglo; imajući prilog sadašnjega vr. mijenja i u njemu akcenat ` na ̏: mögûći; a kako ima i drugo pregjašnje vrijeme, mijenja i u njemu akcenat: mögâh, mögâše, mögâše, mögâsmo, mögâste, mögâhu; — u zapovjednom ima drugačije nego l e ć i, tu mu akcenat ` ostaje bez promjene kao u onijeh naprijed; istina on prost nema sad zapovjednoga, ali složeni koji ga imaju pokazuju da je tako: pomòzi, pomòzite. Isto je tako i u glagola r è ć i: mijenja se akcenat u oblicima u kojima se mijenja u l è ć i, osim zapovjednoga: rëčêm, rëčêš, rëčê, rëčêmo, rëčête, rëkû; rëkao; u zapovjednom ostaje bez promjene, kao u m o ć i: rèci, rècimo, rècite; tako ostaje u ostalijem oblicima: rèkoh, rèče, rèče,[2] rèkosmo, rèkoste, rèkoše; rèkâv, rèkâvši; rèkla, rèklo; u njega ima i drugi pridjev, te i u njemu akcenat ostaje s promjenom kao u onijeh glagola pod a.: rèčen, rečèna, rečèno, i kad je odregjeno: rèčenî, rèčenâ, rèčenô.

U složenijeh osim ̏ drugi akcenti ostaju gdje su u prostijeh; a ̏ otpada sa sloga na kom stoji u prostijeh, pa slog koji je pred

---

[1] tako i kad se *ž* pretvori u *r*: mörêš, mörê, mörêmo, mörête.
[2] Vidi u Vukovu rječniku kod r e ć i.

njim dobija ̀ : zàležêm, zàležêš, zàležê, zàležêmo, zàležête, zàlegû; prìlezi, prìlezimo, prìlezite; zàlegao; — tako m o ć i kad je složen imajući u sadašnjem vr. u 1. licu jed. *em* mjesto staroga *u*, izjednačuje to lice i u akcentu s ostalijem licima: pòmožêm, pòmožêš, pòmožê, pòmožêmo, pòmožête, pòmogû; pòmogao; tako ostaje i u složenijeh sa dva sloga: potpòmožêm. — Tako bi trebalo da je i u glagola složenijeh od r e ć i; ali u svijeh njih Vuk piše u svom rječniku sadašnje vrijeme kao da u prostoga nema promjene u akcentu: izrèčêm, srèčêm itd.; po tome mislim da taj glagol i kad je prost može biti bez promjene u akcentu u sadašnjem vr. onako kao oni pod a., te se s njima i u ostalom slagati, koje se potvrgjuje i tijem što sam 2. i 3. lice jed. prvoga pregj. vr. slušao kao u onijeh pod a.: „rȅče“, kao što i A. Mažuranić u gram. 103 piše, a po tom i „nè reče“. Ali sam složene u sadašnjem vremenu slušao i onako kako prosti s pomenutom promjenom ište: ȍdrečêš, pòrekû, čim se potvrgjuje da se taj glagol i s rečenom promjenom u akcentu kad je prost doista govori. — U infinitivu se glagolu r e ć i osnova r e k krnji onako kako je spomenuto naprijed za glagol n e s t i, te samoglasno svoje mijenjajući dobija i akcenat drugi, i to (kako je sada poznato) akcenat ̑, mjesto kojega u južnom govoru na prvi od dva glasa kojima se zamjenjuje staro ѣ, dolazi ̏ : rȉjeti.[1]

Složeni su od l e ć i: zalèći, nalèći, odlèći, polèći, podlèći, prilèći, razlèći se, slèći; — od m ȍ ć i: izmȍći, odmȍći, pomȍći, premȍći, smȍći, zanemȍći, iznemȍći, potpomȍći, prenemȍći, pripomȍći; — od r è ć i: zarèći se, izrèći, narèći, obrèći, odrèći, porèći, podrèći, prorèći, razrèći, srèći, urèći. Izmegju ovijeh složenijeh neki imaju neke oblike po drugoj vrsti, gdje će se i spomenuti.

Glagole druge vrste, koji neke oblike imaju po prvoj vrsti, i u nekima izmegju njih ̀, vidi kod br. 10.

---

[1] Tako u Vukovu rječniku; tako i u Budmanovoj gramatici 81. Ali ja sumnjam da će biti tako, i prije bih rekao da će i u tom infinitivu biti akcenat onaki kaki je u krnjem infinitivu od osnove n e s. Valja uzeti na um da se po krajevima gdje se ovaj oblik govori ovako s krnjom osnovom ponajviše govori svaki infinitiv bez krajnjega *i*, dakle i r ȋ j e t, pa lako može biti da je u pomenute knjige samo prema tome skraćenom r ȋ j e t došao i cijeli r ȋ j e t i s takim akcentom, a onaj skraćeni imao bi taki akcenat i onda kad bi cio glasio r i j è t i.

3. U kojih je prostijeh akcenat ̏ na prvom slogu u infinitivu. Oni su dvojaki: u jednijeh ostaje isti akcenat u svijem oblicima a u drugih se mijenja.

a. Akcenat ostaje bez promjene u svijem oblicima, n. p. sjȅsti; sjȅdêm, sjȅdêš, sjȅdê, sjȅdêmo, sjȅdête, sjȅdû; sjȅdoh, sjȅde, sjȅde, sjȅdosmo, sjȅdoste, sjȅdoše; sjȅdi, sjȅdimo, sjȅdite; sjȅdâv, sjȅdâvši; sljȅzao, sljȅzla; tako i kad se osnova u pošljednjem obliku krnji: sjȅo, sjȅla; u oblicima kojih ne može imati ovaj svršeni glagol vidi se akcenat u drugoga: jȅdâh (jȅgjâh), jȅdâše, jȅdâše, jȅdâsmo, jȅdâste, jȅdâhu; jȅdûći; jȅden, jȅdena, jȅdeno. — Tako ostaje i onda kad koji oblik ima po drugoj vrsti: sjȅdnêm, pȁdnêm.

Kad su ovaki glagoli složeni tako da imaju jedan slog više nego prosti, onda gube ̏ sa sloga na kom stoji kad nijesu složeni, pa na slogu pred njim dobijaju ̀, n. pr. zàsjesti; zàsjedêm, zàsjedêš, zàsjedê, zàsjedêmo, zàsjedête, zàsjedû; zàsjedoh, zàsjede, zàsjede,[1] zàsjedosmo, zàsjedoste, zàsjedoše; zàsjedâv, zàsjedâvši; ùljezao, ùljezla; zàsjeo, zàsjela; ìzjeden, ìzjedena. — Tako i u složenijeh su dva sloga dolazi ̀ na slogu najbližem do prostoga: zaùjesti, zaùjedoh.

Ovamo idu ovi glagoli, izmegju kojih neki imaju neke oblike i po drugoj vrsti, ali opet s istijem akcentom:

s osnovom na *d, t,* i to na *d:* jȅsti, dò-jesti, za-, iz-, na-, o-, ob-, od-, po-, pre-, pro-, raz-, u-, zau-; pȁsti, dò-pasti, za-, iz-, na-, o-, od-, po-, pod-, pre-, pri-, pro-, raz- se, u-, zapo-, napo-, spo-; sjȅsti, zà-sjesti, na-, od-, o-, po-, pod-, pri-, pro- se, raz-, uz- (ùsjesti); — na *t:* srȅsti, òbresti, prèsresti, prìsresti, sùsresti;

s osnovom na *z:* sljȅsti, zà-ljesti, iz-, na-, pre-, u-;

s osnovom na *g, k,* i to na *g:* dò-bjeći, za-, iz-, od-, po-, pre-, pri-, raz- se, u-, uz-; vȑći, svȑći, dò-vrći, za-, iz-, na-, od-, po-, pod-, pre-, pro-, raz-; dȉći, ìz-dići, na-, o-, po-, pri-, uz-; zà-ljeći, iz-, na-, pre-, u-; stȉći, dò-stići, po-, pre-, sa-, su-; — na *k:* svȉći, nà-vići, òbići se, od-, pri-; klȅći, po-; klȉći, po-, pro-; mȑći, smȑći se, zà-mrći, o-; zàmući, ùmući; nȉći, ìz-nići, od-, po-, pri-, pro-, uz-; pȕći, ìs-pući, na-, pre-, pri-, pro-, raz- se; cȉći; cȑći.

[1] U Vukovu rječniku stoji 2. i 3. lice jed. prvoga pregj. vr. zabilježeno ovako kako sam stavio u više glagola koji ovamo idu: nàljeze, prèljeze, ìzbježe, prèbježe, nàlježe, prèlježe, òdviče, ùmuče, prìniče, ùzniče, nàpuče; tako Budman ima: dòpade, ràsjede se, gram. 161. 222.

Od glagola j ë s t i sadašnje vr. kad je bez umetka u svijem licima osim trećega množine, ima na osnovi ˆ, mjesto kojega u južnom govoru po poznatom zakonu na prvi od dva glasa kojima se zamjenjuje u osnovi staro ѣ dolazi ̏, a prema tijem licima i treće mn. odbacivši od osnove krajnje suglasno ima i akcenat isti: ȉjem, ȉješ, ȉje, ȉjemo, ȉjete, ȉjû. Kad je složen, otpada ̏ pa naprijed na najbliži slog dolazi ̀: ìzijem, ùijem itd. U istočnom govoru, gdje je *je* mjesto južnoga *ije*, dolazi ˆ u jednini a u množini ʹ ne samo u 1. i 2. licu nego i u 3., kad je od ovakoga sadašnjega vr.: jêm, jêš, jê, jémo, jéte, jédû.

Glagole druge vrste koji imaju neke oblike po prvoj vrsti s ovijem akcentom, vidi kod br. 14.

b. Mijenja se akc. ̏ na ʹ u sadašnjem vr., u prilogu sadašnjega vr., u drugom pregj. vr., i u zapovjednom, n. p. prédêm, prédêš, prédê, prédêmo, prédête, prédû; prédûći; prédijâh, prédijâše, prédijâše, prédijâsmo, prédijâste, prédijâhu;[1] prédi, prédimo, prédite. U južnom govoru ako ʹ dogje na slog u kom je u staro vrijeme bilo ѣ, mjesto toga akcenta dolazi ̀ na drugo od dva glasa kojima se tada zamjenjuje staro ѣ: sijèčêm (ist. séčêm, zap. síčêm), sijèčêš, sijèčê, sijèčêmo, sijèčête, sijèkû; sijèkûći; sijècijâh, sijècijâše, sijècijâše, sijècijâsmo, sijècijâste, sijècijâhu; sijèci, sijècimo sijècite.

U 2. i 3. licu jed. prvoga pregj. vr. mijenja se ̏ na ˆ, n. p. prêde. Tako ako je ʹ na slogu u kom je u staro vrijeme bilo ѣ, u južnom govoru mjesto toga akcenta dolazi ̏ na prvi od dva glasa kojima zamjenjuje staro ѣ: sȉječe (ist. sêče, zap. sîče).

U ostalijem oblicima ostaje ̏: prësti, sjëći; prëdoh, prëdosmo, prëdoste, prëdoše, sjëkoh, sjëkosmo, sjëkoste, sjëkoše; prëdâv, prëdâvši, sjëkâv, sjëkâvši; sjëkao, sjëkla; prëden, prëdena; sjëčen, sjëčena; ostaje ̏ i onda kad se osnova krnji gubeći krajnje *d:* prëo, prëla.

Kad su ovaki glagoli složeni tako da imaju koji slog više nego prosti, onda gube ̏ sa sloga na kom stoji u prostijeh pa na slogu koji je pred njim dobijaju ̀, n. p. òpresti; òpredoh, òpredosmo, òpredoste, òpredoše; òpredâv, òpredâvši; òpreo, òprela, òdsjekao, òdsjekla; òpreden, òpredena; tako i u složenoga koji ima dva sloga više nego prosti: odàsjeći. — A na kom slogu u pro-

[1] strízijâh. Vuk, rječn. kod s t r i ć i.

stijeh dolazi ^ (a to je u ovijeh glagola samo u prvom pregj. vr.), na tom slogu ostaje taj akcenat i u složenijeh i na prvi slog dolazi ̏, n. p. ȍprêde, ȕkrâde, ȍdsiječe (ist. ȍdsêče); tako i u složenoga koji ima dva sloga više nego prosti: ȍdasiječe (ist. ȍdasêče). — Kad je u prostoga ', ostaje i u složenoga tako kako je u prostoga, n. p. oprédêm, oprédêš, oprédê, oprédêmo, oprédête, oprédû, odsijèčêm (ist. odséčêm); oprédi, oprédite, odsijèci (ist. odséci), odsijècimo (ist. odsécimo).

Taki su ovi glagoli:

s osnovom na *d:* klȁsti, ràsklasti; krȁsti, dò-krasti se, iz-se, na-, po-, pod-, pri- se, u-; prȅsti, ìz-presti, na-, nad-, o-, pre-, raz-, u-;

s osnovom na *z*, *s*, i to na *z:* grȉsti, zgrȉsti, zà-gristi, iz-, na-, od-, pod-, pre-, pro-, raz-, u-; mȕsti, zà-musti, iz-, na-, po-, u-; — na *s:* pȁsti, spȁsti, nà-pasti, o-, po-; ovaj se posljednji razlikuje od ostalijeh u drugom pridjevu, gdje mijenja ̏ na ': spásen, spásena, spáseno, popásen;

s osnovom na *g, k*, i to na *g:* strȉći,[1] ìstrići, o-, pre-, pro-, raz-, sa-; — na *k:* sjȅći zà-sjeći, iz-, na-, o-, ob-, od-, oda-, po-, pod-, pre-, pro-, raz-, sa-, u-;

s osnovom na *v*, koje u nekim oblicima otpada: pljȅti. Što se u toga glagola osnova u nekim oblicima krnji, s toga mu je i akcenat u tijem oblicima drugačiji nego u ostalijeh ovoga reda. Kad mu je osnova cijela, akcenat mu je kao u ostalijeh: plijèvêm (ist. plévêm), plijèvêš, plijèvê, plijèvêmo, plijèvête, plijèvû; plijèvûći; plijèvi, plijèvimo, plijèvite. U drugom pridjevu imajući cijelu osnovu ima, ako se ne varam, akc. ' kao izmegju ovijeh glagola glagol pȁsti (pásêm): plijèven (ist. pléven).[2] I složen slaže se s ostalijem ovoga reda: ȍpljeti, oplijèvêm itd. A u oblicima u kojima mu se osnova krnji te se svršuje na samoglasno, izjednačuje se i u akcentu s glagolima kojima se osnova svršuje na samoglasno, na ime s glagolom b i t i (percutere): pljȅh, pljȅ, pljȅsmo, pljȅste, pljȅše, pljȅo, pljȅla.

---

[1] U Vukovu je rječniku kod toga glagola zabilježeno da mu je 2. i 3. lice jed. u aoristu s t r ȉ ž e; ali bojim se, to će biti pogrješka, premda i A. Mažuranić u gram. 103 ima ne samo ‚s t r ȉ ž e' nego i ‚p r ȅ s t r i ž e'.

[2] Kažu mi da se taj glagol u zapadnom govoru govori u sadašnjem vr. bez *v* s akcentom ̏: plȉjêm, a tako i u drugom pridjevu s nastavkom *t* i i akcentom ^: plît.

II. Glagoli prve vrste s osnovom na samoglasno.

Svjema je prostima osnova od jednoga sloga, osim jedinoga glagola u p i t i ili v a p i t i, koji se akcentom izjednačuje sa složenima.

4. Svi prosti imaju akc. ̏ u infinitivu na osnovi, n. p. čȕti.

Akcenat ostaje bez promjene u sadašnjem vr., u drugom pregjašnjem vr. i u prilogu sadašnjega vr., n. p. čȕjêm, čȕjêš, čȕjê, čȕjêmo, čȕjête, čȕjû; čȕjâh, čȕjâše, čȕjâše, čȕjâsmo, čȕjâste, čȕjâhu; čȕjûći. Tako je u svijeh.

I u prvom pregj. ostaje ̏ bez promjene, ali ne u svijeh, n. p. čȕh, čȕ, čȕ, čȕsmo, čȕste, čȕše; tako i b i t i (percutere) i drugi. Ali neki u 2. i 3. licu jed. mijenjaju ̏ na ̑, a u ostalijem licima ostaje ̏, n. p. lȉh, lî, lî, lȉsmo, lȉste, lȉše; tako i v i t i (viere), p i t i i b i t i (esse);[1] je li još u kojega glagola tako, nijesam mogao doznati; izmegju onijeh koji su samo složeni u običaju, spomenuće se poslije oni u kojih ta promjena biva.

U zapovjednom svi mijenjaju ̏ na ̑: čûj, čûjmo, čûjte; pîj, pîjmo, pîjte.

I u prilogu pregjašnjega vr. svi mijenjaju ̏ na ̑: čûv, čûvši; lîv, lîvši.

Tako i u drugom pridjevu, kad postaje nastavkom *t*, svi mijenjaju ̏ na ̑: lît, lîta, lîto. A kad taj oblik postaje nastavkom *en,* mijenja se u svijeh ̏ na ̀ u padežima koji za se nemaju nastavka: čȕven, bȉjen, lȉven ili ljèven; a u ostalijem padežima prelazi taj ̀ na drugi slog: čuvèna, čuvèno, bijèna, bijèno, livèna, livèno ili ljevèno; a kad se pred nastavkom *en* izgubi *i* pretvorivši se u *j* ili (u š i t i) u *v*, dolazi ̏ na *e* u padežima koji nemaju za se nastavka: bjȅn, švȅn, a u ostalijem padežima ̀ : bjèna, švèno. Kad je ovaj pridjev, koji postaje nastavkom *en,* odregjen, u svijem mu padežima stoji akcenat kao u prvom pad. jed. muškoga roda kad je neodregjen: čȕvenî, čȕvenâ, čȕvenô; bjȅnî, bjȅnâ, bjȅnô.

U prvom pridjevu u nekih ostaje ̏ u svijem padežima: čȕo, čȕla, čȕlo; bȉo (percutere), bȉla, bȉlo; — a u drugih se mijenja na ′ u svijem padežima koji imaju za se nastavak, a u padežu

[1] za l i t i svjedoči i Vuk u rječn. star. izd. LXIII da je tako; b i t i (esse) on ima u istoj knjizi LVII u 2. i 3. licu jed. bez promjene u akcentu; ali kako za taj glagol tako i za ostale koje spomenuh slušavši ih i poredivši sa složenima njihovijem za cijelo držim da na rečeni način mijenjaju akcenat, a svjedoči i Budman, gram. 108.

koji za se nema nastavka pa mu se krajnje *l* pretvara u *o*, povraća se ̏ na osnovi: bȉo, bíla, bílo; tako još ova tri: vȉo, víla, vílo;[1] pȉo, píla, pílo; dȁo, dála, dálo.[2]

Složeni svi gube u infinitivu ̏, pa na slogu prvom pred njim dobijaju ̀, n. p. zàčuti. Kad su složeni tako da imaju dva sloga više ostaje im ̀ na istom mjestu, n. p. zaùzbiti, obàviti. — U sadašnjem vremenu nije u svijeh složenijeh jednako premda im je kad nijesu složeni akcenat jednak. Od čuti složeni gube u tom obliku akc. ̏, koji je u prostijeh, pa pred slogom na kom je bio ̏ dobijaju ̀: dòčujêm, dòčujêš, dòčujê, dòčujêmo, dòčujête, dòčujû; tako je i u složenoga dòspjeti: dòspijêm itd. A ostali gubeći takogjer ̏ koji je u prostijeh dobijaju ̏ pred slogom, na kom je u prostijeh: ȉzbijêm, ȉzbijêš, ȉzbijê, ȉzbijêmo, ȉzbijête, ȉzbijû; nȁvijêm, dȍlijêm, ȍtkrijêm, ȕmijêm, pȍpijêm, ȕtijêm, prȉšijêm, ȍbujêm, nȁzujêm[3] itd.; glagoli u kojih je ova druga promjena, kad su složeni tako, da imaju dva sloga više nego prosti, gube ̏ s toga sloga pa na slogu pred njim dobijaju ̀: zàuzbijêm, ìznebijêm, òbuzbijêm, prìdobijêm,[4] òbavijêm,[5] òbalijêm, pòdnapijêm, prèobujêm. U sumnji sam za glagol vàpiti ima li u sadašnjem vr. akcenat kao složeni od čuti ili kao ovi drugi: Vuk u rječniku ima vàpijêm, ùpijêm i zaùpijêm, ali kod poùpiti zabilježio je pòupijêm, a to bi onda bilo kad bi bez po bilo ȕpijêm. Budman, koji bi mogao znati kako je, piše u svojoj gram. 83 vȁpijêm, ȕpijêm. — U drugim oblicima, u kojima je u prostijeh ̏, složeni svi gubeći taj akc. dobijaju ̀ na slogu prvom pred onijem s kojega je otpao ̏: zàčuh, zàču, zàču, zàčusmo, zàčuste, zàčuše; ràzbih, ràzbi, ràzbi, ràzbismo, ràzbiste, ràzbiše; zàčuo, zàčula, zà-

[1] ‚Ovo bílo, ono se svílo'. — ‚Guje mu se oko srca víle'.

[2] Tako je i u glagolskoga pridjeva koji je sada adjektiv: gnjȉo, gnjíla, gnjílo. A ta razlika u akcentu nalazi se i u mnogih adjektiva; tako je bijȅla (ist. béla, zap. bíla), bijȅlo (ist. bélo, zap. bílo), u prvom padežu jed. muškoga roda bȉo (ist. bȅo), gdje je akcenat ̏ zamjena akcentu ̂ s toga što se *l* pretvorilo u *o*, a da toga nije, bio bi akc. ̂, kao što se na istoj riječi može vidjeti u južnom govoru, gdje se govori i bȉjel = bêl, i kao što pokazuje n. p. adjektiv crn, koji n. p. u ženskom i srednjem rodu glasi cŕna, cŕno, a u muškom cȓn.

[3] tako je tijem glagolima zabilježeno sadašnje vrijeme u Vukovu rječniku, a što u njemu kod izuti stoji ìzujem biće pogrješka.

[4] tako je tom glagolu zabilježeno sadašnje vrijeme u Vukovu rječniku, pak će biti pogrješka što kod zadòbiti stoji zȁdobijêm.

[5] pogrješke mislim da su u Vukovu rječniku pȍdavijêm, rȁzavijêm.

čulo; ùbio, ùbila, ùbilo; sȁšven; tako i kad su složeni sa dva sloga: zaùzbih, zaùzbi itd.

U zapovjednom, gdje se akcenat mijenja na ˆ, složeni imaju ˋ pred slogom na kom je ˆ: pòpîj, òbûj, obàvîj, obàvîjte.

Drugačije je u ostalijem oblicima u kojima je u prostijeh ˆ; u 2. i 3. licu jed. u prvom pregj. vr., kad je u prostoga ˆ, dolazi u složenoga ̏ pred slogom na kom je ˆ: pȍlî, ȍbû; a kad je složen tako da ima dva sloga više premješta se ̏ naprijed: ȍbavî. Isto je tako i u drugom pridjevu kad prosti ima ˆ: pȍlît, pȍvît, ȍbavît, pȍdnapît.

Gdje je u prostoga ˋ na kom god slogu, ostaje ondje i u složenoga: izbìjen, polìven, poljèven, izbijèna, prolivèno, obuvèni; tako i odregjenom složenom ostaje ˋ gdje je u prostoga odregjenoga: ubìjenî, ubìjenâ.

U prvom pridjevu u kojim se oblicima u prostijeh mijenja ̏ na ´, u njima ne ostaje u složenijeh ´, nego se mijenja u složenijeh na ˆ, pa preda nj dolazi ̏: ȕvîla, sȁvîlo, pȍpîli, dȍbîli, prȍdâli, ȕdâla.[1] Kad su složeni tako da imaju dva sloga više nego prosti dolazi ̏ na prvi slog slog: ȍbavîla, pȍnapîli se, zȁdobîli.

Glagoli koji ovamo idu ovi su sa svojima složenima: bȉti (percutere), zbȉti, zà-biti, iz-, na-, o-, od-, po-, pod-, pre-, pri-, pro-, raz-, sa-, u-, uz-, zauz-, obuz-, suz-, spod-; bȉti (esse), zbȉti se, dò-biti, za-, po-, pro-, sne- se, zado-, prido-, izne-; vȉti (viere), svȉti, dò-viti se, za-, iz-, na-, nad- se, ob-, od-, po-, pod-, pre-, pri-, raz-, sa-, u-, uz-, obàviti, podàviti, razàviti; vȉti (ululare), svȉti, zà-viti; lȉti, slȉti, dò-liti, za-, iz-, na-, ob-, od-, pod-, po-, pre-, pri-, pro-, raz-, sa-, u-, oba-; gnjȉti, sà-gnjiti, pro-,[2] obȁgnjiti; krȉti, skrȉti, zà-kriti, nad-, od-, po-, pod-, pre-, pri-, sa-, u- se; mȉti, ìz-miti, o-, u-; pȉti, zà-piti se, iz-, na-, nad-, o-, od-, po-, pre-, pri-, pro-, u- se, pona- se, podna- se; plȉti, splȉti se, prè-pliti; rȉti, zà-riti, z-, ob-, pod-, pre-, raz-; tȉti, ù-titi; šȉti, zà-šiti, na-, ob-, od-, po-,

[1] to biva i u prostoga kad je pred njim ne: ‚i to bílo, zla nȅ bîlo.' Ima i drugih riječi sa ne složenih gdje isto biva, n. p. jáka, jáko, jâk, složen sa ne: nȅjâka, nȅjâko, nȅjâk; tako vrijème (vréme) složeno sa ne: nȅvrijeme (nȅvrême); tako sam slušao gdje se i prílika složena sa ne govori nȅprîlika. — U nekim krajevima, na ime u Dubrovniku, ostaje u složenijeh glagola u ovom obliku akcenat kako je u prostijeh: povíla, popíla, prodála. Vuk poslov. XLII. ne bílo. Budman gram. 229.

[2] Magazin dalm. 1861. 69.

pre-, pri-, pro-, raz-, sa-, u-; čüti, dò-čuti, za-, na-, po-, pri-, pro-, sa-; smjëti, i ovaj s osnovom od dva sloga, te je jednak sa složenima: vàpiti ili ùpiti i njegovi složeni zaùpiti, poùpiti, i ovi koji su samo složeni u običaju: dòspjeti, nàspjeti, prìspjeti, ìzuti, nàzuti, òbuti, ùžiti, — i ovi o kojima treba na po se koju reći: pjëti; znäti, dò-znati, za-, po-, pri-, sa-, u-, spo-, zapo-, oba-, pripo-, raza-, raspo-, supo-, upo-; däti, dò-dati, za-, iz-, na-, o-, po-, pre-, pri-, pro-, raz-, u-, pou-, preu- se, razu-, prepro-, raspro-, prido-; djëti, zdjëti, dò-djeti se,[1] za-, na-, o-, pre-, pri-, sa-, u-, zao-, izo-, preo-, prio-; stäti, dò-stati, za-, na-, ne-, o-, op-, po-, pre-, pri-, raz- se, sa- se, u-, zao-, izo-, nedo-, odu-, podu-, pone-; ìći, kojemu ću i složene na po se spomenuti.

Nekima izmegju ovijeh glagola neki oblici postaju drugačije nego ostalima, te im je i akcenat u tijem oblicima drugačiji; za to sam ih rad na po se spomenuti.

b ȉ t i (esse) u sadašnjem vr. ima osnovu b u d, ali mu je akc. kao u ostalijeh: büdêm, büdêš itd.; koji složeni njegovi imaju tu osnovu u sadašnjem vr., u njih otpada ̏ sa sloga na kom je u prostoga, pa pred njim dolazi ̏: pròbudê; a kojima je složenima u tom obliku osnova *bi,* oni na slogu pred tijem slogom dobijaju ̏; döbijêm; ako li su složeni još s jednijem slogom dobijaju ̀ na prvi slog: zàdobijêm, kao što je već spomenuto. U prilogu sadašnjega vr. prosti nema akcenta na osnovi nego na slogu u kom je umetak ima ́: budúći. U zapovjednom imajući takogjer osnovu b u d, ima na njoj akc. ̏: büdi, büdimo, büdite. U drugom pregjašnjem vr. kad od umetka ѣа ima samo ѣ, dobija u svijem licima na njemu ̏: bjëh, bjëše, bjëše, bjësmo, bjëste, bjëhu.

p j ë t i u sadašnjem vr. i u prilogu sadašnjega vr., i u drugom pregj. vr. i u zapovjednom, šireći osnovu u p o j, mislim, da u prva tri oblika ima ̀ na osnovi: pòjêm, pòjêš itd., pòjûći, pòjâh, pòjâše, a u zapovjednom svakojako ima ̂: pôj, pôjmo, pôjte. A u kojima mu oblicima osnova glasi p j e, mislim da u svjema ostaje ̏ kao u infinitivu: pjëh,[2] pjëo, pjëla.[3]

z n ä t i u sadašnjem vr. slijevajući krajnji glas od osnove s umetkom u dugo *a* ima na njemu u jednini ̂ a u 1. i 2. licu mn. ́: znâm, znâš, znâ, známo, znáte, a u trećem licumn, gdje

[1] stavljam ga i tako složena, premda Vuk u riječn. ima samo dodjesti se.
[2] Petli p e š e, klepala udriše. Vuk, riječn. kod pjeti.
[3] Dor ga vila lepu pesmu p e l a. Nar. pjesma u Vili 1866 br. 37.

rečenoga slijevanja nema, ostaje mu *a* kratko i na njemu ̏ kao u onijeh glagola naprijed: znȁjû. Kad u sad. vr. izmegju osnove i umetka uzme *d,* tada na osnovi ima ′: znádêm, znádêš, znádê, znádêmo, znádête, znádû. — U drugom pregj. vr. slijeva se takogjer krajnji glas od osnove s umetkom u dugo *a,* te je na njemu u svijem licima ̑: znâh, znâše, znâše, znâsmo, znâste, znâhu. Kad se u tom obliku izmegju osnove i umetka umetne *d,* dolazi na osnovu ̀: znàdijâh, znàdijâše, znàdijâše, znàdijâsmo, znàdijâste, znàdijâhu; a kad od umetka ima samo jedno samoglasno, onda je na osnovi ̏: znȁgjâh, znȁgjâše itd. — U zapovjednom, kad mu je sastavljeno kao ostalim glagolima ovoga reda, ima i akcenat kao oni: znâj, znâjmo, znâjte; a kad mu se k osnovi na kraju doda *d,* onda mislim da ima na osnovi ̏: znȁdi. — U drugom pridjevu, kad mu postaje samijem *t,* akcenat je kao u ostalijeh: znât, znâta; isto tako i kad postaje nastavkom *en*, te mu se krajnji glas od osnove slije s tijem *e* u dugo *a:* znân, znâna. — U složenoga u sadašnjem vr. pred slogom na kom je ̑ dolazi ̀: pòznâm, pòznâš, pòznâ; tako i složen kad ima dva sloga više nego prost: obàznâm; a u drugom pridjevu pred slogom na kom je ̑ ima ̏: pȍznât, a kad su u složenoga dva sloga više nego u prostoga, prelazi ̏ na prvi: prȉpoznât. Akcenat ̏ u 3. licu mn. sadašnjega vr. otpada u složenijeh, te dolazi ̀ na najbliži slog: pòznajû, pripòznajû.

d ȁ t i u sadašnjem vr., u kom na poznati način nema umetka osim 3. lica mn., ima u jednini gdje je od jednoga sloga ̑ a u množini gdje je od dva sloga ′: dâm, dâš, dâ, dámo, dáte, dádû. Kad k osnovi uzme na kraju još *d,* dolazi mu na njoj ′: dádêm, dádêš itd. — U drugom pregj. vr. uzima takogjer *d* k osnovi, te na osnovi ima ̀: dàdijâh, dàdijâše, dàdijâše, dàdijâsmo, dàdijâste, dàdijâhu. — U prvom pregj. vr., kad mu je osnova čista sa samoglasnijem na kraju, ima, ako se ne varam, u svijem licima ̏: dȁh, dȁ, dȁ,[1] dȁsmo, dȁste, dȁše; kad k osnovi uzme *d,* i onda mu je na njoj ̏: dȁdoh, dȁde, dȁde, dȁdosmo, dȁdoste, dȁdoše. — Složen u sadašnjem vr. pred slogom na kom je ̑ ima ̀: pròdâm, pròdâš, pròdâ; a akcenat ̏ u aoristu otpada sa sloga na kom je u prostoga, pa na slog pred njim dolazi ̀: pròdadoh, pròdade, ìzdade, pròdadosmo itd. — U ostalijem je oblicima kako je naprijed rečeno.

d j ȅ t i i s t ȁ t i, u kojim oblicima imaju osnovu sa samoglasnijem na kraju, u njima se ne razlikuju po akcentu od ostalijeh

[1] Budman u gram. 108 veli, da je u 2. i 3. licu jed. *dâ*.

ovoga reda, n. p. u prvom pregj. vr. i u prvom pridjevu imaju akcenat kao č u t i: stȁh, stȁ, stȁ, stȁsmo, stȁste, stȁše, ȕstah, ȕsta, ȕsta, ȕstasmo, ȕstaste, ȕstaše, zȁdjeh, zȁdje, zȁdje, zȁdjesmo, zȁdjeste, zȁdješe, zaȍdjeh, zaȍdje itd.; stȁo, stȁla, stȁlo, dȉo, djȅla, djȅlo, zȁdio, zȁdjela, zȁdjelo, preȍdio, preȍdjela, preȍdjelo; tako i u sadašnjem vr. d j e t i kad ima u osnovi samoglasno na kraju, jednak je po akcentu s glagolom č u t i: zȁdijêm, zȁdijêš, zȁdijê, zȁdijêmo, zȁdijête, zȁdijû. — Ali u oblicima, u kojima osnova ovijeh glagola dobija na kraju suglasno, izjednačuju se oni s glagolima kojima se osnova svršuje na suglasno i to s onima, kojima u svijem oblicima ostaje akcenat ̏ (br. 3. a); tako u sadašnjem vr. djȅnêm, djȅnêš, djȅnê, djȅnêmo, djȅnête, djȅnû, ili djȅdêm, djȅdêš, djȅdê, djȅdêmo, djȅdête, djȅdû; stȁnêm, stȁnêš itd.; — zapovjedno: stȁni, stȁnite; — prvo pregjašnje: djȅdoh, djȅde itd., stȁdoh, stȁde itd.; — tako i kad su složeni, ostaju jednaki s pomenutima kojima se osnova svršuje na suglasno, n. pr. ȍdjedoh, ȍdjede, ȍstadoh, ȍstade, zaȍdjeni itd.; tom glagolu ostaje isti akcenat kad i u samom infinitivu uzima *d:* d j ȅ s t i.[1] — Kad je s t ȁ t i složen sa *su* gubeći akcenat ̏ ne dobija na slogu *su* akcenta ̀ nego ́, koji mu ostaje u svijem oblicima: sústati, sústanêm, sústao, sústali; tako i posústati.

i t i, ili na poznati način i ć i, kojemu samo u infinitivu ostaje čista osnova bez suglasnoga na kraju, odstupa i u njemu akcentom od ostalih glagola, kojima se osnova svršuje na samoglasno, te u tom obliku nema akcenta ̏ na osnovi nego ̀ : ì t i ili ì ć i. U ostalijem oblicima uzimajući k osnovi na kraju *d* izjednačuje se i u akcentu podosta s glagolima kojima se osnova svršuje na suglasno i to s onima koji u infinitivu imaju ̀ pa ga u sadašnjem vremenu mijenjaju na ̏ (br. 2. b.). Isto tako kao ti glagoli mijenja i ì ć i akc. ̀

[1] Vuk u rječniku novom i starom daje mu u infinitivu akc. ̀ kad znači slagati u stog; ali ja ne mogu razumjeti za što bi tako bilo kad i sam Vuk piše složene z d j ȅ s t i, s ȁ d j e s t i, koje oboje ište da prosto glasi d j ȅ s t i i u tom značenju. Što je d j e s t i u rečenom značenju nesvršen glagol, u tome još ne bi bilo uzroka da napomenuta dva složena glagola odstupe u akcentu od svoga prostoga. Na to bi se moglo pomisliti da z d j ȅ s t i i s ȁ d j e s t i nije od nesvršenoga d j ѐ s t i nego od svršenoga d j ȅ s t i. Onda bi valjalo posvjedočiti da nesvršeni postajući svršeni mijenjaju akc. Na to bi bilo nalik l ѐ m î m i s l ȍ m î m, ali je i u njih u infinitivu jednako l ȍ m i t i, s l ȍ m i t i. Vuk piše i d j ѐ n u t i nesvršeno i d j ȅ n u t i svršeno.

na ̏ u sadašnjem vr., u drugom pregjašnjem i u prilogu sadašnjega vr.: ȉdêm, ȉdêš, ȉdê, ȉdêmo, ȉdête, ȉdû; ȉgjâh (ȉdâh), ȉgjâše, ȉgjâše, ȉgjâsmo, ȉgjâste, ȉgjâhu; ȉdûći. U prvom pregj. vr. ostaje ̀ kao u pomenutijeh glagola s osnovom na suglasno: ìdoh, ìde, ìde, ìdosmo, ìdoste, ìdoše. U zapovjednom takogjer ostaje ̀ kao u nekih izmegju pomenutijeh s osnovom na suglasno: ìdi, ìdimo, ìdite. Prvoga pridjeva od te osnove nema nego od шьд, od kojega je taj oblik u 1. padežu jednine muškoga roda bio od jednoga sloga: šal, u kom je samoglasno kratko i koji je za to što je od jednoga sloga i što mu je samoglasno kratko imao akcenat ̏: šȁl; a u padežima koji imaju za se nastavak i u kojima iz osnove ovo umetnuto *a* ispada, a u nastavku je samoglasno opet kratko, nije moglo drugačije biti nego je opet dolazio akc. ̏ na nastavak: šlȁ, šlȍ (kao što je i sada zȁo, zlȁ, zlȍ); ali se taj oblik nije sačuvao taki, nego se privezala za nj sprijeda osnova od iti, a tada po općenitom pravilu, koje smo više puta mogli vidjeti (n. p. čȕh, zàčuh), otpade akc. ̏ pa na slog koji dogje pred onaj na kom je bilo ̏, t. j. na rečeno *i*, dogje ̀: ìšao, ìšla, ìšlo. U prilogu prošloga vr., koji je isto tako skrpljen od *i* i шьд, po općenitom pravilu dolazi ̂ pred nastavkom a pred njim ̀: ìšâv, ìšâvši. — Složen ovaj glagol tako da pred njegovo *i* dogje samoglasno, a iza toga samoglasnoga pretvarajući svoje *i* u *j*, a to *j* opet slijevajući sa suglasnim koje se za njim nagje, daje priliku da mu se i akcenat mijenja: ako je u prostoga na *i* akc. ̀, pa u složenoga bude rečeno pretvaranje i slijevanje, na samoglasno iza kojega se na rečeni način izgubilo njegovo *i* dolazi ́: dóći (= doìći); dógjoh, dógje, dógjosmo, dógjoste, dógjoše; dógji, dógjimo, dógjite; a kad je u prostoga ̏ na *i*, pa bude rečeno pretvaranje i slijevanje složenoga, onda dolazi ̂ na slog iza kojega se izgubilo njegovo *i*: dôgjêm (= dòidêm), dôgjêš, dôgjê, dôgjêmo, dôgjête, dôgjû. U prvom pridjevu i u prilogu prošloga vremena ovaki složeni ne imajući osnove *i* dobijaju ̀ na slogu s kojim su složeni: dòšao, dòšla, dòšlo; dòšâv, dòšâvši. Kad su sa dva sloga ovako složeni, onda pred slogom na kom je ̂ u ovakih s jednijem slogom složenih dolazi ̀: ìznâgjêm, ìznâgjêš itd. Tako záći, náći, póći, prijèći (préći ist.), príći, próći, sáći, snáći, úći, izáći, iznáći, mimóći, nadáći, obáći, podáći, popróći, pridóći, prináći, pronáći. — Kako je iz ovakih složenih *ć* i *gj* prešlo i u druge u kojima nema rečenoga uzroka da bi postali ti glasovi (a i u sam prosti), tako rekao bih da su i sami akcenti iz ovijeh slo-

*

ženijeh, u kojima su zakoniti, prešli i u druge, i to ne samo onda kad i *ć* i *gj* iz njih prelazi u druge nego i onda kad drugi čuvaju čisto *t* i *d;* tako u infinitivu izíći (mjesto izìti prema záći), nadíći, obíći, otíći, podíći, síći, uníći, prevazíći, razíći se, tako i otíti; tako i u prvom pregj. vr.: izígjoh, izígje, obígjoh, obígje, tako i obídoh, izíde, otíde, i u zapovjednom: izígji, izígjite, tako i obídi, otídi; isto tako i akcenat ̑ u sadašnjem vr. iz onijeh složenijeh prešavši u ove, čini da ovi na slogu pred tijem akcentom ̑ dobijaju ̀: ìzîgjêm (mjesto ìzidêm prema ìzâgjêm), òbîgjêm i ìzîdêm, òbîdêm, òtîdêm itd. A iz njih se opet i samo *i* s tijem akcentima povrati megju one prve složene: zaíći, zàîgjêm i zàîdêm; naíći, nàîgjêm i nàîdêm; uíći, ùîgjêm; mimoíći, mimòîdêm i mimòîgjêm. Tako uzevši mah ́ drži se i onda kad *d* prelazi u infinitiv pretvarajući se u *s:* izísti, obísti, otísti. Ni to ne bi dosta, nego po što u ove složene ugje *i* s tijem ́, počinju se oni izjednačivati s glagolima koji kad su prosti imaju ́ pa kad su složeni mijenjaju ́ na ̑, i na slogu koji je pred ̑ dobijaju ̀, tako pored otíći ima i òtîći (kao da bi prosti glasio íći pa se u složenoga promijenio ́ na ̑, prema néti, dònêti), tako i òtîsti.[1] Ali jošte se nalazi i zakonit akcenat na *i* u složenijeh sa slogom koji se svršuje na samoglasno, premda se opet vrijegja drugi zakon po kom se u tijeh glagola *i* slijeva sa suglasnijem koje je za njim; zakon je da akc. ̀ ostaje kad riječ složena dobije još koji slog pred slogom na kom on stoji: tako imamo doista naìći (prema prostom ìći), naìdoh i naìgjoh (prema prostom ìdoh), tako i mimoìći i doìsti, naìsti; a drugi je zakon da akc. ̏ otpada sa sloga na kom stoji kad riječ nije složena, pa mjesto njega u složene riječi dogje ̀ na slog iza kojega je otpao akc. ̏, tako imamo nàidêm (prema prostom ȉdêm).[2] U složenijeh sa slogom koji se svršuje na suglasno mislim da će se još bolje biti sačuvao i zakonit akcenat, t. j. onaj, koji im prema prostome treba; tako za cijelo mislim ne samo da u prvom pregj. vr. još imamo izìdoh, otìdoh, otìde (prema prostome ìdoh, ìde), nego i u sadašnjem vr., da će još biti i òtidêm (prema prostome ȉdêm). — Složeni otići u sadašnjem vr. i u prvom pregj., kad mu se odbaci osnova *i* i *t* od *ot*, izgubivši na taj način jedan slog, ne zadržava akcenata koje je dobio što je kao složen imao jedan slog više, nego mu se vraćaju akcenti koji su u prostoga:

[1] Vuk, riječn. kod otići, otisti.
[2] Vidi u Vukovu rječn. kod naići i naisti.

ȍdêm, ȍdêš, ȍdê, ȍdêmo, ȍdête, ȍdû; òdoh, òde, òde, òdosmo, òdoste, òdoše. — U prvom pridjevu i u prilogu pregj. vr. složeni sa slogom koji se svršuje na suglasno, ako iza toga sloga po poznatom zakonu imaju *a,* dolazi im na to *a* akc. ̏ : obȁšao, obȁšla, obȁšlo, obȁšli; obȁšâv, obȁšâvši; inače za osnovu veže se i osnova *i,* kao u prostoga, te akc. ̏ dolazi na nju: otȉšao, otȉšla, otȉšlo, obȉšao, obȉšla; otȉšâv, otȉšâvši, obȉšâv, obȉšâvši.

III. Glagoli prve vrste s osnovom koja se u nekim oblicima svršuje na suglasno a u nekim na samoglasno.

Svjema je prostima osnova od jednoga sloga; a akcentom su dvojaki: jedni imaju u infinitivu na osnovi ʹ, n. p. kléti, a drugi ̏, n. p. žȅti.

5. U kojih je prostih akcenat ʹ u infinitivu na prvom slogu. Da vidimo najprije kako je u oblicima u kojima se osnova svršuje na samoglasno, po tom kako je u onima u kojima se osnova svršuje na suglasno.

a. Kad se osnova svršuje na samoglasno. To biva u infinitivu, u prvom pregj. vr., u prvom i drugom pridjevu, i u prilogu pregj. vr.

Kojima se izmegju ovijeh glagola osnova svršuje na *r,* pa im se u infinitivu na poznati način osnova širi tako da *r* postane suglasno a do njega dogje glas koji je u staro vrijeme bio ѣ, oni takogjer imaju u infinitivu akcenat ʹ na tom glasu, samo što taj glas u južnom govoru glasi *ije,* pa po zakonima južnoga govora mjesto akcenta ʹ dolazi na drugo od ta dva njegova samoglasna akcenat ̀ : mrijèti (istočno mréti, zapadno mríti).[1] — U složenijeh mijenja se u infinitivu ʹ na ̑, i slog koji je pred njim dobija ̀, n. p. zàklêti. Isto biva i u glagola složenijeh kojima se osnova svršuje na *r,* pa se na rečeni način širi, samo što u južnom govoru kad dogje ̑ na glas, koji u njemu glasi *ije,* po zakonima toga govora na prvo od ta dva njegova samoglasna dolazi akcenat ̏, koji opet otpada kad pred njim ima ̀ : ùmrijeti (ist. ùmrêti, zap. ùmrîti). Tako ostaje i kad složeni ima dva sloga više nego prosti: razàpêti, izùmrijeti (ist. izùmrêti, zap. izùmrîti).

U prvom pregj. vr., gdje se osnovi koja se svršuje na *r* isto onako glasovi mijenjaju kao u infinitivu, mijenja se u jednini u sva tri lica akcenat ʹ na ̑, koji kad dogje na glas koji u južnom

[1] Isporedi što je kazano naprijed kod br. 2. za glagol n e s t i.

govoru glasi *ije,* mjesto njega dolazi u tom govoru ̏ na prvi od ta dva njegova samoglasna, n. p. klêh, klê, klê; mȑijeh, mȑije, mȑije (ist. mrêh, mrê, mrê; zap. mrîh, mrî, mrî); a u množini opet se mijenja ̑ na ́, koji kad dogje na glas koji u južnom govoru glasi *ije*, mjesto njega dolazi u tom govoru akcenat ̀ na drugo od ta dva njegova samoglasna: kĺesmo, kléste, kléše; mrijèsmo, mrijèste, mrijèše (ist. mrésmo, mréste, mréše, zap. mrísmo, mríste, mríše). — U složenijeh akcenat ́, koji je u prostijeh u množini, mijenja se na ̑ kao u jednini u prostijeh, pa i u jednini i u množini na slogu pred tijem akcentom, ako je pred njim samo jedan slog, dolazi ̀ u svijem licima, osim 2. i 3. jed., a u ta dva lica dolazi ̏ mjesto ̀, i u južnom govoru biva što je već spomenuto, n. p. zàklêh, zȁklê, zȁklê, zàklêsmo, zàklêste, zàklêše; òtêh, ȍtê, ȍtê, òtêsmo, òtêste, òtêše; pròsûh, prȍsû, prȍsû, pròsûsmo, pròsûste, pròsûše; ùmrijeh (ist. ùmrêh, zap. ùmrîh), ȕmrije (ist. ȕmrê, zap. ȕmrî), ȕmrije (ist. ȕmrê, zap. ȕmrî), ùmrijesmo (ist. ùmrêsmo, zap. ùmrîsmo), ùmrijeste (ist. ùmrêste, zap. ùmrîste), ùmriješe (ist. ùmrêše, zap. ùmrîše); nàdrijeh, nȁdrije, nȁdrije,[1] nàdrijesmo, nàdrijeste, nàdriješe; zàprijeh, zȁprije, zȁprije.[2] — U složenijeh tako da imaju dva sloga više nego prosti ostaje ̀ na slogu na kom je u ovijeh, a ̏ prelazi naprijed na prvi slog: razàpêh, rȁzapê, rȁzapê, razàpêsmo, razàpêste, razàpêše; zapòčêh, zȁpočê, zȁpočê, zapòčêsmo, zapòčêste, zapòčêše; preòtêh, prȅotê, prȅotê, preòtêsmo, preòtêste, preòtêše; izàsûh, ȉzasû, ȉzasû, izàsûsmo, izàsûste, izàsûše; obàmrijeh (ist. obàmrêh, zap. obàmrîh), ȍbamrije (ist. ȍbamrê, zap. ȍbamrî), obàmrijesmo (ist. obàmrêsmo, zap. obàmrîsmo), obàmrijeste (ist. obàmrêste, zap. obàmrîste), obàmriješe (ist. obàmrêše, zap. obàmrîše); razàstrijeh, rȁzastrije, rȁzastrije, razàstrijesmo, razàstrijeste, razàstriješe.

U prvom pridjevu, gdje osnovama koje se svršuju na *r* ostaje *r* samoglasno bez ikake promjene, dolazi akc. ́ u svijem padežima koji za se imaju nastavak, a koji nemaju za se nastavka, te im *l* ostaje na kraju i ono se pretvara u *o,* u njima se akc. mijenja na ̏: klȅo, kléla, klélo; mȑo, mŕla, mŕlo; dȑo, dŕla, dŕlo. — U složenijeh koji imaju jedan slog više nego prosti, akc. ́, gdje je u prostijeh, mijenja se na ̑, pa na slog pred njim dolazi ̏, a gdje je u prostijeh ̏, prelazi taj akc. ̏ na prednji slog: zȁkleo,

[1] Vuk, rječn. kod n a d r i j e t i.

[2] Vuk, rječn. star. str. LXII. vidi i u novom kod u p r i j e t i.

zăklêla, zăklêlo; pŏčeo, pŏčêla, pŏčêlo; ȕzeo, ȕzêla, ȕzêlo; zăsuo, zăsûla, zăsûlo; năvr'o, năvȓla, năvȓlo; ŏdr'o, ŏdȓla, ŏdȓlo; prŏždr'o, prŏždȓla, prŏždȓlo; ȕmr'o, ȕmȓla, ȕmȓla; pŏmȓli; dŏpr'o, dŏpȓla, dŏpȓlo; prŏstr'o, prŏstȓla, prŏstȓlo.[1] — U složenijeh tako da imaju dva sloga više nego prosti, prelazi ̏ na prvi slog: ŏdapeo, ŏdapêla; răzapêli; zăpočeo, zăpočêla; prĕuzeo, prĕuzêla; răzasuo, răzasûla; pŏduvr'o, pŏduvȓla; ŏdadr'o, ŏdadȓla; ŏbamr'o, ŏbamȓla; pŏdupr'o, pŏdupȓla; răzastr'o, răzastȓla. — Pridjev ovaj kad je odregjen, mijenja i na prostoj osnovi akcenat na ^, pred kojim ako je složen dobija ̏ onako kako vidjesmo da dobija kad je neodregjen: ȕmȓlî, ȕmȓlâ.

U drugom pridjevu, koji postaje nastavkom *t*, kome u osnovama koje se svršuje na *r* ostaje *r* samoglasno, kao u pošljednjem obliku, mijenja se akcenat na ^: klêt, klêta, klêto; dȓt, dȓta, dȓto. — U složenijeh koji imaju jedan slog više nego prosti, dolazi ̏ pred tijem akcentom: prŏklêt, prŏklêta, prŏklêto; ŏtêt, ŏtêta, ŏtêto; năčêt, năčêta, năčêto; năsût, năsûta, năsûto; prŏdȓt, prŏdȓta, prŏdȓto; prŏstȓt, prŏstȓta, prŏstȓto; a kad su u složenoga dva sloga više nego u prostoga, prelazi ̏ na prvi slog: zăpočêt, zăpočêta, zăpočêto; ŏbuzêt, ŏbuzêta, ŏbuzêto; răzasût, răzasûta, răzasûto; ŏdadȓt, ŏdadȓta, ŏdadȓto; pŏdupȓt, pŏdupȓta, pŏdupȓto.

U prilogu pregj. vr., u kome opet osnovama koje se svršuju na *r* ostaje *r* samoglasno, dolazi akcenat ^: klêv, klêvši; mȓv, mȓvši. — A složeni pred tijem akcentom dobijaju ̀ : zàklêv, zàklêvši; pòčêv, pòčêvši; ùzêv, ùzêvši; nàsûv, nàsûvši; ùmȓv, ùmȓvši; pròstȓv, pròstȓvši; na istom slogu ostaje ̀ i u složenijeh koji imaju dva sloga više nego prosti: preòtêv, preòtêvši; razàstȓv, razàstȓvši.

b. Kad se osnova svršuje na suglasno. To biva u sadašnjem vr., u prilogu sadašnjega vr., u drugom pregjašnjem, i u zapovjednom.

U tijem oblicima i samo *r* na koje se svršuju osnove postaje suglasno.

Osim jedinoga glagola k l e t i svjema ostalima ostaju osnove bez samoglasnoga u ovijem oblicima.[2] Za to se k l e t i razlikuje

---

[1] Što Vuk u poslov. LXII napominje da se u Dubrovniku govori u m ŕ l a, a Budman gram. 109 ima i p o č é l a, po tome valja misliti da ondje ovoga reda glagoli složeni zadržavaju u ovom obliku akcenat koji imaju prosti, kao što ondje biva i u glagola s osnovom na samoglasno, u kojih je u ovom obliku ovaki akcenat. Vidi naprijed pod 4.

[2] Koji još imaju kako samoglasno u osnovi, oni ga imaju prešavši u druge vrste, n. p. penjem, derem, penjah.

od ostalih akcentom u tijem oblicima. On ima na osnovi u svijem rečenijem oblicima osim 1. i 2. lica mn. sadašnjega vr. akcenat ̀ kao glagoli s osnovom na suglasno i s akcentom ̏, na osnovi (vidi naprijed 2. a.): kȕnêm, kȕnêš, kȕnê, kȕnû; kȕnûći; kȕni, kȕnimo, kȕnite; kȕnijâh, kȕnijâše, kȕnijâše, kȕnijâsmo, kȕnijâste, kȕnijâhu; tako u tom obliku i kad mjesto umetka *ija* ima *ja:* kȕnjâh, kȕnjâše; a u 1. i 2. licu mn. sadašnjega vr. gubi taj akcenat pa na drugom slogu na umetku *e*, dobija ʹ: kunémo, kunéte. — Kad je taj glagol složen, ostaju mu akcenti kaki su kad nije složen: zakȕnêm, zakȕnêš, zakȕnê, zakunémo, zakunéte, zakȕnû; zakȕni, zakȕnite.

Ostali glagoli nemajući u ovijem oblicima u osnovi samoglasnoga, imaju akcenat samo na umetku izmegju osnove i nastavka, i to u sadašnjem vr. akcenat ^ u svijem licima, osim 1. i 2. mn.: mrêm, mrêš, mrê, mrû; a u 1. i 2. mn. ʹ: mrémo, mréte. — Složeni nemaju ove razlike u 1. i 2. licu mn., nego u svijem licima imaju na istom mjestu ^, a na slogu koji je pred njim, ako je samo jedan, imaju ̏: ȕmrêm, ȕmrêš, ȕmrê, ȕmrêmo, ȕmrête, ȕmrû; prȍpnêm, prȍpnêš, prȍpnê, prȍpnêmo, prȍpnête, prȍpnû; pȍčnêm, pȍčnêš, pȍčnê, pȍčnêmo, pȍčnête, pȍčnû; ȕzmêm, ȕzmêš, ȕzmê, ȕzmêmo, ȕzmête, ȕzmû; prȍspêm, prȍspêš, prȍspê, prȍspêmo, prȍspête, prȍspû. A složeni tako da imaju dva sloga više nego prosti, nemaju ̏ na tom slogu nego mjesto njega dobijaju ̀ na prvom: òbumrêm, òbumrêš, òbumrê, òbumrêmo, òbumrête, òbumrû; pòdadrêm, pòdadrêš, pòdadrê, pòdadrêmo, pòdadrête, pòdadrû; ràzapnêm, ràzapnêš, ràzapnê, ràzapnêmo, ràzapnête, ràzapnû; zàpočnêm, zàpočnêš, zàpočnê, zàpočnêmo, zàpočnête, zàpočnû; prèuzmêm, prèuzmêš, prèuzmê, prèuzmêmo, prèuzmête, prèuzmû; ìzaspêm, ìzaspêš, ìzaspê, ìzaspêmo, ìzaspête, ìzaspû.

U drugom pregjašnjem vr. takogjer im dolazi ^ na umetak i ostaje u svijem licima: mrâh, mrâše, mrâše, mrâsmo, mrâste, mrâhu.

U prilogu sadašnjega vr. imaju ʹ na glasu u kom je umetak: mrúći.

U zapovjednom dolazi akc. ̏: mȑi, mȑimo, mȑite. — A u složenijeh otpada u tom obliku ̏, pa na slog koji je pred njim dolazi ̀: ùmri, ùmrimo, ùmrite; ùpri, ùprimo, ùprite; ràspni, ràspnimo, ràspnite; pòčni, pòčnimo, pòčnite; ùzmi, ùzmimo, ùzmite; pròspi, pròspimo, pròspite. Na istom mjestu ostaje taj akc. ̀ i u složenijeh koji imaju dva sloga više nego prosti: podùpri, pod-

ùprimo, podùprite; razàstri, razàstrimo, razàstrite; zapȍčni, zapȍčnimo, zapȍčnite; odùzmi, izàspi.

Glagoli kojima se osnova u nekim oblicima svršuje na suglasno a u nekim na samoglasno i kojima su akcenti do sad pokazani, ovo su sa svojima složenima:

s osnovom na *n:* kléti, zà-klêti, pro-, u-; péti, zà-pêti, iz-, na-, po-, pre-, pri-, pro-, raz-, sa-, u- se, oba-, oda-, poda-, raza-; dȍ-čêti, zà-čêti, na-, po-, pri-, zapo-, otpo-, prepo-;

s osnovom na *m:* žéti, zà-žêti, iz-, o-, pre-, pro-, sa-, iza-;[1] ȍt-êti, uz-, preot-, zauz-, izuz- se, nauz- se, obuz-, oduz-, poduz-, preuz-;

s osnovom na *p:* zà-sûti, na-, o-, ob-, od-, po-, pre-, pri-, pro-, raz-, sa-, u-, iza-, oba-, oda-, poda-, raza-, raspro-;

s osnovom na *r:* drijèti,[2] zà-drijeti (istočno zàdrêti, zapadno zàdrîti), iz-, na-, o-, pre-, pro-, raz-, sa-, iza-, oda-, poda-; mrijèti, zà-mrijeti, po-, sa-, u-, izu-, oba-, obu-, razu- se; prȍ-ždrijeti; dò-prijeti, za-, o-, po-, pri-, u-, oda-, odu-, podu-; zà-strijeti, na-, pro-, oba-, oda-, raza-.

6. U kojih je prostijeh akc. ̏ u infinitivu na prvom slogu.

Taki su glagoli samo t ȑ t i, d ȕ t i (osnova дъм), ž ȅ t i (osnova жьн) sa svojima složenima.

a. Kad se osnova svršuje na samoglasno. To biva u istijem oblicima u kojima u onijeh prvijeh glagola pod 5.

U infinitivu kad su složeni gube akcenat ̏ pa na najbližem slogu sprijeda dobijaju ̏ : zàtrti, ìstrti, nàtrti, ȍtrti, pòtrti, prètrti, pròtrti, ràstrti, sàtrti, razàtrti; nàduti se; dȍžeti, nȁžeti, nȁdžeti, pȍžeti, sȁžeti.

U prvom pregj. vr. i u prvom pridjevu ostaje u prostijeh akcenat bez promjene: tȑh, tȑ, tȑ, tȑsmo, tȑste, tȑše; žȅh, žȅ, žȅ, žȅsmo, žȅste, žȅše; tȑo, tȑla, tȑlo; žȅo, žȅla, žȅlo. U složenijeh biva u tijem oblicima isto što u infinitivu: ùtrh, ùtr, ùtr, ùtrsmo, ùtrste, ùtrše; nàduh, nàdu, nàdu, nàdusmo, nàduste, nàduše; pȍžeh,

[1] U Vukovu je rječniku prosti glagol zabilježen ž ȅ t i i složeni z ȁ ž e t i, a ostali složeni onako kako sam ih naveo; prema tijem složenijem treba ne samo da je i z ȁ ž ê t i nego i prosti ž é t i; i Budman u gram. str. 87 potvrgjuje da je z ȁ ž ê t i, a koliko sam i sam mogao raspitati, tako i treba.

[2] griješkom stoji u mojim Oblicima srpskoga jezika 1863 na str. 91 drȉjeti. Vidi u Vukovu rječniku drijèti, dréti, dríti.

pòže, pòže, pȍžesmo, pòžeste, pòžeše; pòtr'o, pòtrla, pȍtrlo; nȁduo, nàdula, nȁdulo; pȍžeo, pòžela, pòželo.

U drugom pridjevu, kad postaje nastavkom *t*, akcenat se mijenja na ^: žêt. Kad je složen, dobija pred tijem akcentom još ̏ na prvi slog: pöžêt, nädût. A kad postaje nastavkom *en*, koje biva u glagola trti, akcenat je kao u drugih kojima se osnova svršuje na samoglasno (br. 4): tȑven, trvèna, trvèno; utȑven, utrvèna, utrvèno; u toga glagola može u tom obliku *r* biti suglasno, i tada nema *v*, a akcenat dobija ̏ u padežima koji za se nemaju nastavka: trȅn, a u ostalijem padežima mislim da dolazi ̀: trèna, trèno.

U prilogu pregj. vr. akcenat se mijenja na ^: tȓv, tȓvši; žêv, žêvši. Složeni dobijaju još ̀ na slogu pred tijem akcentom: pòtȓvši, pòžêvši.

b. Kad se osnova svršuje na suglasno. I to biva u istijem oblicima u kojima u onijeh pod 5.

I ovijem glagolima ostaje u tijem oblicima osnova bez samoglasnoga. Ali neki mogu uzeti u nju novo samoglasno. Kad ga ne uzmu, onda su akcentom jednaki s onima pod 5.

U sadašnjem vr. imajući osnovu bez samoglasnoga imaju kao oni pod 5 u svijem licima osim 1. i 2. mn. akcenat ^, a u pomenuta dva lica ′: žnjêm, žnjêš, žnjê, žnjû; trêm, trêš, trê, trû; žnjémo, žnjéte; trémo, tréte. Ni složeni se u tom obliku ne razlikuju akcentom od onijeh pod 5; ni u njih nema rečene promjene u 1. i 2. licu mn., nego je u svijem licima ^ i na slogu pred njim ̏: pötrêm, pötrêš, pötrê, pötrêmo, pötrête, pötrû; nädmêm, nädmêš, nädmê, nädmêmo, nädmête, nädmû; näžnjem, näžnjêš, näžnjê, näžnjêmo, näžnjête, näžnjû.[1] — Glagoli trti i žeti, kad u tom obliku uzmu megju dva suglasna u osnovi *a*, te imaju jedan slog više, onda kao i složeni dobijaju na umetku u svijem licima ^ a na umetnuto *a* dolazi ̏: tärêm, tärêš, tärê, tärêmo, tärête, tärû; žänjêm, žänjêš, žänjê, žänjêmo, žänjête, žänjû; pošljednji mjesto *a* uzima i *e*, a akcenat ostaje isti: žënjêm. Kad su složeni, pa imaju tako umetnuto *a*, onda otpada s njega ̏ pa na prednji slog dolazi ̀: dòžanjêm, nȁžanjêm, pòžanjêm.[2]

---

[1] Vidi u Vukovu rječniku nȁžeti.

[2] žëti govori se u sadašnjem vr. i onako kako je u glagola pomenutijeh pod 3. b.: žnijèvêm.

U drugom pregj. vr. dolazi na umetak ^, kao i u onijeh glagola pod 5: žnjâh, žnjâše, žnjâše, žnjâsmo, žnjâste, žnjâhu;[1] a kad se umetne *a*, dolazi i na to *a* akc. ̏: žȁnjâh.

U prilogu sadašnjega vr. ima akc. ^: žnjûći; a kad se u osnovu umetne *a*, tada i na to *a* dolazi ̏: žȁnjûći, tȁrûći.

U zapovjednom ima ̏: žnjȉ, žnjȉmo, žnjȉte. Složeni u tom obliku gube ̏, pa na slogu prednjem dobijaju ̀: pòžnji, pòžnjimo, pòžnjite; ùtri, ùtrimo, ùtrite. U tom obliku kad se umetne *a* u osnovu, opet otpada ̏, pa na umetnuto *a* dolazi ̀: žànji, žànjimo, žànjite; tàri. Kad su složeni, a u osnovi je umetnuto *a*, ostaje ̀ na njemu: nažànji.

Glagoli druge vrste.

Ima ih prostijeh s osnovom od dva sloga, od tri i od četiri; a akcenat im je u infinitivu ili ́ ili ̀ ili ̏. Akcenat ́ imaju u infinitivu prosti s osnovom od dva sloga na prvom slogu: t ŕ n u t i, s osnovom od tri sloga na drugom: g r g ú t n u t i, s osnovom od četiri sloga na trećem: č a l a b ŕ k n u t i; akcenat ̀ imaju prosti s osnovom od dva sloga na prvom slogu: t ò n u t i, s osnovom od tri sloga jedni na prvom slogu: g ò r a k n u t i a drugi na drugom: j a ò k n u t i, s osnovom od četiri sloga na drugom: p r d è l j u s n u t i; akc. ̏ imaju prosti s osnovom od dva sloga na prvom: g ȉ n u t i.

7. Kad je prostijem osnova od dva sloga i akc. ́ u infinitivu na prvom slogu. Taki je glagol t ŕ n u t i.

U svijeh se njih akcenat mijenja na ^ u sadašnjem vr., u drugom pregj. i u drugom pridjevu, n. p. tȓnêm, tȓnêš, tȓnê, tȓnêmo, tȓnête, tȓnû; tȓnjâh, tȓnjâše, tȓnjâše, tȓnjâsmo, tȓnjâste, tȓnjâhu; krênut, krênuta, krênuto.

U ostalijem oblicima ostaje ́: tŕni, tŕnimo, tŕnite; tŕnûći: tŕnuh, tŕnu, tŕnu, tŕnusmo, tŕnuste, tŕnuše; tŕnuo, tŕnula, tŕnulo; tŕnûv, tŕnûvši.

U složenijeh ostaje ́ gdje je u prostijeh: zavŕnuti; zavŕni, zavŕnimo, zavŕnite; zavŕnuh, zavŕnu, zavŕnu,[2] zavŕnusmo, zavŕnuste, zavŕnuše; zavŕnuo, zavŕnula, zavŕnulo; zavŕnûv, zavŕnûvši. — A gdje je u prostijeh ^, ondje ostaje ^ i u složenijeh, a slog

[1] misli se da je i u t r â h *r* samoglasno; ali prema m r â h ne bi bilo potrebno.

[2] pretégnuh, pretégnu. Vuk, rječn. kod p r e t é g n u t i.

koji je pred njim dobija ̀: òkrênêm, òkrênêš, ȍkrênê, òkrênêmo, òkrênête, òkrênû; òkrênut; tako i kad je složen s više slogova: zapòvȓnêm.

Taki su ovi glagoli prosti sa svojima složenima: béknuti; bléknuti; bríznuti; búknuti; vágnuti; véknuti; víknuti, na-, po-, pod-, pri-; vínuti; vísnuti; vrísnuti; vŕknuti, od-; vŕnuti, za-, iz-, na-, ob- (obŕnuti), od-, po-, pod-, pre-, pri-, raz-, s-, os- se, u-, uz-, zapo-, pripo-; gáknuti; gráknuti; gŕnuti, za-, iz-, na-, o-, od-, pod-, pri-, raz-, s-, sa-, uz-, zao-; gúknuti; éknuti; déknuti; dírnuti, do-; díhnuti; dŕnuti, pri- se; dúnuti, za-, o-; dúrnuti se; gjíknuti; žígnuti; zvéknuti, pod-; zvíznuti; zvŕknuti; zénuti; zijèvnuti (ist. zévnuti); zúknuti; jéknuti, od-; júrnuti; kvéknuti; kíhnuti; kréknuti; krénuti, za-, iz-, na-, o-, od-, po-, pre-, pri-, s-, zao-, preo-; kréknuti; kúsnuti; lánuti, odláhnuti; línuti; máhnuti; za-, iz-, na-, o-, od-, pro-, s-, sa-, uz-; méknuti; mínuti, za-, od-, pod-, pre-, pro-, su-, u-, odo-, odu-; múknuti, iz-, pro-; múnuti; nénuti; njísnuti; párnuti; pijèvnuti (ist. pévnuti); pijèhnuti (ist. péhnuti); pínuti; pírnuti, od-; písnuti, pláknuti, s-; plínuti, po-, raz-; pŕhnuti; pŕsnuti, po-; púhnuti; régnuti; ríknuti; rúknuti; sijèvnuti (ist. sévnuti); sínuti; dosínuti se; sjáknuti; skíknuti; smúknuti; sŕknuti, pri-; strúgnuti; stúknuti; súknuti; súnuti; téknuti; tŕnuti, pre-, pro-, u-; ćúknuti; úknuti; hráknuti, iz-; hŕknuti, iz-; cvŕknuti; cíknuti, po-; čvŕknuti; šénuti, po-, zao-; šíknuti; šmŕknuti; šmúknuti; šmúrnuti; — i ovi koji su samo složeni u običaju: zabréknuti; zavírnuti; zgránuti se; uléknuti se; poménuti, s-, na-, o-; za-prégnuti, iz-, na- se, po-, pod-, raz-, s-, u-, uz-; do-ségnuti, po-; na-sŕnuti, po-; do-tégnuti, za-, iz-, na-, o-, po-, pre-, pri-, pro-, raz-; s-, u-, uz-, zauz-, popri-, pou-; zacénuti se; zaošínuti; oškrínuti, u-štínuti, pre-; pri-štúnuti, pre-.

Neki izmegju ovijeh glagola imaju neke oblike i po prvoj vrsti. Izmegju njih imaju samo prvo pregj. i po prvoj vrsti ova dva: g ŕ n u t i i k r é n u t i sa svojima složenima; oni u tom obliku kad prelaze u prvu vrstu, te im otpadne *nu* i povrati se *t,* imaju akc. ̏ u svijem licima: gȑtoh, gȑte, gȑte, gȑtosmo, gȑtoste, gȑtoše; krȅtoh, krȅte, krȅte, krȅtosmo, krȅtoste, krȅtoše; a kad su složeni, otpada im ̏, pa pred slogom na kom je bio taj akcenat dolazi ̀: zàgrtoh, zàgrte, zàgrte, zàgrtosmo, zàgrtoste, zàgrtoše; òkretoh, òkrete, òkrete, ȍkretosmo, òkretoste, òkretoše. — Ne samo prvo pregj. vr. nego i prvi pridjev i sam infinitiv ima više glagola iz-

megju onijeh koji pred *nu* imaju *g* ili *k;* tako zabréknuti, uléknuti se, promúknuti, zaprégnuti, doségnuti, potégnuti sa drugim složenim od istijeh glagola; ali u svijem rečenijem oblicima kad ih imaju po prvoj vrsti ostaje im akcenat ʹ osim prvoga pridjeva u 1. pad. jed. muškoga roda: stégoh, stéže, stéže, stégosmo, stégoste, stégoše; stégla, stéglo; zaprégoh, zapréže, zapréže, zaprégosmo, zaprégoste, zaprégoše; zaprégla; zapréći; a u prvom pad. jed. muškoga roda u prvom pridjevu, imajući na kraju *l* i pretvarajući ga u *o,* mijenjaju i akc. ʹ na ˆ: stêgao, sprêgao; a složeni tako da imaju koji slog više nego prosti, u tom padežu dobijaju ˋ pred slogom na kom je ˆ: zàprêgao, zàbrêkao, poprìtêgao.[1]

8. Kad je prostijem osnova od tri sloga i akc. ʹ u infinitivu na drugom slogu, n. p. grgútnuti.

Akcenat se mijenja i ostaje kao u onijeh naprijed pod 7; a kad se mijenja, dolazi akc. ˋ pred slogom na kom se promijeni ʹ na ˆ (kao što biva u složenijeh pod 7): gr̀gûtnêm; grgútnuh, grgútnu, grgútnu, grgútnusmo, grgútnuste, grgútnuše; grgútni; grgútnuo, grgútnula; grgútnûvši.

U složenijeh ostaje akcenat kako je u prostijeh: zagonénuti, zagònênêm.

Taki su glagoli: ambárnuti; berdóknuti; vijúknuti; vijúcnuti; gonénuti; grgútnuti; guritnuti; gjilásnuti; zvijúknuti; zvrkétnuti; jaláknuti; labŕcnuti; lepúnuti; medéknuti; prdéknuti; strméknuti; tandŕknuti; totŕknuti; crtárnuti; škamútnuti; škrgútnuti; štrbéknuti; sa složenima: zagonénuti, odgonénuti, ugonénuti, i koji je samo složen u običaju: zakovŕnuti.

9. Kad je prostijem osnova od četiri sloga i akcenat ʹ u infinitivu na trećem slogu, n. p. čalabŕknuti.

Akcenat se mijenja kao u onijeh pod 7 i 8; a kad se mijenja dolazi akc. ˋ pred slogom na kom se promijeni ʹ na ˆ (kao što biva u onijeh pod 8 i u složenijeh pod 7); čalàbȓknêm; čalabŕknuh, čalabŕknu; čalabŕkni; čalabŕknuo; čalabŕknûvši.

Taki su glagoli: kukurijèknuti (koji samo u južnom govoru ima jedan slog više i po njegovijem zakonima taki akcenat, a u istočnom je govoru kukuréknuti, u zapadnom kukuríknuti), svjetlomŕcnuti, čalabŕcnuti.

---

[1] U Vukovu rječniku ima kod *cíknuti* prvo pregj. vr. cȉkoh, cȉče, ali mislim da je tome infinitiv *cȉknuti*, prema kom ima Vuk i *cȉći*.

10. Kad je prostijem osnova od dva sloga i akc. ̀ u infinitivu na prvom slogu, n. p. tònuti.

U svijeh se njih akcenat ̀ mijenja na ̏ u sadašnjem vr., u drugom pregj. i u prilogu sad. vr.: tȍnêm, tȍnêš, tȍnê, tȍnêmo, tȍnête, tȍnû; tȍnjâh, tȍnjâše, tȍnjâše, tȍnjâsmo, tȍnjaste, tȍnjâhu; tȍnûći.

Tako se ̀ na ̏ mijenja i u 2. i 3. licu jed. prvoga pregj. vr., ali i na drugi slog osnove dolazi ̂: tȍnû. — Tako je isto i u drugom pridjevu: tȁknût.

U ostalijem oblicima ostaje akc. ̀ : tònuh, tònusmo, tònuste, tònuše; tòni, tònimo, tònite; tònuo, tònula, tònulo; tònûv, tònûvši.

U složenijeh ostaje ̀ gdje je u prostijeh: potònuh, potònusmo, potònuste, potònuše; potòni, potònite; potònuo, potònula; potònûv, potònûvši. A na kom je slogu u prostoga ̏, s onoga otpada taj akcenat pa na slog koji je pred njim dolazi ̀ svuda osim 2. i 3. lica jed. prvoga pregj. vr.: pòtonêm, pòtonêš, pòtonê, pòtonêmo, pòtonête, pòtonû; nàtaknût; a u 2. i 3. licu jed. prvoga pregj. vr. akcenat ̏ sa sloga na kom je u prostoga prelazi na prednji: pȍtonû.[1]

Taki su glagoli sa svojima složenima: bàhnuti; gànuti, u-; glùhnuti,[2] o-; grànuti, o-; grònuti; dàrnuti; dàhnuti, za-, iz-, na-, o-, pre-, uz-; djènuti; kàknuti; kànuti, za-; klònuti; làznuti, ob-, u- se; lànuti, iz-; màknuti, do-, za-, iz-, na-, o-, od-, po-, pod-, pre-, pri-, pro-, raz-, s-, su-, u-, uz-; plànuti, pre-; svànuti (sàmnuti, sàvnuti), o-, raz- se; sàhnuti,[3] o-, po-, pre-, raz- se, sa-, u-; smàgnuti,[4] o-; tàknuti, do- se, za-, iz-, na-, po-, pri-, raz-, spo- se, s-, uz-; tàrnuti, s-; tònuti, po-, u-; šànuti; i koji su samo složeni u običaju: ukàhnuti se; slègnuti; do-lètnuti, pre-, s-; namàgnuti; za-pàhnuti, o-; oplàznuti; za-pràgnuti; porèknuti; porònuti; naŕnuti; prislèknuti; ulèknuti[5]; o-hrònuti, pre-; očènuti; raščènuti; učmànuti; uštàpnuti se.

Neki izmegju ovijeh glagola imaju i po prvoj vrsti prvo pregj. i prvi pridjev i sam infinitiv; i u svijem tijem oblicima

---

[1] ȍsvanû, ȍgranû. Budm. gram. 222.

[2] Vuk u rječniku ima glȕhnuti, ali ima i oglȕhnuti, poglȕhnuti, prema čemu je jamačno i glùhnuti.

[3] toga prostoga nema u Vukovu rječniku; ali „živo drvo sane“ ima Dobretić, bogosl. 501.

[4] U Vukovu rječn. smȁgnuti.

[5] Vuk. rječn. samo: prisleći, uleći se.

ostaje im akc. ̀ osim prvoga pad. jed. muškoga roda u prvom pridjevu; tako: màkoh, màče, màče, màkosmo, màkoste, màkoše; màkla, màklo; màći; a u 1. pad. jed. muškoga roda u prvom pridjevu mijenja se ̀ na ̏: mäkao. U složenijeh ostaje ̀ gdje je u prostijeh: namàkoh, namàče,[1] namàkla, namàći; a gdje je u prostoga ̏ ondje u složenoga otpada ̏ pa na slogu pred njim dolazi ̀: nàmakao. Taki su glagoli osim napomenutoga i njegovijeh složenijeh jošte: zapràgnuti, tàknuti sa svojim složenima, prislèknuti, ulèći se. Samo prvo pregj. vr. i prvi pridjev ima tako i po prvoj vrsti namàgnuti: namàgoh, namàže, nàmagao, namàgla. Samo prvi pridjev ima i po prvoj vrsti usàhnuti i ostali tako složeni: ùsahao, usàhla.[2]

Samo se čini da ovamo idu i ovi glagoli: ù s n u t i, n ä g n u t i (s ostalima tako složenima: po-, pre-. pri-, sa-, u- se, oda-), z à m k n u t i, n ä t n u t i i p r i ò n u t i. Oni su složeni, i za to imaju osnovu od dva sloga osim p r i o n u t i, koji ima jedan slog više samo za to što mu se *l* pretvorilo u *o*. Kad bi u običaju bili prosti ne imajući ništa više u osnovi, i kad se u p r i o n u t i ne bi *l* promijenilo u *o*, osnova bi im bila od jednoga sloga i na njoj bi u neodregjenom imali ̏; složeni budući ne mogu toga akcenta imati na slogu na kom bi ga imali prosti, nego mjesto njega dobijaju na najbližem slogu naprijed akcenat ̀, a u p r i o n u t i je taj najbliži slog *o* postao od *l*; tijem se ti glagoli složeni izjednačuju s prostima, o kojima je ovdje riječ, i što nema prostijeh njihova reda, kojima bi se mogli pridružiti, za to ih dodajem ovdje. U sadašnjem vr. prosti gubeći od osnove samoglasno, imali bi kao i mnogi drugi taki glagoli samo na umetku ̑, pred kojim u složenijeh ako ima samo jedan slog više dolazi ̏ (nägnêm), ako li pred slogom na koji bi došao ̏ ima još jedan, onda ̏ otpada pa na prednji slog dolazi ̀ (prìonêm), čim se opet ti glagoli izjednačuju s onima o kojima je ovdje riječ; a tako se izjednačuju i u ostalijem oblicima; ali se u 2. i 3. licu jed. prvoga pregj. vr. ne mogu s njima izjednačiti, jer prosti imajući osnovu od jednoga sloga i na samom nastavku njezinu u infinitivu akcenat ̏, zadržali bi taj akcenat i u oba rečena

[1] Vuk je u rječniku zabilježio to lice u više glagola: stàče, natàče, ustàče, umàče; po tom je za cijelo pogrješka što je zabilježeno pȍtače, pȍtaknu, a po svoj prilici i prȉsleče.

[2] Budman ima tomu glagolu i prvo pregj. vr. po prvoj vrsti: sàše 107. (sàhao, sàhla 108).

lica, kao i mnogi drugi taki glagoli, a u složenijeh taj akcenat ne može ostati na tom mjestu nego mjesto njega na najbliži slog naprijed dolazi ` : ùsnu,[1] priònu (kao n. p. pòsla, zàkla, vidi br. 67. 69). — I ovi glagoli svi osim usnuti i prionuti imaju neke oblike i po prvoj vrsti, pa su i u tijem oblicima jednaki akcentom s prostima o kojima je ovdje riječ; nagnuti s ostalima tako složenima ima po prvoj vrsti prvo pregjašnje vr. i prvi pridjev: prègoh, prèže, prègosmo, prègoste, prègoše; prȅgao, prègla; zàmknuti osim tijeh oblika ima i neodregjeno po prvoj vrsti: zàmkoh, zàmče, zȁmkao, zàmkla, zàmći (prema tome i òmći i pròmći), a nàtnuti ima samo prvo pregj. vr.: nàtkoh, nàče.[2]

11. Kad je prostijem osnova od tri sloga i akc. ` u infinitivu na drugom slogu, n. p. jaòknuti.

Akcenat se mijenja i ostaje kao u onijeh pod 10; kad se mijenja na ̏, a naprijed ima još jedan slog, onda, kao u složenijeh pod 10, otpada ̏ pa na prednji slog dolazi ` svuda gdje biva rečena promjena osim 2. i 3. lica jed. u prvom pregj. vr., a u ta dva lica dolazi ̏ : jàoknêm, jàoknêš, jàoknê, jàoknêmo, jàoknête, jàoknû: jaòknuh, jȁoknû, jȁoknû, jaòknusmo, jaòknuste, jaòknuše; jaòkni, jaòknimo; jaòknuo, jaòknula; jaòknûv.

Taki su glagoli: baùknuti, varàknuti, jaòknuti, jaùknuti, kaùknuti, maùknuti, palùcnuti, paràknuti, praćàknuti, džilìtnuti se.

12. Kad je prostijem osnova od tri sloga i akc. ` u infinitivu na prvom slogu, n. p. gòraknuti.

Akcenat ostaje bez promjene u svijem oblicima osim 2. i 3. lica jed. u prvom pregj. vr.: gòraknêm, gòraknêš, gòraknê, gòraknêmo, gòraknête, gòraknû; gòraknuo, gòraknula itd.; a u 2. i 3. licu jed. prvoga pregj. vr. mislim da se ` mijenja na ̏ : gȍraknû.

Taki su glagoli: àisnuti, gòraknuti, kòjasnuti se, làbrcnuti, pàtinuti, šèvrdnuti, i koji su samo složeni u običaju: zabèzeknuti se, ubèzeknuti se. U složenijeh u 2. i 3. licu jed. prvoga pregj. vr. mislim da akc. ̏ sa sloga gdje je u prostoga prelazi na prvi: zȁbezeknû.

---

[1] nàtnu. Vuk rječn. kod nàtnuti.

[2] Prema nàtkoh i nàče, koje ima Vuk u rječniku kod natnuti, a osobito prema cijelom zamàkoh, zamàče, i prema skraćenom neodregjenom zàmći, mislim da su pogrješke zȁmkoh u Vukovu rječniku kod zamći i u Budman. gram. 81, i nȁtkoh, nȁče u Budman. gram. 81.

Ti su glagoli akcentom jednaki sa složenima od onijeh kojima je osnova od dva sloga i na prvom slogu ̏ u infinitivu (vidi br. 14).

13. Kad je prostijem osnova od četiri sloga i akc. ̀ u infinitivu na drugom slogu; taki su glagoli samo onȅsvjesnuti (ili obnèsvjesnuti) i prdȅljusnuti.

Akcenat ostaje bez promjene, samo bih rekao da se u 2. i 3. licu jed. prvoga pregj. vr. akc. ̏ mijenja na ̏, te prelazi na prvi slog, a pošljednji dobija ̂: pȑdeljusnû.

Ti su glagoli akcentom jednaki s onima koji su složeni sa dva sloga a prostima je osnova od dva sloga s akc. ̏ u infinitivu na prvom slogu; vidi br. 14.

14. Kad je prostijem osnova od dva sloga i akcenat ̏ u infinitivu na prvom slogu, n. p. gȉnuti.

Akcenat ostaje bez promjene u svijem oblicima samo što u 2. i 3. licu jedn. prvoga pregj. vr. i u drugom pridjevu dolazi i ̂ na drugi slog od osnove: gȉnêm, gȉnêš, gȉnê, gȉnêmo, gȉnête, gȉnû: gȉnuh, gȉnû, gȉnû, gȉnusmo, gȉnuste, gȉnuše; gȉnjâh, gȉnjâše, gȉnjâše, gȉnjâsmo, gȉnjâste, gȉnjâhu; gȉni, gȉnimo, gȉnite; gȉnûći; gȉnuo gȉnula, gȉnulo; gȉnûv, gȉnûvši; dȉgnût, dȉgnûta, dȉgnûto.

Složeni gube ̏ sa sloga na kom ga imaju prosti, pa na slogu pred njim dobijaju ̀ u svijem oblicima osim 2. i 3. lica jed. u prvom pregj. vr.: pòginuti; pòginêm, pòginêš, pòginê, pòginêmo, pòginête, pòginû; pòginuh pòginusmo, pòginuste, pòginuše; pògini, pòginimo, pòginite; pòginuo, pòginula; pòginûv, pòginûvši; pòdignût, pòdignûta; a u 2. i 3. licu jed. prvoga pregj. vr. akc. ̏ prelazi na prvi slog: pȍginû.[1] — U složenijeh tako da imaju dva sloga više akc. ̀ ostaje gdje je u složenijeh s jednijem slogom; a akc. ̏ u 2. i 3. licu jed. prvoga pregj. vr. prelazi na prvi slog: ȍtpočinû.

Taki su ovi glagoli sa svojima složenima: ȁjsnuti; bȁcnuti; bȁhnuti, nàbahnuti[2]; bjȅgnuti, zbjȅgnuti se, dò-bjegnuti, za-, iz-, od-, po-, pre-, pri-, raz-, u-, uz-; bljȕnuti; bȍdnuti; bȍcnuti; bȍšnuti; brȉnuti se, zà-brinuti se, po- se, u- se; bȑcnuti, pròbrcnuti se; bȑčnuti; bȕbnuti; bȕsnuti se; bȕćnuti; vȅdnuti; vȅnuti, prò-venuti,

[1] rȃstisnû. Vuk, rječ. kod rastisnuti.

[2] Vuk ima u rječniku prosto bàhnuti, a složeno u oba izdanja rječnika nàbahnuti; po pošljednjem treba da je prvo bȁhnuti, za to ga tako i stavih.

u-; vèsnuti; vìknuti (bìknuti se), svìknuti, nà-viknuti, òbiknuti se, òdviknuti se, prìviknuti se; vȑgnuti, svȑgnuti, dò-vrgnuti, za-, iz-, na-, od-, po-, pod-, pre-, pro-, raz-; vȑdnuti; vrëznuti; vȑcnuti[1]; gärnuti; gënuti; gȉcnuti; gȉnuti, ìz-ginuti, po-, u-; gläsnuti; gläcnuti se; glëdnuti, pòglenuti; glöcnuti; glühnuti, zàgluhnuti; gräcnuti; grëznuti, nà-greznuti, o-, po-, u-; grȉnuti; gȑknuti, ògrknuti; grühnuti; günuti, prògunuti; gürnuti; zgüsnuti se; gücnuti; dëpnuti; dërnuti; dȉgnuti, ìz-dignuti, na-, od-, po-, pri-, uz-; djënuti, dò-djenuti se, iz-, na-, o-, sa-, u-, zao-, izo-, preo-, prio-, zapo- se; drȉćnuti; dȑmnuti; dȑpnuti; dȑcnuti; gjȉknuti; gjörnuti se; žäpnuti se, ùžapnuti se; žäcnuti; ždräknuti; ždȑknuti; žȉvnuti; žȉcnuti; zvëknuti; zvëcnuti; zvȉznuti; zvöcnuti; zvȑcnuti; zȉbnuti; zȉvnuti; zȉnuti, òbzinuti; zövnuti; zrënuti, sàzdrenuti; zücnuti; ȉšnuti; jävnuti se; kvȑknuti; këcnuti; kȉnuti se, skȉnuti, zà-kinuti, iz-, o-, od-, pod-, pre-, pro-, raz-, u-; kȉsnuti zà-kisnuti, na-, o-, po-, pro-, uz-; klëknuti, pòkleknuti; klëpnuti; klȉknuti, pò-kliknuti, pro-; klöcnuti; kljünuti, ùkljunuti; kljücnuti; kömnuti; krësnuti; kȑknuti, skȑknuti se, zàkrknuti; kȑnuti, òkrnuti; kücnuti; lëtnuti, pòletnuti; lȉtnuti; löknuti; lüpnuti, prìlupnuti; ljöknuti, òdljoknuti; ljösnuti; ljübnuti; ljüljnuti; ljüsnuti, òdljusnuti; mäznuti; mëknuti, òd-meknuti, u-; mëtnuti, smëtnuti, dò-metnuti, za-, iz-, na-, nad-, od-, po-, pod-, pre-, pri-, pro-, raz-, u-, uz-, nado-; mlätnuti; mȑdnuti; mȑznuti se, smȑznuti, zà-mrznuti, o-, od-, po-, pro-, raz- se; mȑknuti, smȑknuti se, zà-mrknuti, o-, po-; mücnuti; nȉknuti, ìz-niknuti, od-, po-, pri-, pro-, uz-; öšnuti; pädnuti, pänuti, zà-padnuti, o-, pre-, pri-, pro-, raz- se; pëcnuti; pȉknuti; pȉpnuti; pȉsnuti; pȉšnuti; pjëvnuti; spläsnuti; pljäsnuti; pljënuti; pljësnuti; pljünuti, zà-pljunuti, iz-, o-, od-; pljüsnuti, zà-pljusnuti, od-; pljücnuti; pösnuti; präsnuti; präćnuti se; pȑdnuti, ìs-prdnuti, po-, pod- se, raz-; prënuti se; pȑsnuti; ràs-prsnuti; püknuti, ìs-puknuti, na-, pre-, pri-, pro-, raz- se; rȉnuti, srȉnuti se, zà-rinuti, na-, od-, po-, u-; rȉtnuti se; svȉrnuti; svȉsnuti; sjëdnuti, zà-sjednuti, pri-, u-; sjëknuti, òsjeknuti se, ùsjeknuti; sköknuti; spävnuti; sȑznuti; stänuti, dò-stanuti, za-, na-, o-, po-, sa- se, u-, izo-; stȉgnuti, dò-stignuti, po-, pre-, pri-, sa-, su-; stȉnuti se; stȑcnuti; stüknuti; tȉknuti; tȉsnuti; stȉsnuti, zà-tisnuti, iz-, na-, o-, po-, pri-, pro-, raz-, u-; töknuti; tösnuti; tȑgnuti, ìs-trgnuti, o-, po-, pre-, raz-, u-, uz-; trënuti; trësnuti; prì-tresnuti; tȑnuti, ìstrnuti, po-, u-; trühnuti, ìs-truhnuti, o-, po-, raz- se; tüknuti, nà-

[1] Šćep. mal. 132.

tuknuti, uz; tȕrnuti, òturnuti; tȕtnuti; tȕšnuti; ćȁknuti; ćȕknuti; ćȕšnuti, pòćušnuti; ȕjnuti; tȉsnuti; fȑsnuti; hȁjknuti; hlȁpnuti; htjȅnuti; hȕpnuti; cvȍknuti; cȉknuti; prȅciknuti; cȉmnuti; cmȍknuti; cȑknuti; cȕpnuti; cȕcnuti; čȁrnuti; čvȁknuti; čvȑknuti; čvȑsnuti, òčvrsnuti; čȅznuti, ìščeznuti; čȅknuti; čȉknuti; čȕčnuti; džȁsnuti se; šȉnuti, ò-šinuti, pri-; škrȉpnuti; škrȍknuti; šmȉgnuti; štȉpnuti; štrȍcnuti; štȕknuti; šȕšnuti; — i koji su samo složeni u običaju: òbisnuti, zȁblehnuti se, nȁbreknuti, nȁbuhnuti, pòdbunuti, ȍdvugnuti, zȁgrcnuti se, ùdunuti, zȁžutnuti, pròzuknuti, pȍjahnuti, rȁzjahnuti, ùzjahnuti, ȍkliznuti se, pòkliznuti, òklicnuti, ȍkrznuti, ìskrsnuti, ùskrsnuti, vȁskrsnuti, ùliznuti se, nàmignuti, zȁmuknuti, ùmuknuti, ùpeknuti, ȍprhnuti, òpuznuti, pȍpuznuti, pòpljužnuti se, ȍtpuhnuti, ìzrignuti, pȍdrignuti, pòdrugnuti se, nȁsmjehnuti se, ȍsmjehnuti se, pȍdsmjehnuti se, rȁsrdnuti se, stvȑdnuti se, òtvrdnuti, zȁcrepnuti, pȍčinuti, otpȍčinuti, ȍšaknuti, ȕštrknuti.

Koji izmegju ovijeh glagola prelaze u nekim oblicima u prvu vrstu, ostaje im prostijem u tijem oblicima akc. ̏, a složeni tako da imaju koji slog više nego prosti gubeći ̏ dobijaju naprijed na najbližem slogu ̀ svuda, i u samom 2. i 3. licu jed. prvoga pregj. vr., n. p. dȉći; dȉgoh, dȉže, dȉže,[1] dȉgosmo, dȉgoste, dȉgoše; dȉgao, dȉgla; pȍdići; pȍdigoh, pòdiže, pȍdiže,[2] pȍdigosmo, pȍdigoste, pȍdigoše; pȍdigao, pȍdigla. — Tako biva u sva tri rečena oblika u ovijeh glagola: dȍbjegnuti, nȁviknuti, vȑgnuti, dȉgnuti, klȅknuti, klȉknuti, mȑknuti, zȁmuknuti, nȉknuti, pȕknuti, stȉgnuti, cȉknuti, cȑknuti, s ostalima složenima; — a samo u prvom pregj. vr. i u prvom pridjevu u ovijeh: gȉnuti, grȅznuti, kȉsnuti, ìskrsnuti, mȑznuti, pȑsnuti, pȍpuznuti, svȉsnuti, tȉsnuti, tȑgnuti s ostalima složenima; — a samo u prvom pregj. vr. u ovijeh: òbisnuti. kȉnuti, pȉsnuti, prȁsnuti, pȑdnuti, štȕknuti i u ostalijeh njihovijeh složenijeh; — a samo u prvom pridjevu u ovijeh: nȁbuhnuti, vȅnuti, prȍzuknuti, skȑknuti se, ȍprhnuti.

Glagoli treće vrste.

Što jedni imaju istu osnovu u svijem oblicima, a drugi je u nekim oblicima mijenjaju s kraja, te jedan slog gube, a odatle nastaje i razlika u akcentu izmegju jednijeh i drugih, za to ću ih razdijeliti na dvoje, kako se i u nauci o oblicima dijele.

[1] nȉče, svȉšte, pȑšte, Vuk rječn.

[2] ìzbježe, ȕmuče, nȁpuče, ȍdviče, rȁstrže, rȁstište, Vuk rječn.

*

I. Glagoli treće vrste prvoga razdjela.

15. Osnova im je prostijem samo od dva sloga, a akcenat u infinitivu samo ̀ na prvom slogu, n. p. ȕmjeti.

Akcenat ostaje bez promjene u svijem oblicima: ȕmijem,[1] ȕmiješ, ȕmije, ȕmijemo, ȕmijete, ȕmijû; ȕmijâh, ȕmijâše, ȕmijâše, ȕmijâsmo, ȕmijâste, ȕmijâhû; ȕmijûći; ȕmjeh, ȕmje, ȕmje, ȕmjesmo, ȕmjeste, ȕmješe; ȕmîj, ȕmîjmo, ȕmîjte; ȕmio, ȕmjelo; ȕmjêv, ȕmjêvši.

Taki su još samo složeni: izȕmjeti, razȕmjeti, i gdje gdje samo u običaju po istočnom govoru: ugȍveti.

Akcenat u složenijeh ostaje kao u prostoga: razȕmijem; razȕmjeh, razȕmje, razȕmjesmo itd.

U istočnom govoru, gdje se u sadašnjem vr. završetak od osnove, istočno *e*, s umetkom *e* slijeva u jedan glas, dolazi na taj glas u sva tri lica jed. ̂ a u množini u 1. i 2. licu ́: ȕmêm, ȕmêš, ȕmê, umémo, umémo; u 3. licu mn. gdje rečenoga slijevanja nema ostaje akcenat kao u južnom: ȕmejû.

II. Glagoli treće vrste drugoga razdjela.

Ima ih prostijeh s osnovama od jednoga sloga, od dva i od tri, a s akcentom u infinitivu ili ́ ili ̀ ili ̏. Akcenat ́ imaju u infinitivu prosti s osnovom od dva sloga na prvom slogu: ž í v j e t i, i s osnovom od tri sloga na prvom: z á v i d j e t i; akc. ̀ prosti s osnovom od dva sloga na prvom slogu: ž è l j e t i, i s osnovom od tri sloga na drugom: z e l è n j e t i; akc. ̏ prosti s osnovom od jednoga sloga na tom slogu: z r ȅ t i, i s osnovom od dva sloga na prvom: v ȉ d j e t i.

16. Kad je prostima osnova od jednoga sloga i akc. ̏ u infinitivu na njoj, n. p. vrȅti.

Akcenat se mijenja na ̂ u sadašnjem vr. u svijem licima osim 1. i 2. mn.: vrîm, vrîš, vrî, vrû, a u 1. i 2. mn. na ́: vrímo, víte.

I u drugom pregj. vr. i u drugom pridjevu i u prilogu pregj. vr. mijenja se na ̂: vrâh, vrâše, vrâše, vrâsmo, vrâste, vrâhu; prêt; vrêvši, prêvši.

U prilogu sad. vr. dolazi ́: vrúći, prúći.

---

[1] Vuk u rječn. ima ȕ m i j ê m kod u m j e t i, i i z ȕ m i j e m, r a z ȕ m i j e m kod tijeh složenijeh.

U ostalijem oblicima ostaje ̏ bez promjene: vrȅh, vrȅ, vrȅ, vrȅsmo, vrȅste, vrȅše; vrȉ, vrȉmo, vrȉte; vrȅo, vrȅla, vrȅlo.

Složeni tako da imaju koji slog više nego prosti gube ̏ gdje ga imaju prosti pa na slogu iza kojega je bio ̏, dobijaju ̀ : dòvreti, uzàvreti; pròvreh, pròvre, uzàvreh, uzàvre, uzàvresmo; pròvreo, pròvrela; uzàvrimo. A gdje je u prostijeh ̑, ondje ostaje i u složenijeh, samo na slogu pred njim dolazi još ̀ svuda osim drugoga pridjeva: prèvrîm, uzàvrîm; sàvrêvši; a u drugom pridjevu pred slog na kom je ̑ dolazi ̏ : sȁprêt.

Taki su ovi glagoli, i to u oblicima koje imaju po ovoj vrsti: vrȅti, dò-vreti, na-, pre-, pro-, u-, iza-, oba-, uza-; zrȅti (maturescere), dò-zreti, pre-, sa-, u-; mljȅti, nà-mljeti, pre-, pro-, sa-, u-; mnjȅti; prȅti, pò-preti, sa-; spȁti (spîm, spéći), zà-spati, na- se, po-, nado-, i složeni od z r e t i (spectare) koji nije u običaju prost: zàzreti, nà-zreti, nad-, pre-, pri-, pro-, oba- se.

U kojim oblicima ovi glagoli prelaze u prvu vrstu, u njima primaju i akcenat po prvoj vrsti: tako p r ȅ t i u sadašnjem vr., u kom je i po ovoj vrsti i po prvoj jednak akcenat za proste, ali ne za složene, ima akcenat po prvoj vrsti (br. 5) kad je složen: sȁprêm; složeni od z r ȅ t i (spectare) u istom obliku, kad ga imaju po ovoj vrsti, imaju i akcenat po ovoj vrsti: prìzrîm,[1] a kad ga imaju po prvoj vrsti, i akcenat im je po prvoj: zȁzrêm; tako v r e t i u 3. licu mn., koje ima samo po prvoj vrsti, i u kom je akcenat i po ovoj i po prvoj vrsti jednak, ipak mislim da složen ima akcenat po prvoj vrsti: prȅvrû, ùzavrû. Ali z r e t i (maturescere) kad je složen zadržava akcenat ove vrste u tijem oblicima i onda kad ih ima po prvoj vrsti: ùzrêm kao i ùzrîm.[2]

Glagol m l j ȅ t i u oblicima kojima stoji u prvoj vrsti ima i akcenat kao glagoli prve vrste (br. 6. b.): mȅljêm, mȅljûći, mèlji, mȅljâh, mljèven.

17. Kad je prostijem osnova od dva sloga i akc. ̏ u infinitivu na prvom slogu, n. p. vȉdjeti.

Akcenat ostaje bez promjene u svijem oblicima: vȉdîm (vȉgju), vȉdîš, vȉdî, vȉdîmo, vȉdîte, vȉdê; vȉdjeh, vȉdje, vȉdje, vȉdjesmo, vȉdjeste, vȉdješe; vȉgjâh, vȉgjâše, vȉgjâše, vȉgjâsmo, vȉgjâste, vȉgjâhu; vȉdi, vȉdimo, vȉdite; vȉdêći; vȉdio, vȉdjela, vȉdjelo; vȉdjêv, vȉdjêvši; vȉgjen, vȉgjena.

---

[1] Vuk rječn.

[2] Vuk rječn.

U složenijeh tako da imaju koji slog više nego prosti, otpada ̏ sa sloga na kom je u prostijeh, pa na slog pred njim dolazi ̀: ìzvidjeti; ìzvidîm; ìzvidjeh, ìzvidje, ìzvidjesmo itd.; obnèvidjeti.

Taki su glagoli prosti sa svojima složenima: vȉdjeti, svȉdjeti se, ìz-vidjeti, obne-, pri-, pro-, raz-; vȉsjeti; stärjeti, ò-starjeti, pre-; i samo složeni: òmiljeti; pòvidjeti, za-pòvidjeti, iz-, o-.

18. Kad je prostijem osnova od dva sloga i akc. ʹ u infinitivu na prvom slogu, n. p. žívjeti.

Akcenat ostaje bez promjene u svijem oblicima: žívîm, žívîš, žívî, žívîmo, žívîte, žívê; žívjeh, žívje, žívje, žívjesmo, žívjeste, žívješe; žívljâh, žívljâše, žívljâše, žívljâsmo, žívljâste, žívljâhu[1]; živi, živimo, živite; žívêći; živio, žívjela; žívjêv, žívjêvši; vŕćen, vŕćena.

U složenijeh ostaje na istom mjestu isti akcenat: požívjeti; požívîm; požívjeh, požívje.

Taki su ovi glagoli sa svojima složenima: bijèljeti (ist. béleti, zap. bíliti), za-, iz-, o-, po-; bléjati, iz- se; blijèdjeti (ist. blédeti, zap. blíditi), po-, pre-, u-; bréčati; brídjeti; brújati, za-; bújati, pre-, uz-; búčati, uz-; véčati; víštati, uz-; vríštati, za-, raz- se; vŕtjeti, za-, na-, pro-, u-, uz-; vŕčati; gmíljeti; grájati, za; gúdjeti, za-; dréždati; dréčati, za-[2]; žívjeti, do-, na-, nad-, o-, po-, pre-, pro-; žúdjeti, po-; žútjeti, za-, po-, u-; zvéčati, za-; zvíždati, za-; zvŕčati; zújati, za-, pro-; zúčati; jéčati, za-, po-, raz- se, uz-; kvéčati; kvŕčati; kípjeti, iz-, po-, uz-; kléčati; kréčati; kríčati, za-; kŕčati;méčati; míljeti, iz-, od-, po-, u-; mŕčati, po-; mŕštati; múčati; nijèmjeti (ist. németi, zap. nímiti), za-, o-, ob-; njíštati; píštati, za-, pro-; plávjeti, za-, po-[3]; pljúštati; pŕdjeti, za-, iz-, na-, od-, pri-, raz-, u-; pŕštati, raz- se; rástjeti; réžati, za-; rúdjeti, za-; svírjeti, za-; svŕbjeti, za-; sijèdjeti (ist. sédeti, zap. síditi), o-; sjájati, za-; skíčati; slijèpjeti (ist. slépeti, zap. slípiti), za-, o-, po-; smŕdjeti, do-, za-, pri-, u- se; stídjeti se, za-, po-; strújati; stúdjeti, za-; tájati, za-, po- se, pri- se, u- se; tíštati, iz- se, po-, pre-; tŕpjeti, o-, po-, pre-, pri-, s-, uz- se; ćútjeti, o-, pre-, u-; újati, za-, pro-; účati, za-, pro-; fíštati; hítjeti, po-; húčati, za-; cvíljeti (cmíljeti), za-, po-, pro-; cvŕčati; cíčati; čvŕčati; čéčati;

[1] i kad je cio umetak *ija:* tŕpijâh.
[2] P. Petrović Njeguš, Šćep. mal. 169.
[3] Vuk ima u rječniku prosto p l á v i t i, ali složene ima po ovoj vrsti.

číljeti, iz-; čúčati, na- se; štédjeti, za-, po-, u-; šútjeti, za-, u-; šúštati, za-; i koji su u običaju samo složeni: nabŕčati, prisvijèdjeti, povíljeti, pogŕdjeti, pogrúbjeti, zalúdjeti, polúdjeti, opústjeti, orúžnjeti, oskúpjeti, poskúpjeti, dotúžati, išćúćati, pocŕnjeti.

19. Kad je prostijem osnova od tri sloga i akc. ʹ u infinitivu na prvom slogu, n. p. závidjeti.[1]

Akcenat ostaje bez promjene: závidîm, závidîš, závidîmo, závidîte, závidê; závidjeh, závidje itd.

Taki je glagol još samo návidjeti se i njegov složeni nenávidjeti se i nástojati.

20. Kad je prostijem osnova od dva sloga i akc. ̀ u infinitivu na prvom slogu, n. p. žȅljeti.

U jednijeh ostaje akcenat u sadašnjem vr. a u drugih se mijenja.

a. Akcenat ostaje bez promjene u svijem oblicima osim 1. i 2. lica mn. sadašnjega vr. i priloga sadašnjega vr.: žȅlîm, žȅlîš, žèlî, žèlê; žȅljeh, žèlje, žèlje, žȅljesmo, žȅljeste, žȅlješe; žȅljâh, žȅljâše, žȅljâše, žȅljâsmo, žȅljâste, žȅljâhu; žȅli, žȅlimo, žȅlite; žȅlio, žȅljela, žȅljelo; žȅljêv, žȅljêvši; žȅljen. Za pošljednji oblik mislim da je tako, i da u oblicima koji za se imaju nastavak prelazi ̀ na drugi slog: željèna, željèno, koje bi se moglo potvrditi i tijem što Budman gram. 109 ima gȍrjen, gorjèna, premda isti ne piše žȅljen nego žȅljen gram. 88; kad je odregjeno, ostao bi akc. ̀ na prvom slogu u svijem padežima: žȅljenî, žȅljenâ, žȅljenô.

U 1. i 2. licu mn. sadašnjega vr. i u prilogu sad. vr. otpada ̀ s prvoga sloga pa na drugi dolazi ʹ: želímo, želíte; želéći; držímo, držíte; držéći.[2]

Drugačije je u nekim oblicima u glagola, kojima se u osnovi nastavak ѣ mijenja na *a;* u njih se mijenja ̀ na ̏ u zapovjednom, u 2. i 3. licu prvoga pregjašnjega vr. i u prvom i drugom pridjevu, i svrh toga u svijem ovijem oblicima osim zapovjednoga dolazi na pošljednji slog od osnove akc. ̑, koji opet u prvom pridjevu otpada u padežima koji za se nemaju nastavka: dȑži, dȑžimo, dȑžite; dȑžâ; dȑžao, dȑžâla, dȑžâlo; dȑžâno. — Glagoli koji pred ovijem *a* u osnovi imaju *j,* a pred njim *o,* gubeći u zapo-

---

[1] Mislim da ovo nije složen glagol od vidjeti i za, nego je postao od složene riječi; kad bi u njemu bilo vidjeti složeno sa za bio bi u njega akcenat kao u onijeh naprijed pod 17.

[2] držéći. Vuk, rječn. star. LXVII.

vjednom nastavak *i* dobijaju i akcenat drugačiji, i to ^: bôj se, bôjte se; stôj, stôjte.

U složenijeh ostaje ` i ' gdje je u prostijeh: zažèlîm, zaželímo, zažèljeh, zažèlje; zadřžîm, zadržímo, zadřžah, zadřžasmo. A kad se u prostijeh mijenja ` na ˵, otpada u složenijeh akc. ˵, pa naprijed na najbliži slog dolazi ` u oblicima u kojima samo rečena promjena biva: pòdrži, pòdržimo, pòdržite; a u oblicima u kojima se ne samo ` na ˵ mijenja, nego jošte i na krajni slog osnove dolazi ^, akc. ˵ prelazi na prvi slog: ȍdržâ; ȕbojâ se; zȁdržân, zȁdržâna, zȁdržâno; zȁdržâla, zȁdržâlo, pa tako i u prvom pad. jed. muškoga roda, gdje se ^ gubi što se iza njega *l* pretvorilo u *o*: zȁdržao.

Ovamo idu ovi glagoli sa svojima složenima: bàzdjeti, za-, iz-, u- se; bjèžati, do-, iz-, raz- se, s- se; bjèšnjeti, po-; bòjati se, po-, u-; bòljeti, do-, za-, iz-, o-, po- se, pre-, raz- se, u-; bùktjeti; vèljeti (od kojega je samo sadašnje i drugo pregj. vr. u običaju); vřvjeti, iz-, na-, od-, po-, pro-; glàdnjeti, iz-, o-, po-; gòrjeti, do-, za-, iz-, na-, o-, po-, pre-, pro-, raz- se, s-, sa-; gřmjeti, za-, pre-, pro-; dàždjeti, za-, iz-, po-; dřžati, do-, za-, o-, ob-, pri-, s-, sa-, u-, uz-; žèdnjeti, o-; žèljeti, za-, na-, po-, pou-; jèzdjeti, od-, po-, pre-, pro-; kòpnjeti, iz-, o-, pro-, u-; lèžati, za-, iz- se, na- se, ob-, od-, po-, pre-, raz- se; lètjeti, do-, za- se, iz-, na-, ob-, od-, po-, pod-, pre-, pri-, pro-, raz- se, s-, sa-, u-, uz-; plàmtjeti, za- se, raz- se; ròsjeti, ob-; sjèdjeti, po-, pri-; stàjati, do- se (dostòjati se), za-, na-, od-, o-, po-, pre-, pristòjati se, ustàjati se; tàmnjeti, po-; trèptjeti, za-, po-; třčati, do-, za- se, iz-, na-, o-, ob-, po-, pre-, pri-, pro-, s-, u-, uz-; hlàdnjeti, za-, o-; càvtjeti (càptjeti), pro-, i koji su samo složeni u običaju: ogòljeti, nadòljeti, odòljeti, okòreti se, skòreti se, prikòtnjeti, omlèdnjeti, smlèdnjeti, opràžnjeti (opràznîm), porùžnjeti, utàjati se, zatrùdnjeti.

Ovamo ide i glagol hòtjeti svijem oblicima osim sadašnjega vremena, kojim je prešao u petu vrstu; tako prema ovijem glagolima ima: hòćâh i hòtijâh, hòćâše; hòtjeh, hòtje; hotéći i hòtêći. Ali u kojim oblicima odbacuje samoglasno iz osnove, u njima mu se i akcenat mijenja; tada mu dolazi ˵ na nastavak kojim postaje osnova: htjȅti; htjȅh, htjȅ, htjȅsmo; htȉjâh, htȉjâše; htȉo, htjȅla; u drugom pregj. vr. kad otpada nastavak kojim postaje osnova, dolazi samo na umetku ^ u 1. licu jed. a u ostalima ': šćâh, šćáše, šćáše, šćásmo, šćáste, šćáhu; a kad taj oblik još

uzme *d,* dolazi ` na prvi slog: šćàdijâh, šćàdijâše, itd. U sadašnjem vr. kojim je prešao u petu vrstu ima: hòću, hȍćēš, hȍćē, hòćemo, hòćete, hòćê. — Složeni su mu: zàhtjeti, pròhtjeti.

b. Mijenja se akc. ` na ̏ u sadašnjem vr. u svijem licima i u drugom pregj. i u prilogu sadašnjega vr. To biva u jedinoga glagola vòljeti: vȍlîm, vȍlîš, vȍlî, vȍlîmo, vȍlîte, vȍlê; vȍljâh, vȍljâše, vȍljâše, vȍljâsmo, vȍljâste, vȍljâhu; vȍlêći. U ostalim je oblicima kao u onijeh naprijed.

Složeni izvòljeti gubi akc. ̏ sa sloga na kom je u prostoga pa dobija ` na slogu pred njim: ìzvolîm itd. Ali složeni privòljeti ima akcenat kao da u prostoga nema rečene promjene, te je akcentom jednak s onijem glagolima pod a.: privòlîm itd.

21. Kad je prostijem osnova od tri sloga i akc. ` u infinitivu na drugom slogu, n. p. zelènjeti.

Akcenat ostaje bez promjene u svijem oblicima osim 1. i 2. lica mn., gdje otpada ` sa sloga na kom je u ostalijem licima pa na slog iza njega dolazi ` (kao u onijeh pod 20. a): zelènîm, zelènîš, zelènî, zelenímo, zeleníte, zelènê; zelènjeh, zelènje, zelènje, zelènjesmo, zelènjeste, zelènješe; zelènjâh, zelènjâše, zelènjâše, zelènjâsmo, zelènjâste, zelènjâhu; zelènio, zelènjela; u prilogu sadašnjega vr. mislim da ostaje ` : zelènêći (čim bi se ovi glagoli malo razlikovali od onijeh pod 20, premda će i megju njima biti i s takim akcentom u tom obliku).

U složenijeh ostaje kako je u prostijeh.

Taki su glagoli: dokòljeti,[1] zelènjeti, o-, po-, i koji su samo složeni u običaju: poplavètnjeti, porumènjeti, osiròtjeti, posiròtjeti, zacrvènjeti se, pocrvènjeti, obudòvjeti.

Glagoli četvrte vrste.

Ima ih prostijeh s osnovom od jednoga sloga, od dva, od tri, od četiri i od pet, a s akcentom u infinitivu ili ´, ili ˆ, ili `, ili ̏, ili ` i ˆ, ili ̏ i ´. Akcenat ´ u infinitivu dolazi u prostijeh s osnovom od dva sloga na prvom slogu: hváliti, s osnovom od tri sloga na prvom slogu: bŕložiti, i na drugom: jednáčiti, s osnovom od četiri sloga na drugom slogu: kunátoriti, i na trećem: životáriti, s osnovom od pet slogova na četvrtom: prijateljášiti se; akc. ˆ u prostijeh s osnovom od dva sloga

[1] nije složen sa *do,* nego je postao od složene riječi.

na prvom: pâmtiti, i s osnovom od tri sloga na prvom: dûndoriti; akc. ̀ u prostijeh s osnovom od dva sloga na prvom: nòsiti, s osnovom od tri sloga na prvom slogu: bèsjediti, i na drugom: govòriti, s osnovom od četiri sloga na prvom: bèsposličiti, i na drugom: jednòničiti, i na trećem: prijatèljiti; akc. ̏ u prostijeh s osnovom od jednoga sloga na njemu: snȉti, s osnovom od dva sloga na prvom: gäziti, s osnovom od tri sloga na prvom: brätimiti, s osnovom od četiri sloga na prvom: lästavičiti; akc. ̀ i ̂ u prostijeh s osnovom od tri sloga prvi na prvom a drugi na drugom slogu: djèvôjčiti; akc. ̏ i ̑ u prostijeh s osnovom od tri sloga prvi na prvom a drugi na drugom: päbîrčiti.

22. Kad je prostijem osnova od tri sloga i u infinitivu akc. ́ na prvom slogu. Taki su glagoli dvojaki: u jednijeh se u sadašnjem vr. mijenja akcenat, a u drugih ostaje bez promjene.

Akcenat se mijenja na ̂ u sadašnjem vr., u drugom pregj., u drugom pridjevu i u 2. i 3. licu jed. prvoga pregj. vr., a u ta oba lica dolazi još i na drugi slog ̑: hvâlîm, hvâlîš, hvâlî, hvâlîmo, hvâlîte, hvâlê; hvâljâh, hvâljâše, hvâljâše, hvâljâsmo, hvâljâste, hvâljâhu; hvâljen; hvâlî, hvâlî.[1]

U ostalijem oblicima ostaje ́ bez promjene: hváliti; hválih, hválismo, hváliste; hválêći[2]; hváli, hválimo, hválite; hválio, hválila; hválîv, hválîvši.

Složeni dobijaju ̀ pred slogom na kom je ̑, osim 2. i 3. lica jed. u prvom pregj. vr., n. p. pòhvâlîm, pòhvâlîš, pòhvâlî, pòhvâlîmo, pòhvâlîte, pòhvâlê; pòhvâljen; a u rečena dva lica dolazi ̏ pred ̑: pöhvâlî; u ostalijem oblicima, u kojima je u prostijeh ́, ostaje tako i u složenijeh: pohváliti, pohválih itd. Koji su složeni tako da imaju dva sloga više nego prosti, u njih u prvom pregj. vr. u rečena dva lica dolazi ̏ na prvi slog: prëoblâčî; a ostalo sve ostaje kako je u složenijeh s jednijem slogom: preòblâčîm; preobláčih.

Taki su ovi glagoli sa svojima složenima: áćiti se; bániti se; bátriti; báciti, do-, za-, iz-, na-, nad-, od-, po-, pod-, pre-, raz-, s-, u-, uz-; bášiti se, razbášiti se; béčiti, iz-, o-; bijèditi (ist. béditi, zap. bíditi), za-, o-, po-; bijèliti (ist. béliti, zap. bíliti), za-, na-, o-, pod-, u-; blážiti, za-, raz-, u-; blázniti; blízniti se,

[1] mûtî, ljûbî. Vuk, rječn. star. LXVI.

[2] Vuk rječn. star. LXVII piše múteći, ljúbeći. Budman gram. 90 **hválêći**.

o-; blúditi, raz-; blútiti, uzblútiti se; brázditi, za-, o-, u-; brániti, za-, o-, od-; bŕziti, u-; bríčiti, o-; brúsiti, na-; bŕčiti, na-; búditi, iz-, pro-, raz-; búljiti, iz-; búniti, za-, po-, pod-, s-, uz-; búriti se, na-, po-; búćiti se, izbúćiti, nabúćiti se; búšiti, iz-, pro-; vábiti, do-, za-, od-, po-, s-; váditi; váriti, za-, obáriti, odváriti, po-, pod-, pre-, pro-, s-, uz-; vláčiti, do-, za-, iz-, na-, nad-, obláčiti, od-, po-, pod-, pre-, pri-, pro-, raz-, s-, u-, ispro-, preobláčiti; vójštiti, za-, iz-; vrániti, na-, o-, po-; vrátiti, za-, iz-, na-, obrátiti, od-, po-, pre-, s-, su-, u-, uz-; vŕljiti; vŕšiti, do-, za-, iz-, na-, obŕšiti, po-, raz-, s-, sa-; gájiti, od-, pod-; gáliti, raz-; gásiti, za-, po-, u-; gláviti, za-, iz-, na-, raz-, s-; glásiti, o-, pro-, raz-; gméžditi; gnijèzditi (ist. gnézditi), na-, u-; gnúsiti, iz-, u-; gnjáviti, pri-, u-; gnjéviti, pro-, raz-; gnjéčiti, iz-, na-, po-, pri-, raz-, u-, s-; góvniti, za-; gráditi, do-, za-, na-, o-, ob-, po-, pre-, pri-, raz-, s-, sa-, u-; gŕditi, za-, iz-, na-, po-; gríbiti, za-; grijèšiti (ist. gréšiti, zap. gríšiti), o-, po-, s-, sa-; grúšiti, pro-, s-, u-; gúziti se, za-, na-; gúliti, za-, iz-, na-, o-, po-, pod-, s-; gúšiti, za-, od-, po-, pro-, u-; dáviti, za-, po-, pri-, u-; dániti, za-, pre-, raz- se; díviti se, za-, u-; dijèliti (ist. déliti, zap. díliti), iz-, o-, po-, raz-, u-; dijètiti se (ist. détiti se, zap. dítiti se), po-; díčiti, po-; drážiti, za-, na-, po-, pri-, raz-; drijèšiti (ist. dréšiti, zap. dríšiti), o-, raz-; dŕljiti, raz-; drúžiti se, prì-, raz-, s-, sa-, u-; dúžiti, za-, o-, pri- se, udúžiti; dúljiti, o-, pro-, u-; dúriti se; dúšiti, za-, iz-, na-, o-, po-, pre-, pri-, u-, uz-; gjáčiti se, po-; žáriti, za-, na-, o-, pri-, raz-, u-; ždrijèbiti (ist. ždrébiti, zap. ždríbiti), iždrijèbiti, o-; žéstiti se, pre-, u-; žíriti, na-, u-; žlijèbiti (ist. žlébiti, zap. žlíbiti); žúliti, o-, po-; žúljiti, na-; žúriti se, po-; žútiti, za-, o-, po-; zímiti, za-, pre-; zlátiti, po-; zlijèditi (ist. zléditi, zap. zlíditi), po-; znáčiti, na-; zóriti se; rúbiti, na-, po-; jáviti, do-, iz-, na-, ob-, od-, po-, pre-, pri-, pro; jáziti, za-, na-, od-, pre-, pro-; járiti se, podjáriti, pri-, razjáriti se, sjáriti, uz-[1]; jéditi (i ijèditi u južnom govoru), na-, raz-; jéžiti se, na-; júriti, iz-, od-, po-, pre-, pro-; káditi za-, na-, pod-, pre-; káliti, iz-, na-, o-, pre-[2]; kániti se, za-, na-, o-, od-, pokániti, skániti se, u-; kváriti, iz-, po-; késiti, iz-; kínjiti, na-; klátiti se,[3] zaklátiti, uklátiti se; klísiti; knéžiti, o-, raz-; kóčiti, u-; kráviti, od-, raz-; krásiti, nakrásiti se, skrásiti, u-; krátiti, za-, o-, po-, pod-, pre-,

[1] P. Petrović Njeguš, Šćep. mal. 10.
[2] nema u Vuka.
[3] nema u Vuka.

s-, su-, u-; krésiti se; kríviti, za-, iz-, na-, o-, pre-, raskríviti se, s-, sa-,[1] u-; kŕmiti, iz-, na-, pre-, pri-, s-; kŕnjiti, o-, od-; krúniti, na-, o-; krúšiti, s-, sa-; kŕčiti, za-, iz-, o-, pro-, raz-; kúmiti, za-, o-, po-, raz-; kúpiti, za-, iz-, od-, pod-, pre-; kúsiti, za-, iz-; líbiti se, po-; lijèniti se (ist. léniti se, zap. líniti se), o-, ob-, u-; lijèpiti (ist. lépiti, zap. lípiti), za-, na-, o-, ob-, od-, pri-, s-, u-; lijèčiti, za-, iz-; líčiti, ob-, od- se-, u-; líšiti, iz-; lúditi se, iz-, na- se; lúžiti, za-, iz-, po-; lúčiti, za-, od-, po-, raz-, s- se; ljúbiti, iz-, na- se-, ob-, po-, pre-, pri-, s- se, u- se; ljútiti, iz- se, na- se, od- se, raz-, uz-; ljúštiti, za-, o-; máziti, raz-; máliti, o-, u-; mámiti, do-, za-, iz-, na-, od-, o-, po-, pre-, pri-, s-, raspo-; mánjiti, u-; máriti; mástiti, za-, o-; máciti, iz-, o-; méčiti, na-, o-, pri-, s-; mijèniti (ist. méniti, zap. míniti), za-, iz-, na-, od-, o-, pri-, pro-, raz-; mijèsiti (ist. mésiti, zap. mísiti), za-, na-, pod-, raz-, u-; míriti, do-, za-, iz-, na-, po-, pod-, pri-, s-; mítiti, pod-; mláditi, za- se, o- se, po-, pod- se; mlátiti, za-, iz-, na-, o-, po-, pri-, pro-, s-, u-; mláčiti, po-, s-, uz-; móbiti; mráčiti se, za-, na- se,[2] po- se, s- se, u- se; mrijèstiti se (ist. mréstiti se, zap. mrístiti se) i mrijèštiti se, o-; mŕsiti, za-, iz-, o-, od-, po-, pre-, raz-; mútiti, za-, iz-, po-, pro-, raz-, s-, uz-; nijèmčiti (ist. némčiti, zap. nímčiti), po-; njíviti, od-, pod-; njúšiti,[3] na-, o-, ob-, pri-; páliti, za-, iz-, na-, o-, po-, pod-, pri-, raz-, s-, sa-, u-, uz- se; péčiti, raz-; píliti, pre-; píriti, do-, na-, od-, pod-, pro-, raz-, s-, u-; plástiti, raz-, u-, opo- se; plátiti, do-, iz-, na-, o-, po-, pod-, pre-; plijèniti (ist. pléniti, zap. plíniti), za-, o-, po-; prásiti, iz-, o-; prášiti, za-, iz-, na-, o-, pod-, pri-, raz- se; pŕzniti, za-, o-; prijètiti (ist. prétiti, zap. prítiti), za-, po-, pri-; pŕljiti, o-, po-, s-; pŕćiti, na-, o-; púditi, raz-; púćiti; púčiti; rábiti; rávniti, iz-, po-, s-, u-; ráditi, za-, iz-, na-, ob-, od-, po-, pri-, pro-, u-, uz; ráčiti se, pro-, raz-; rébriti; réditi, za-, iz-, na-, ob-, od-, raz-, s-, u-, prena-, one- se; résiti, na-, pod-, u-; róžiti; rúbiti, za-, ob-, od-, po-; rúžiti, iz-, na-, ob-; rúniti, ob-; rúčiti, za-, iz-, na-, po-, pre-, ispo-, otpo-, prepo-; sáditi, do-, za-, na-, po-, pre-, pri-, raz-, u-; svétiti, o-, po-; sijèliti (ist. séliti); síniti, po-, pri-; skvŕniti, o-; sklíbiti se; skŕbiti se, o-, pri-, naškŕbiti, poškŕbiti; sláditi (dulcorare), za-, na-, o-, pre-; slúžiti, do-, za-, iz-, na-, ob-, od-, po-, pre-, pri-; slútiti, do-, na-; smúditi, o-; snážiti, o-;

---

[1] Šćep. mal. 153.

[2] nema u Vuka.

[3] u Vuka rječn. samo njȕšiti, a nanjúšiti.

srámiti se, za-, po-; sŕditi, na-, od-, raz-; sŕčiti, na-, raz-; stániti se, na-; stráviti se, po-, pre-; strážiti, po-; stŕviti, o- se, raz-; stúpiti, za-, iz-, na-, od-, po-, pre-, pri-, raz-, u-; súditi, o-, od-, po-, pre-, raz-, u-; súšiti, za-, na-, o-, po-, pre-, pri-, pro-, raz-, sa; tánjiti, iz-, o-, pro-, raz-, u-; tvŕditi, po-, pri-, u-; tijèsniti (ist. tésniti, zap. tísniti), o-, pri-, s-; tijèštiti (po južnom govoru), iz-; tíniti, pre-; tínjiti, ob-; tláčiti, po-; tráviti, za-, o-; trážiti, za-, iz-, ob-, po-, pre-; trijèbiti (ist. trébiti, zap. tríbiti), iz-, o-, raz-; trijèzniti, o-, raz-; tŕniti, za-; tŕćiti se, na-; trúditi, za-, po-, u-; trúniti, iz-, na-, o-, po-, s- se, u-; túgjiti se, o- se,[1] po- se; túžiti, ob-, o- se, sa- se, s- se; túliti, po-, u-; túljiti se, za-; túpiti, za-, iz-, u-; túšiti, po-, u-; ćáriti; ćúliti, na-; ćúriti; úziti, s-; hváliti, za-, po-; hláditi, za-, iz-, o-, od-, raz-; hrábriti, o-; hrániti, do-, za-, iz-, na-, od-, po-, pod-, pre-, pri-, s-, sa-, u-; cvijèliti (ist. cvéliti, zap. cvíliti), raz-, u-; cijèditi, iz-, o-, pre-, pro-, u-; cijèniti, za-, o-, pre-, pro-, u-; cŕniti, za-, o-; čépiti se, očépiti, raz- se; švánjiti se, o- se; šíriti, raz-; štítiti, za-, pre-; šúpljiti se, pro-; šúriti, o-; — koji su u običaju samo složeni ili u kojih je ovako samo kad su složeni: obíriti se; zabléšiti se; priblížiti; pod-bráditi se, u-; od-búciti, raz-; za-váliti, iz-, na-, nad-, obáliti, od-váliti, po-, pod-, pre-, pri-, pro-, raz-, s-, u-; navijèstiti, obavijèstiti (oavijestiti), osvijèstiti, onesvijèstiti, svijèstiti se, ubavijèstiti, nagovijèstiti; nad-vísiti, po-, pre-, uz-; povláditi; po-vráziti, u-; za-vránjiti, na-, od-; po-vrijèditi, pri-, pro-, u-; privrúćiti; zagátiti; za-glíbiti se, u-[2]; za-glúšiti, o- se; zagnjúriti se; zagŕčiti; dogústiti; odáliti; událjiti; nadáriti, ob-, po-; prodúžiti; požbúniti; iždráčiti; obznániti; poímiti, podnímiti se, snímiti; uínjiti se; odjápiti, ogjápiti; iz-jármiti, u-; nakáziti; is-kápiti, u-; ukípiti se; uklijèštiti (ist. ukléštiti, zap. uklíštiti); zaklípiti; oklópiti; skljúniti; pokljúniti se; okljúsiti se; skŕviti; raskréčiti; raskrížiti; o-krijèpiti (ist. okrépiti, zap. okrípiti), pod-; za-kríliti, pre-, raz-; na-kríčiti, pri-; za-krúžiti, o-, s-; pri-krútiti, u-; pokúnjiti se, s- se; do-kúčiti, za-, nad- se, po-, pri-, raz-, s-; prelástiti; ulípsiti se; polúnjiti se; pod-lúpiti se, u-; uljúditi; uljúniti se; odmástiti; domášiti, nad-, pre-; o-mésiti, pod- se; zamijètiti (po južnom govoru); zamláziti; za-mlijèčiti (po južnom govoru), u-; umŕtviti se;

[1] nema u Vuka.

[2] nema u Vuka.

nadmúdriti; smúždìti; namúljiti; omúčiti se; uníziti[1]; onóvčiti se; otpáditi; upánjiti se; spáriti; pot-pétiti, pri-; opláviti; raspljóštiti, spljóštiti; isprázniti; za-prémiti, o-, pri-, raz-, s-, uz-; za-prijèčiti (ist. zaprééiti, zap. zapríčiti), iz-, pre-; o-príštiti se, pod- se; za-prótiti; za-pŕčiti, na- se; opúljiti; ispúpiti se; zapúriti se; opústiti; za-pútiti, na-, pro-, u-; poráziti, sa-[2]; narástiti[3]; porépiti, pod- se; pro-rijèditi (ist. prorédìti, zap. proríditi), raz-, spo-; sporijèčiti (ist. sporéčiti se, zap. sporíčiti se); osámiti; posvínjiti se; usíćiti se; osláviti; oslániti se; osláčiti se; naslijèditi (ist. naslédìti, zap. naslíditi); za-slijèpiti (ist. zaslépiti, zap. zaslípiti), o-; osmóljiti; osni-jèžiti (po južnom govoru); zastrániti; za-strijèliti (po južnom go-voru), nad-, pre-, pro-, u-; nastŕšiti se; rastúbiti se; osúriti; poténčiti se; natmúriti se; potrúsiti; zaćópiti; ućúditi se; oćúšiti se; za-ústiti, iz-; pohásiti se; uhvátiti; izériti se, nahériti se; zahíljiti, uhíliti se; zahlápiti; pricvŕljiti; iscijèliti (ist. iscéliti, zap. iscíliti); o-cijèpiti (ist. océpiti, zap. ocípiti), pri-, raz-; ocŕviti; za-čéstiti, pri-; načé-čiti se; ščúnjiti se; za-šíljiti, zao-; prišljúniti se; ošpúriti; po-štápiti se, u- se; pošúnjiti se; — i ovi složeni kojima se osnova iza sloga s kojim su složeni mijenja tako da složeni s jednijem slogom imaju osnovu samo od dva sloga, te se izjednačuju s prostima ovoga reda: dójmiti se, zájmiti, nájmiti, pójmiti, újmiti, prímiti; isti još s jednijem slogom složeni: prizájmiti, uzájmiti, obújmiti, odújmiti, potprímiti se.

b. Akcenat ostaje bez promjene u svijem oblicima, osim 2. i 3. lica jed. prvoga pregj. vr., n. p. trúbiti; trúbîm, trúbîš, trúbî, trúbîmo, trúbîtê, trúbê; trúbih, trúbismo, trúbiste, trúbiše; trúbljâh, trúbljâše, trúbljâše, trúbljâsmo, trúbljâste trúbljâhu; trúbêći; trúbi, trúbimo, trúbite; trúbio, trúbila, trúbilo; trúbîv, trúbîvši; a u 2. i 3. jed. prvoga pregj. vr. mislim da se mijenja ʹ na ˆ, pa i po-šljednji slog osnove dobija ˆ: trûbî, tâjî.

I u složenijeh ostaje ʹ gdje je u prostijeh: zatrúbiti; za-trúbîm itd.; a u prvom pregj. vr. pred slogom na kom je u pro-stoga ˆ dolazi u složenoga ̏: zàtrûbî, zàtâjî.

Taki su glagoli sa svojima složenima: blijèštiti (ist. bléštiti, zap. blíštiti); bljúštiti; brížditi; bújiti; búmbiti; búriti; víriti, za-, iz-, nad- se, pri-; vrijèditi (ist. vréditi, zap. vríditi); gvíriti; gmíziti;

[1] Šćep. mal. 95.
[2] Šćep. mal. 118, 140.
[3] Prostome piše Vuk u rječniku sadašnje vrijeme bez promjene u akcentu.

gnjíliti, u-; gnjíriti; dŕmiti; dúbiti; žmíriti, za-; žmúriti, za-; zlátniti se; žúriti; jápiti; kákiti; kísiti; kíšiti; klápiti; klíziti; lágiti; lápiti, iz-; líčiti (dolikovati); míriti (olere); mŕziti, za-, po-; nágliti; njíriti; pájiti; páčiti; pášiti, u- se; pízdriti; píždriti; píljiti; píšiti; plijèviti (ist. pléviti, zap. plíviti), o-; práštiti; préžiti; prúditi; púziti, od-, s-; púpiti, na-; rástiti[1]; réziti; rúditi; svijètliti (ist. svétliti), za-, o-, po-, pri-, pro-; svíriti; sípiti; skŕbiti; sláditi (dulcescere); slijèditi (ist. sléditi, zap. slíditi); snijèžiti; strépiti; stŕšiti; tájiti, po-; téžiti; tlápiti; tŕžiti; trúbiti, za-; túžiti, do-, na-, pri-, pro-; ćútiti, po-; úditi; pohlépiti; cmíljiti; cúriti, za-, pro-; čámiti; člóviti; šíšiti; škíljiti, za-; škŕbiti (se); škrípiti, za-; — i ovi koji su samo složeni u običaju: oglúviti, ogrúbiti, ožíviti (vivificare), požíviti[2] (vivum conservare), omúdriti (resipiscere).

Ovi su glagoli gotovo svi neprelazni, kao što su oni pod a. gotovo svi prelazni; osim toga ima megju njima glagola koji kad su prelazni mijenjaju akcenat kao i ostali pod a., te su ondje i spomenuti, a kad su neprelazni pripadaju ovamo pod b., n. p. túžiti, tûžîm (prelazno) i túžiti, túžîm (neprelazno), sláditi, slâdîm (prelazno) i sláditi, sládî (neprelazno); tako slijèditi, slijèdîm (neprelazno) i naslijèditi, nàslijedîm (prelazno); po tome se može misliti da je razlika u akcentu izmegju onijeh pod a. i ovijeh pod b. od tuda što su jedni prelazni a drugi neprelazni.

23. Kad je prostijem osnova od tri sloga i akc. ʹ u infinitivu na prvom slogu, n. p. párložiti.

Akcenat ostaje bez promjene u svijem oblicima, samo mislim da se u 2. i 3. licu jed. prvoga pregj. vr. mijenja, n. p. párložîm, párložîš, párložî, párložîmo, párložîte, párložê; párložih, párložismo, párložiste, párložiše; párložâh, párložâše, párložâše, párložâsmo, párložâste, párložâhu; párloži, párložimo, párložite; párložêći; párložio, párložila, párložilo; párložîv, párložîvši; párložen. A u 2. i 3. licu jed. prvoga pregj. vr., ako se ne varam, mijenja se ʹ na ̂, i pošljednji slog osnove dobija ̂: pârložî, mîgoljî.

U složenijeh ostaje ʹ gdje je u prostijeh: upárložiti; a u 2. i 3. licu jed. prvoga pregj. vr., pred slog na kom se ʹ promijenio na ̂, dolazi ̏: zȁkȓtožî, ȉzmîgoljî, zȁprîličî.

---

[1] Složenome piše Vuk u rječniku sadašnje vrijeme s promjenom u akcentu; vidi pod a.

[2] nema u Vuka; ali: ‚da bog poživi toga i toga‘.

Taki su glagoli prosti sa svojima složenima: bŕložiti, vášariti, vŕpoljiti se, uzvŕpoljiti se, gájtaniti, ogájtaniti, káretiti, kŕtožiti, zakŕtožiti, mígoljiti se, izmígoliti se, izmígoljiti se, párložiti, upárložiti, príličiti, zapríličiti, pŕkonjiti se, napŕkonjiti se, rákoliti se, razrákoliti se, ráskošiti, sáboriti, šášoljiti, pošášoljiti, i koji su samo složeni u običaju: pozákoniti se, oblijèkoliti se (po južnom govoru), usútoniti se, utáložiti se.

24. Kad je prostijem osnova od tri sloga i akc. ′ u infinitivu na drugom slogu, n. p. jednáčiti.

Akcenat se mijenja i ostaje kao u onijeh pod 22, a.; i kad se mijenja dobijaju akc. ` pred slogom na kom se promijeni ′ na ^ u svijem oblicima osim 2. i 3. lica jed. prvoga pregj. vr., a u ta dva lica dobijaju ̏ pred ^, kao što biva u složenijeh pod 22, a., n. p. jèdnâčîm, jèdnâčîš, jèdnâčî, jèdnâčîmo, jèdnâčîtê, jèdnâčê; jèdnâčâh, jèdnâčâše, jèdnâčâše, jèdnâčâsmo, jèdnâčâste, jèdnâčâhu; jednáčih, jȅdnâčî, jȅdnâčî, jednáčismo, jednáčiste, jednáčiše; jednáči, jednáčimo, jednáčite; jednáčêći; jednáčio, jednáčila; jednáčîv, jednáčîvši; jèdnâčen, jèdnâčena.

U složenijeh ostaje kako je u prostijeh, samo što u 2. i 3. licu jed. prvoga pregj. vr. akcenat ̏ prelazi na prednji slog: izjednáčiti; izjèdnâčîm; ȉzjednâčî.

Taki su glagoli prosti sa svojima složenima: batáliti, za-, o-; bekéljiti se; benáviti se; biráčiti, na-; birtášiti; brbúčiti; bulázniti; vrkóčiti se; geáčiti; golúždriti se; dvojáčiti; dervéčiti se, o-; divániti; divljáčiti se; domáćiti,[1] o- se, u- se; drváriti; duhániti, ževkáriti; živáriti; zaráriti; zevkáriti; zlostáviti; inátiti se, za- se, nad-, pro- se; inćáriti; jaràniti se, s- se, u- se; jednáčiti, iz-, u-; jordámiti; junáčiti se, nad-; juríšiti; kajáriti; kalášiti, raz- se; kalížiti se; kaćúniti se; kiláviti, iz-, po-; kingjúriti se, na-; klatáriti se; kokótiti se, na-; komíčiti se; kopíliti se, o-; kopúniti se; koráčiti, za-, pre-; kormániti; kostrijèšiti (po južnom govoru), na-; krváviti, za-, iz-, o-, raz-, s-; krvníčiti; krevéljiti se; kurážiti; leškáriti; madžáriti, po-; meljáviti, po-; metíljiti se; mitáriti se, o-; okvíriti; opáčiti se, iz-; pazáriti, za- se, raz-; pandúriti; paráditi, u-; patróliti; pervázití, o-; perdášiti, iz-, o-; piljáriti; pirjániti, u-; pišmániti se, po-; pjevúšiti; pjenúšiti se, za-; pješáčiti; prváčiti; prdáčiti se; prednjáčiti; prosjáčiti; protíviti se;

[1] P. Petrović Njeguš, Šćep. mal. 144.

prevàriti; pudàriti; razùmiti, o-, u-; račùniti, pro-; remèžiti se, na-; ribàriti; rovàšiti; rogùšiti, na-; rogjàčiti se, po-; samàriti, o-, pre-; sapùniti, na-; satàriti; svojàčiti; sjetkàriti; skrnàviti (oskrnjàviti); strovàliti; sumràčiti se, po-; tamàniti,[1] do-, za-, u-; telàliti; telàriti; temìniti; teftìšiti; timàriti, o-; tolmàčiti; tocìljiti; trabùniti; tržàriti; trojàčiti; tropàriti; trčkàriti; tumàriti; tumàčiti;[2] iz-; ugàriti; uzùriti, raz- se; hajdùčiti se, po-; halàliti; haràmiti; hesàpiti, pro-; cigàniti se; crkvàriti,[3] dževàpiti; šepìriti se, raz-; šepùriti se, raz-; šervàniti; šestàriti, o-; šiljbòčiti; šićàriti; špijùniti; šćućùriti se; šćučùnjiti se; — i koji su samo složeni u običaju ili koji bivaju složeni kad postaju: razbarùsiti, zabašùriti, ubevùtiti se, proburàziti, povampìriti se, zagalàmiti, zagojàtiti, ogolùzniti, nagrabùsiti, zadevètiti, odervèljiti se, zadesètiti, razdesètiti, udurèčiti se, prozanàtiti, dozlogŕditi, ozlojèditi (ozlovijèditi), zaištàliti se, uinìštiti, izjedìniti, ojedìniti, ujedìniti, zajulàriti, prekantàriti, prekardàšiti, potklobùčiti se, skolijèriti (po južnom govoru), pokondìriti se; ukopìstiti se, iskorijèniti (ist. iskorèniti, zap. iskorìniti), ukorijèniti se, ukorijèpiti se (po južnom govoru), pokorùšiti se, skorùšiti se, skočànjiti se, skrkljùšiti, zakrljèštiti, zakukùljiti, raskukùljiti, skunàbiti, pokurjàčiti, dokusùriti, iskusùriti, podmjehùriti se, zamumùljiti, razmumùljiti, ponevìditi se, obeznàniti se, obneznàniti se, uznemìriti, uzobijèstiti se (po južnom govoru), naoblùčiti se, naobrùčiti, opajèditi se, uspaìriti, usplahìriti, uplahìriti, opamètiti, opasùljiti se, operjàiti se, spečàliti, zapožàriti, upotrèbiti, upropàstiti, razrogàčiti, presamìtiti, poskorùpiti, utirìšiti, natopŕčiti, ototànjiti, zaulàriti, uharàčiti, začevìljiti, začeljùstiti, odžulùsiti, pošijàčiti.

25. Kad je prostijem osnova od četiri sloga i akc. ' u infinitivu na drugom slogu, n. p. kunàtoriti.

Akcenat ostaje kao u onijeh kod 23, i mislim da se kao u njih mijenja na ˆ u 2. i 3. licu jed. prvoga pregj. vr., gdje na slogu koji još imaju sprijed dolazi ‟ kao u složenijeh kod 23, i pošljednji slog osnove dobija ⁀: kunàtorîm, kunàtorîš, kunàtorî, kunàtorîmo, kunàtorîte, kunàtorê; kunàtorih, kȕnâtorî, kȕnâtorî, kunàtorismo, kunàtoriste, kunàtoriše, itd.

---

[1] nema u Vuka.
[2] nema u Vuka.
[3] nema u Vuka.

Više ovakih glagola nema osim toga jedinoga i njegova složenoga: skunátoriti.

26. Kad je prostijem osnova od četiri sloga i akc. ʹ u infinitivu na trećem slogu, n. p. životáriti.

Akcenat se mijenja i ostaje kao u onijeh kod 24, i kad se mijenja na ˆ, dolazi ˋ preda nj na najbližem slogu, osim 2. i 3. lica jed. u prvom pregj. vr., gdje pred ˆ dolazi ̏ na prvom slogu, kao u složenijeh pod 24: živòtârîm, živòtârîš, živòtârî, živòtârîmo, živòtârîte, živòtârê; živòtârâh, živòtârâše, živòtârâše, živòtârâsmo, živòtârâste, živòtârâhu; životárih, žȉvotârî, žȉvotârî, životárismo, životáriste, životáriše; životári, životárimo, životárite; životárêći; živòtário, životárila; životárîv, životárîvši; kalàbûren.

U složenijeh ostaje kako je u prostijeh, samo što akc. ̏ u 2. i 3. licu jed. prvoga pregj. vr. s mjesta na kom je u prostijeh prelazi na prvi slog: razgoropáditi se; razgoròpâdîm se; razgoropádih se, rȁzgoropâdî se.

Taki su glagoli sa svojima složenima: barabáriti se; bogoráditi; goropáditi se, po-, raz-, s-; gospodáriti; grošićáriti; životáriti; kalabúriti, s-; kalamútiti; kotobániti se; kočijášiti; kočopériti se; krijumčáriti; obrlátiti; okolíšiti; samodáviti se; sindžilátiti; trgovláčiti; ćelepíriti; čivutáriti; i koji su u običaju samo složeni ili kad postaju bivaju složeni: objelodániti; predrugojáčiti; udugotéžiti; zakapetániti,[1] raskapétaniti[2]; okolomátiti; iznaopáčiti se; napopástiti; izobičájiti se; upolováčiti; upoležáčiti se; porogobátiti se, uzrogobátiti se.

27. Kad je prostijem osnova od pet slogova i akc. ʹ u infinitivu na četvrtom slogu, n. p. prijateljášiti se.

Akcenat se mijenja i ostaje kao u onijeh kod 26, a u 2. i 3. licu jed. prvoga pregj. vr. dolazi ̏ na prvi slog kao u složenijeh kod 26: prijatèljâšîm se, prijatèljâšîš se, prijatèljâšî se, prijatèljâšîmo se, prijatèljâšîte se, prijatèljâšê se; prijatèljâšâh se, prijatèljâšâše se, prijatèljâšâsmo se; prijateljáših se, prȉjateljâšî se, prijateljášismo se; itd.

U složenijeh ostaje kako je u prostijeh, samo u 2. i 3. licu jed. prvoga pregj. vr. akc. ̏ s mjesta na kom je u prostijeh prelazi na prvi slog: nȁčetvoronôžî se.

---

[1] nema u Vuka.
[2] nema u Vuka.

Taki su glagoli: prijateljášiti se, četvoronóžiti se, na-, i koji je samo složen u običaju: zaneobrivániti.

28. Kad je prostijem osnova od dva sloga i akc. ˆ u infinitivu na prvom slogu, n. p. pâmtiti.

Akcenat ostaje bez promjene u svijem oblicima, a u 2. i 3. licu jed. prvoga pregj. vr. dolazi još i na pošljednji slog osnove ˆ: pâmtîm, pâmtîš, pâmtî, pâmtîmo, pâmtite, pâmtê; pâmtih, pâmtî, pâmtî, pâmtismo, pâmtiste, pâmtiše; pâmćâh, pâmćâše, pâmćâše, pâmćâsmo, pâmćâste, pâmćâhu; pâmti, pâmtite; pâmtêći; pâmtio, pâmtila; pâmtîv, pâmtîvši; pâmćen.

Složeni dobijaju ` pred slogom na kom je ˆ u svijem oblicima osim 2. i 3. lica jed. prvoga pregj. vr., n. p. zàpâmtîm, zàpâmtîš; zàpâmtih; a u rečena dva lica dolazi ̏ pred ˆ: ȕpâmtî, ȉskâmčî, prȉklînčî.

Taki su glagoli: bânčiti; gvârditi; drânčiti; kâvžiti se; kâmčiti, iz-; klînčiti, za-, pri-; mômčiti se; pâmtiti, za-, u-; tânčiti, na-; trâmpiti; i koji su samo složeni u običaju: nàbrênditi, zàvârčiti, òkrâjčiti, dòkrâjčiti.

29. Kad je prostijem osnova od tri sloga i akc. ˆ u infinitivu na prvom slogu, n. p. dûndoriti.

U njih, kao i u onijeh pod 28, akc. ostaje bez promjene, i u 2. i 3. licu jed. prvoga pregj. vr. dolazi ˆ i na pošljednji slog: dûndorîm, dûndorîš, dûndorî, dûndorîmo, dûndorîte, dûndorê; dûndorih, dûndorî, dûndorismo itd.

U složenijeh dolazi ` pred slog, na kom je ˆ, osim 2. i 3. lica jed. prvoga pregj. vr., gdje na tom slogu dolazi ̏, kao u onijeh pod 28: ùtâboriti; ùtâborîm; ùtâborih, ȕtâborî itd.

Taki su glagoli: dûndoriti; kîcošiti se; lôgoviti, u-; džâgoriti; i koji su samo složeni u običaju: nàmâjstoriti, ùtâboriti.

30. Kad je prostijem osnova od dva sloga i akc. ` u infinitivu na prvom slogu, n. p. nòsiti.

Oni su dvojaki: u jednijeh se mijenja akcenat u sadašnjem vr., n. p. nòsiti, a u drugih ostaje, n. p. lòmiti.

a. Mijenja se akc. ` na ̏ u sadašnjem vr., u drugom pregj., u prilogu sadašnjega vr., u drugom pridjevu i u 2. i 3. licu jed. prvoga pregj. vr., gdje i pošljednji slog dobija ˆ: nȍsîm, nȍsîš, nȍsî, nȍsîmo, nȍsîte, nȍsê; nȍšâh, nȍšâše, nȍšâše, nȍšâsmo, nȍšâste, nȍšâhu; nȍsêći; nȍšen, nȍšena; nȍsî.

U ostalijem oblicima ostaje ̏ : nȍsiti; nòsih, nòsismo, nòsiste, nòsiše; nòsi, nȍsimo, nòsite; nòsio, nȍsila, nòsilo; nòsîv, nȍsîvši.

U složenijeh tako da imaju koji slog više nego prosti, otpada ̏ sa sloga na kom je u prostijeh, pa na prvi slog pred njim dolazi ̀, osim 2. i 3. lica jed. prvoga pregj. vr.: dònosîm, dȍnosîš, dȍnosî, dònosîmo, dònosîte, dȍnosê; dȍnošâh, dònošâše, dònošâše, dònošâsmo, dȍnošâste, dònošâhu; ìznošen, ìznošena; razàgonîm; razàgonjâh. A u pomenuta dva lica prvoga pregj. vr. mjesto toga ̀ dolazi ̏, i to ako je glagol složen s više slogova dolazi na prvi: ȉsprosî, dȍnosî, ȍdgonî, rȁzgonî, prȍhodî, rȁzagonî, ȉznahodî, prȉnahodî, pȍizodnosî. — Gdje je u prostijeh ̀ ostaje i u složenijeh: odgòniti, prinahòditi, poizodnȍsiti.

Taki su glagoli sa svojima složenima: vȍditi, do-, za-, iz-, na-, nad-, ob-, od-, po-, pod-, pre-, pri-, pro-, raz-, s-, u-, uz-; vòziti, do-, za-, iz-, na-, nad-, pod-, pre-, pri-, raz-, s-, u-; gȍniti, do-, za-, iz-, na-, ob-, od-, oda-, po-, poda-, pre-, pri-, pro-, raz-, raza-, s-, u-; dȍsiti, do- se-, za-, na-, pri-, u-; žèniti, iz-, o-, po-, pri-, raz- se; kòziti, iz-, o-; kȍsiti, za-, iz-, na-, o-, od-, po-, pod-, pre-, pro-, raz-, u-; krèčiti, o; kròčiti, do-, za-, o-, ob-, pre-; mȍliti, do- se, za-, iz-, na-, od-, po- se, u-; nòsiti, do-, za-, iz-, na-, nad-, ob-, od-, po-, pod-, pre-, pri-, pro-, raz-, s-, u-, uz-, poizod-; pròsiti, za-, iz-, na-, o-, po-, pre-; prȍstiti, o-; pùstiti, do-, za-, iz-, na-, od-, po-, pod-, pre-, pri-, pro-, raz-, s-, u-; rȍditi,[1] za- se, iz-, na- se, od- se, po-, pre-, pri-, s- se; sèliti, do-, iz-, na-, od-, pre-, raz-, u-; skȍčiti, do-, za-, iz-, nad-, ob-, od-, po-, pre-, pri-, u-; tèliti, iz-, o-; hȍditi, do-, za-, iz-, na-, od-, po-, pre-, pro-, u-, sna-, izna-, prina-; štèniti, iz-, o-; — i ovi samo složeni u običaju: izmȍliti (protendere), namȍliti se, pomȍliti, promȍliti.

b. Akcenat ostaje bez promjene u svijem oblicima osim 1. i 2. lica mn. sadašnjega vr. i 2. i 3. lica jed. prvoga pregj. vr. i drugoga pridjeva, n. p. lòmiti; lòmîm, lȍmîš, lȍmî, lȍmê; lȍmih, lȍmismo, lȍmiste, lȍmiše; lȍmljâh, lòmljâše, lȍmljâše, lȍmljâsmo, lȍmljâste, lòmljâhu; lȍmi, lȍmimo, lȍmite; lȍmêći; lȍmio, lòmila; lȍmîv, lȍmîvši.

U 1. i 2. licu mn. sadašnjega vr. otpada akc. ̀, pa iza sloga na kom je on bio dolazi ́: lomímo, lomíte; — u 2. i 3. licu jed.

[1] Ovaj glagol kad je prost može biti i bez promjene u akcentu u sadašnjem vremenu i to onda kad se govori neprelazno; n. p. kad na vrbi grožgje rȍdî; to više ne rȍdî.

prvoga pregj. vr. mijenja se ̀ na ̏ i na pošljednji slog dolazi ̑: lö̏mî, kȑstî. tvö̏rî, ȕčî; — i u drugom pridjevu mijenja se ̀ na ̏: lö̏mljen, kȑšten, ȕčen, gö̏jen.

U zapovjednom u glagola koji gube u osnovi krajnji glas mijenja se ̀ na ̑: gôj, gôjmo, gôjte; dôj, dôjte.

Složeni su u sadašnjem vr. dvojaki akcentom:

aa. u jednijeh ostaje u tom obliku kako je u prostijeh, n. p. otpr̀titi (po snijegu); otpr̀tîm, otpr̀tîš, otpr̀tî, otprtímo, otprtíte, otpr̀tê. Takih glagola ima vrlo malo, kako će se odmah vidjeti.

bb. drugi kad su složeni imaju u tom obliku akcenat kao da im se prostijem mijenja ̀ na ̏ (kao oni pod a), te ako su složeni tako da nemaju ni jednoga sloga više nego prosti, ostaje im ̏ u svijem licima: slö̏mîm, slö̏mîš, slȍmî, slö̏mîmo, slö̏mîte, slö̏mê; slö̏žîm, slö̏žîš, slö̏žî, slö̏žîmo, slö̏žîte, slö̏žê; stvö̏rîm, stvö̏rîš, stvö̏rî, stvö̏rîmo, stvö̏rîte, stvö̏rê; ako li su složeni tako da imaju koji slog više nego prosti, tada otpada ̏ pa na slog prvi pred onijem s kojega otpada dolazi ̀: prèlomîm, prȅlomîš, prȅlomî, prȅlomîmo, prȅlomîte, prȅlomê. To biva u najviše glagola ovoga reda.

U ostalijem oblicima nema razlike megju složenima. Gdje je u prostijeh ̀ ondje ostaje i u složenijeh: slȍmiti, polȍmiti, otpr̀titi; slȍmih, slȍmismo, slòmiste, slȍmiše, polòmih, polȍmismo, polòmiste, otpr̀tih, otpr̀tismo, otpr̀tiste, otpr̀tiše; slòmi, slȍmimo, slȍmite, polȍmi, polȍmimo, polȍmite; slòmio, slȍmila, polȍmio, polòmila, otpr̀tio, otpr̀tila; slòmîv, polòmîvši, otpr̀tîvši. — U 2. i 3. licu prvoga pregj. vr. u složenijeh koji imaju koji slog više nego prosti prelazi akc. ̏ na prvi slog: ȉzlomî, prȅkrstî, nȁučî, ö̏tprtî. U drugom pridjevu u takih složenih otpada ̏ takogjer sa sloga na kom je u prostijeh pa na slog prvi pred njim dolazi ̀: ìzlomljen, ìzlomljena, pȍkršten, pòkrštena, ùgojen, nàučen. — U zapovjednom oni glagoli koji u tom obliku imaju ̑ dobijaju pred njim na prvom slogu ̀: ùgôj, pȍdôj, òdôjte, ìzbrôj.

Ovamo idu ovi glagoli prosti sa svojim složenima, i to:

aa. u kojih kad su složeni ostaje akcenat u sadašnjem vr. kako je u prostijeh: br̀stiti, o-; zvȍniti, za-; òriti se, za- se; mòdriti se, po- (livescere); pr̀titi, od-; tùtnjiti, za-; cvàtiti, pro-, raz- se, u-[1]; čàtiti, o-, pre-, pro-; i koji su samo složeni u običaju: zahùktiti se, zapàšiti;

[1] Prema càvtjeti i càptjeti taj glagol i ne ide ovamo nego u treću vrstu kao i sjȅditi, užȅliti se.

bb. u kojih kad su složeni biva pomenuta promjena u sadašnjem vr.: bàšiti, za-, po-; bìstriti, iz-; bòdriti[1]; bòjiti, o-; bòriti se; bòčiti se, od-, pod-; bròditi, pre-; bròjiti, za-, iz-, na-, od-, po-, pre-, pri-, raz-; bròćiti, o-; vèdriti, iz-, pro- se, raz-; vòštiti, iz-, na-; gàmziti; glòbiti, o-, raz-, s-, u-; glòžiti se; gnòjiti, na-, o- se; gòditi, do-, raz-, s-, sa-, u-; gòjiti, na-, od-, raz-, u-, uz-; gòstiti, u-; gràmziti; gràštiti; gròziti se, s- se; gȓstiti se; gùbiti, za-, iz-, po-, s-, sa-; dvòjiti, o-, pre-, raz-; dvòriti, do- se, iz-, po-, u- se; dòjiti, za-, na-, o-, po-, pri-; dòcniti, za-, o-, pri- se; dròbiti, za-, iz-, na-, raz, s-, u-; zvòniti, za-; zlòbiti; znòjiti se, za-, o-; zòbiti, na-, u-; zòriti; jàgliti, raz- se; jàgmiti, po-, u-; kàmtiti; klòniti se, za-, na- se, od- se, po-, pre-, sa-, s-, u-; kòbiti, iz-, su-, s-, u-; kòmiti, na-, o-; kòriti, iz-, po-, pre-, u-; kòtiti, o-; kȓviti se; kròjiti, iz-, na-, o-, po-, pre-, raz-, sa-, s-; kròpiti, na-, o-, po-; kȓstiti, za-, iz-, po-, pre-, raz-, s-, u-; kȓšiti, po-, pre-, s-, u-, uz-; lèbditi; lèditi, za-, o- se, po- se, pre- se, s- se; lòviti, u-; lòžiti, za-, iz-, na-, ob-, od-, po-, pod-, pri-, raz-, sa-, s-, u-; lòjiti; lòmiti, za-, iz-, na-, ob-, od-, po-, pod-, pre-, pro-, raz-, s-, sa-, u-; lòpiti; màgliti, za-; mèditi, za-, o- se; mègjiti, o-, raz-; mnòžiti, na-, u-; mòdriti, o-; mòžditi, s-; mòjiti, o-; mòkriti, s-; mòriti, za-, od-, po-, sa-, s-, u-, izne- se; mòtriti, za-, na-, pro-, raz-, s-, u-, uz-; mòčiti, za-, po-, s-, zas-, os-, pres-, pris-, u-; nòriti, za-; nòćiti, za-, pre-; njòriti; òštriti, za-, iz-, na-, pod-, uòstriti se; pàrbiti; plòviti, do-, iz-, na-, od-, pre-, u-[2]; plòditi se, pri-, raz-; pòjiti, za-, na-, o-, od-, pri-, raz-, s-, sa-; pòpiti, za-, raz-; pòriti, iz-, o-, od-, raz-; pòstiti, za-, iz-, na-, o-, od-, pre-; prùditi; ròbiti, za-, na-, po-, pod-; ròviti, za-, ob-, pre-, u-; ròjiti se; ròniti, za-, iz-, ob- se, od-, pod-, u-; ròsiti, za-, iz-, o-, po-, u-; ròtiti se; ròčiti, s-, u-; svòjiti, o-, po-, pre-, pri-; sèvditi; sìtniti, iz-, u-; sjàhtiti; skròbiti, za-, o-; slùhtiti; smòliti, za-; sòliti, na-, o-, po-, pre-; sòpiti, za- se; sòčiti, na-, pro-; spòriti, na-; srèbriti, po-; stàkliti se; stròjiti, u-; tvòriti, za-, o-, po-, pre-, pri-, raz-, s-, sa-, u-; tòviti, u-; tòpiti, za-, iz-, na-, o-, po-, pre-, raz-, s-, u- se; tòpliti, o- se; tòriti, na-; tòčiti, do-, iz-, na-, o-, ob-, pre-, pro-, raz-, u-; tròšiti, iz-, na-, po-, sa-, s-; ùčiti, za-, iz-, na-, ob-, od-, po-, pro-, pona-; hàsniti; hàšiti; hròpiti; cèliti; čàstiti, na- se, po-; čìniti, za-, na-, ob-, od-, po-, pre-, raz-, u-, pona-; čkàkljiti; škàk-

[1] i proste od kojih nema složenijeh uzimam ovamo.

[2] Vuk u rječn. ima doplòviti, doplòvîm, i isplòviti, ìsplovîm.

ljiti; škòpiti, u-; škròpiti, po-; šòkčiti, iz-, po-; šòriti, u-; štròjiti, u-; šùdljiti; — i koji su samo složeni u običaju: obàkriti se; obòsiti; razvòdniti; o-dòbriti, po- se, pro- se, u- se; udòmiti; za-klòpiti, na-, o-, od-, po-, pre-, pri-, raz-, s-, sa-, u-; za-kòliti, o-, ob-, raz-, s-; okònjiti se; ukròtiti; polòšiti se; pod-mòstiti, pre-, u-; ob-nòviti, po-, pri-; ob-òriti, raz-, s-; u-òčiti, su-; opàkliti; is-pèriti se, na-, po-; popòditi; opòštiti se; opòzniti; zapòtiti; upròštiti se; poròžiti se; usàćmiti se; uskòriti; proslòviti; za-slòniti, na-, o- se, pod- se, pri-; utòliti; za-tòmiti, po-; razùriti; pohòliti se; sučèditi; za-čèliti, sa-, su-, s-; za-čèpiti, od-.

Što u jednijeh kad su složeni nema promjene u sadašnjem vr. a u drugih se akcenat mijenja, tomu će biti uzrok što su jedni neprelazni a drugi prelazni, premda megju prvima ima i prelaznijeh kao što megju drugima ima i neprelaznijeh; tomu bi mogla biti potvrda što n. p. pomodriti (neprelazno) ne mijenja akcenta u rečenom obliku, a omodriti mijenja ga. Složen od zvoniti ima u sadašnjem vr. i s rečenom promjenom i bez nje, može biti bez promjene onda kad zvona zvone, a s promjenom kad se u zvona zvoni. S tijem valja isporediti br. 22 a. b. 32 a. b.

31. Kad je prostijem osnova od tri sloga i akc. ̀ u infinitivu na prvom slogu, n. p. bèsjediti.

Akcenat ostaje bez promjene osim 2. i 3. lica jed. u prvom pregj. vr.: bèsjedîm, bèsjedîš, bèsjedî, bèsjedîmo, bèsjedîte, bèsjedê; bèsjedih, bèsjedismo, bèsjediste, bèsjediše; bèsjegjâh, bèsjegjâše, bèsjegjâše, bèsjegjâsmo, bèsjegjâste, bèsjegjâhu; bèsjedi, bèsjedimo, bèsjedite; bèsjedêći; bèsjedio, bèsjedila; bèsjedîv, bèsjedîvši.

A u 2. i 3. licu jed. prvoga pregj. vr. mijenja se akc. ̀ na ̏ i još krajnji slog dobija ̑: bȅsjedî.

U složenijeh tako da imaju koji slog više nego prosti, u pomenuta dva lica prvoga pregj. vr. prelazi ̏ na prvi slog: prȍbesjedî, ȕgotovî. — U ostalijem oblicima ostaje u složenijeh kako je u prostijeh.

Taki su glagoli prosti sa svojima složenima: àšlučiti; bèglučiti; bèzumiti se, iz- se, o-; bèrberiti, o-; bèsjediti, pro-; bìberiti, za-; bìlježiti, za-, o-; bògatiti, o-; bòraviti, za-, poza-, pre-; bùkariti se; vlàdičiti, za-; glàvičiti; gòtoviti, pri-, s-, u-, uz-, priu-; grànîčiti; dàngubiti, iz-; dvòličiti; dvòumiti; djètinjiti, za-; zlòpatiti; ìbretiti se; jàračiti, u-; kàlamiti, na-; kàlupiti; kàsapiti;

kàuriti, po-; kòbačiti; kòvrčiti, za-; kòjasiti se, pre-, pri-; kòmračiti; kònačiti; kràjiniti; kùburiti, u-, uz-; kùlučiti; kùndačiti, pre-; kùrjučiti; kùrnjaviti, za-; lìsičiti; lìtrositi; lìšaniti; màgi-njiti, o-; mèzetiti; mìrbožiti se; mȑciniti, o-; nìšaniti, na-; òbručiti; ȍnoditi, raz-; ȍrašiti; òrtačiti, raz-, u-; pàrasiti; pèčatiti, za-, od-, raz-; pȍganiti, iz-, o-; pòrediti, iz-, u-; pȑkositi, na-, od-; rèmetiti,[1] po-; rèušiti; rȍgoziti, na-; sàkatiti, o-; sèhiriti; sìraditi, o-; sìrćetiti, u-; skòmračiti; skȑletiti se; slàndariti; slìndariti; slìpariti; sùnetiti, po-; sùprotiti; tàvaniti, po-; tòvariti, iz-, na-, o-, pre-, pri-, raz-, s-; tȍmačiti; tȑlačiti; trȍmiriti; tȑtositi; hìljaditi se; čàvkuniti; čìtlučiti, po-; šèprtljiti, u-; šèćeriti, za-, u- se; šìkariti; šìpiliti, u-; šùperiti; — i koji su samo složeni u običaju ili koji su složeni kad postaju: poàjmaniti se, ubàjatiti se, obèzočiti, uzbèzočiti se, obèstrviti, obràdatiti, obȑvljiviti se, obȑkatiti, uvèčaditi, ugàipiti se, zagàlaćiti, zgèrgetiti, pogèrgetiti, pregȍdištiti, odàjačiti, odàlačiti, predvȍstručiti, zadòvoljiti, izdòvoljiti, nadòvoljiti, pȍvoljiti, nadȍstačiti, užìžljiviti se, ozlȍvoljiti, ozlòtrbiti, ozùgjuriti, objèkoliti, okàjmačiti, okènjačiti, ukèrepiti, zakèseriti, zakòpititi, opkȍračiti, raskòračiti se, okȍristiti se, okrèzubiti, okrìlatiti, polàtiniti, izlùkaviti, ulùkaviti se, umàčaditi, zamàndaliti, namàsatiti, preòbraziti, obezȍbraziti, podȍtaviti se, upàrožiti, opàučiti, upèičiti se, opȍraviti, upòraviti, upȍtesiti, potpòučiti, oprètiliti, opȑnatiti, raspròstraniti, opùsatiti, presàldumiti, osìpljiviti, skèrepiti, skònobiti, prisùsjediti, otàrasiti, optèretiti, pretèretiti, optèrešiti, otȍboliti, zatrȍnošiti, utròstručiti, pohrìšćaniti, ocàpariti, prišàbaniti, šćèpariti.

32. Kad je prostijem osnova od tri sloga i akc. ̀ u infinitivu na drugom slogu; taki su glagoli dvojaki: u jednijeh se mijenja akcenat u sadašnjem vr., n. p. g o v ò r i t i, a u drugih ostaje, n. p. s v j e d ò č i t i.

a. Akcenat sa sloga na kom stoji u infinitivu prelazi naprijed na najbliži slog, t. j. akc. ̀ mijenja se na ̏, koji imajući pred sobom slog otpada, a najbliži slog naprijed dobija ̀; to biva u sadašnjem vr., u drugom pregj. vr., u prilogu sadašnjega vr. i u drugom pridjevu: gòvorîm, gòvorîš, gòvorî, gòvorîmo, gȍvorîte, gȍvorê; gòvorâh, gȍvorâše, gȍvorâše, gȍvorâsmo, gȍvorâste, gȍvorâhu; gȍvorêći; gòvoren, gȍvoreno.

U 2. i 3. licu jed. prvoga pregj. vr. akcenat promijenivši se na ̏ prelazi na prvi slog, pa i pošljednji dobija ̑: gȍvorî.

[1] nema u Vuka.

U ostalijem oblicima ostaje ` na slogu na kom je u infinitivu: govòriti; govòrih, govòrismo, govòriste, govòriše; govòri, govòrimo, govòrite; govòrio, govòrila; govòrîv, govòrîvši.

U složenijeh akcenat ` ostaje gdje je u prostijeh: izgovòriti; izgovòrih, izgovòrismo, izgovòriste, izgovòriše; izgovòri, izgovòrimo, izgovòrite; izgovòrio, izgovòrila; izgovòrîvši; izgòvorîm, izgòvorîš, izgòvorî, izgòvorîmo, izgòvorîte, izgòvorê; izgòvoren, izgòvorena. — A gdje je u prostoga ``, prelazi `` u složenoga na prvi slog: ȉzgovorî.

Taki su samo ovi glagoli sa svojima složenima: govòriti, do-, za-, iz-, na-, nad-, o-, od-, po-, pod-, pri-, pro-, raz-, u-; pitòmiti, pri-; polòviti, pre-, raz-, u-; romòriti.

b. Akcenat ostaje bez promjene osim 1. i 2. lica mn. u sadašnjem vr. i 2. i 3. lica jed. u prvom pregj. vr. i drugoga pridjeva: svjedòčiti; svjedòčîm, svjedòčîš, svjedòčî, svjedòčê; svjedòčih, svjedòčismo, svjedòčiste, svjedòčiše; svjedòčâh, svjedòčâše, svjedòčâše, svjedòčâsmo, svjedòčâste, svjedòčâhu; svjedòči, svjedòčimo, svjedòčite; svjedòčêći; svjedòčio, svjedòčila; svjedòčîv, svjedòčîvši.

U 1. i 2. licu mn. sadašnjega vr. otpada akc. ` pa iza sloga na kom je on bio dolazi ′: svjedočímo, svjedočíte; — u 2. i 3. licu jed. prvoga pregj. vr. mijenja se ` na `` te prelazi na prvi slog a pošljednji dobija ˆ: svjȅdočî; — u drugom pridjevu prelazi ` naprijed na najbliži slog: svjèdočen, svjèdočeno.

Složeni su u sadašnjem vremenu dvojaki:

aa. u jednijeh ostaje u tom obliku kako je u prostijeh: pobudàliti; pobudàlîm, pobudàlîš, pobudàlî, pobudalímo, pobudalíte, pobudàlê;

bb. drugi kad su složeni mijenjaju u tom obliku akcenat, kao prosti pod a., te im ` u svijem licima prelazi naprijed na najbliži slog: posvjèdočîm, posvjèdočîš, posvjèdočî, posvjèdočîmo, posvjèdočîte, posvjèdočê.

U ostalijem oblicima ne razlikuju se složeni jedni od drugih akcentom. Gdje je u prostijeh `, ondje ostaje i u složenijeh: posvjedòčiti; posvjedòčih, posvjedòčismo, posvjedòčiste, posvjedòčiše; posvjedòči, posvjedòčimo, posvjedòčite; posvjedòčio, posvjedòčila; posvjedòčîv, posvjedòčîvši; posvjèdočen, posvjèdočeno; pobudàliti; pobudàlih, pobudàlismo itd. — U 2. i 3. licu jed. prvoga pregj.

vr. u složenijeh, u kojih ima koji slog više nego u prostih, prelazi ̏ na prvi slog: pȍsvjedočî, pȍbudalî.

Ovamo idu ovi glagoli prosti sa svojima složenima, i to:

aa. u kojih kad su složeni ostaje akc. u sadašnjem vr. kako je u prostijeh: budàliti, po-; vijòriti se; vragòliti; gjavòliti; žubòriti, za-; jesèniti se; lavòriti; pendèljiti; plavètniti se; rumèniti, za- se, na-; trepèriti; crvèniti, za-, o-; crljèniti, za- se; šarèniti se; ševèljiti; šepèljiti; šobònjiti; i koji je samo složen u običaju: obolèstiti se;

bb. u kojih kad su složeni biva pomenuta promjena u sadašnjem vr.: bokòriti se, raz-, u-; vesèliti, na- se, obesèliti, ovesèliti, pro-, raz-, one-, sne-; djevèriti, o-; zelèniti, o-; moskòviti, po-; pustòšiti,[1] o-; svjedòčiti, za-, o-, po-; sinòriti, o-; slobòditi, o-; sokòliti; sramòtiti, o-; — i koji su samo složeni u običaju: uvremèniti se, pogospòditi se, nadebèliti se, udostòjiti, zaerèziti, ožalòstiti, opepèliti, upokòjiti se, opoštèniti se, porevèniti se, otemèljiti se, utemèljiti, ototòliti, očemèriti.

33. Kad je prostijem osnova od četiri sloga i akc. ̀ u infinitivu na prvom slogu, n. p. bèsposličiti.

Akcenat ostaje bez promjene osim 2. i 3. lica jed. prvoga pregj. vr.: bèsposličîm, bèsposličîš, bèsposličî, bèsposličîmo, bèsposličîte, bèsposličê; bèsposličih, bèsposličismo, bèsposličiste, bèsposličiše; bèsposličâh, bèsposličâše, bèsposličâsmo, bèsposličâste, besposličâhu; bèsposliči, bèsposličimo, bèsposličite; bèsposličéći itd. A u pomenuta dva lica prvoga pregj. vr. mijenja se ̀ na ̏ i pošljednji slog dobija ̂: bȅsposličî.

U složenijeh ostaje ̀ gdje je u prostijeh: zakàlugjeriti; zakàlugjerîm itd. — A u 2. i 3. licu jed. prvoga pregj. vr. ̏ prelazi na prvi slog: zȁkalugjerî, ȍbezmatičî se.

Taki su glagoli sa svojima složenima: bèsposličiti; jòvanimiti; kàlugjeriti, za-, po-, raz-; stràmputičiti; i koji su samo složeni u običaju: obèzmatičiti se; ogròzničaviti; ožàlostiviti; za-ìgumaniti, raz-; omùšičaviti se; zapròtopopiti.

34. Kad je prostijem osnova od četiri sloga i akc. ̀ u infinitivu na drugom slogu, n. p. jednòničiti.

Akcenat ostaje bez promjene osim 2. i 3. lica jed. prvoga pregj. vr.: jednòničîm, jednòničîš, jednòničî, jednòničîmo, jednòni-

[1] P. Petrović Njeguš, gor. vijen. 94.

čîte, jednòničê; jednòničih, jednòničismo, jednòničiste, jednòničiše; jednòničâh, jednòničâše itd. — A u pomenuta dva lica prvoga pregj. vr. otpada ` sa sloga na kom je pa na prvi slog dolazi ̏ i pošljednji dobija ̂: jȅdnoničî.

U složenijeh ostaje ` gdje je u prostijeh: osiròmašiti, osiròmašîm itd. — A u 2. i 3. licu jed. prvoga pregj. vr. ̏ prelazi na prvi slog: ȍsiromašî.

Taki su glagoli prosti sa svojima složenima: arnàutiti, po-; baškàlučiti; vitòperiti se, iz-; dramòseriti; zeìtiniti, za-; jednòničiti; jednòuditi; kalàvatiti; kalàuziti; kerèbečiti se; kostòlomiti; lišàjiviti se; metèriziti; mukàetiti; pepèljaviti, o-, u-; praznòsloviti; samòtežiti; staròsvatiti; trnòmetiti; unìjatiti, po-; — i koji su samo složeni u običaju: uabònositi se, obengjèlučiti, zabiògraditi se, zabjelòglaviti se, pridomàzetiti, odobròvoljiti, prokalpòzaniti se, pronevàljaliti se,[1] osiròmašiti, pougùrsuziti.

35. Kad je prostijem osnova od četiri sloga i akc. ` u infinitivu na trećem slogu; oni su dvojaki: u jednijeh se mijenja akcenat u sadašnjem vr.: blagoslòviti, a u drugih ostaje: prijatèljiti se.

a. Akcenat sa sloga na kom stoji u infinitivu prelazi naprijed na najbliži slog (kao pod br. 32. a) u sadašnjem vr.: blagòslovîm, blagòslovîš, blagòslovî, blagòslovîmo, blagòslovîte, blagòslovê.[2]

U 2. i 3. licu jed. prvoga pregj. vr. akcenat promijenivši se na ̏ prelazi na prvi slog, a pošljednji dobija ̂: blȁgoslovî.

U ostalijem oblicima ostaje ` gdje je u infinitivu: blagoslòviti; blagoslòvih, blagoslòvismo, blagoslòviste, blagoslòviše; blagoslòvi, blagoslòvite; blagoslòvio, blagoslòvila; blagoslòvîv, blagoslòvîvši.

Taki je samo pomenuti glagol.

b. Akcenat ostaje bez promjene osim 1. i 2. lica mn. sadašnjega vr. i 2. i 3. lica jed. prvoga pregj. vr.: prijatèljiti se; prijatèljîm, prijatèljîš, prijatèljî, prijatèljê; prijatèljâh, prijatèljâše itd.

---

[1] nema u Vuka.

[2] taka bi promjena bila i u drugom pregj. vr., ali ga taj glagol svršen budući nema; bila bi ista promjena i u drugom pridjevu, kao što se gdje gdje i govori: blagòsovljen; ali je u tom obliku običnije staro: blagoslòven, blagoslovèna, koje ne ide megju glagole četvrte vrste.

U 1. i 2. licu mn. sad. vr. otpada akc. `, pa iza sloga na kom je on bio dolazi ': prijateljímo se, prijateljíte se; — u 2. i 3. licu jed. prvoga pregj. vr. mijenja se ` na ̏, te prelazi na prvi slog a i pošljednji dobija ̑: prȉjateljȋ se.

U složenijeh ostaje akc. kako je u prostoga, samo u 2. i 3. licu prvoga pregj. vr. akcenat ̏ prelazi na prvi slog: ȍprijateljȋ se.

Taki su glagoli samo ovi: prijatèljiti se, o-, raz-, s-, musevèditi, i složeni: umuasèriti.

36. Kad je prostijem osnova od jednoga sloga i u infinitivu na njoj akcenat ̏, n. p. snȉti.

U sadašnjem vr. osim 1. i 2. lica mn. dobijaju ̑ mjesto ̏: snȋm, snȋš, snȋ, snȇ; a u rečena dva lica dolazi ': snímo, sníte. — U drugom pregj. vr. dolazi ̑: skljȃh se, skljȃše se itd.; tako i u prilogu pregj. vr.: snȋvši. — U prilogu sadašnjega vr. dolazi ': sklėći se.

U ostalijem oblicima ostaje ̏: snȉh, snȉ, snȉsmo, snȉste, snȉše; snȉo, snȉla.

Složeni gube ̏ sa sloga na kom ga imaju prosti pa na slogu pred njim dobijaju `: ùsniti, ùsnih, ùsni, ùsni, ùsnismo, ùsniste, ùsniše; ùsnio, ùsnila. Gdje je u prostijeh ̑ ondje ostaje i u složenijeh, samo na slog pred njim dolazi `: ùsnȋm, ùsnȋš, ùsnȋvši. — Gdje je u prostoga ' ostaje i u složenoga: usnímo.

Taki su glagoli samo ovi: snȉti, prìsniti se, sàsniti, ùsniti; sklȉti se, cklȉti se, i koji su samo složeni u običaju: zàdniti, odàdniti[1]; ùdriti; zàžditi, pòžditi, prìžditi, sàžditi, ùžditi, uzàžditi.

37. Kad je prostijem osnova od dva sloga i akc. ̏ u infinitivu na prvom slogu, n. p. gȁziti.

Akcenat ostaje bez promjene u svijem oblicima, a u 2. i 3. licu jed. u prvom pregj. vr. dolazi na drugi slog ̑: gȁzȋm, gȁzȋš, gȁzȋ, gȁzȋmo, gȁzȋte, gȁzȇ; gȁzih, gȁzȋ, gȁzȋ, gȁzismo, gȁziste, gȁziše; gȁžȃh, gȁžȃše, gȁžȃše, gȁžȃsmo, gȁžȃste, gȁžȃhu; gȁzi, gȁzimo, gȁzite; gȁzȇći; gȁzio, gȁzila; gȁzȋv, gȁzȋvši; gȁžen, gȁžena.

U složenijeh koji nemaju ni jednoga sloga više nego prosti ostaje kako je u prostijeh: zgȁziti; zgȁzȋm itd. — A u složenijeh u kojih ima koji slog više nego u prostijeh, otpada ̏ sa sloga na kom je u prostijeh pa naprijed na najbliži slog dolazi `, osim 2.

[1] Mislim da je u Vukovu rječniku pogrješka što stoji kod toga glagola da je u sadašnjem vr. ȍdadnȋm. Kad kod zàdniti stoji zàdnȋm, onda i odàdniti treba da ima odàdnȋm, ili bi u onoga trebalo da je zȁdnȋm.

i 3. lica jed. u prvom pregj. vr.: pògaziti; pògazîm, pògazîš, pògazî, pògazîmo, pògazîte, pògazê; pògazih, pògazismo, pògaziste, pògaziše; pògazi, pògazimo, pògazite; pògazio, pògazila; pògazîvši; pògažen, pògažena; zaòkupiti, zaòkupîm itd. — A u rečena dva lica prvoga pregj. vr. dolazi na prvi slog ̏: pȍgazî, zȁokupî.

Taki su ovi glagoli: bȁbiti, o-, po- se; bȁviti, do-, za-, iz-, na-, pri-, pro-; bȁliti, za-, iz-, o-; bȁtiti se; brȁdviti, o-; brȁtiti, s- se, po-, pri-, raz-; brȅčiti; brȉžiti se, uz-; bȕpiti; bȕšiti, na- se; vȁditi, za-, iz-, na-, s-, os-, pos-; vȁliti; vȉžliti; vȉsiti; vjȅriti, za- se, o-, po-, pre-, u-, izne-; vjȅtriti, iz-; vlȁžiti, o-; vlȁšiti, po-; gȁditi, o-, s-, sa- se; gȁziti, do-, za-, iz-, na-, po-, pre-, pri-, pro-, raz-, s-, u-; gȁriti, za-, na-, o-; glȁditi, za-, iz-, po-, pro-, u-; grȁbiti, za-, na-, o-, po-, raz-, s-, u-; gȑliti, za-, iz-, od-, pri-; gȑčiti, s-; gȑštiti, s- se; gȕviti se; gȕriti se, po-, s-; gȕčiti, s-, sa-; dȅpiti; dȉmiti, za-, na- se, o-, s-; dȉpliti, s- se[1]; drȍpiti; dȑpiti, s-; dȕpiti; dȕtliti; dȕčiti se; gjȉpiti; gjȕbriti, na-; žȁgriti, za-, o-; žȁliti, do-, za-, o-, po-, pre-, raz-, sa-; žȉliti, u-; zȁptiti, u-; zbȍriti, na- se, pro-; zdrȁviti, iz-, na-, o-, po-; jȁgnjiti, iz-, o-, ob-; jȁditi, do-, iz-, o-, po- se; jȁmiti, na-; jȁmčiti, po-, pod- se, u-; jȅdriti, do-, za-, od-, pre-, pro-, u-[2]; jȕžiti, ob-; kȁviti, od-; kȁsniti, za-; kvȁsiti, za-, na-, o-, po-, s-, pona-; kȅčiti, u-; kȉtiti, za-, iz-, na-, o-, od-, pod-, u-; klȁditi se, o-, ob-, u-; klȁpiti, za-, o-; klȁčiti; klȉniti; kljȕčiti; kmȅziti se; knjȅziti se; krȅšiti; kȑpiti, za-, iz-, na-, o-, po-, pod-, pri-, raz-, s-; kȑčmiti; kȕditi, o-, po-, s-; kȕpiti, iz-, na-, o-, po-, pod-, pri-, s-, sa-, zao-, prio-; kȕćiti, za-, o- se, raz-; lȁziti, do-, za-, iz-, na-, ob-, od-, po-, pre-, pri-, pro-, raz- se, s-, sa-, u-, iza-, izna-, prina-, prona-, zai-, izi-, mimoi-, nadi-, obi-, odi-, podi-, prevazi-, razi-, si-, uzi-; lȁtiti, za-; lȅmiti; lȅšiti; lȕpiti, pri-; lȕčiti, za-; ljȍpiti; mȁkljiti; mȁšiti, do-, po-, pre-, pro-, u-; mȉliti se, za-, s-, u-; mȉsliti, do- se, za-, iz-, na-, o- se, po-, pre-, pro-, raz-, s-, predo-; mjȅriti, za-, iz-, na-,

---

[1] nema u Vuka.

[2] Vuk u rječniku piše jèdriti, dojèdriti, prejèdriti, odjèdriti sa sadašnjim vremenom bez promjene, a opet zajèdriti, zȁjedrîm, projèdriti, pròjedrîm, koje bi moglo biti dobro onda kad bi u prostoga bila promjena u sadašnjem vr.; a opet ima òdjedriti, òdjedrim, koje onda može biti dobro ako je prosto jȅdriti. Na moje pitanje prijatelj moj g. P. Budman Dubrovčanin, koji može dobro znati kako je, reče mi da je jȅdriti, po čemu taj glagol stavljam ovamo.

o-, od-, po-, pod-, pre-, raz-, s-, u-; mläviti, iz-, s-; mräziti, o-, po-, s-; mȑviti, iz-, na-, s-; mȑčiti, za-, iz-, o-, po-; mȑštiti se, na-; müčiti, za-, iz-, na-, od-, pro-, uz- se; näditi, za-; nȉtiti, na-, pre-; nȉštiti se, po- se, u-; nüditi, po-, pri-; njüšiti, na-, pri-; päziti, za-, o-, pod-, pri-, s-; päpriti, za-, o-; päriti, za-, iz-, na-, o-, po-, pod- se, raz-, s-; pätiti, za-, na-, pre-, pro-; pätriti; päciti; päštiti se, po- se, pri- se; pȉzmiti se, iz- se, o- se; pjäniti se,[1] o-, po-; pjëniti, za-, o-; pläviti, za-, o-, po-, pre-, s-; pläziti, iz-; pläšiti, za-, po-, raz-, u-; plüžiti; pöštiti; präviti, do-, iz-, na-, o-, od-, po-, pre-, pri-, raz-, s-, u-, uz-; präžiti, za-; prätiti, za-, iz-, po-, pro-, s-, u-; pȑžiti, za-, iz-, na-, o-, po-, s-, u-; pȑtiti, na-, od-; pre- se, pri-, raz-, s-, u-; prüžiti, o-; prüćiti se; pȑštiti, po-, s-; püniti, do-, iz-, na-, po-, pod-, pre-, pri-; püpčiti, iz- se, na-; püriti, po-, s-; pütiti, za-, s-, u-, nao-; püšiti, za-, iz-, po-, pri-; räniti (vulnerare), iz-, ob-, o-; räniti (mane surgere), do-, od-, po-, pod-; rätiti,[2] za-; rȉtiti se; rüpiti; rüšiti, na-, po-, pre-, raz-, s-; svätiti; sëstriti, po-; sȉliti se, za-, na-, o-, po- se, pre-; sȉriti, za-, pod-, u-; sȉtiti, za-, na-; sjëniti se, za-, o-, ob-; sjëtiti se, do- se, o-, u- se; släbiti, o-, raz-; släviti, o-, pro-; slȉniti, za-; slȉpiti; slüziti; smräditi, za-; smüšiti se; sȑbiti, po-; stäviti, za-, iz-, na-, o-, po-, pod-, pre-, pri-, raz-, sa-, u-, zau-, izo-, nado-, obu-, odu-, priu-, su-; stäriti se, o-; sträšiti; süziti; tëgliti, iz-, po-, pro-; tëžiti, po-; tȉćiti se, raz-; tjëšiti, u-; träpiti, po-, raz-, u-; trätiti; stråćiti; trȉniti, iz-; tȑliti, o-, u-; tȑsiti, o-; trüćiti; trühliti, iz-, o-, po-, raz-; tübiti; tüviti, u-; türiti, do-, za-, iz-, na-, o-, po-, pre-, pro-, raz-, s-, u-, uz-; türčiti, iz-, po-; tüčiti se; ćäpiti; ćëriti se; ćëšiti, o-, ob-; ćöpiti; ćüšiti; üditi, na-; üljiti, ob-; ümiti, na-, od-, po-, pre-, s-, izbez-; fäliti; häpsiti, po-; härčiti, po-, s-; hvätiti, do-, za-, nad-, pod-, s-, u-, obu-, podu-; hȉtiti, do-, za-, iz- se, po-, pri-, u-; hüliti, po-; cëriti se; cükiti; čäditi, po-; čägjiti; čäsiti, po-; čväriti, raz-; čȉstiti, iz-, -o, po-, pre-, pro-, raz-; čüditi se, do-, za-, iz-, na-; šäliti se, na-, od-, po-, pro-; šköditi; šljäpiti; šöpiti; štäviti, u-; štëtiti, iz-, o-, po-; štȉčiti; šćäpiti; — i koji su samo složeni u običaju: ùbariti, ȍbengjiti, zàbraviti, ȍbritviti, nàbrstiti, nàbubriti, ȍburiti, prèvariti, zàvitliti, ùvitliti, zapȍvjediti, pripȍvjediti, zàvjesiti, nàvjesiti, ȍbjesiti, prèvjesiti, ìzvještiti se, ùvještiti se, ȍgazditi se, zàgaliti, ràzgaćiti se, ȍgnusiti, ȍgrašiti,

[1] nema u Vuka.
[2] Gor. vijen. 21.

ùgrešiti, nàdariti, ùdariti, zau-, odu-, podu- se, su; ràzdertiti se, zàžvaliti, òžučiti, prìzetiti, òzrniti se, zàjapriti se, òdjutriti se, poòdjutriti se, nàkanjiti, ràskariti se, nàkastiti, zàkačiti, nàtkačiti, ȍkačiti, skäčiti, zàkvačiti, skvȑčiti, ȍkišiti se, zàkmetiti, ràskmetiti, nàknaditi, nadòknaditi, sknäditi, pòtkožiti se, ùkoriti, ùkrditi, òkruniti, ràskruniti,[1] ȍkužiti, prèkužiti, ȍkusiti, ùlaktiti, släpiti, zàljetiti, ȍljetiti se, prèljetiti, prìmariti, pròmariti, ràzmariti, zàmjestiti, nàmjestiti, pòmjestiti, prèmjestiti, smjëstiti, ùmjestiti, zàmrežiti, prèmrežiti, ùoriti, pòočiti, ùpločiti se, òpraštiti, prìpremiti, zàprešiti, ȍprsiti, ȍprčiti se, spȑčiti, zàpučiti, nàpučiti se, ȍpučiti, òtpučiti, ràspučiti, spüčiti, ȍraktiti, ȍbrusiti, pòrusiti, zàsaliti, nàskvariti, ùslišiti, ȍsmrtiti, ùsmrtiti, pòspješiti, ùsrećiti, pòstrešiti, òstrmiti, zàstružiti, ȍdstružiti, prèstružiti, zàsužnjiti, òsužnjiti, nàsuliti se, pòsuliti ìstaštiti, nàtmuriti se, nàtmušiti se, ùtrkmiti, nàtuštiti se, stüštiti se, zàušiti se, ȍbušiti, obèušiti, prìušiti, zàhlapiti, zàcariti, ràscariti, ìščašiti, ùčašiti, nàčetiti se, zàčiliti, ùšančiti, zàšačiti.

38. Kad je prostijem osnova od tri sloga i akc. ̏ u infinitivu na prvom slogu, n. p. brätimiti.

Akcenat ostaje bez promjene u svijem oblicima, a u 2. i 3. licu jed. prvoga pregj. vr. dolazi na krajnji slog ̑: brätimîm, brätimîš, brätimî, brätimîmo, brätimîte, brätimê; brätimih, brätimî, brätimî, brätimismo, brätimiste, brätimiše; brätimljâh, brätimljâše, brätimljâše, brätimljâsmo, brätimljâste, brätimljâhu; brätimi, brätimimo, brätimite; brätimêći; brätimio, brätimila; brätimîv, brätimîvši; brätimljen.

U složenijeh otpada ̏ pa naprijed na najbliži slog dolazi ̏ u svijem oblicima osim 2. i 3. lica jed. prvoga pregj. vr.: pȍbratimiti; pȍbratimîm; pȍbratimih, pȍbratimismo itd.; a u pomenuta dva lica dolazi na prvi slog ̏ pöbratimî.

Taki su glagoli prosti sa svojima složenima: bäbičiti; bähoriti; brätimiti, po-; bȑboljiti; bügariti, po-; vävoljiti; vȉličiti, za-; vöjvoditi, za-; gündoriti; gütoljiti; dläkaviti; dȑveniti se, o-; gjäkoniti; žȉvičiti, na-; žȉočiti, po-; žüboriti; jäloviti, iz-, u-; käldrmiti, po-; kämeniti, za- se, o-, s-; känatiti; kȉseliti; köričiti,[2] u-; kȑkoriti; kǘćičiti; läkomiti se, po-, s-; mäteriti; mätoriti, za-; mëškoljiti se; mȉgoljiti se; mrämoriti, s- se; mȑgoditi se, na- se; mȑšaviti; mü-

[1] Šćep. mal. 17.

[2] nema u Vuka.

moljiti; nädničiti; njünjoriti, pro-; päkostiti; päočiti, u-; pëpeljiti se, pïpkoljiti; pljësniviti se, po-, u- se; pïporiti; sëbičiti, o-, u-; sëstrimiti, po-; sïnjaviti; sjëmeniti se, u-; tävoriti, iz-, pre-, pro-; tëtošiti; tëfteriti; tïtoriti; tütoljiti; ćëlaviti, o-; ćöraviti, o-; ćüćeriti; čëpkoriti; — i koji su u običaju samo složeni: ȍbangaviti, zȁbiskupiti, òbljutaviti, òbrašnaviti[1], pȍbugjaviti, ȍgaraviti, ȍgušaviti, ȍdrpaviti, pȍjevtiniti, òkašljaviti, òkilaviti, zàkrajiniti, zȁkržaviti, zȁkržljaviti, zȁkršljaviti, zàkrmeljiti, ȍkuljaviti, zàkušljaviti, òmlitaviti, ìzništaviti, pȍočimiti, ȕpaočiti, ȍpotrebiti, ùsprdežiti se, ȍpupaviti, pòsrebrniti, nàsumoriti se, ȕtrojičiti, zȁhljebaviti[2], nàhumoriti, pȍciganiti, pȍčagjaviti.

39. Kad je prostijem osnova od četiri sloga i akc. ̏ u infinitivu na prvom slogu, n. p. lästavičiti.

Akcenat ostaje bez promjene u svijem oblicima, a u 2. i 3. licu jed. prvoga pregj. vr. dolazi na posljednji slog ̑: lästavičîm, lästavičîš, lästavičî, lästavičîmo, lästavičîte, lästavičê; lästavičih, lästavičî, lästavičismo itd.

U složenijeh otpada ̏, pa naprijed na najbliži slog dolazi ̏ osim 2. i 3. lica jed. u prvom pregj. vr.: ȕmilostiviti; ùmilostivîm itd.; — a u rečena dva lica dolazi naprijed ̈: ümilostivî.

Taki su glagoli samo ovi: lästavičiti, näpoličiti, i složeni ȕmilostiviti.

40. Kad je prostijem osnova od tri sloga i akcenat u infinitivu na prvom slogu ̏ i na drugom ̑, n. p. djȅvôjčiti.

Akcenti ostaju bez promjene u svijem oblicima osim 2. i 3. lica jed. prvoga pregj. vr.: djèvôjčîm, djȅvôjčîš, djèvôjčî, djèvôjčîmo, djȅvôjčîte, djevôjčê; djȅvôjčih, djȅvôjčismo, djèvôjčiste, djèvôjčiše; djȅvôjčâh, djȅvôjčâše, djèvôjčâše, djȅvôjčâsmo, djèvôjčâste, djèvôjčâhu; djȅvôjči, djȅvôjčimo, djȅvôjčite; djèvôjčéći; djȅvôjčio, djȅvôjčila; djèvôjčîv, djèvôjčîvši. — A u napomenuta dva lica prvoga pregj. vr. mijenja se ̏ na ̈ i na posljednji slog dolazi ̑: djëvôjčî.

U složenijeh ostaje kako je u prostijeh osim u 2. i 3. licu jed. prvoga pregj. vr.: zadjȅvôjčiti se, unàvîljčiti, unȁvîljčîm; unȁvîljčih, unȁvîljčismo itd.; — a u napomenuta dva lica prelazi ̈ na prvi slog: zädjevôjčî se, ïzdrljânčî, zäogûmčî se, öpodôjčî.

[1] nema u Vuka.
[2] nema u Vuka.

Taki su glagoli: bìtânžiti se, po-; dìrînžiti; djèvôjčiti, zadjèvôjčiti se; dȑljânčiti, iz-; màgârčiti, na-; nà-vîljčiti, u-; pìjânčiti, — i koji su samo složeni u običaju: ukòljênčiti, iskȍmârditi, raskȍmârditi, zaȍgûmčiti se, opòdôjčiti, uskàkâvčiti, zaȕcâjtiti.

41. Kad je prostijem osnova od tri sloga i akcenat u infinitivu na prvom slogu ̏ i na drugom ̑, n. p. päbîrčiti.

Akcenti ostaju bez promjene, i u 2. i 3. licu jed. prvoga pregj. vr. dolazi i na pošljednji slog ̑: päbîrčîm, päbîrčîš; päbîrčih, päbîrčî itd.

U složenijeh otpada ̏ sa sloga na kom stoji u prostijeh pa naprijed na najbliži slog dolazi ̀ osim 2. i 3. lica jed. prvoga pregj. vr.: nàpabîrčiti[1]; nàpabîrčim; nàpabîrčih, nàpabîrčismo itd.; — a u rečena dva lica prelazi ̏ na prvi slog: näpabîrčî; zäbrabônjčî; pöciganči.

Taki su samo ovi glagoli: bräbônjčiti, za-; päbîrčiti; päröjčiti, cìgânčiti, po-; i koji je samo složen u običaju: zàcrvôljčiti.

Glagoli pete vrste.

I ovi se glàgoli u nekim oblicima razlikuju akcentom jedni od drugih za to što im osnove u istijem oblicima nijesu jednake; za to nam ih valja razdijeliti na troje, kako se dijele u nauci o oblicima.

Ima ih prostijeh s osnovom od jednoga sloga, od dva, od tri, od četiri i od pet, a s akcentom u infinitivu ili ́ ili ̑ ili ̀ ili ̏ ili ̀ i ̑.

I. Glagoli pete vrste prvoga razdjela.

Akcenat ́ u infinitivu dolazi u prostijeh s osnovom od dva sloga na prvom slogu: p í t a t i, s osnovom od tri sloga na prvom: á m i n a t i i na drugom: v j e n č á v a t i, s osnovom od četiri sloga na trećem: v e č e r á v a t i, s osnovom od pet slogova na četvrtom: a r a t o s í l j a t i se; akc. ̑ u prostijeh s osnovom od jednoga sloga na njemu: g l â t i, s osnovom od dva sloga na prvom: p r â v d a t i; akc. ̀ u prostijeh s osnovom od dva sloga na prvom ̀: v j è n č a t i, s osnovom od tri sloga na prvom: v è č e r a t i i na drugom: o r ù- ž a t i, s osnovom od četiri sloga na trećem: rukovèdati; akc. ̏ u prostijeh s osnovom od jednoga sloga na njemu: z j ä t i, s osnovom od dva sloga na prvom: g l ë d a t i, s osnovom od tri sloga

[1] ovoga složenoga istina nema u Vukovu rječniku, ali mislim da bi se rekao kad bi zatrebao.

na prvom ü ž i n a t i: akc ̀ i ̂ u prostijeh s osnovom od tri sloga prvi na prvom slogu a drugi na drugom: ć è p û r k a t i.

Svi glagoli ovoga razdjela imaju u zapovjednom i u drugom pridjevu na pošljednjem slogu osnove ̂; za to se ti slogovi ne će na po se spominjati.

42. Kad je prostijem osnova od dva sloga i akc. ʹ u infinitivu na prvom slogu, n. p. pítati.

Mijenja se akc. ʹ na ̂ u sadašnjem vr. u svijem licima osim 3. mn., u drugom pregj. vr., u zapovjednom, i u drugom pridjevu: pîtâm, pîtâš, pîtâ, pîtâmo, pîtâte; pîtâh, pîtâše, pîtâše, pîtâsmo, pîtâste, pîtâhu; pîtâj, pîtâjmo, pîtâjte; pîtân, pîtâna.

U ostalijem oblicima ostaje ʹ: pítajû; pítah, píta, píta, pítasmo, pítaste, pítaše; pítajûći; pítao, pítala; pítâv, pítâvši.

U složenijeh ostaje ʹ gdje je u prostijeh: zapítati; zapítajû; zapítah, zapíta, zapíta, zapítasmo, zapítaste, zapítaše; zapítâvši. — Gdje je u prostijeh ̂, ondje ostaje i u složenijeh a pred njim najbliži slog dobija ̀: zàpîtâm, zàpîtâš, zàpîtâ, zàpîtâmo, zàpîtâte; zàpîtâj, zàpîtâjte; ùpîtân, ùpîtâna.

Taki su glagoli prosti sa svojima složenima: bádati, za-, iz-, na-, nad-, po-, pod-, pri-, pro-, ispri-, ispro-; bánati, za-; bátati; bívati, do-, iz-, pre-, pro-, s- se, sne-, zado-, prido-;[1] bírati, iz-, na-, o-, od-, pre-, pri-, pro-, raz-, raza-, s-, sa-; blíjati; bóbati se; bŕkati, za-, po-, raz-, s-; bŕljati, iz-, o-, po-, u-; búbati, iz-, na-, s-; búkati; búpati; búsati se; búcati; búdžati se; váljati, do-, iz-, na-, od-, po-, pro-, s-, u-; vídati, iz-, o-; vígjati, pri-, s-, u-; víjati, do-, iz-, od-, po-; vijèrati; vijètati; vijèćati, s-; vládati, za-, obladati, o-, nad-, pre-, s-, sa-, preobladati; vódati, iz-, pro-; vózati; vólati se; vótati; vráčati, iz-, u-; vrébati, do-, pri-, u-; vŕzati, do-, pre- se; vrijègjati; vŕljati, za-, na-, od-; gávrati se; gágjati, do-, na-, od-, po-, pri-, raz-, s-, u-; gánjati, pro-, u-; gátati, iz-, pro-; gvírati; gégati se; gíbati, na-, pre-, sa-, u- se; gízdati, na-; gónati; gŕbati se; grúhati, iz-, o-, raz-; gúrati, iz-; gúdžati se; gúcati se; dávati (kad je po ovom razdjelu sa svojima složenima, koje vidi u drugom razdjelu), dijèvati (ist. dévati), do-, za-, iz-, na-, o-, po-, pre-, pri-, sa-, u-, naza-; díkati se; dímati, na- se; dírati; díjati, za- se; drápati; drijèmati (ist. drémati), za-, pro-, raz-, poza-; dríćkati; dŕljati, iz-, na-, po-; dŕpati, iz-, o-; dúhati, za- se-, na-,

---

[1] zadobíjati, pridobíjati.

o-, po-, raz-; gjíkati, na-; gjípati, na-, po-; gjúskati; žápati se; žígati; žnijèvati (južno), do-žnjévati, nad-; žúljati, na-; zídati, za-, iz-, na-, ob-, pod-, sa-, u-; zijèvati (ist. zévati); znávati; zdrijèvati; jávljati; jénjati, pre-; kálati, iz-, po-; káljati, iz-, na-, o-, raz- se; kárati, iz-, na-, o-, po-, pro-; kébati, u-; kíhati; klísati; kókati, iz-, raz-; krívati (declinare); krížati, iz-, na-, pod-; kúglati se; kúmati se; kúnjati, za-, po-, pro-; kúpati, na- se, o-, pro-; kúsati, na- se, po-; kúcati se, s-; ládati; lécati se; líjati, do-; lijèmati (ist. lémati), iz-; lítati, po-, u-; líhati se; lópati se, u-; lúnjati se, od-; lúpati, za-, iz-, na-, o-, od-, po-, pro-, raz-, s-; lútati, za-; ljúljati, za-; méljati, iz-, pre-, u-; mérati, za-; mécati, na-, u-; mijènjati (ist. ménjati), iz-; mijèšati (ist. méšati), iz-, po-, pro-, s-, u-, uz-; mílati se, iz-, na- se, o-, po-; mnívati; mnjávati; mórati, pri-; mŕljati, za-, iz-, u-; nádati se; náćati; néćati, za-; nínati; níhati; njíhati, za-, na-, od-; nósati, po-, pro-; párati, za-, iz-, od-, raz-; pijèhati; pípati, o-; pítati, za-, iz-, na-, pri-, pro-, raz-, u-, priu-; plázati; pláćati, po-; pljúskati; práštati, o-; préžati; prijèčati, za-, iz-; príčati, iz-, nad-, po-, raz- se; pŕljati, u-; próbati; próvati; pŕskati, po-, u-; prúžati; púhati, za-, na-, s-, u- se; púštati, do-, za-, iz-, na-, od-, po-, pod-, pro-, raz-, s-, u-; rágjati, na-, od- se, po- se, s- se; rázati; régjati, iz-, na-, po-; ríbati, iz-; rijèčati se (ist. réčati se); rítati se; róljati; rúgati se, na- se, pod-; rúčati, do-, na- se, po-; ságjati; sánjati; svírati, za-, po-; sijèvati (ist. sévati, micare), za-, od-; skítati se, po- se, pro- se; slúcati; smúcati se; snívati (snijèvati); spávati, iz-, na- se, od-, po-, pre-, pro-, raz-, u-; strádati, po-; strijèljati (ist. stréljati), po-; stúpati, za-, iz-, na-, od-, po-, pre-, pri-, raz- se, u-; súmnjati, po-; tákati se; tóljati; tráskati; tŕljati, po-, pro-, raz-; tróljati, na-; túrati, do-, za-, iz-, po-, pre-, pro-, raz-, s-, u-, uz-; ćákati; ćáskati; ćúlati se; úlati se; fúkati, o-; fúlati se; fúrati; hódati, iz- se, na- se, po-, pro-, uz- se; hrípati; htévati (ist.), za-; cvélati; cvijèljati; cvókati; cijèpati (ist. cépati), iz-, na-, po-; cípati se, s- se; cmákati, na-; cmókati; cúbati se; cúljati, za-; džónjati; čárati; čépati; čínjati, za-, na-, po-, pre-, raz-, s- se; čmávati; čúvati, do-, na-, o-, sa-, u-; čújati; šárati, iz-, pro-, u-; švágati se; švŕljati; šéstati, o-; šétati, do-, pro-, sa- u; šíkati, pri-, u-; šíšati, o-; škrípati, za-; škúljati se; šljápati; šmítati; šórati, po- se; štípati, iz-; šúmati se, pri-; šúnjati se; — i koji su samo složeni u običaju: pozbácati; za-bíjati, iz-, na-, nad-, ob-, po-, pod-, pre-,

pri-, pro-, raz-, s-, sa-, u-, uz-, suz-, ispre-, ispri-, zauz-, obuz-; zabléjati se; nabókati se; za-brájati, na-, od-, po-, pre-, pri-, raz-; povágjati, pro-; uvážati; do-víjati se, za-, iz-, na-, oba-, ob-, od-, po-, pre-, pri-, pro-, raz-, s-, sa-, u-, uz-, ispo-; zavijèvati (po južnom govoru), razvijèvati; po-vijèdati, zapo-, ispo-, pripo-, propo-, natpripo-; odgájati; nagvaždati; ispogíbati; razglábati; za-glédati, iz-, nad-, o-, po-, pre-, pri-, pro-, raz-, s- se; zaglúšati; sa-gnjívati, u-; za-grízati, na-, od-, pod-, pre-, raz-, s-, u-, ispre-; nagrijèbati, pregrijèbati; po-grijèvati (po južnom govoru), pri-, raz-, u-; ogúžati; zadájati, o-, pri-; o-dvájati, pre-, raz-; nadékati se; zdépati; zadíjati se (concipi); zadnívati; z-drózgati, raz-; z-drúzgati, raz-; ražénjati; ižívati, prežívati, sažívati užívati; na-žíkati, po-; ižímati, sažímati; isprozébati; do-zívati, za-, na-, od-, po-, pre-, pri-, pro-, sa-, iza-; za-zjávati, pri-; snímati; za-jédati, na-, o- se, pre-se, raz-, u-; potkápati; okášati se, pot-kášati, u-; okékati se; za-kívati, o-, od-, po-, pod-, pre-, pri-, raz-, u-, ispre-, ispri-; za-kídati, o-, od-, pod-, pre-, pro-, raz-, s-, u-, uz-, pos-, poispre-; potkićati, ukićati; za-klápati, na-, od-, po-, pri-, raz-, s-, u-; o-klépati, u-; prokljúvati; skócati; do-krádati se, iz-, pod-; o-krájati, pre-, raz-; za-krívati, nad-, od-, po-, pod-, pre-, pri-, sa-, u- se; po-kŕpljati, raz-, s-; za-kŕšćati, pre-, raz-, s-, u-, ispre-, poispre-; is-kúpljati, o-, pod-, pri-, s-, sa-; za-lámati, ob-, od-, po-, pre-, pro-, raz-, s-, ispre-, napre-, poispre-; ulíbati se; do-lijèvati (po južnom govoru), za-, iz-, na-, ob-, pod-, pre-, pri-, pro-, raz-, s-, sa-, u-; oljóljati; zaljóskati[1], naljóskati se; iz-málati, po-, pro-; odmárati; razmátrati, smátrati; zamáhati; umáckati; ométati se, podmétati, smétati; izmívati, umívati; pomijèrati; umíljati se; do-míšljati se, iz-, o- se, po-, pre-, pro-, raz-, s-, predo-; za-mjérati, od-; smréskati; razmŕskati, smŕskati; za-múčati, iz-, od-; za-návljati, ob-, po-, pri-; do-nášati, pri-; ponúgjati; priánjati; obárati; podáštrati; za-pájati, na-, pri-; napísati; opáhati; is-páštati, na-, od-; is-píjati, na-, nad-, o-, od-, pre-, pri-, u-, uz-; za-pijèvati (ist. zapévati), nad-, od-, po-, pri-, pro-; za-pírati, iz-, od-, po-, pre-, s-, sa-, iza-; dopljéskati; za-pljéhati, u-; za-pljúvati, iz-, od-, pro-, u-; spŕdati; za-prédati, iz-, na-, nad-, pre-, raz-, u-; za-prémati, o-, pri-, raz-, s-, uz-; ot-pŕćati, raz-; opŕcati, spŕcati, upŕcati; opŕšati, popŕšati, raspŕšati; zapsívati; zaptívati; do-púnjati, iz-, na-, po-, pod-, pre-; zapúpati; za-púčati, na- se, o-, od-, raz-, s-; odránjati; za-rástati, iz-, ob-, pri-, pro-, raz-

[1] nema u Vuka.

se, s- se; porášati; podrívati; porijèvati (južno); ob-rávljati, u-; za-rózati, na- se, s-; presáljati; o-svájati, po-, pri-; isijèvati (excribrare), pre-sijevati, pri-; za-sijècati, iz-, na-, od-, o-, ob-, pod-, pre-, pro-, raz-, sa-, ispre-, ispro-; za-sírati, na-, pro-; oba-sjávati, pre-, u-; o-smijèvati se, pod-; osnívati; do-spijèvati (ist. dospévati), pri-; srijètati; nastávati; isprestrízati; opstŕzati se; za-tápati, na-, po-, pre-, raz-; pre-tvárati, raz-, s-, u- se, pos-; zatískati; do-tkívati, u-; is-trésati, o-, po-, pre-, pro-, raz-, s-; otrijèskati se; is-tŕcati, o-; otŕšati[1]; za-túcati, na-, po-; zaćópati; proćúkati se; iz-úvati, ob-, naz-, preo-; pohágjati; zahváljati; rascópati; po-čívati, otpo-; o-číšćati, pre-; za-šívati, na-, ob-, po-, pre-, pri-, pro-, raz-, u-, ispre-, ispri-; ošókati se; poštápati se; — i ovaj složeni, koji izgubivši jedan slog izjednačuje se akcentom i brojem slogova s prostima ovoga reda: prímati.

43. Kad je prostijem osnova od tri sloga i akc. ' u infinitivu na prvom slogu, n. p. áminati.

Akcenat ostaje bez promjene: áminâm, áminâš, áminâ, áminâmo, áminâte, áminajû; áminâj, áminâjte itd.

Taki je samo ovaj jedini glagol.

44. Kad je prostijem osnova od tri sloga i akc. ' u infinitivu na drugom slogu, n. p. vjenčávati.

Akcenat se mijenja i ostaje kao u onijeh pod 42, i kad se mijenja dobijaju ` pred slogom na kom se promijeni ' na ^, kao u složenijeh pod 42: vjènčâvâm, vjènčâvâš, vjènčâvâ, vjènčâvâmo, vjènčâvâte; vjènčâvâh, vjènčâvâše, vjènčâvâše, vjènčâvâsmo, vjènčâvâste, vjènčâvâhu; vjènčâvâj; vjènčâvân; — vjenčávajû; vjenčávah, vjenčáva, vjenčáva, vjenčávasmo, vjenčávaste, vjenčávaše; vjenčávajûći; vjenčávao, vjenčávala; vjenčávâv, vjenčávâvši.

U složenijeh ostaje kako je u prostijeh: razvjenčávati; razvjènčâvâm; razvjenčávah; razvjènčâvâh itd.

Taki su glagoli prosti sa svojima složenima: barlíjati; bačívati; vjenčávati, raz-; vozákati se; vrlúdati; globívati; globljávati, s-, u-; gnjevétati; egúcati; erlúdati; živúcati; zakérati; imávati, za-; kalávati; karlísati; kašljúcati; krepávati; krešívati; kršćávati, za-, raz-, s-, u-; kudécati; leínjati; lipsávati; lišávati se; manjkávati; mahnítati, za-, iz-, po-; mirúcati; moljákati; narádati; oklijèvati (ist. oklévati); pasávati; pijúcati; pijúckati; prošávati[2];

[1] nema u Vuka.
[2] nema u Vuka.

proštávati; puštávati, po-; ranjávati; rogjákati se; rosúkati; ručávati; sveštávati, o-; svojákati; seljákati se; skapávati; sumávati; taljízgati; tvarízati; tunijèskati (po južnom govoru); ćapŕdati; ćarlíjati; ćerétati, pro-, raz- se; cjelívati; crkávati; čavŕzgati; čangrízati; čestítati; študírati; šuškétati; šušljétati; — i koji su samo složeni u običaju ili kad postaju bivaju složeni: pribjegávati; sablažnjávati; približávati; po-bojávati se, pri-; po-bolijèvati (ist. pobolévati), pre-, isporaz-, se, poizraz- se; za-borávljati, po-, poza-; obranjávati; iz-brijávati, po-, pod-; pobušávati; zavarávati; provedrávati se, raz-; izvijávati, raz-; privikávati se; za-vjerávati se, pre-, u-; obećávati; izvolijèvati (ist. izvolévati); do-govárati se, za-, iz-, na-, nad-, o-, od-, po-, pod-, pri-, pro-, raz-, u-; ugonétati; zagorijèvati (ist. zagorévati); razgrijávati; prigrljávati; ogužávati; udvorávati se; predvostrúčati; udešávati; udivljávati; dodijávati; o-dobrávati, u- se; odolijèvati (ist. odolévati); za-držávati, o-, ob-, pri-; uzdrktávati; sažaljávati; oživljávati; do-igrávati, za-, iz-, nad-, ob-, od-, po-, pro-, raz-, uz-; nadjačávati; za-ključávati, od-; naknagjávati; opkoljávati; za-kopávati, od-, pod-, pre-, pro-, raz-, u-, uz-; za-kopčávati, za-kovčávati, raz-, s-; po-korávati, pre-, u-; skresávati; raskrojávati; raskrpljávati, skrpljávati; skružávati; za-kuhávati, pod-, raz-; za-kucávati, iz-, po-; iskušávati; oblakšávati; odležávati; slučávati se; uljepšávati; razmegjávati; umekšávati; umiljávati se; do-mišljávati se, iz-, pro-, raz-; zamjerávati, na-, pod-, raz-, u-; primorávati; za-motávati, na-, o-, ob-, od-, raz-, s-, u-; podmošćávati; sumračávati; za-mrzávati, s-; smrkávati; smrknjívati; umučkávati; uništávati; po-nugjávati, pri-; ob-orávati, od-, pod-, pre-, pri-, raz-; za-oštrávati, pod-; za-parávati, raz-; spasávati; za-petljávati, raz-, s-, sa-; za-pišávati, iz-, na-, pre-, pri-, pro-; spjevávati; spletávati; potplećávati; opojávati; pripojávati; raspopljávati; raspretávati; do-punjávati, iz-, pod-; otpucávati; o-pučávati, raz-, s-; zapušávati; srogjávati; prisvojávati; o-sedlávati, od-, raz-; do-seljávati, za-, iz-, pre-, raz-, u-; prisiljávati; nasmijávati; posrbljávati; utješávati; pretovárati; stocíljati se[1]; zatrpávati; ustručávati se; do-trčávati, za- se, iz-, na-, ob-, pre-, u-, uz-; rašćerdávati; za-uzdávati, raz-; iz-umijèvati (ist. izumévati), raz-; po-učávati, ob-, od-; sučedávati se; su-čeljávati se, sa-, ščeljávati se; očepljávati; opčinjávati; očišćávati; prečitávati; raščupávati.

[1] prosto u Vuka: tociljati se.

45. Kad je prostijem osnova od četiri sloga i akcenat ʹ u infinitivu na trećem slogu, n. p. večerávati.

Akcenat se mijenja i ostaje kao u onijeh pod 42, i kad se mijenja na ˆ dolazi preda nj na najbližem slogu ˋ: večèrâvâm, večèrâvâš, večèrâvâ, večèrâvâmo, večèrâvâte; večèrâvâh, večèrâvâše, večèrâvâše, večèrâvâsmo, večèrâvâste, večèrâvâhu; večèrâvâj; večerávajû; večerávah, večeráva, večeráva, večerávasmo, večerávaste, večerávaše itd.

U složenijeh ostaje kako je u prostijeh: zapečaćávati; zapečàćâvâm itd.

Taki su glagoli prosti sa svojima složenima: bankrotírati, blagosíljati, večerávati, večerívati, govnogrízati, zanovijètati (ist. zanovétati), komendírati, malaksávati, ošijávati, ratosíljati se, rgjogrízati, svjetlomŕcati, užinávati, čalabŕcati, — i koji su samo složeni u običaju: razveseljávati; prigotovljávati; opkoračávati; razortačávati; preobražávati; is-paraklísati, raz-; za-pečaćávati, od-, raz-; pripitomljávati; isprdeljúskati; rasprostranjávati; istovarávati; upotrebljávati.

46. Kad je prostijem osnova od pet slogova i akc. ʹ u infinitivu na četvrtom, n. p. aratosíljati se.

Akcenat se mijenja i ostaje kao u onijeh pod 45, od kojih su složeni jednaki s ovijem i po broju slogova.

Više ovakih glagola osim napomenutoga jedinoga nema.

47. Kad je prostijem osnova od jednoga sloga i akc. ˆ u infinitivu na njemu; taki je samo glagol glâti, u kom je korijen okrnjen od glèdati. Mislim da se tako krnj i ne govori u svijem oblicima; a ako bi se i u svijem govorio, mislim da bi mu u svijem ostao isti akcenat, jer ni glèdati, od kojega je tako okrnjen, ne mijenja akcenta, pa kad je u infinitivu od cijeloga došao krnjemu onaki akcenat, valja tako da mu bude i u drugim oblicima: glâm, glâš, glâ itd.

Složeni na slogu pred ˆ dobijaju ˋ: òglâti, pòglâti, pròglâti, ùglâti.

48. Kad je prostijem osnova od dva sloga i akc. ˆ u infinitivu na prvom slogu, n. p. prâvdati.

Akcenat ostaje bez promjene, samo u 2. i 3. licu jed. prvoga pregj. vr. mislim da i na pošljednji slog dolazi ˆ: prâvdâm, prâvdâš, prâvdâ, prâvdâmo, prâvdâte, prâvdajû; prâvdâh, prâvdâše, prâvdâsmo, prâvdâste, prâvdâhu; prâvdah, prâvdâ, prâvdasmo,

prâvdaste, prâvdaše; prâvdâj, prâvdâjte; prâvdajûći; prȁvdao, prâvdala; prâvdâvši; prâvdân, prâvdâna.

Složeni na prvom slogu pred ^ dobijaju ` osim 2. i 3. lica prvoga pregj. vr.: òprâvdati; òprâvdâm itd.; a u pomenuta dva lica dolazi ̏ na prvi slog: ȍprâvdâ.

Taki su glagoli: ântati; vâjkati se; vârdati, u-; vôntati; vôrtati; ždrôncati; zvôncati; kâmkati, iz-; kârtati se; kûrvati se, pro-; lârmati; lôndžati; prâvdati, iz-, o-, po- se; râjdati; rȋntati; sânjkati se, pro- se; sôrcati se; spôntati; sûnčati se; šântati; štâmpati, na-; i ovi složeni: zbôndžati se, ògrônčati se, nàgûntati se i ìzdȓndati (kojemu prosti piše Vuk u rječn. dȓndati).

49. Kad je prostijem osnova od dva sloga i akc. ` u infinitivu na prvom slogu. Oni su dvojaki: u jednijeh se u sadašnjem vr. mijenja akcenat n. p. ì g r a t i, a u drugih ostaje isti n. p. v j è n č a t i.

a. Mijenja se akc. ` na ̏ u sadašnjem vr. u svijem licima osim 3. mn., u drugom pregj. i u 2. i 3. licu jed. prvoga pregj. vr., gdje i drugi slog dobija ^, u zapovjednom i u drugom pridjevu: ȉgrâm, ȉgrâš, ȉgrâ, ȉgrâmo, ȉgrâte; ȉgrâh, ȉgrâše, ȉgrâše, ȉgrâsmo, ȉgrâste, ȉgrâhu; ȉgrâ; ȉgrâj, ȉgrâjmo, ȉgrâjte; ȉgrân, ȉgrâno.

U ostalijem oblicima ostaje `: ìgrati; ìgrajû; ìgrah, ìgrasmo, ìgraste, ìgraše; ìgrajûći; ìgrao, ìgrala; ìgrâv, ìgrâvši.

U složenijeh tako da imaju koji slog više nego prosti otpada ̏ sa sloga na kom je u prostijeh pa na najbliži slog pred njim dolazi `, osim 2. i 3. lica jed. prvoga pregj. vr. i drugoga pridjeva: zàigrâm, zàigrâš, zàigrâ, zàigrâmo, zàigrâte; pòigrâj, pòigrâjte; — a u oba napomenuta lica i u drugom pridjevu dolazi ̏ naprijed na prvi slog: zȁigrâ; ȉzigrân. — U prvom pridjevu u padežima koji imaju za se nastavke dolazi u složenijeh s jednim ili više slogova ^ na umetak kojim postaje osnova a akcenat se ` mijenja na ̏ te prelazi naprijed: ȉzigrâla, ȉzigrâlo, ȉzigrâli[1], a u padežima koji nemaju nastavka za se otpada ^: ȉzigrao.[2] — U ostalijem oblicima, gdje je u prostijeh ` ostaje i u složenijeh: poìgrati; poìgrajû; poìgrah, poìgrasmo itd.

Taki su glagoli: ìgrati, do-, za-, iz-, na-, nad-, ob-, od-, po-, pro-, raz-, uz-; jèmati; kòpati, do-, za-, iz-, na-, o-, ob-,

---

[1] Vidi Vukov rječn. star. izd. LIX.

[2] U složenijeh tako da nemaju ni jednoga sloga više nego prosti, nema te promjene. Gledaj kod b.

po-, pod-, pre-, pri-, pro-, raz-, s-, u-, uz-; màhati; čèšljati, iz-, na-, o-, pro-.[1]

b. Akcenat ostaje bez promjene u svijem oblicima osim 1. i 2. lica mn. sadašnjega vr. i 2. i 3. lica prvoga pregj. vr. i drugoga pridjeva: vjènčati; vjènčâm, vjènčâš, vjènčâ, vjènčajû; vjènčah, vjènčasmo, vjènčaste, vjènčaše; čìtâh, čìtâše, čìtâše, čìtâsmo, čìtâste, čìtâhu; vjènčâj, vjènčâjmo, vjènčâjte; čìtajûći; vjènčao, vjènčala; vjènčâv, vjènčâvši.

A u 1. i 2. licu mn. sadašnjega vr. otpada ` pa na slog prvi iza njega dolazi ´: čitámo, čitáte; — u 2. i 3. licu jed. prvoga pregj. vr. mijenja se ` na ̏ pa i drugi slog dobija ̂ kao u onijeh pod a.: vjȅnčâ; — tako i u drugom pridjevu: vjȅnčân, vjȅnčâna.

U složenijeh tako da imaju koji slog više nego prosti akc. ̏ sa sloga na kom je u prostijeh prelazi naprijed na prvi slog: räzvjenčâ, pröčitâ; räzvjenčân, pröčitân. — U prvom pridjevu mijenja se akc. kao složenima pod a.: pröčitao, pröčitâla, pröčitâli.[2] — U ostalijem oblicima, gdje je u prostijeh ` ili ´, ostaje i u složenijeh: pročìtati; pročìtâm, pročitámo, pročitáte, pročìtajû; pročìtah; pročìtâj itd.

Taki su glagoli prosti sa svojima složenima: ànjati; àrlati: bàgljati, za-, s-; bàltati; bàrkati; bàsati, za-, na-; bàcati, na-, po-, raz-; blìstati; bògmati se; bòrtati; bràvati, za-; bràdati; brànati, po-; bṙblati, bṙbljati, za-; bṙvnati, po-; bṙgljati; bṙzati; brìvati, o-; bùbnjati; bùjati, na-; bùknjati; bùncati; bùrljati, uz-; bùsati, za-, po-, u-; vàljati; vàrdati; vèrmati; vèslati; vìtlati, do-, za-, od-, s-, sa-; vjènčati, pri-, raz-; vlàtati; vònjati, za-, po-, u- se, uz- se; vṙndati, na-; vṙnčati, na-; vṙstati se, u-; vṙtljati se; vṙčati; vṙčmati, na-; vṙšljati, pro-; gàdljati; gàmbati, do-, na-; gàrgati, iz-; gàcati; gìcati, za- se; glàvati; glàsati; gòvnati, na-; gṙgati; grùšati se, pro-, s-, u-; gṙcati, do-, na- se; gùžvati, iz-, s-; gùmati; gùngjati; gùslati; gùtati, na- se, pro-; dèbljati, o-; dìvljati, po-; dràžati, po-, uz-; dùljati, o-, pre-; ždèrati; žṙvnati, u-; žùljati, o-; zìjati; zùbati, po-; ìmati; jàčati, nad-, ob-, od-; jèdrati, za-; kàntati, iz-, od-; kàčati; kìkati se, po-; kìšati, za-, iz- se,

[1] U Vukovu rječniku kod iskòpati stoji da je u sadašnjem vr. ìskopâm, a kod prostoga kòpati i ostalijeh njegovijeh složenijeh ostavljeno je kao da nema promjene u sadašnjem vr. Ali mislim da i taj glagol pripada megju ove.

[2] U složenijeh tako da nemaju ni jednoga sloga više nego prosti nema te promjene, n. p. smànjalo se, stìšalo se, smòtala.

na-, raz- se; klàncati; klàsati, iz-; klìzati se; klìjati, iz-, pro-; klìpati; kljùčati, za-, od-; kòmati; kònčati, do-, iz-; kòpčati se, za-, raz-, s-; kràćati, o-; kràčati, o-, s- se; krèpati; kȑkljati; kȑhati, za-, iz-, o-, raz-, s-, u-; kȑcati, iz-, na-, u-; kùkljati, iz-; kùljati, iz-, po-, pro-; kùrvati; kùšljati; làndati, iz-, u- se; làstati; lìbati, od-, pre-; lìnjati, iz- se; lìstati, iz-, pod-, pro-, u-; ljèpšati se, pro- se; màkljati, o-; mànjkati, po-, pre-, su-; mèdljati, za-; mèzgati, pod-; mèzgrati, pro-; mèkšati, na-, u-; mìžati, po-; mlàtati; mòtati, za, na-, o-, ob-, od-, raz-, s-, u-, pres-; mòčati, po-; mȑmlati, mȑmljati, za-, pro-, s-; mȑndžati, s-; mùdrati, o-; mùmlati, pro-, s-; mùtljati; njèmčati; pàzmati, s-; pàsati; pàčati se, raz-; pèntrati se; pèrjati; pètljati, za-, raz-, s-, sa; pèćati, u-; pèšnjati; pìšati, za-, iz-, na-, o- se, po-, pre-, pri-, pro-, u-; plùtati; pràmati; pràćati se; pràhati; pȑdljati; prìjati; pȑljati; pȑnjati se, za- se; pȑtljati, od-; prùćati se; ràvnati, iz-, po-; ràžnjati, u-se; rèsati; ȑgjati, za-, ob-, po-; rìvati; rìgati, iz-; rìljati, za-; ȑnjati se; ròzgvati; rùljati; ȑčmati, na-: svèntrati; svèštati, o-; svìlati, iz-; svràbati, o-; sèdlati, o-, od-, raz-; sèkati, pre-; sìjati, za- se, u-; skùtati; spàngjati se; spèndžati; spjèšati; sȑljati, na-; strùčati, o-; sùžbati, o-; sùkljati, po-; sùljati; sùmati; tàncati; tèzmati; tèntati, na-; tìnjati, s- se; tìtnjati; tònjati; tòrlati; tòrnjati se; tràpati; tȑzmati; tȑkljati, za-, o-, po-; tȑljati, na-; tȑpati, za-, na-, po-, s-; tȑsati se; tùrčati, za-; tùčvati se; ćèsmati, iz-; ùzdati, za-, ob-, od-, raz-; ùjati; ùrvati, s-; ùrlati, za-; ùšati; fȑfljati; fùmati; hàšati; cànjati; cvjètati, iz-, pre-, pro-, raz-; cȑvati (cȑvljati) se, po- se, u- se; crèpati, iz-, na-; cȑpati; čàtati; čvàkati; čìjati; čìtati, o-, pre-, pro-; čkàkljati; čkȑnjati; čùpati, iz-, na-, o-, po-, pro-, raz-, uz-; šàkati se; šàndati; švȑndati; šègati, od-, pre-; šìkljati; škàkljati; škròkati; špàrtati, iz-; štȑkljati se, po- se; — i koji su samo složeni u običaju: izàngjati; nabàlati se; zabàntati; nabànjati se; dobàtati; zabrègjati; zabùlati; izvèštati, o-vètšati, po-; obèćati; svjèdžbati; zavràtati; svȑzlati; povȑzmati; uglàčati; zgòndžati; razgrànati se; sagrìnjati; ogùglati; razdràgati; o-žèdnjati, po-; nažmìrati; okàrjati; sklèptati; prokòlati; dokònati; okȑljati; raskrùpnati se; okrùćati; skùžati; ob-làkšati, od-, o-, u-; zalègjati; olòšati; smànjati se; za-màštati; nadmòntati; iznìštati; unòćati se; do-pìrlati, iz-, od-; splàvati, splàhati, saplàhati; splàhtati; potplèćati; opòjati; oprètljati; propùpčati; po-pùtati, s-; obȑvati, sȑgati; osvjètlati; osìdrati; oslàčati; potàkljati; otàljati; is-tànčati, o-; do-

tèžati, o-; do-tèštati, za-, o-, s-; po-tìjati, s-; s-tìšati se, u-; otjèšnjati; zatrùpati[1]; rašćèrdati, sa-ćerdati, s-; razùrati; poùčati; pofèrmati; dohàkati; do-čèpati, s-; učèstati; ištùvati se.

Glagolu imati može se u sadašnjem vr. iza osnove dometnuti *d;* tada gubi akc. ` s prvoga sloga pa na drugom ima ́: imádêm, imádêš, imádê, imádêmo, imádête, imádû; a u prvom prošlom vr. kad se dometne *d* ostaje ` : ìmadoh, ìmade; u drugom pregjašnjem vr. kad se dometne *d,* dolazi ` na drugi slog: imàdijâh.

50. Kad je prostijem osnova od tri sloga i akc. ` u infinitivu na prvom slogu, n. p. vèčerati.

Akcenat ostaje bez promjene u svijem oblicima osim 2. i 3. lica jed. prvoga pregj. vr.: vèčerâm, vèčerâš, vèčerâ, vèčerâmo, vèčerâte, vèčerajû; vèčerâh, vèčerâše, vèčerâše, vèčerâsmo, vèčerâste, vèčerâhu; vèčerah, vèčerasmo, vèčeraste, vèčeraše; vèčerâj, vèčerâjmo, vèčerâjte; vèčerajûći; vèčerao, vèčerala; vèčerâv, vèčerâvši.

A u 2. i 3. licu jed. prvoga pregj. vr. mislim da se mijenja ` na ̏ i posljednji slog od osnove dobija ̑ : vȅčerâ.

U složenijeh ostaje ` gdje je u prostijeh: povèčerati; povèčerâm, povèčerâš, itd.; a gdje je u prostoga ̏ mislim da prelazi na prednji slog: pȍvečerâ.

Taki su glagoli: àiskati; vàljuškati, pro- se; vèčerati, na- se, po-; gòvorkati; žùborkati; kòtrškati; kùcukati; ljùljuškati; mìrbožati se; pèdepsati; pìpuškati se; ùdarati, za-, pod-; i koji su samo složeni u običaju: opòravljati se; obùbožati; zacùcukati; ušìšikati.

51. Kad je prostijem osnova od tri sloga i akc. ` u infinitivu na drugom slogu: orùžati.

Akcenat ostaje bez promjene u svijem oblicima osim 1. i 2. lica mn. sadašnjega vr. i 2. i 3. lica jed. prvoga pregj. vr. i prvoga i drugoga pridjeva: orùžâm, orùžâš, orùžâ, orùžajû; orùžâh, orùžâše, orùžâše, orùžâsmo, orùžâste, orùžâhu; orùžah, orùžasmo, orùžaste, orùžaše; orùžâj, orùžâjmo, orùžâjte; orùžajûći; orùžâv, orùžâvši.

A u 1. i 2. licu mn. sadašnjega vr. otpada ` na drugom slogu pa na trećem dolazi ́: oružámo, oružáte; — u 2. i 3. licu jed. prvoga pregj. vr. mislim da se mijenja ` na ̏ te prelazi na

[1] nema u Vuka.

prvi slog, i krajnji slog dobija ˆ: ȍružâ, — to biva i u drugom pridjevu: ȍružân, ȍružâna, — tako i u prvom pridjevu, samo što u padežu koji nema za se nastavka otpada ˆ: ȍružao, ȍružâla.

U složenijeh ostaje ` i ' gdje je u prostijeh: naorùžati, naorùžâm, naorùžámo itd.; — a gdje je u prostoga ", u složenoga prelazi " na prvi slog: nȁoružâ; nȁoružao, nȁoružâla; nȁoružân.

Taki su glagoli prosti sa svojima složenima: ambàrati, bavr̀ljati, do-; balègati, po- se; baljèzgati; bandùnati; baràtati; baskìjati, po-; batìnati; batr̀gati se; baùljati; bacàkati se; bestìjati, za-, o-; bičkàrati; bjelàsati se: brabònjati, po- se; brazdìčati; bumbàrati; bungùrati; burgìjati; valàtati; varàkati, od-; velìčati; verùgati se, iz-; vijùgati se; virìzati se; vurdèljati: vucìnjati se; galìcati; gargàšati, iz-; glavìčati se; glavr̀njati, za-; golìcati; gomìlati, na-; grebènati; gromìlati; gužvèljati, iz-, s-, uz-; davìjati se; devètati, iz-, na- se; drekènjati se; drombùljati, za-; družìčati se; zipàrati; jalàkati; jedìnkati; jendèkati se; jurìšati; kaìšati, iz[1]; kaljùžati se, pro-; kamdžìjati; klapr̀njati; klopàrati; kobàcati se; kobèljati se, iz-; kovr̀ljati, s- se; kolèbati se, uz-; kolèndati; kolètati; kolùtati se; koljènati; komàdati, iz-, raz- se; komèšati se, pro-, uz-; komìnati; komìnjati; komìšati; komìškati; komùšati; konòbati se, do-; kontèntati; kopàrati; kopìrati; kopr̀cati se, iz-; koràčati; korùbati, o-; kotr̀ljati, s-, uz-; kotùrati, do-; krivùdati; krmèljati; krčùmati se, po-; kucùkati; landàrati; lelèjati se; lelìjati se; lepr̀šati se; lumbàrdati; lupàrati; mamùzati; mahùnati se; madžàrati[2]; metìljati se, po-; mladìnjati se; molìtvati; morèkati se; mutàrati[3]; muškètati; obàdati se; obrùčati, na-; ovìzati se; orùžati; ošìjati, za-; palàcati; palùcati; paràkati; parìćati, u-; patr̀gati; perùljati; perùtati, iz-; perùšati; pirlìtati, iz-; piskàrati; plačìnjati; praćàkati se; prljùžati se; prnjìcati se, za-; prcùkati; pucàrati; puckàrati; puškàrati; rabòtati, uz-; račùnati, pro-; rešètati, iz-, pro-; sapùnati; svastìkati se; svjetlùcati se; sigùrati, o-; silàcati se; skapùlati; stropòštati se; tambùrati; tašùnati; testèrati; talàsati se; tetùrati, do-; tocìljati se; trabùnjati; travìnjati; trapùnati; trlìčati; trčkàrati; tumàrati, uz- se; turpìjati; fijùkati; crtàrati; čavr̀ljati; čagr̀ljati; čalàkati; čalèkati se; čamìnjati; čamùnjati; čepr̀kati, za-, iz-; čepr̀ljati; čepùkati; čerùpati, iz-, o-; čibùkati, iz-; čifùnjati; džilìtati; šakàtati; šandàrati;

---

[1] nema u Vuka.
[2] nema u Vuka.
[3] nema u Vuka.

ševr̀dati, šišùljati, — i koji su samo složeni u običaju: obabìnjati se, izvretènati, zgrgùkljati, ojarìčati se, zakadìjati se, pokičèljati, zamagjìjati, smandr̀ljati, smanìškati, razmahnìtati se, umacùpati, namežùrati se, smežùrati se, zamotùljati, onemòćati, zapalàngati, spapùljati, zaprkènjati se, posalìdžati, zasukìjati, obubòžati, podžavèljati se, pošešùljati.

52. Kad je prostijem osnova od četiri sloga i akc. ` u infinitivu na trećem, n. p. rukovèdati.

Akcenat se mijenja i ostaje kao u onijeh pod 51, pa gdje se promijeni na ̏ prelazi na prvi slog: rukovèdâm, rukovèdâš, rukovèdâ, rukovèdajû; rukovèdâh, rukovèdâše, rukovèdâsmo, rukovèdâste, rukovèdâhu; rukovèdah, rukovèdasmo, rukovèdaste, rukovèdaše; rukovèdâj, rukovèdâjte; rukovèdajûći; rukovèdâvši; rukovedámo, rukovedáte; rȕkovedâ; rȕkovedao, rȕkovedâla; rȕkovedân rȕkovedâno.

U složenijeh ostaje ` i ´ gdje je u prostijeh: izrukovèdati; izrukovedámo; a gdje je u prostoga ̏, prelazi na prednji slog: ȉzrukovedâ, ȉzrukovedâla, ȉzrukovedâno.

Taki su glagoli: prijatèljati se, rukovèdati, iz-, čelebìjati se, čavarìjati, i koji je samo složen u običaju: uveresìjati.

53. Kad je prostijem osnova od jednoga sloga i akc. ̏ u infinitivu na njemu, n. p. zjȁti.

Akcenat se mijenja na ̑ u sadašnjem vr. u sva tri lica jed., u drugom pregj. vr., u 2. i 3. licu jed. prvoga pregj. vr., u zapovjednom, u prilogu pregj. vr. i u drugom pridjevu: zjâm, zjâš, zjâ; zjâh, zjâše, zjâše, zjâsmo, zjâste, zjâhu; zjâ; zjâj, zjâjte; zjâvši; drugoga pridjeva u toga glagola nema, ali ćemo ga vidjeti u složenijeh. — A u 1. i 2. licu mn. sad. vr. mijenja se na ´: zjámo, zjáte.

U ostalijem oblicima ostaje ̏: zjȁjû; zjȁjûći; zjȁh, zjȁsmo, zjȁste; zjȁše; zjȁo, zjȁla.

U složenijeh ostaje ̑ gdje je u prostijeh a slog pred njim dobija ` osim 2. i 3. lica prvoga pregj. vr. i drugoga pridjeva: sàzdâm, sàzdâš, sàzdâ; sàzdâvši; obàsjâm, obàsjâš; obàsjâvši; a u napomenutijem oblicima dolazi ̏ naprijed na prvi slog: sȁzdâ, sȁzdâ; sȁzdân, sȁzdâna; ȍbasjâ, ȍbasjâ; ȍbasjân, ȍbasjâna. Gdje je u prostoga ̏ ondje otpada u složenoga pa naprijed na najbliži slog dolazi `: sàzdati, obàsjati; sàzdah, obàsjah; obàsjalo. — Gdje je u prostoga ´ ostaje u složenoga: sazdámo, sazdáte.

Taki su glagoli: zjȁti, zȁzjati, sjȁti, zȁsjati se, obȁsjati, razȁsjati se, ȕsjati, čkȁti, za-, na-, po-, pro-, i koji su samo složeni u običaju: sȁzdati, prȉžgati, ȕžgati, prȉdžgati, sȁdžgati, dȍmčati se, nȁptati, ȍptati, zȁtljati.

54. Kad je prostijem osnova od dva sloga i ako ̏ u infinitivu na prvom slogu: glȅdati.

Akcenat ostaje bez promjene, i u 2. i 3. licu jed. prvoga pregj. vr. dobija i drugi slog od osnove ̑: glȅdâm, glȅdâš, glȅdâ, glȅdâmo, glȅdâte, glȅdajû; glȅdâh, glȅdâše, glȅdâše, glȅdâsmo, glȅdâste, glȅdâhu; glȅdah, glȅdâ, glȅdâ, glȅdasmo, glȅdaste, glȅdaše; glȅdâj, glȅdâjmo, glȅdâjte; glȅdajûći; glȅdao, glȅdala, glȅdalo; glȅdâv, glȅdâvši; glȅdân, glȅdâna.

U složenijeh otpada ̏ sa sloga na kom je u prostijeh pa naprijed na najbliži slog dolazi ̀, osim 2. i 3. lica jed. prvoga pregj. vr.: pògledati; pògledâm; pògledah, pògledasmo, pògledaste, pògledaše; pògledâj, pògledâjmo; pògledao, pògledala; pògledâv; prègledân, prègledâno; — a u napomenuta dva lica dolazi ̏ na prvi slog: pȍgledâ, ȉzvarâ, ȕspropadâ se.

Taki su glagoli prosti sa svojima složenima: ȁjskati, ȁrati, bȁnjati se, bȁcati, bȁckati, bȉrati, bjȅgati, bljȅčkati se, bȍcati, na-; bȍckati; bȍškati; brȅkati se; brȅcati se; brȉzgati, na-; brȕkati se, o-; bȑčkati; bȕćkati; vȁrati, do-, za-, iz-, pre-, s-; vȅrkati; vȉvati se; vjȅšati, iz-, pre-, pro-: vȍćkati; vrȁncati; vrȁćati, s-vrȁćati, za-, iz-, na-, ȍbraćati, ȍd-vraćati, po-, pre-, s-, u-, uz-; vȑdati, uz- se; vȑkati, na-; vȑćkati; vȑcati; vȑckati se; gȉpkati se; gȉckati; glȁbati, iz-; glȅdati, do-, za-, iz-, na- se, nad-, o-, po-, pre-, pri-, pro-, raz-, s-, sa-, u-; glȍckati; gnjȅcati; grȉskati; gȑcati; grȕdati se, u-se; grȕškati, iz-; gȕbati, raz-; gȕkati se, po- se; gȕrkati, pro-; gȕcati; dȉrkati; djȅlati; djȅljati, na-, o-, sa-; djȅljkati; dȑmati, za-; iz-, pro-, raz-, uz- se; dȑndati; dȑnjkati; dȑcati; dȑškati, na-; dȕrati; žȁcati: žȅvkati; žmȉrati; zvȅckati; zvjȅrati, u-; zvȍcati; zvȑcati; zȉbati; zȉvkati; zȑnjkati; ȉškati; jȁvkati se; jȁdati iz-; jȁmati; jȅtkati; jȅcati; jȅckati; kȁsati, do-, po-, pre-, pro-, s-; kȁskati; kȁckati; kȁčkati, raz-; kȅnjkati; kȅcati; kȅckati; kȉdati, iz-, na-, po-, raz-; kȉsati; kȉskati; kȉtkati; klȁnjati, do-, za-, na-se, o-, po-, s-, u-; klȅcati; klȉmati, iz-, raz-; klȍcati; kljȕkati, na-, s-, u-; kljȕcati; kljȕckati; kȍpkati; kȍckati se; kȍškati se, po- se, krȁstati o-; krȅskati; kȑzati, iz-; krȉzmati; kȑcati; kȑškati; kȕkati, za-, o-, pro-, raz-; kȕhati, do-, za-, na-, o-, pod-, pro-, raz-,

s-, u-; kücati, za-, iz-, po-, s-, u-; kückati, iz-, s-; küšati, iz-, o-, pro-; läskati, ob-; läćati; läckati; lèškati; lìskati; lömkati; löptati se, u- se; lüpkati; ljèvati, do- za-, iz-, na-, ob-, po-, pod-, pre-, pri-, pro-, raz-, sa-; ljökati, od-; ljümati; mäšati se, do-, pre-, pro-; mërati, u-; mërkati; mȑdati; mȑnjkati; mȑšati; müljati, s-; müćkati, pro-, s-; mühati se, uz- se; mücati; nükati, po-; nütkati, po-; njüškati; örvati; öškati; pädati, do-, za-, iz-, na-, o-, od-, po-, pod-, pre- se, pri-, pro-, raz- se, s-, u-, izod-, uspro- se; pänjkati, na-, o-; päpati; pähati, za-, o-; pècati, na-; pèckati; pìpati, na-, o-, po-; pìrkati; pìskati, s-; pìtati, na-; pìškati; pjèvati, do-, za-, iz-, na- se, nad-, od-, po-, pre-, pri-, pro-, raz-, s-; plämati; plìvati, do-, za-, iz-, na-, od-, pre-; pljäčkati, za-, o-, u-; pljèskati, za-, po-, raz-; pljüskati, iz-; pljücati; pljückati; präskati, s-; präćati, za-, iz-, s-; präćkati; prèdati; prèzati; prìgati, za-, iz-, o-, pro-, s-, u-; pȑljkati; pȑcati se, iz-; pȑckati; püjkati; püćkati; pücati, za-, iz-, o-, od-, po-, pre-, zao-; pückati, o-, pro-; püštati, po-, u-; ȑgati, iz-, po-; ȑdati, po-; rèskati, iz-, na-; rìbati; rìdati, za-; ȑskati; rüskati; sìpati, za-, na-, o-, ob-, od-, po-, pre-, pri-, pro-, raz-, sa-, iza-, oba-, oda-, poda-, raza-; sìsati, za-, iz-, na-, po-; sjèdati, za-, na-, o-, od-, po-, pod-, pre-, pri-, u-; sjèćati se, do- se, o-, pri- se; sjècati, iz-, na-, sa-, u-; sjèckati; slìnkati; slìšati; slüšati, za-, na- se, po-, pre-, sa-; stävljati, za-, iz-, na-, o-, po-, pod-, pre-, pri-, raz-, sa-, u-, nado-, izo-, obu-, zau-, odu-, poizo-; stärati se, za- se, po-, sa- se; stäsati; stìmati, obne-; strècati; strìckati; stȑcati; stȑckati; stükati; täbati, po-, u-; täpkati, za-, po-, pri-, u-; tärkati; tèpati, pro-; tèškati se; tìpsati, o-; tìtrati se; tìskati, na-, po-, pro-; tìškati; tjèrati, do-, za-, iz-, na-, o-, ob-, po-, pre-, pri-, pro-, raz-, s-, sa-, u-; tözati; töskati, iz-, na-; tȑgati, iz-, na-, po-; trèbati: trüćati; trückati se; tȑčkati; tünjati; tüpkati; türkati, do-; tütkati, na-; tücati; tückati; ćärkati; ćèvkati; ćüdati; ćükati, šćükati; ćütkati, u-; ćüškati; üjkati; ünjkati; üfati se; fìskati; häbati, po-, u-; häjkati, za-; härati, po-, sa-, u-; hvätati, za-, do-, na-, po-, pod-, pri-, obu-, podu-; shväćati; hìtati, do-, za-, po-, pri-, uz- se; hȑkati; cìkati; cìmati; cjènjkati se; cȑpkati; cükati, za-; cünjati; cüpkati; cücati; cückati; čämati, za-, o-; čärkati; čäčkati, pro-; čvȑkati; čèkati, do-, iz-, na- se, po-, pri-, sa-, s-; čèpkati; čìkati; čìmkati, o-; čìčkati, na-; čüpkati; džäkati, za-; džèbrati; šèrpati; šìbati, iz-, na-, pro-; šìškati, u-; šìšnjati; šklöcati; štìmati; štìpkati; štìrkati, u-; štröcati; štücati se; šügati;

šünjati; šütkati: šüškati, za-; — i koji su samo složeni u običaju: zbäbati se; dò-bavljati, za-, iz-, na-; zàbaljkati; zàbravljati; prìbržati; zà-vagjati, na-, od-, raz-, s-, pos-; ìzviskati; ùvjedžbati; prìvonjati; òdvrakati; nàvranjati; zgèdžati se; ùgužvati; òguzati se; nàgumati se; dòdijati; zàdrizgati; nàgjikati; nà-zdravljati, po-; zà-imati, na-, ot-, po-, uz-, u-, poza-, uza-, preot-, zauz-, izuz-, nauzobuz-, oduz-, poduz-, pouz-, preuz-; nàjedrati; ìskamkati; òkišati se; òklagjati se; òpkladjati se; ràsklamati; zà-klonjati, po-, pre-, u-; òkresati se; zàkržljati, zàkršljati; òkrivati se; zà-kušljati, uz-; ùloćkati se; smjërati; zà-mještati, na-, po-, pre-, s-mjèštati, ù-mještati, pona-; smïskati; ùmučkati; òpažati; zàpaćati; pòpedati se; dòpravljati, iz-, na-, o-, po-, pre-, pri-, raz-, s-, u-; ìsprskati; ràsprškati; spòrečkati se; pòrivati; pòrozgvati; prì-slavljati, pro-; zàslanjati, na, o- se, pri; zà-slonjati, na-, o- se, pri-; srètati, pre-, su-; zàstiljati; òstipsati; òstrokati se; òstupati, zàstupati; pòtapsati; zà-tvorati, o-, po-, pri-; nàtragati se; nàtrapati; òtrzati se; òburvati; pròfućkati; pòcrkati; òčetkati; pòšikati; òšklopčati se; ìškrbati; šćühati se; — i složeni koji je brojem slogova jednak s prostima: üzdati se, pòuzdati se.

55. Kad je prostijem osnova od tri sloga i akc. ̏ u infinitivu na prvom; taki je samo jedan glagol: üžinati.

Akcenat ostaje bez promjene; samo u 2. i 3. licu jed. prvoga pregj. vr. dobija i pošljednji slog osnove ̑: üžinâ.

56. Kad je prostijem osnova od tri sloga i u infinitivu akc. ̀ na prvom i ̑ na drugom slogu, n. p. ćèpûrkati.

Akcenat ostaje bez promjene; samo bih rekao da se u 2. i 3. licu jed. prvoga pregj. vr. mijenja ̀ na ̏ pa i pošljednji slog dobija ̑: ćèpûrkâ, i u složenijeh tada prelazi ̏ na prvi slog: ökopîrkâ.

Taki su glagoli: ćèpûrkati, lùbârdati[1], izlùbârdati, i složeni: okòpîrkati.

II. Glagoli pete vrste drugoga razdjela.

I njih ima prostijeh s osnovom od jednoga sloga, od dva, od tri, od četiri i od pet, ali s akcentom u infinitivu samo ́ ili ̀ ili ̏.

Akcenat ́ u infinitivu dolazi u prostijeh s osnovom od dva sloga na prvom: písati, s osnovom od tri sloga na prvom: ká-

[1] toga prostoga nema u Vuka.

kotati, i na drugom: gonétati, s osnovom od četiri sloga na trećem: kakodákati; akc. ` u prostijeh s osnovom od dva sloga na prvom: ȍrati, s osnovom od tri sloga na prvom: gàmizati, i na drugom: blebètati, s osnovom od četiri sloga na drugom: vragòlisati, i na trećem: krmaùkati, s osnovom od pet slogova na trećem: varaklèisati; akc. ̏ u prostijeh s osnovom od jednoga sloga na njemu: slȁti, s osnovom od dva sloga na prvom: vȑtati.

Svi glagoli ovoga razdjela imaju u drugom pridjevu na pošljednjem slogu osnove ̑.

57. Kad je prostijem osnova od dva sloga i akc. ′ u infinitivu na prvom slogu, n. p. písati.

Akcenat se mijenja na ̑ u sadašnjem vr., u drugom pregjašnjem i u drugom pridjevu: pȋšêm, pȋšêš, pȋšê, pȋšêmo, pȋšête, pȋšû; pȋsâh, pȋsâše, pȋsâše, pȋsâsmo, pȋsâste, pȋsâhu; pȋsân, pȋsâna, pȋsâno.

U ostalijem oblicima ostaje ′: písah, písa, písa, písasmo, písaste, písaše; píši, píšimo, píšite; píšûći; písao, písala; písâv, písâvši.

U složenijeh ostaje ̑ gdje je u prostijeh, pa pred njim na najbližem slogu dolazi `: nàpȋšêm, nàpȋšêš, nàpȋšê, nàpȋšêmo, nàpȋšête, nàpȋšû; nàpȋsân, nàpȋsâno; obàvêžêm, obàvêžêš itd. — A gdje je u prostijeh ′ ostaje i u složenijeh: napísati; napísah, napísa, napísa, napísasmo, napísaste, napísaše; napíši; napíšite; napísao, napísala; napísâv; obavézati.

Taki su ovi glagoli sa svojima složenima: bískati, po-; búkati, raz-, s- se; vézati, za-, iz-, na-, nad-, oba-, od-, po-, pod-, pri-, s-, sa-, u-; víkati, do-, za-, iz-, na- se, nad-, od-, po-, pro-, raz- se, s-; gákati; grákati; gúkati; dávati[1], do-, za-, iz-, na-, o-, po-, pre-, pri-, pro-, raz-, u-, nado-, pou-, preu-, ispre-, ispro-, prepro-, raspro-; dékati; dímati, na- se; dísati; díhati, za- se; drijèmati (ist. drémati), za-, pro-, raz-, poza-; dúhati, za- se, na-, o-, po-, raz-; ékati; zídati, za-, iz-, na-, ob-, pod-, sa-, u-; zúkati, za-; žvákati, žvátati, sa-; ískati, po-; kázati, do-, za-, iz-, od-, po-, pod-, pri-, pro-, u-; krákati; krétati, po-, pre-; kúpati, na- se, o-, pro- se; lízati, za-, iz- se, na- se, o-, ob-, po-, pro-, raz-, s-

[1] Ovaj se glagol govori i bez promjene u akcentu u sadašnjem vr.: dájêm, dájêš, i s promjenom: dâjêm, dâjêš; kad je složen može se takogjer čuti i sa ′: prodájêm.

se, u-; lijègati (ist. légati), za-, na-, od-, po-, pri-, raz- se, u-; lijètati (ist. lètati), do-, za-, iz-, na-, ob-, od-, po-, pre-, pri-, pro-, raz- se, s-, sa-, pos-; máhati, za-, u-; mŕkati se; múkati; nízati, na-, ob-, pod-, pre-, raz-, s-; nijèkati; njákati; níhati, njíhati, za-, na- se, od-; páhati, o-; písati, do-, za-, iz-, na-, nad-, o-, od-, po-, pod-, pre-, raz-, s-, u-; plákati, iz-, o-, s-, u- se; prézati, za-, iz-, na-, po-, raz-, s-, u-, uz-; púhati, za-, iz- se, na-, pro-; ríkati, za-; ŕkati, za-; rúkati, za-; sjákati; skákati, do-, za-, iz-, o-, od-, po-, pre-, pri-, raz- se, u-, poiz-, ispre-; skítati se, po- se, pro- se; sŕkati, na- se, po-; strúgati, za-, iz-, o-, pre-, pro-, sa-; stúkati; súkati, za-, iz-, na-, o-, od-, po- se, pro-, sa-, u-; tícati, do-; tŕkati, do-, za- se, iz-, ob-, pre-, raz-, s-; ćúkati; fŕkati; hrákati; hrámati, od-; hrípati; húkati, úkati, za-; čépati; šétati, do-, iz-, na- se, od-, po-, pre-, pro-, sa-, u-; škrípati, za-; šmŕkati; štípati, iz-; štókati; — i koji su samo složeni u običaju: do-zívati, za-, iza-, na-, od-, po-, pre-, pri-, pro-, sa-; do-znávati, po-, pri-, pripo-, raspo-, upo-; ižímati, sažímati; za-lágati, iz-, na-, ob-, od-, po-, pod-, pri-, raz-, s-, u-, nas-, pos-; od-mágati, po-, s-, zapo-, potpo-, pripo-, prene- se; zamákati, u-, izu-, za-smákati, o- se, pre-, pri-; sarijèzati (ist. sarézati); za-rícati se, na-, ob-, od-, po-, pro-, s-; dosézati; usékati se; srijètati; do-tákati, iz-, na-, o-, ob-, pre-, pro-, raz-, s- se; na-tápati, po-, pre-, raz-; za-tézati, iz-, na-, o-, po-, pre-, pri-, pro- se, s-, u-, uz-, zauz-; poštápati se.

58. Kad je prostijem osnova od tri sloga i akc. ʹ u infinitivu na prvom slogu: kákotati.

Akcenat ostaje bez promjene: kákoćêm, kákoćêš itd.

Taki su glagoli: kákotati, od-, raz- se; mánisati; nálicati[1], prílicati[2], rázlicati[3].

59. Kad je prostijem osnova od tri sloga i akc. ʹ u infinitivu na drugom slogu: gonétati.

Akcenat se mijenja i ostaje kao u onijeh pod 57, i kad se promijeni na ^, a na slog pred njim dolazi ˋ kao u složenijeh pod 57: gònêćêm, gònêćêš, gònêćê, gònêćêmo, gònêćête, gònêćû; gònêtâh, gònêtâše, gònêtâše, gònêtâsmo, gònêtâste, gònêtâhu; gònêtân; — gonétah, genéta, gonéta, gonétasmo, gonétaste, gonétaše; gonéći, gonéćite; gonéćûći; gonétao, gonétala; gonétâv, gonétâvši.

[1] Šćep. mal. 131.
[2] Šćep. mal. 10.
[3] Šćep. mal. 172.

U složenijeh ostaje kako je u prostijeh: zagonétati; zagònêćêm itd.

Taki su glagoli: bazdŕkati; barbúkati; benétati; berdókati; brbótati; brbúkati; burlíkati; gnjevétati; gonétati, za-, od-; grgútati, za-; grohítati; gugútati; guríkati; dudúkati; zviždúkati, za-; kamíkati; klamítati, raz-; kurétati; lelékati; medékati; skrbótati; tandŕkati; tvarízati; totŕkati; ćurlíkati; urlákati; urlíkati, pro-; čagŕtati; čvalíkati; škrgútati; šokétati; štrbékati.

60. Kad je prostijem osnova od četiri sloga i akc. ʹ u infinitivu na trećem: kakodákati.

Akcenat se mijenja i ostaje kao u onijeh pod 59: kakȍdâčêm, kakòdâčêš, kakòdâčê; kakòdâkâh, kakȍdâkâše, kakòdâkâsmo, kakȍdâkâste, kakȍdâkâhu; — kakodákah, kakodáka, kakodákasmo; kakodáči itd.

Taki su glagoli samo ovi: kakodákati, kukurijèkati (ist. kukurékati), talabúkati, tarlabúkati.

61. Kad je prostijem osnova od dva sloga i akc. ˋ u infinitivu na prvom slogu: òrati.

Akcenat se mijenja na ˵ u sadašnjem vr., u drugom pregj., u prilogu sadašnjega vr. i u drugom pridjevu: ȍrêm, ȍrêš, ȍrê, ȍrêmo, ȍrête, ȍrû; ȍrâh, ȍrâše, ȍrâše, ȍrâsmo, ȍrâhu; ȍrûći; ȍrân.

A kao u infinitivu ostaje u zapovjednom, u 1. pregj. osim 2. i 3. lica jed. i u prilogu pregj. vremena: òri, òrite; òrah, òrasmo, òraste, òraše; òrâv, òrâvši.

Ali u 2. i 3. licu jed. prvoga pregj. vr. i u prvom pridjevu razlikuju se ovi glagoli izmegju sebe akcentom:

a. u jednijeh se i u tijem oblicima mijenja ˋ na ˵ i drugi slog od osnove dobija ˆ, koji u prvom pridjevu u padežu koji nema za se nastavka otpada: ȍrâ; ȍrâla, ȍrâli, ȍrao;

b. u drugih ostaje u tijem oblicima ˋ, niti na drugi slog dolazi ˆ: làga; làgao, làgala; ìska; ìskao, ìskala. Ovi pošljednji kad su složeni, ako se ne varam, opet su u tijem oblicima dvojaki: kad su složeni tako da nemaju ni jednoga sloga više nego prosti ostaje im ˋ: slàga; slàgao, slàgala; ali kad složeni imaju koji slog više, onda

aa. mislim da jednima opet ostaje ˋ u tijem oblicima: zagràkta, zagràktao, zagràktali; zagròkta, zagròktao, zagròktali; a

bb. drugima se mijenja akcenat kao da se i prostima mijenja, i to kao onima pod a., te akc. ˵, na koji se promijeni ˋ,

*

prelazi na prvi slog: dölagâ, dölagao, dölagâla; zäiskâ, zäiskao, zäiskâla.

U ostalijeh složenijeh, kao i u ovijeh pošljednjijeh u ostalijem oblicima, ostaje ` gdje je u prostijeh: uzòrati; uzòri, uzòrite; uzòrah, uzòrasmo, uzòraste, uzòraše; uzòrâv, uzòrâvši. A gdje je u prostijeh ̏, ondje u složenijeh s jednijem ili više slogova otpada ̏ sa sloga na kom je u prostijeh, pa naprijed na najbliži slog dolazi ` u sadašnjem vr.: ùzorêm, zàištêm, zàgrakćêm; a u 2. i 3. licu jed. prvoga pregj. vr. i u oba pridjeva prelazi ̏ na prvi slog: ȕzorâ; ȕzorao, ȕzorâla; ȕzorân, ȕzorâna.

Taki su ovi glagoli, i to

s razlikom kazanom pod a.: glòdati, iz-, o-, pre-; dèrati, za-, iz-, o-, po-, pre-, pro-, raz-, s-, sa-; ždèrati, na- se, pro-; zòbati, iz-, na- se, o-, po-; jèmati; lòkati, iz-, na-, po-, pod-, pro-, raz-; òrati, za-, iz-, na-, ob-, od-, po-, pre-, pri-, raz-, uz-; pènjati; prètati, za-, iz-, po-, raz-, s-, u-; stènjati; stèrati; tèsati, za-, iz-, o-, pro-, s-; crèpati, iz-, na-; čèsati, čèšati, iz-, o-, po-, raz-;

s razlikom kazanom pod b. i bb.: dr̀htati, za-, uz- se; ìskati, za-, iz-, po-; kàšljati, iz-, na-, pro- se[1]; klèpati, iz-, po-, raz-; sklèptati; klìktati, za-; krèsati, iz-, na-, o-, pod-, s-, u-; làgati, do-, za-, iz-, na-, nad-, ob-, po-, pri-, pro-, u- se; lìpsati, po-[2]; mètati, do-, za-, iz-, na-, nad-, od-, po-, pod-, pre-, pri-, pro-, raz-, s-, u-, uz-, nado-, izna-, poispre-; trèptati, za-, uz-; šàptati, pri-;

s razlikom kazanom pod b. i aa.: bàhtati (baktati); brèktati; gràktati, za-; gròktati, za-; dàhtati; dìhtati; zvèktati; jèktati; kèvtati; kr̀ktati, za-; pùktati; ròktati, za-, s- se; sìktati; sùktati, po-; tòptati; hlàptati, slàptati se; hùktati, za- se; cìktati, uz- se[3]; šìktati; štèktati; štràptati; štùkati se.[4]

62. Kad je prostijem osnova od tri sloga i akc. ` u infinitivu na prvom: gàmizati.

Akcenat ostaje bez promjene osim 2. i 3. lica jed. u prvom pregj. vr.: gàmižêm, gàmižêš, gàmižê, gàmižêmo, gàmižête, gà-

[1] Vuk u rječniku piše pròkašljati se.

[2] Vuk u rječniku piše pòlipsati; mislim da je pogriješeno uz pòlipšêm i pölipsâli.

[3] prostoga nema u Vuka.

[4] Izmegju ovijeh glagola pod 61 treba mnogima još bolje pretražiti akcente nego što ja mogoh; kad se to učini, nadam se da će se ovi glagoli još više naći jednaki s onima pod 49 tako da će se ili onomu što sam tamo kazao ili ovomu što ovdje rekoh štogod preinačiti.

mižû; gàmizâh, gàmizâše, gàmizâše, gàmizâsmo, gàmizâste, gàmizâhu; gàmizah, gàmizasmo, gàmizaste, gàmizaše; gàmiži, gàmižimo; gàmižûći; gàmizao, gàmizala; gàmizâvši.

U 2. i 3. licu jed. prvoga pregj. vr. mijenja se ̀ na ̏ i pošljednji slog dobija ̂: gȁmizâ.

Gdje je u prostijeh ̀ ostaje i u složenijeh: izgàmizati; — a akc. ̏ sa sloga gdje je u prostijeh prelazi na prvi slog: ȍgraisâ.

Taki su glagoli: àmbisati; bàstisati; bìtisati; vàjdisati; gàmizati, iz-; žìgosati; jàukati; kèhisati; kìdisati; kr̀disati; krùnisati; làstisati; pàtisati; pàtosati; rèndisati; sàktisati; sèvdisati; tròʼnosati; ćèrdosati; ćòrdisati, na-; ùisati; fàjdisati; čàtisati; šàkosati; šìkosati, — i složeni: ovàrisati, uvàrisati; ovlàisati; nagràisati, ogràisati; saplàisati.

63. Kad je prostijem osnova od tri sloga i akc. ̀ u infinitivu na drugom slogu: blebètati.

Akcenat ̀ sa sloga na kom je u infinitivu prelazi naprijed na najbliži slog (kao pod 32 a) u sadašnjem vr., u drugom pregj. vr., i u prilogu sadašnjega vr.: blèbećêm, blèbećêš, blèbećê, blèbećêmo, blèbećête, blèbêćû; blèbetâh, blèbetâše, blèbetâše, blèbetâsmo, blèbetâste, blèbetâhu; blèbećûći.

U 2. i 3. licu jed. prvoga pregj. vr. i u drugom prilogu mijenja se na ̏, te prelazi na prednji slog a i krajnji slog od osnove dobija ̂: blȅbetâ; blȅbetân.

U ostalijem oblicima ostaje ̀ kako je u infinitivu: blebèći, blebèćite; blebètah, blebètasmo, blebètaste, blebètaše; blebètao, blebètala; blebètâv, blebètâvši.

U složenijeh ostaje ̀ gdje je u prostijeh: zazvekètati, zazvèkećêm, zazvekètah, zazvekètasmo. A gdje je u prostijeh ̏, u složenijeh prelazi na prvi slog: zȁzveketâ; zȁtrepetâ.

Taki su glagoli: baùkati; blebètati; bobòtati; brbòtati; vekètati; galìcati; grohòtati; gurìtati; zvekètati, za-; jalàkati: jaùkati, za-, iz-, na- se; kaùkati; kikòtati se; klepètati; klokòtati; klopòtati; kokòtati, raz- se; kolèbati se; krekètati; kukùtati; lelèkati, za-; lepètati; malàksati; maùkati; mirìsati, za-, o-, pri-; pijùkati; skakùtati; srkùtati; topòtati; toròkati, raz- se; trepètati, za-; trmìzati; hropìtati; cvokòtati; cvrkùtati; cijùkati; cokòtati; čalàkati; šapùtati; škamùtati; škrkòtati; šobòtati; štipùtati, i složeni: zagjiliktati.

Taki su glagoli: zjȁti, zȁzjati, sjȁti, zȁsjati se, obȁsjati, razȁsjati se, ȕsjati, čkȁti, za-, na-, po-, pro-, i koji su samo složeni u običaju: sȁzdati, prȉžgati, ȕžgati, prȉdžgati, sȁdžgati, dȍmčati se, nȁptati, ȍptati, zȁtljati.

54. Kad je prostijem osnova od dva sloga i ako ̏ u infinitivu na prvom slogu: glȅdati.

Akcenat ostaje bez promjene, i u 2. i 3. licu jed. prvoga pregj. vr. dobija i drugi slog od osnove ̂: glȅdâm, glȅdâš, glȅdâ, glȅdâmo, glȅdâte, glȅdajû; glȅdâh, glȅdâše, glȅdâše, glȅdâsmo, glȅdâste, glȅdâhu; glȅdah, glȅdâ, glȅdâ, glȅdasmo, glȅdaste, glȅdaše; glȅdâj, glȅdâjmo, glȅdâjte; glȅdajûći; glȅdao, glȅdala, glȅdalo; glȅdâv, glȅdâvši; glȅdân, glȅdâna.

U složenijeh otpada ̏ sa sloga na kom je u prostijeh pa naprijed na najbliži slog dolazi ̀, osim 2. i 3. lica jed. prvoga pregj. vr.: pògledati; pògledâm; pògledah, pògledasmo, pògledaste, pògledaše; pògledâj, pògledâjmo; pògledao, pògledala; pògledâv; prègledân, prègledâno; — a u napomenuta dva lica dolazi ̏ na prvi slog: pȍgledâ, ȉzvarâ, ȕspropadâ se.

Taki su glagoli prosti sa svojima složenima: ȁjskati, ȁrati, bȁnjati se, bȁcati, bȁckati, bȉrati, bjȅgati, bljȅčkati se, bȍcati, na-; bȍckati; bȍškati; brȅkati se; brȅcati se; brȉzgati, na-; brȕkati se, o-; bȑčkati; bȕćkati; vȁrati, do-, za-, iz-, pre-, s-; vȅrkati; vȉvati se; vjȅšati, iz-, pre-, pro-: vȍćkati; vrȁncati; vrȁćati, s-vrȁćati, za-, iz-, na-, ȍbraćati, òd-vraćati, po-, pre-, s-, u-, uz-; vȑdati, uz- se; vȑkati, na-; vȑćkati; vȑcati; vȑckati se; gȉpkati se; gȉckati; glȁbati, iz-; glȅdati, do-, za-, iz-, na- se, nad-, o-, po-, pre-, pri-, pro-, raz-, s-, sa-, u-; glȍckati; gnjȅcati; grȉskati; gȑcati; grȕdati se, u-se; grȕškati, iz-; gȕbati, raz-; gȕkati se, po- se; gȕrkati, pro-; gȕcati; dȉrkati; djȅlati; djȅljati, na-, o-, sa-; djȅljkati; dȑmati, za-; iz-, pro-, raz-, uz- se; dȑndati; dȑnjkati; dȑcati; dȑškati, na-; dȕrati; žȁcati: žȅvkati; žmȉrati; zvȅckati; zvjȅrati, u-; zvȍcati; zvȑcati; zȉbati; zȉvkati; zȑnjkati; ȉškati; jȁvkati se; jȁdati iz-; jȁmati; jȅtkati; jȅcati; jȅckati; kȁsati, do-, po-, pre-, pro-, s-; kȁskati; kȁckati; kȁčkati, raz-; kȅnjkati; kȅcati; kȅckati; kȉdati, iz-, na-, po-, raz-; kȉsati; kȉskati; kȉtkati; klȁnjati, do-, za-, na-se, o-, po-, s-, u-; klȅcati; klȉmati, iz-, raz-; klȍcati; kljȕkati, na-, s-, u-; kljȕcati; kljȕckati; kȍpkati; kȍckati se; kȍškati se, po- se, krȁstati o-; krȅskati; kȑzati, iz-; krȉzmati; kȑcati; kȑškati; kȕkati, za-, o-, pro-, raz-; kȕhati, do-, za-, na-, o-, pod-, pro-, raz-,

s-, u-; kŭcati, za-, iz-, po-, s-, u-; kŭckati, iz-, s-; kŭšati, iz-, o-, pro-; lăskati, ob-; lăćati; lăckati; lĕškati; lĭskati; lŏmkati; lŏptati se, u- se; lŭpkati; ljĕvati, do- za-, iz-, na-, ob-, po-, pod-, pre-, pri-, pro-, raz-, sa-; ljŏkati, od-; ljŭmati; măšati se, do-, pre-, pro-; mĕrati, u-; mĕrkati; mȓdati; mȓnjkati; mȓšati; mŭljati, s-; mŭćkati, pro-, s-; mŭhati se, uz- se; mŭcati; nŭkati, po-; nŭtkati, po-; njŭškati; ŏrvati; ŏškati; pădati, do-, za-, iz-, na-, o-, od-, po-, pod-, pre- se, pri-, pro-, raz- se, s-, u-, izod-, uspro- se; pănjkati, na-, o-; păpati; păhati, za-, o-; pĕcati, na-; pĕckati; pĭpati, na-, o-, po-; pĭrkati; pĭskati, s-; pĭtati, na-; pĭškati; pjĕvati, do-, za-, iz-, na- se, nad-, od-, po-, pre-, pri-, pro-, raz-, s-; plămati; plĭvati, do-, za-, iz-, na-, od-, pre-; pljăčkati, za-, o-, u-; pljĕskati, za-, po-, raz-; pljŭskati, iz-; pljŭcati; pljŭckati; prăskati, s-; prăćati, za-, iz-, s-; prăćkati; prĕdati; prĕzati; prĭgati, za-, iz-, o-, pro-, s-, u-; pȓljkati; pȓcati se, iz-; pȓckati; pŭjkati; pŭćkati; pŭcati, za-, iz-, o-, od-, po-, pre-, zao-; pŭckati, o-, pro-; pŭštati, po-, u-; ȓgati, iz-, po-; ȓdati, po-; rĕskati, iz-, na-; rĭbati; rĭdati, za-; ȓskati; rŭskati; sĭpati, za-, na-, o-, ob-, od-, po-, pre-, pri-, pro-, raz-, sa-, iza-, oba-, oda-, poda-, raza-; sĭsati, za-, iz-, na-, po-; sjĕdati, za-, na-, o-, od-, po-, pod-, pre-, pri-, u-; sjĕćati se, do- se, o-, pri- se; sjĕcati, iz-, na-, sa-, u-; sjĕckati; slĭnkati; slĭšati; slŭšati, za-, na- se, po-, pre-, sa-; stăvljati, za-, iz-, na-, o-, po-, pod-, pre-, pri-, raz-, sa-, u-, nado-, izo-, obu-, zau-, odu-, poizo-; stărati se, za- se, po-, sa- se; stăsati; stĭmati, obne-; strĕcati; strĭckati; stȓcati; stȓckati; stŭkati; tăbati, po-, u-; tăpkati, za-, po-, pri-, u-; tărkati; tĕpati, pro-; tĕškati se; tĭpsati, o-; tĭtrati se; tĭskati, na-, po-, pro-; tĭškati; tjĕrati, do-, za-, iz-, na-, o-, ob-, po-, pre-, pri-, pro-, raz-, s-, sa-, u-; tŏzati; tŏskati, iz-, na-; tȓgati, iz-, na-, po-; trĕbati: trŭćati; trŭckati se; tȓčkati; tŭnjati; tŭpkati; tŭrkati, do-; tŭtkati, na-; tŭcati; tŭckati; ćărkati; ćĕvkati; ćŭdati; ćŭkati, šćŭkati; ćŭtkati, u-; ćŭškati; ŭjkati; ŭnjkati; ŭfati se; fĭskati; hăbati, po-, u-; hăjkati, za-; hărati, po-, sa-, u-; hvătati, za-, do-, na-, po-, pod-, pri-, obu-, podu-; shvăćati; hĭtati, do-, za-, po-, pri-, uz- se; hȓkati; cĭkati; cĭmati; cjĕnjkati se; cȓpkati; cŭkati, za-; cŭnjati; cŭpkati; cŭcati; cŭckati; čămati, za-, o-; čărkati; čăčkati, pro-; čvȓkati; čĕkati, do-, iz-, na- se, po-, pri-, sa-, s-; čĕpkati; čĭkati; čĭmkati, o-; čĭčkati, na-; čŭpkati; džăkati, za-; džĕbrati; šĕrpati; šĭbati, iz-, na-, pro-; šĭškati, u-; šĭšnjati; šklŏcati; štĭmati; štĭpkati; štĭrkati, u-; štrŏcati; štŭcati se; šŭgati;

šùnjati: šutkati: šùškati, za-: — i koji su samo složeni u običaju: zbàbati se; dò-bavljati, za-, iz-, na-: zàbaljkati: zàbravljati: pribržati; zà-vagjati, na-, od-, raz-, s-, pos-: izviskati: ùvjedžbati: privonjati; òdvrakati: nàvranjati; zgedžati se; ùgužvati: òguzati se; nàgumati se: dòdijati; zàdrizgati; nàgjikati; nà-zdravljati, po-; zàimati, na-, ot-, po-, uz-, u-, poza-, uza-, preot-, zauz-, izuz-, nauzobuz-, oduz-, poduz-, pouz-, preuz-; nàjedrati; ìskamkati; òkišati se; òklagjati se; òpkladjati se; ràsklamati: zà-klonjati, po-, pre-, u-; òkresati se; zàkržljati, zàkršljati; òkrivati se; zà-kušljati, uz-; ùloćkati se; smjèrati: zà-mještati, na-, po-, pre-, s-mjèštati, ù-mještati, pona-; smřskati; ìmućkati: òpažati; zàpaćati; pòpedati se; dòpravljati, iz-, na-, o-, po-, pre-, pri-, raz-, s-, u-: isprskati; ràsprskati; spòrečkati se; pòrivati; pòrozgvati; pri-slavljati, pro-; zàslanjati, na, o- se, pri; zà-slonjati, na-, o- se, pri-; srètati, pre-, su-; zàstiljati; òstipsati; òstrokati se: òstupati, zàstupati; pòtapsati; zà-tvorati, o-, po-, pri-; nàtragati se; nàtrapati; òtrzati se; òburvati; pròfućkati; pòcrkati; òčetkati; pòšikati; òšklopčati se; ìskrbati; šćùhati se; — i složeni koji je brojem slogova jednak s prostima: ùzdati se, pòuzdati se.

55. Kad je prostijem osnova od tri sloga i akc. ˝ u infinitivu na prvom; taki je samo jedan glagol: ùžinati.

Akcenat ostaje bez promjene; samo u 2. i 3. licu jed. prvoga pregj. vr. dobija i pošljednji slog osnove ˆ: ùžinâ.

56. Kad je prostijem osnova od tri sloga i u infinitivu akc. ˋ na prvom i ˆ na drugom slogu, n. p. ćèpûrkati.

Akcenat ostaje bez promjene; samo bih rekao da se u 2. i 3. licu jed. prvoga pregj. vr. mijenja ˋ na ˝ pa i pošljednji slog dobija ˆ: ćèpûrkâ, i u složenijeh tada prelazi ˝ na prvi slog: ȍkopîrkâ.

Taki su glagoli: ćèpûrkati, lùbârdati[1], izlùbârdati, i složeni: okòpîrkati.

II. Glagoli pete vrste drugoga razdjela.

I njih ima prostijeh s osnovom od jednoga sloga, od dva, od tri, od četiri i od pet, ali s akcentom u infinitivu samo ˊ ili ˋ ili ˝.

Akcenat ˊ u infinitivu dolazi u prostijeh s osnovom od dva sloga na prvom: p í s a t i, s osnovom od tri sloga na prvom: k á-

[1] toga prostoga nema u Vuka.

kotati, i na drugom: gonétati, s osnovom od četiri sloga na trećem: kakodákati; akc. ̀ u prostijeh s osnovom od dva sloga na prvom: òrati, s osnovom od tri sloga na prvom: gàmizati, i na drugom: blebètati, s osnovom od četiri sloga na drugom: vragòlisati, i na trećem: krmaùkati, s osnovom od pet slogova na trećem: varaklèisati; akc. ̏ u prostijeh s osnovom od jednoga sloga na njemu: slȁti, s osnovom od dva sloga na prvom: vȑtati.

Svi glagoli ovoga razdjela imaju u drugom pridjevu na pošljednjem slogu osnove ̑.

57. Kad je prostijem osnova od dva sloga i akc. ́ u infinitivu na prvom slogu, n. p. písati.

Akcenat se mijenja na ̑ u sadašnjem vr., u drugom pregjašnjem i u drugom pridjevu: pȋšêm, pȋšêš, pȋšê, pȋšêmo, pȋšête, pȋšû; pȋsâh, pȋsâše, pȋsâše, pȋsâsmo, pȋsâste, pȋsâhu; pȋsân, pȋsâna, pȋsâno.

U ostalijem oblicima ostaje ́: písah, písa, písa, písasmo, písaste, písaše; píši, píšimo, píšite; píšûći; písao, písala; písâv, písâvši.

U složenijeh ostaje ̑ gdje je u prostijeh, pa pred njim na najbližem slogu dolazi ̀: nàpȋšêm, nàpȋšêš, nàpȋšê, nàpȋšêmo, nàpȋšête, nàpȋšû; nàpȋsân, nàpȋsâno; obàvȇžêm, obàvȇžêš itd. — A gdje je u prostijeh ́ ostaje i u složenijeh: napísati; napísah, napísa, napísa, napísasmo, napísaste, napísaše; napíši; napíšite; napísao, napísala; napísâv; obavézati.

Taki su ovi glagoli sa svojima složenima: bískati, po-; búkati, raz-, s- se; vézati, za-, iz-, na-, nad-, oba-, od-, po-, pod-, pri-, s-, sa-, u-; víkati, do-, za-, iz-, na- se, nad-, od-, po-, pro-, raz- se, s-; gákati; grákati; gúkati; dávati[1], do-, za-, iz-, na-, o-, po-, pre-, pri-, pro-, raz-, u-, nado-, pou-, preu-, ispre-, ispro-, prepro-, raspro-; dékati; dímati, na- se; dísati; díhati, za- se; drijèmati (ist. drémati), za-, pro-, raz-, poza-; dúhati, za- se, na-, o-, po-, raz-; ékati; zídati, za-, iz-, na-, ob-, pod-, sa-, u-; zúkati, za-; žvákati, žvátati, sa-; ískati, po-; kázati, do-, za-, iz-, od-, po-, pod-, pri-, pro-, u-; krákati; krétati, po-, pre-; kúpati, na- se, o-, pro- se; lízati, za-, iz- se, na- se, o-, ob-, po-, pro-, raz-, s-

[1] Ovaj se glagol govori i bez promjene u akcentu u sadašnjem vr.: dájêm, dájêš, i s promjenom: dȃjêm, dȃjêš; kad je složen može se takogjer čuti i sa ́: prodájêm.

se, u-; lijègati (ist. légati), za-, na-, od-, po-, pri-, raz- se, u-; lijètati (ist. lêtati), do-, za-, iz-, na-, ob-, od-, po-, pre-, pri-, pro-, raz- se, s-, sa-, pos-; máhati, za-, u-; mŕkati se; múkati; nízati, na-, ob-, pod-, pre-, raz-, s-; nijèkati; njákati; níhati, njíhati, za-, na- se, od-; páhati, o-; písati, do-, za-, iz-, na-, nad-, o-, od-, po-, pod-, pre-, raz-, s-, u-; plákati, iz-, o-, s-, u- se; prézati, za-, iz-, na-, po-, raz-, s-, u-, uz-; púhati, za-, iz- se, na-, pro-; ríkati, za-; ŕkati, za-; rúkati, za-; sjákati; skákati, do-, za-, iz-, o-, od-, po-, pre-, pri-, raz- se, u-, poiz-, ispre-; skítati se, po- se, pro- se; sŕkati, na- se, po-; strúgati, za-, iz-, o-, pre-, pro-, sa-; stúkati; súkati, za-, iz-, na-, o-, od-, po- se, pro-, sa-, u-; tícati, do-; tŕkati, do-, za- se, iz-, ob-, pre-, raz-, s-; ćúkati; fŕkati; hrákati; hrámati, od-; hrípati; húkati, úkati, za-; čépati; šétati, do-, iz-, na- se, od-, po-, pre-, pro-, sa-, u-; škrípati, za-; šmŕkati; štípati, iz-; štókati; — i koji su samo složeni u običaju: do-zívati, za-, iza-, na-, od-, po-, pre-, pri-, pro-, sa-; do-znávati, po-, pri-, pripo-, raspo-, upo-; ižímati, sažímati; za-lágati, iz-, na-, ob-, od-, po-, pod-, pri-, raz-, s-, u-, nas-, pos-; od-mágati, po-, s-, zapo-, potpo-, pripo-, prene- se; zamákati, u-, izu-, za-smákati, o- se, pre-, pri-; sarijèzati (ist. sarézati); za-rícati se, na-, ob-, od-, po-, pro-, s-; dosézati; usékati se; srijètati; do-tákati, iz-, na-, o-, ob-, pre-, pro-, raz-, s- se; na-tápati, po-, pre-, raz-; za-tézati, iz-, na-, o-, po-, pre-, pri-, pro- se, s-, u-, uz-, zauz-; poštápati se.

58. Kad je prostijem osnova od tri sloga i akc. ʹ u infinitivu na prvom slogu: kákotati.

Akcenat ostaje bez promjene: kákoćêm, kákoćêš itd.

Taki su glagoli: kákotati, od-, raz- se; mánisati; nálicati[1], prílicati[2], rázlicati[3].

59. Kad je prostijem osnova od tri sloga i akc. ʹ u infinitivu na drugom slogu: gonétati.

Akcenat se mijenja i ostaje kao u onijeh pod 57, i kad se promijeni na ˆ, a na slog pred njim dolazi ˋ kao u složenijeh pod 57: gònêćêm, gònêćêš, gònêćê, gònêćêmo, gònêćête, gònêćû; gònêtâh, gònêtâše, gònêtâše, gònêtâsmo, gònêtâste, gònêtâhu; gònêtân; — gonétah, gonéta, gonéta, gonétasmo, gonétaste, gonétaše; gonéći, gonéćite; gonéćûći; gonétao, gonétala; gonétâv, gonétâvši.

---

[1] Šćep. mal. 131.
[2] Šćep. mal. 10.
[3] Šćep. mal. 172.

U složenijeh ostaje kako je u prostijeh: zagonétati; zagònêćêm itd.

Taki su glagoli: bazdŕkati; barbúkati; benétati; berdókati; brbótati; brbúkati; burlíkati; gnjevétati; gonétati, za-, od-; grgútati, za-; grohítati; gugútati; guríkati; dudúkati; zviždúkati, za-; kamíkati; klamítati, raz-; kurétati; lelékati; medékati; skrbótati; tandŕkati; tvarízati; totŕkati; ćurlíkati; urlákati; urlíkati, pro-; čagŕtati; čvalíkati; škrgútati; šokétati; štrbékati.

60. Kad je prostijem osnova od četiri sloga i akc. ′ u infinitivu na trećem: kakodákati.

Akcenat se mijenja i ostaje kao u onijeh pod 59: kakȍdâčêm, kakòdâčêš, kakòdâčê; kakòdâkâh, kakȍdâkâše, kakòdâkâsmo, kakȍdâkâste, kakȍdâkâhu; — kakodákah, kakodáka, kakodákasmo; kakodáči itd.

Taki su glagoli samo ovi: kakodákati, kukurijèkati (ist. kukurékati), talabúkati, tarlabúkati.

61. Kad je prostijem osnova od dva sloga i akc. ` u infinitivu na prvom slogu: òrati.

Akcenat se mijenja na ̏ u sadašnjem vr., u drugom pregj., u prilogu sadašnjega vr. i u drugom pridjevu: ȍrêm, ȍrêš, ȍrê, ȍrêmo, ȍrête, ȍrû; ȍrâh, ȍrâše, ȍrâše, ȍrâsmo, ȍrâhu; ȍrûći; ȍrân.

A kao u infinitivu ostaje u zapovjednom, u 1. pregj. osim 2. i 3. lica jed. i u prilogu pregj. vremena: òri, ȍrite; ȍrah, ȍrasmo, òraste, òraše; ȍrâv, òrâvši.

Ali u 2. i 3. licu jed. prvoga pregj. vr. i u prvom pridjevu razlikuju se ovi glagoli izmegju sebe akcentom:

a. u jednijeh se i u tijem oblicima mijenja ` na ̏ i drugi slog od osnove dobija ̂, koji u prvom pridjevu u padežu koji nema za se nastavka otpada: ȍrâ; ȍrâla, ȍrâli, ȍrao;

b. u drugih ostaje u tijem oblicima `, niti na drugi slog dolazi ̂: làga; làgao, làgala; ìska; ìskao, ìskala. Ovi pošljednji kad su složeni, ako se ne varam, opet su u tijem oblicima dvojaki: kad su složeni tako da nemaju ni jednoga sloga više nego prosti ostaje im ` : slàga; slàgao, slàgala; ali kad složeni imaju koji slog više, onda

aa. mislim da jednima opet ostaje ` u tijem oblicima: zagràkta, zagràktao, zagràktali; zagròkta, zagròktao, zagròktali; a

bb. drugima se mijenja akcenat kao da se i prostima mijenja, i to kao onima pod a., te akc. ̏, na koji se promijeni `,

prelazi na prvi slog: dölagâ, dölagao, dölagâla; zäiskâ, zäiskao, zäiskâla.

U ostalijeh složenijeh, kao i u ovijeh pošljednjijeh u ostalijem oblicima, ostaje ` gdje je u prostijeh: uzòrati; uzòri, uzòrite; uzòrah, uzòrasmo, uzòraste, uzòraše; uzòrâv, uzòrâvši. A gdje je u prostijeh ̏, ondje u složenijeh s jednijem ili više slogova otpada ̏ sa sloga na kom je u prostijeh, pa naprijed na najbliži slog dolazi ` u sadašnjem vr.: ùzorêm, zàištêm, zàgrakćêm; a u 2. i 3. licu jed. prvoga pregj. vr. i u oba pridjeva prelazi ̏ na prvi slog: ȕzorâ; ȕzorao, ȕzorâla; ȕzorân, ȕzorâna.

Taki su ovi glagoli, i to

s razlikom kazanom pod a.: glòdati, iz-, o-, pre-; dèrati, za-, iz-, o-, po-, pre-, pro-, raz-, s-, sa-; ždèrati, na- se, pro-; zòbati, iz-, na- se, o-, po-; jèmati; lòkati, iz-, na-, po-, pod-, pro-, raz-; òrati, za-, iz-, na-, ob-, od-, po-, pre-, pri-, raz-, uz-; pènjati; prètati, za-, iz-, po-, raz-, s-, u-; stènjati; stèrati; tèsati, za-, iz-, o-, pro-, s-; crèpati, iz-, na-; čèsati, čèšati, iz-, o-, po-, raz-;

s razlikom kazanom pod b. i bb.: dr̀htati, za-, uz- se; ìskati, za-, iz-, po-; kàšljati, iz-, na-, pro- se[1]; klèpati, iz-, po-, raz-; sklèptati; klìktati, za-; krèsati, iz-, na-, o-, pod-, s-, u-; làgati, do-, za-, iz-, na-, nad-, ob-, po-, pri-, pro-, u- se; lìpsati, po-[2]; mètati, do-, za-, iz-, na-, nad-, od-, po-, pod-, pre-, pri-, pro-, raz-, s-, u-, uz-, nado-, izna-, poispre-; trèptati, za-, uz-; šàptati, pri-;

s razlikom kazanom pod b. i aa.: bàhtati (baktati); brèktati; gràktati, za-; gròktati, za-; dàhtati; dìhtati; zvèktati; jèktati; kèvtati; kr̀ktati, za-; pùktati; ròktati, za-, s- se; sìktati; sùktati, po-; tòptati; hlàptati, slàptati se; hùktati, za- se; cìktati, uz- se[3]; šìktati; štèktati; štràptati; štùkati se.[4]

62. Kad je prostijem osnova od tri sloga i akc. ` u infinitivu na prvom: gàmizati.

Akcenat ostaje bez promjene osim 2. i 3. lica jed. u prvom pregj. vr.: gàmižêm, gàmižêš, gàmižê, gàmižêmo, gàmižête, gà-

---

[1] Vuk u rječniku piše pròkašljati se.

[2] Vuk u rječniku piše pòlipsati; mislim da je pogriješeno uz pòlipšêm i pölipsâli.

[3] prostoga nema u Vuka.

[4] Izmegju ovijeh glagola pod 61 treba mnogima još bolje pretražiti akcente nego što ja mogoh; kad se to učini, nadam se da će se ovi glagoli još više naći jednaki s onima pod 49 tako da će se ili onomu što sam tamo kazao ili ovomu što ovdje rekoh štogod preinačiti.

mižû; gàmizâh, gàmizâše, gàmizâše, gàmizâsmo, gàmizâste, gàmizâhu; gàmizah, gàmizasmo, gàmizaste, gàmizaše; gàmiži, gàmižimo; gàmižûći; gàmizao, gàmizala; gàmizâvši.

U 2. i 3. licu jed. prvoga pregj. vr. mijenja se ` na ̏ i pošljednji slog dobija ^: gȁmizâ.

Gdje je u prostijeh ` ostaje i u složenijeh: izgàmizati; — a akc. ̏ sa sloga gdje je u prostijeh prelazi na prvi slog: ȍgraisâ.

Taki su glagoli: àmbisati; bàstisati; bìtisati; vàjdisati; gàmizati, iz-; žìgosati; jàukati; kèhisati; kìdisati; kr̀disati; krùnisati; làstisati; pàtisati; pàtosati; rèndisati; sàktisati; sèvdisati; trònosati; ćèrdosati; ćòrdisati, na-; ùisati; fàjdisati; čàtisati; šàkosati; šìkosati, — i složeni: ovàrisati, uvàrisati; ovlàisati; nagràisati, ogràisati; saplàisati.

63. Kad je prostijem osnova od tri sloga i akc. ` u infinitivu na drugom slogu: blebètati.

Akcenat ` sa sloga na kom je u infinitivu prelazi naprijed na najbliži slog (kao pod 32 a) u sadašnjem vr., u drugom pregj. vr., i u prilogu sadašnjega vr.: blèbećêm, blèbećêš, blèbećê, blèbećêmo, blèbećête, blèbêćû; blèbetâh, blèbetâše, blèbetâše, blèbetâsmo, blèbetâste, blèbetâhu; blèbećûći.

U 2. i 3. licu jed. prvoga pregj. vr. i u drugom prilogu mijenja se na ̏, te prelazi na prednji slog a i krajnji slog od osnove dobija ^: blȅbetâ; blȅbetân.

U ostalijem oblicima ostaje ` kako je u infinitivu: blebèći, blebèćite; blebètah, blebètasmo, blebètaste, blebètaše; blebètao, blebètala; blebètâv, blebètâvši.

U složenijeh ostaje ` gdje je u prostijeh: zazvekètati, zazvèkećêm, zazvekètah, zazvekètasmo. A gdje je u prostijeh ̏, u složenijeh prelazi na prvi slog: zȁzveketâ; zȁtrepetâ.

Taki su glagoli: baùkati; blebètati; bobòtati; brbòtati; vekètati; galìcati; grohòtati; gurìtati; zvekètati, za-; jalàkati; jaùkati, za-, iz-, na- se; kaùkati; kikòtati se; klepètati; klokòtati; klopòtati; kokòtati, raz- se; kolèbati se; krekètati; kukùtati; lelèkati, za-; lepètati; malàksati; maùkati; mirìsati, za-, o-, pri-; pijùkati; skakùtati; srkùtati; topòtati; toròkati, raz- se; trepètati, za-; trmìzati; hropìtati; cvokòtati; cvrkùtati; cijùkati; cokòtati; čalàkati; šapùtati; škamùtati; škrkòtati; šobòtati; štipùtati, i složeni: zagjilìktati.

64. Kad je prostijem osnova od četiri sloga, i akc. ` u infinitivu na drugom slogu: vragòlisati.

Akcenat ostaje bez promjene osim 2. i 3. lica jed. prvoga pr. vr.: vragòlišêm, vragòlišêš, vragòlišê, vragòlišêmo; vragòlisâh, vragòlisâše, vragòlisâše, vragòlisâsmo; vragòlisao, vragòlisala.

A u 2. i 3. licu jed. prvoga pregj. vr. mijenja se na ̏ te prelazi na prvi slog i pošljednji slog od osnove dobija ̂: vrȁgolisâ; kȕrtalisâ, džȁbaisâ.

Taki su glagoli: begènisati; belàisati; bojàdisati; budàlisati; vragòlisati; glegjèisati; dembèlisati; dišȅrisati; dumènisati; dungjèrisati; gjakònisati; gjavòlisati; erȅndisati; jeglènisati; kavràisati; kalàisati; kaldr̀misati; kanjèrisati; kapàrisati; krklèisati; kurtàlisati; lakr̀disati; lenjìrisati; majstòrisati; metànisati; mehànisati; murlȅisati; pokòrisati; rendȅisati; sabòrisati; smarlàisati; sulàisati; surgùnisati; taslàisati; testȅrisati; tutkàlisati; ćorlàisati; ujdȕrisati; utlȅisati; cigànisati; džabàisati.

65. Kad je prostijem osnova od četiri sloga i akc. ` u infinitivu na trećem: krmaùkati.

Akcenat se mijenja i ostaje kao u onijeh pod 63.: krmàučêm itd.

Taki je osim pomenutoga glagola još samo: krnjaùkati.

66. Kad je prostijem osnova od pet slogova, i akc. ` u infinitivu na trećem: varaklȅisati.

Akcenat ostaje bez promjene: varaklȅišêm itd.

Taki su glagoli osim spomenutoga još samo: mukaètisati; savatlȅisati, seftelȅisati.

67. Kad je prostijem osnova od jednoga sloga i akc. ̏ u infinitivu na njemu: slȁti.

U sadašnjem vr. u licima koja su od jednoga sloga, a to su sva tri lica jed. i treće mn., dolazi ̂: šljêm, šljêš, šljê, šljû; a u ostala dva lica koja su od dva sloga dolazi ´ na prvi slog: šljémo, šljéte. U drugom pregj. vr., u prilogu sadašnjega i prošloga vr. i u drugom pridjevu dolazi ̂: slâh, slâše, slâše, slâsmo, slâste, slâhu; šljûći; slâv, slâvši; slân, slâna. — U ostalijem oblicima ostaje ̏: slȁh, slȁ, slȁ, slȁsmo, slȁste, slȁše; šljȉ, šljȉmo, šljȉte; slȁo, slȁla.

U složenoga oba lica sadašnjega vr. koja u prostoga imaju ´ mijenjaju taj akcenat na ̂, a pred tijem akcentom i u ostalijem licima toga vr. i u drugom pridjevu dolazi ̏ pred ̂: pȍšljêm, pȍšljêš, pȍšljê, pȍšljêmo, pȍšljête, pȍšljû; pȍslân, pȍslâna; ako su u

složenoga dva sloga više, dolazi na prvi slog u sad. vr. ` a u drugom pridjevu ̏ : ìzašljêm; ȉzaslân; u prilogu pregj. vr. dolazi ` pred ̑ : pòslâv, pòslâvši. — Gdje je u prostoga ̏ otpada u složenoga pa naprijed na najbliži slog dolazi ` : pòslati; pòslah, pòsla, pòsla, pòslasmo, pòslaste, pòslaše; pòšlji, pòšljimo, pòšljite; razàslati; razàslah, razàsla; pòslao, pòslala; razàslao, razàslala.

Tome glagolu može se u sadašnjem vr., u prilogu sad. vr. i u zapovjednom megju dva suglasna umetnuti *a*, i tada na to *a* dolazi u sadašnjem vr. ̏ : šȁljêm, šȁljêš, šȁljê, šȁljêmo, šȁljête, šȁljû; isto tako i u prilogu sad. vr.: šȁljûći; a u zapovjednom dolazi ` na *a*: šàlji, šàljimo, šàljite. Složen u tijem oblicima, kad ima umetnuto *a*, gubi s njega ̏ u sadašnjem vr. pak na najbližem slogu dobija ` : pòšaljêm; a u zapovjednom gdje je ` na *a* ostaje tako i u složenoga: pošàlji.

Složeni su toga glagola: nàslati, odàslati, pòslati, razàslati.

Taki je glagol još samo k l ȁ t i, kojemu se u sadašnjem vr., u prilogu sadašnjega vr. i u zapovjednom širi osnova, te je u tijem oblicima jednak akcentom s prednjim glagolom, kad u njega ima u osnovi *a* megju suglasnima: kȍljêm, kȍljûći, kòlji. U ostalijem oblicima u kojima taj glagol ne širi osnove, opet je jednak akcentom s prednjim glagolom: klâh, klâše, klâsmo; klȁh, klȁ; klȁo, klȁla itd. Ali taj glagol može i u drugom pregjašnjem vr. imati osnovu kaka mu je u sadašnjem, a tada ima i akcenat kao u sadašnjem: kȍljâh, kȍljâše, kȍljâsmo, kȍljâste, kȍljâhu.[1]

Složeni su mu: dòklati, zàklati, ìsklati, nàklati, òklati, otklati, pòklati, prìklati, sklȁti se, sàklati se.

68. Kad je prostijem osnova od dva sloga i akc. ̏ u infinitivu na prvom slogu: gȑtati.

Akcenat ostaje bez promjene a u 2. i 3. licu jed. prvoga pregj. vr. ima i drugi slog osnove ̑ : gȑćêm, gȑćêš, gȑćê, gȑćêmo, gȑćête, gȑćû; gȑtah, gȑtâ, gȑtâ, gȑtasmo, gȑtaste, gȑtaše; gȑtâh, gȑtâše, gȑtâše, gȑtâsmo, gȑtâste, gȑtâhu; gȑći, gȑćimo, gȑćite; gȑćûći; gȑtao, gȑtala; gȑtâv, gȑtâvši.

U složenijeh otpada ̏ pa naprijed na najbliži slog dolazi `, osim 2. i 3. lica jed. prvoga pregj. vr.: ìzgrtati; ìzgrćêm, ìzgrćêš, ìzgrćê itd.; a u pomenuta dva lica prelazi ̏ na prvi slog: ȉzbrisâ.

[1] Tako čuh od Crnogoraca.

Taki su glagoli ovi prosti sa svojima složenima: brȉsati, iz-, o-, u-; vȅrati; vȑtati, za-, iz-, na-, obrtati, òd-vrtati, po-, pod-, pre-, pri-, raz-, s-, u-, uz-, os- se, pos-; gmȉzati, iz-; gȑtati, za-, iz-, o-, od-, pod-, pri-, raz-, s-, uz-, zao-; dȉzati, iz-, na-, o-, po-, pri-, uz-; zȉbati; ȉcati se; jȁhati, do-, iz-, na-, ob-, od-, po-, pre-, pro-, raz-, s-, uz-; kȁpati, iz-, na-, o-, po-, pro-; kvȍcati, raz- se; mȁzati, za-, iz-, na-, o-, po-, pod-, pre-, raz-, s-, u-; mȉcati, za-, iz-, na-, o-, od-, po-, pod-, pre- se, pri-, pro-, raz-, s-, u-, pos-; mljȅskati; nȉcati, iz-, pri-, pro-; pȁsati, za-, o-, od-, pod-, pri-, raz-; plȁkati, do-, za-, o-, od-, po-, pre-, pro-, raz-, u-; pljȅskati, za-, po-, raz-; pȕzati, iz-, od-, pri-, u-; rȅzati, za-, iz-, na-, o-, ob-, od-, po-, pod-, pre-, pri-, pro-, raz-, s-, sa-, u-; ȑzati, za-; svȉtati, o-, raz-; sȅzati, po-; sȉpati, za-, iza-, na-, o-, ob-, oba-, od-, oda-, po-, poda-, pre-, pri-, pro-, raz-, sa-; sȉsati, za-, iz-, na-, po-, pre-, u-; skȁpati, po-; stȁjati, do-, za-, na-, ne-, o-, po-, pre-, pri-, raz-se, sa- se, u-, izo-, nedo-, odu-, podu-; stȁsati; stȉzati, do-, pre-, pri-, su-; stȉpsati, o-; tȉpsati, o-; tȑzati, po-, raz-; šȉljati, oda-, po-; — i koji su samo složeni u običaju: òbicati se; zà-virati, iz-, na-, pre-, sa-, u-, uza-, podu-; ràzvitati; nà-ginjati, po-, pre-, pri-, u- se; ògrebati; zàdajati; zà-dirati, iz-, iza-, na-, oda-, po-, poda-, pre-, pro-; zà-disati, iz-, o-, pre-, uz-; pròždirati; zà-žizati, na-, pod-, sa-, u-; zà-žimati, iza-, o-, pre-; dò-žinjati, za-; zà-zirati, na-, nad-, ob-, oba- se, pre-, pri-, pro-; zà-imati, na-, ot-, po-, u-, uz-, poza-, uza-, preot-, izuz-, zauz-, nauz-, obuz-, oduz-, pouz-, poduz-, preuz-; zà-klinjati, pre-, pro-, raz-, u-; prò-kopsati; zà-kretati, iz-, na-, o-, od-, s-, zao-; pò-minjati, napo-, opo-, spo-; òd-mirati, po-, u-, oba-, obu-; zà-mrcati, o-, pri-, s-, poza-; pò-nirati, u-; zà-pinjati, na-, oba-, od-, oda-, poda-, pre-, pri-, pro-, raz-, raza-, sa-, u- se; dò-pirati, za-, o-, od-, oda-, pre- se, raz-, sa-, u-, odu-, podu-; ùpicati se; prèpjecati; dò-pletati, za-, na-, o-, po-, pre-, raz-, u-; nà-srtati, po-; zà-stirati, pro-, raza-; ùstisati; pòtapsati; zà-tirati, na-, o-, po-, pre-, raz-, sa-, u-; zà-ticati, na-, po-, spo-, pre-, pri-, raz-, s-, u-, uz-, pona-; dò-tjecati, za-, iz-, o-, ob-, po-, pre-, pri-, pro-, raz-, s-, u-, pou-; zà-činjati, na-, po-, zapo-, otpo-, prepo-.

III. Glagoli pete vrste trećega razdjela.

Ima ih prostijeh s osnovom u infinitivu od jednoga sloga i od dva, a akcenat im je u infinitivu ili ̏ ili ̀.

Akcenat ̏ dolazi u infinitivu u prostijeh s osnovom od jednoga sloga na njemu: b r ȁ t i, i s osnovom od dva sloga na prvom: kȁjati; a akc. ̀ u prostijeh s osnovom od dva sloga na prvom: k ò v a t i.

I ovi glagoli pete vrste u drugom pridjevu imaju na posljednjem slogu osnove ̑.

69. Kad je prostijem osnova u infinitivu od jednoga sloga i na njemu akc. ̏ : brȁti.

Osim tri glagola u svijeh ostalijeh u sadašnjem vr. na samoglasno koje dobija osnova megju svoja dva suglasna dolazi ̏ : bȅrêm, bȅrêš, bȅrê, bȅrêmo, bȅrête, bȅrû. U glagola z v ȁ t i u tom obliku na samoglasno koje dobija megju svoja dva suglasna dolazi ̀ u svijem licima osim 1. i 2. mn., gdje s osnove otpada akcenat pa izmegju nje i nastavka na umetku dolazi ́: zòvêm, zòvêš, zòvê, zovémo, zovéte, zòvû. U glagola s ȁ t i i t k ȁ t i, koji u tom obliku ne šire osnove, dolazi na umetak izmegju nje i nastavka u sva tri lica jed. i u 3. mn. ̑ a u 1. i 2. mn. ́: sêm, sêš, sê, sémo, séte, sû. — U prilogu je sad. vr. akcenat onaki kaki je u sadašnjem vr.: bȅrûći, zòvûći, sûći; a u zapovjednom ̀ : bèri, bèrimo, bèrite; zòvi, zòvite.

U drugom pregj. vr., kad mu je osnova kao u sadašnjem, ima i akcenat kao u sadašnjem: bȅrijâh, bȅrijâše, bȅrijâsmo, bȅrijâste, bȅrijâhu;[1] zòvijâh, zòvijâše, zòvijâše, zòvijâsmo, zòvijâste, zòvijâhu. — A kad je u tom obliku osnova kaka je u infinitivu dolazi ̑: brâh, brâše, brâše, brâsmo, brâste, brâhu; zvâh, zvâše, zvâsmo itd.

U prvom pregj. vr. ostaje ̏ : tkȁh, tkȁ, tkȁ, tkȁsmo, tkȁste, tkȁše; — ali tri glagola u 2. i 3. licu jed. mijenjaju akc. na ̑, to su brȁti, prȁti, zvȁti: brâ, prâ, zvâ.

U prvom pridjevu ostaje takogjer ̏ : tkȁo, tkȁla, tkȁlo; — ali ista tri glagola koja u prvom pregj. vr. na rečeni način odstupaju od ostalijeh, odstupaju i u ovom obliku, te u padežima koji imaju za se nastavke dobijaju ́: brála, prála, zvála; a u padežu koji nema nastavka nego mu ostaje na kraju *l*, koje se pretvori u *o*, dolazi opet ̏ : brȁo, prȁo, zvȁo.

U prilogu pregj. vr. i u drugom pridjevu mijenja se u svijeh akcenat na ̑: brâv, brâvši; brân, brâna; tkâv, tkâvši; tkân, tkâna.

---

[1] berijaše. Nar. pj. izd. B. Petranović u Sarajevu 1867. 112. berahu. Ist. 29. Nar. pj. izd. Vuk St. Karadžić u Beču 1866. 332.

U složenijeh otpada ̏ sa sloga na kom je u prostoga pa naprijed na najbliži slog dolazi ̀ : ȍbrati, dȍzvati, pòsati, odàbrati, izàzvati, izàtkati; òberêm, òberêš, òberê; izàgnah, izàgna, izàgnasmo, izàgnaste, izàgnaše; ȍbrah, òbrasmo, òbraste, òbraše; òtkao, òtkala. U prvom pridjevu u glagola koji prosti u tom obliku imaju ́, mijenja se akcenat kad su složeni na ̑, pa naprijed na prvi slog dolazi ̏, a u padežu koji nema za se nastavka otpada ̑: nȁbrao, nȁbrâla, ȍprao, ȍprâla; dȍzvao, dȍzvâla; ȍdabrao, ȍdabrâla, ȉzaprao, ȉzaprâla; ȍdazvao, ȍdazvâla.[1] — Koji u prvom pregj. vr. imaju ̑, u njih kad su složeni dolazi još ̏ na prvi slog: sȁbrâ, ȍprâ, dȍzvâ, ȍdabrâ, ȉzaprâ, ȉzazvâ. — U prilogu pregj. vr. pred slogom na kom je ̑ dolazi u svijeh na najbliži slog ̀ : sàbrâvši, òtkâvši, izàzvâvši, izàbrâvši. A u drugom pridjevu pred ̑ dolazi u svijeh složenijeh ̏ na prvi slog: ȍbrân, ȍbrâna; ȍprân, ȍprâna; ȍdabrân, ȉzatkân. — Koji u sadašnjem vr. imaju ̑ (sati, tkati) oni kad su složeni u tom obliku dobijaju ̏ pred ̑: pȍsêm, ȍčêm; a kad su složeni tako da imaju dva sloga više nego prosti, onda mjesto ̏ dolazi ̀ na prvi slog: ìzačêm.

Kad glagoli g n a t i i t k a t i imaju po prvom razdjelu pete vrste sadašnje vr., prilog sadašnjega vr. i zapovjedno, tada u tijem oblicima imaju i akcenat kao rečeni glagoli, na ime kao oni pod 53: gnâm, gnâš, gnâ, gnámo, gnáte, gnȁjû; izàgnâm, izàgnâš, izàgnâ itd.

Taki su glagoli: brȁti, iz-, iza-, na-, o-, od-, oda-, po-, pre-, pri-, pro-, raz-, raza-, s-, sa-, u-, uz-, uza-; gnȁti, do-, za-, iz-, iza-, na-, ob-, od-, oda-, po-, poda-, pre-, pri-, pro-, raza-, s-, sa-, u-; zvȁti, do-, za-, iza-, na-, oda-, po-, pri-, pro-, sa-, u-; prȁti, iz-, iza-, o-, od-, po-, pre-, pro-, s-, sa-; sȁti, na- se, po-; tkȁti, do-, iza-, na-, o-, po-, sa-, u-.

70. Kad je prostijem osnova u infinitivu od dva sloga i akcenat ̏ na prvom: kȁjati.

Akcenat ostaje bez promjene u svijem oblicima osim zapovjednoga, a u 2. i 3. licu prvoga pregj. vr. dolazi i na pošljednji slog osnove ̑: kȁjêm, kȁjêš, kȁjê, kȁjêmo, kȁjête, kȁjû; kȁjah, kȁjâ, kȁjâ, kȁjasmo, kȁjaste, kȁjaše; kȁjâh, kȁjâše, kȁjâše, kȁjâsmo, kȁjâste, kȁjâhu; kȁjûći; kȁjao, kȁjala; kȁjâv, kȁjâvši; kȁjân, kȁjâna. — U zapovjednom gdje je od nastavka samo *j* dolazi ̑: kâj, kâjmo, kâjte.

---

[1] U Dubrovniku bez te promjene: nabrála, oprála. Vuk. posl. XLII. Budm. gram. 163.

U složenijeh akc. ̏ otpada, pa naprijed na najbliži slog dolazi ̀ u svijem oblicima osim 2. i 3. lica jed. prvoga pregj. vr.: pòkajati; pòkajêm; pòkajah, pòkajasmo, pòkajaste, pòkajaše; pòkajao, pòkajala; a u pomenuta dva lica mjesto ̀ dolazi ̏ na prvi slog: pȍkajâ. — U zapovjednom pred slogom na kom je ̂ dolazi ̀ : pòkâj, pòkâjte.

Taki su glagoli: bȁjati, o-, pre-, pro-; vȉjati (ventilare), za-, iz-, o-, od-, pro-, raz-; vȉjati (ululare), za-; grȁjati, za-; grȉjati, za-, iz-, na-, o-, po-, pod-, pre-, pri-, raz-, s-, u-; kȁjati, iz- se, na-, po-, raz- se; lȁjati, do-, za-, iz-, nad-, ob-, od-, raz-; sȉjati, za-, iz-, na-, po-, pre-, pri-, pro-, raz-, u-; tȁjati; trȁjati, do-, za-, iz-, po-; hȁjati; čȁjati, o- se.

71. Kad je prostijem osnova od dva sloga u infinitivu i akcenat ̀ na prvom; oni su dvojaki: u jednijeh se mijenja akcenat u sadašnjem vr., n. p. kòvati, a u drugih ostaje, n. p. smìjati se.

a. Mijenja se akc. ̀ na ̏ u sadašnjem vr., u drugom pregj., u prilogu sadašnjega vr. i u drugom pridjevu: kȕjêm, kȕjêš, kȕjê, kȕjêmo, kȕjête, kȕjû; kȍvâh, kȍvâše, kȍvâše, kȍvâsmo, kȍvâste, kȍvâhu; kȕjûći; kȍvân. — Tako se mijenja u 2. i 3. licu jed. prvoga pregj. vr., gdje i drugi slog dobija ̂ : kȍvâ; — isto tako i u prvom pridjevu gdje i drugi slog dobija ̂, koji u padežima koji nemaju za se nastavka otpada: kȍvao, kȍvâla. — U zapovjednom dolazi ̂: kûj, kûjmo, kûjte. — U ostalijem oblicima ostaje ̀ : kòvati; kòvah, kòvasmo, kòvaste; kòvâv, kòvâvši.

U složenijeh u oblicima u kojima prosti imaju ̏ otpada ̏, pa naprijed na najbliži slog dolazi ̀ u sadašnjem vr.: òkujêm; — a u 2. i 3. licu prvoga pregj. vr. i u prvom i drugom pridjevu prelazi ̏ naprijed na prvi slog: ȍkovâ, ȍkovân. — U zapovjednom pred slogom na kom je ̂ dolazi ̀ : òkûj, òkûjte. — U ostalijem oblicima u kojima je u prostijeh ̀ ostaje tako i u složenijeh: okòvati; okòvah, okòvâvši itd.

Taki su ovi glagoli: bljùvati, iz-, na-, po-, u-; brìjati, iz-, o-, po-, pod-, s-;[1] kljùvati, iz-, na-, pro-; kòvati, za-, na-, o-, od-, po-, pod-, pre-, pri-, raz-, s-, sa-, u-; pljùvati, za-, iz-, na-, po-, pro-, raz-, u-; snòvati, do-, za-, iz-, na-, o-, pri-; tròvati, za-, o-, po-.

---

[1] Vuk u rječniku piše brìjati, zbrìjati, izbrìjati, pobrìjati, kako sam i sam slušao; ali Vuk ima i òbrijati, pòdbrijati, tako ja nijesam čuo, ali ne mislim da je pogrješka, jer oba ta glagola ima Vuk tako i u starom rječniku; po tome bi ovaj glagol mogao pripadati i megju one pod 68.

b. Ostaje akc. ` u svijem oblicima osim 2. i 3. lica jed. prvoga pregj. vr. i oba pridjeva: smìjati se; smìjêm se, smìjêš se, smìjê se, smìjêmo se, smìjête se, smìjû se; smìjâh se, smìjâše se, smìjâše se, smìjâsmo se, smìjâste se, smìjâhu se; smìjah se, smìjasmo se, smìjaste se, smìjaše se; smìjûći se; smìjâv se, smìjâvši se.

U 2. i 3. licu jed. prvoga pregj. vr. mijenja se ` na ̏ i na drugi slog dolazi ̑: smȉjâ se; — tako i u drugom pridjevu: pȍjân; — isto biva i u prvom pridjevu, gdje u padežima koji nemaju za se nastavka otpada s drugoga sloga ̑: smȉjao se, smȉjâla se.

U zapovjednom u onijeh glagola kojima se osnova u tom obliku svršuje na suglasno te su sačuvali *i*, ostaje akc. `: rèvi, r̀vi, r̀vite; a kojima se osnova u tom obliku svršuje na samoglasno te im se pomenuto *i* mijenja na *j*, imaju ̑: smîj se.

U složenijeh ostaje ` gdje je u prostijeh: nasmìjati se; nasmìjêm se itd.; a gdje je u prostijeh ̑, dolazi u složenijeh ` pred slog na kom je ̑: nàsmîj se; a gdje je u prostoga ̏, prelazi u složenoga na prvi slog: nȁsmijâ se; nȁsmijao se; nȁsmijâla se; ȍpojân.

Taki su glagoli: pòjati, za-, o-, od-, pro-; r̀vati, nad-, ob-, po-; rèvati, za-, na-, po-, raz- se, u-; smìjati se, za-, na-.

Glagoli šeste vrste.

Ima ih prostijeh s osnovom u infinitivu od dva sloga, od tri, od četiri i od pet, a akcenat im je u infinitivu ili ´ ili ̑ ili ` ili ̏ ili ` i ̑.

Akcenat ´ u infinitivu dolazi u prostijeh s osnovom od tri sloga na drugom: kazívati, s osnovom od četiri sloga na prvom: závjetovati i na trećem: djeverívati, s osnovom od pet slogova, ili u složenog od šest, na slogu pred pošljednjim: okolomaćívati; — akc. ̑ u prostijeh s osnovom od tri sloga na prvom: prâznovati; — akc. ` u prostijeh s osnovom od dva sloga na prvom: štòvati, s osnovom od tri sloga na drugom: kupòvati, s osnovom od četiri sloga na prvom: dèsetkovati i na trećem: gospodòvati, s osnovom od pet slogova na prvom: ȕčiteljovati i na drugom: čemèrikovati i na četvrtom: prijateljòvati; — akc. ̏ u prostijeh s osnovom od tri sloga na prvom: vjȅrovati, s osnovom od četiri sloga na prvom: vȍjvodovati, — akc. ` i ̑ u prostijeh s osnovom od četiri sloga prvi na prvom slogu a drugi na drugom: pìjânčovati.

Svi glagoli ove vrste imaju u zapovjednom i u drugom pridjevu na pošljednjem slogu osnove akcenat ̑: za to ne ću na po se spominjati toga sloga.

72. Kad je prostijem osnova od tri sloga i akc. ʹ u infinitivu na drugom slogu, n. p. kazívati.

Akcenat se mijenja u svijem oblicima osim prvoga pregj. vr., prvoga pridjeva i priloga pregj. vr., i to tako da u svijem oblicima osim rečenijeh otpada ʹ sa sloga na kom je u infinitivu pa naprijed na najbliži slog dolazi `, i tako ostaje u sadašnjem vr. i u prilogu sad. vr.: kàzujêm, kàzujêš, kàzujê, kàzujêmo, kàzujête, kàzujû; kàzujûći; a u drugom pregj. vr. i u drugom pridjevu i u zapovjednom osim rečene promjene još i najbliži slog iza onoga na kom je ` dobija ^: kàzîvâh, kàzîvâše, kàzîvâše, kàzîvâsmo, kàzîvâste, kàzîvâhu; kàzîvân, kàzîvâna; kàzûj, kàzûjmo, kàzûjte.

U prvom pregj. vr. i u prvom pridjevu i u prilogu pregj. vr. ostaje akc. ʹ gdje je u infinitivu: kazívah, kazíva, kazíva, kazívasmo, kazívaste, kazívaše; kazívao, kazívala, kazívalo; kazívâv, kazívâvši.

U složenijeh ostaje kako je u prostijeh: pokazívati, pokàzujêm; pokazívah itd.

Taki su glagoli: danjívati; darívati, ob-; drnjívati se; kazívati, do-, za-, od-, po-, pod-, pri-, pro-, u-; lipsívati; noćívati; svanjívati, o-; cjelívati, iz-; — i koji su samo složeni u običaju: nabahívati; do-bacívati, za-, iz-, na-, nad-, od-, po-, pod-, pre-, raz-, s-, u-, uz-; probirívati; obiskívati; pobjegjívati; probježívati; razblažívati; približívati; prebljegjívati; pod-bragjívati, u-; za-bražgjívati, o-, u-; zabranjívati; na-brekívati, pod-; nabrecívati se; ubrisívati; za-bunjívati, po-, pod-, s-; nabusívati; za-valjívati, iz-, na-, od-, po-, pod-, pre-, pri-, pro-, raz-, s-, u-, pos-, poiz-, poispre-, obaljívati; zavarívati, obarívati, od-varívati, pod-, pre-; zavirkívati; za-vezívati, na-, nad-, od-, po-, pod-, pri-, u-, nado-, poza-; do-vikívati, po-, pod-; za-virívati, iz-, nad-, pri-; za-virkívati, iz-; nadvisívati, nadvišívati, po-, uz-; navješćívati; nagovješćívati; nadvlagjívati, po-; za-vranjívati, na-, od-; povregjívati; privregjívati; zavrzívati; zavrljívati; za-vrćívati, ispro-; do-vršívati, za-, iz-, na-, raz-, s-, sa-, u-; obukívati, svukívati; razgaljívati; zagaćívati; zagašívati; za-glavljívati, iz-, na-, raz-, u-; oglasívati, o-glašívati, pro-, raz-; po-gledívati, pro-, sa-; zaglibívati; zagnjurívati se; do-gragjívati, za-, na-, o-, ob-, po-, pre-, pri-, raz-, u-; zgranjívati

se; pogrgjívati; pogrješívati; zagrčívati; za-guljívati, od-, s-; za-gušívati, od-, u-; udaljívati; zadirívati; do-dirkívati, za-; po-djeljívati, raz-; na-dražívati, po-, raz-; o-drješívati, raz-; razdrljívati; pridružívati, raz-; zadužívati, o-; produžívati; produljívati; o-dušívati, pre-; oživljívati; nažikívati; pozvekívati; za-zigjívati, na-, pod-, u-; pozlaćívati; požljegjívati; obznanjívati; naznačívati; obidívati; objavljívati, pri-; sjarívati; ujarmljívati; do-jahívati, na-, od-, pre-, pro-, s-, uz-; za-kagjívati, na-, pod-, pre-; za-kanjívati se, na- se, po-, s- se, is-kupljívati, pro-; do-kasívati, pro-; do-kaskívati, po-, pro-; pokašljívati; zakidívati; za-kisívati, na-, pro-, uz-; poklećívati; oklizívati se; poklikívati; ot-kravljívati, raz-; za-kraćívati, po-, pod-, u-; ukrašívati; potkrepljívati; potkresívati; pokrećívati; raskrečívati; is-krivljívati, na-, u-; raskriljívati; na-kričívati, pri-; iskrmljívati; o-krnjívati, s-; za-kružívati, o-, s-; okrunjívati; zakrčívati; raskuívati; za-kupljívati, iz-, od-, pod-, pre-; zakusívati; raskućívati; pokuckívati; do-kučívati, za-, nad-, po-, pri-, raz-; do-lagívati, za-, nad-, ob-, po-, u- se; prelašćívati; iz-leškívati se, po-; zaligívati; za-lizívati, ob-, pod-, pro-, u- se; zalugjívati; zalužívati; podlupljívati se; za-lučívati, od-, raz-; za-ljepljívati, ob-, od-, pri-; priljubljívati; uljugjívati; poljuljívati; za-mazívati, o, po-, pod-, pre-, raz-; omaljívati; do-mamljívati, za-, iz-, na-, o-, po-, pre-, pri-, s-, raspo-; umanjívati; do-mahívati, za-, na-, o-, pro-, s-, uz-; zamašćívati; pomenjívati, spomenívati, spomenjívati; na-migívati, pod-; premizgívati; do-mirívati, za-, iz-, na-, pod-, s-, uzne-; podmićívati; omickívati; za-mjenjívati, iz-, na-, od-, pro-, raz-; zamješívati, pod-, raz-; za-mlagjívati se, o- se, po- se, pod- se; zamlaćívati; uzmlačívati; zamlječívati; umračívati se; pomrkívati; za-mršívati, pre-, raz-; nadmudrívati; zamukívati; razmućívati; zanećívati; ob-nizívati, pod-, pre-, raz-, s-; ponizívati; ponukívati; preorívati; otpagjívati; za-paljívati, na-, pod-, pri-, raz-, s-, sa-, u-; sparívati; do-parkívati, od-; o-pasívati, od-, pod-, pri-, raz-; zapahívati; potpećívati; pod-pirívati, raz-; do-pisívati, za-, iz-, nad-, o-, od-, pod-, pre-, raz-, s-, u-; za-pitívati, iz-, pri-, pro-, raz-, u-; zapitkívati; zaplavljívati; do-plakívati, iz-, o-, po-; do-plaćívati, iz-, na-, pod-; o-plaćívati, pod-; za-pljuskívati, uz-; o-pljuckívati, od-; ispražnjívati; potprašívati; za-prdívati, na-, o-, od-, po-, pod- se, pri-; po-prećívati, pri-; preprečívati; popuzívati; ispunjívati; na-pućívati, u-; ot-pucívati, po-; poravnjívati; za-ragjívati, iz-, ob-, od-, pri-; poregívati; za-regjívati, na-, ob-, od-, raz-, s-, u-, prena-;

za-rezívati, iz-, na-, o-, ob-, od-, po-, pod-, pre-, pri-, pro-, raz-, s-, sa-, u-, ispro-, napre-; podrepljívati se; podrigívati se; za-rubljívati, po-; podrugívati se; zarugjívati; za-ručívati, iz-, na-, po-, pre-, otpo-, prepo-; do-sagjívati, za-, na-, po-, pre-, pri-, raz-; osvećívati; od-sjaívati, pro-; od-skakívati, na-, nad-, o-, ob-, od-, po-; za-slagjívati, pre-; o-slinkívati, pri-; do-služívati, za-, ob-, od-, po-, pre-, pri-; doslućívati; osluhívati; osluškívati, pri-; nasmjehívati se; uspavljívati; prisrkívati; postajkívati; prestravljívati; zastranjívati; nadstrjeljívati; strunjívati; o-sugjívati, od-, po-, pre-, raz-, u- se; za-sukívati, o-, od-, u-; za-sušívati, pre-, pri- se, raz- se; istanjívati; po-tvrgjívati, pri-, u-; zatesívati; obtinjívati, pre-; za-tiskívati, iz-, na-, o-, po-, pri-, pro-, raz-, s-, u-; do-tjerívati, za-, iz-, na-, ob-, po-, pre-, pri-, pro-, raz-, s-, sa-, u-; zatravljívati; iz-tražívati, pre-; rastrebljívati; natresívati; do-trkívati, za- se, na-, ob-, u- se; za-trnjívati, u-; zatrugjívati; do-tužívati, na-. ob-, pri-, s-; zatuljívati; zatupljívati; oturívati; oćutkívati; oćućívati; poukívati (strepere); zahvaljívati; nahiljívati; za-hlagjívati, pro-, raz-; nahramívati; do-hranjívati, za-, iz-, od-, pod-, pre-, pri-, sa-; pocikívati; iscjegjívati; pre-cjegjívati, pro-, u-; iscjeljívati; pro-cjenjívati, u-; o-cjepljívati, pri-, raz-; ocrnjívati; do-čekívati, iz-, o-, pri-, sa-; začeljívati; očepljívati; pričešćívati; pošaljívati se; prošetívati se; ošibívati; prišikívati; zašiljívati; raširívati; poškripívati; uštegjívati; za-štipívati, po-; zaštićívati; oštrpkívati; pošuštívati.

73. Kad je prostijem osnova od četiri sloga i akc. ′ u infinitivu na prvom slogu, n. p. závjetovati

Akcenat ostaje bez promjene u svijem oblicima: závjetujêm; závjetovah, závjetova; závjetovâh; závjetûj; závjetovao itd.

Taki su glagoli: závjetovati; záprekovati; nálikovati; nápastvovati; prílikovati; prórokovati; rázlikovati; sávjetovati, u- se.

74. Kad je prostijem osnova od četiri sloga i akc. ′ u infinitivu na trećem slogu, n. p. djeverívati.

Akcenat se mijenja i ostaje kao u onijeh pod 72, te se ovi glagoli izjednačuju sa složenima pod 72: djevèrujêm, djevèrujêš, djevèrujê, djevèrujêmo, djevèrujête, djevèrujû; djevèrujûći; djevèrûj; djevèrîvâh, djevèrîvâše, djevèrîvâše, djevèrîvâsmo, djevèrîvâste, djevèrîvâhu; djevèrîvâno; djeverívah, djeveríva, djeveríva, djeverívasmo, djeverívaste, djeverívaše; djeverívao, djeverívala itd.

Taki su glagoli: bataljívati, za-; djeverívati; zararívati; opakívati; pazarívati; razumljívati, o-; satarívati; strovaljívati; halaljívati; haramívati; — i koji su samo složeni u običaju: zabašurívati; zagojaćívati; za-koračívati, pre-; dokusurívati; opajegjívati; opamećívati; upropašćívati; presamarívati; utamanjívati; opterešívati; istovarívati.

75. Kad je u prostoga osnova od pet slogova ili u složenoga od šest i akc. ′ u infinitivu pred pošljednjim slogom osnove: okolomaćívati.

Akcenat se mijenja i ostaje kao u onijeh pod 74: okolomàćujêm; okolomàćîvâh, okolomàćîvâhu itd.

Osim toga složenoga glagola nema više takovijeh.

76. Kad je prostijem osnova od tri sloga u infinitivu i akc. ˆ na prvom slogu: prâznovati.

Akcenat ostaje bez promjene: prâznujêm; prâznovah; prâznovâh itd.

Taki su glagoli: plândovati, prâznovati.

77. Kad je prostijem osnova od dva sloga i akc. ` u infinitivu na prvom: štòvati.

Akcenat se mijenja na ̏ u sadašnjem vr., u drugom pregj. i prilogu sadašnj. vr. i u drugom pridjevu: štȕjêm, štȕjêš, štȕjê, štȕjêmo, štȕjête, štȕjû; štȍvâh, štȍvâše, štȍvâše, štȍvâsmo, štȍvâste, štȍvâhu; štȕjûći; štȍvân. — Tako se mijenja i u 2. i 3. licu jed. prvoga pregj. vr., gdje i drugi slog dobija ˆ: štȍvâ; — isto tako i u prvom pridjevu, gdje i drugi slog dobija ˆ, koji u padežu koji nema za se nastavka otpada: štȍvao, štȍvâla. — U zapovjednom dolazi samo ˆ: štûj, štûjte.

U ostalijem oblicima ostaje `: štòvah, štòvasmo, štȍvaste, štòvaše; štòvâvši.

U složenijeh ostaje ` gdje je u prostijeh: opsȍvati; opsòvah, opsȍvasmo; opsòvâvši. I ˆ ostaje gdje je u prostijeh, a slog pred njim dobija `: òpsûj. — A gdje je u prostijeh ̏ otpada u složenijeh, pa naprijed na najbliži slog dolazi ` u sadašnjem vr.: òpsujêm, òpsujêš, ȍpsujê, òpsujêmo, ȍpsujête, òpsujû; — a u 2. i 3. licu jed. prvoga pregj. vr. i u prvom i drugom pridjevu prelazi ̏ naprijed na prvi slog: ȍpsovâ; ȉspsovao, ȉspsovâla; ȉspsovân.

Taki su glagoli: štȍvati; psȍvati, za-, iz-, na-, o-.

78. Kad je prostijem osnova od tri sloga i akc. ` u infinitivu na drugom: kupòvati.

Mijenja se akcenat tako da prelazi naprijed na najbliži slog (vidi br. 32 a.) u sadašnjem vr., u drugom pregj., u prilogu sadašnjega vr. i u zapovjednom: kùpujêm, kùpujêš, kùpujê, kùpujêmo, kùpujête, kùpujû; kùpovâh, kùpovâše, kùpovâše, kùpovâsmo, kùpovâste, kùpovâhu; kùpujûći; kùpûj, kùpûjmo, kùpûjte.

U 2. i 3. licu jed. prvoga pregj. vr. mijenja se akc. na ̏ i pošljednji slog dobija ̂: kȕpovâ; — tako i u drugom pridjevu: kȕpovân, kȕpovâno; — isto biva i u prvom pridjevu, gdje i pošljednji slog od osnove takogjer dobija ̂, koji u padežima koji nemaju za se nastavka otpada: kȕpovao, kȕpovâla.

U ostalijem oblicima ostaje ̀ kako je u infinitivu: kupòvah, kupòvasmo, kupòvaste, kupòvaše; kupòvâv, kupòvâvši.

U složenijeh ostaje ̀ gdje je u prostijeh: nakupòvati; nakùpujêm, nakupòvah, nakùpûjte. A gdje je u prostijeh ̏ ondje prelazi taj akc. naprijed na najdalji slog: nȁkupovâ; nȁkupovao, nȁkupovâla; pȍkupovâno.

Taki su glagoli: banòvati; bikòvati; blagòvati, na- se; bogòvati; bolòvati, iz-, od-; brodòvati[1]; veljòvati; vilòvati; vjekòvati, iz-, pro-; vojèvati, do-; vragòvati; vrbòvati; gladòvati; godòvati; gozbòvati; gostòvati; grehòvati; danòvati; daròvati, po-; djevòvati; dobòvati; drugòvati; dugòvati; duhòvati; živòvati, po-[2]; žigòvati; zimòvati; knezòvati; kraljèvati; kumòvati; kupòvati, na-, po-; lastòvati; ludòvati, na- se; menòvati se; miròvati; mladòvati, na- se; momkòvati; mudròvati; nevòvati; pašòvati; piròvati; plahòvati; popòvati; poslòvati, iz-; putòvati; redòvati; robòvati; rukòvati; snahòvati; sramòvati se; srbòvati; sužnjèvati; tamnòvati; tvrdòvati; trgòvati; turkòvati; tugòvati; hladòvati; cmilòvati; čvaròvati; šuròvati; — i koji su samo složeni u običaju: obukòvati; zapitòvati[3], pri-, u-.

79. Kad je prostijem osnova od četiri sloga i akc. ̀ u infinitivu na prvom: dèsetkovati.

Akcenat ostaje bez promjene osim 2. i 3. lica jed. u prvom pregj. vr.: dèsetkujêm; dèsetkovâh; dèsetkovah itd.; a u pomenuta dva lica mijenja se na ̏ i pošljednji slog osnove dobija ̂: bȍžićovâ. U složenijeh prelazi akc. ̏ na prvi slog: ȉzobilovâ.

[1] Nar. pjes. I. 215.

[2] Šćep. mal. 55.

[3] P. Petrović Njeguš, gor. vijen. 106.

Taki su glagoli: àrgatovati; àšikovati; bàrjamovati; bòžićovati; vàragovati; vlàdikovati; dèsetkovati; dòlikovati; dòručkovati; jàdikovati; jàšikovati; kàštigovati; kònakovati; kȍristovati, o- se; kȍrotovati; kùlukovati; nàzadovati; nàpredovati; nȁšljedovati; ȍbilovati, iz-; ȍbjedovati; ȍdlikovati; ȍrtakovati; ȍčitovati; pȍkladovati; pȍpaskovati; pȍsjedovati; pȍtrebovati; prȅdikovati; prìkladovati; sàvjetovati[1], po-; sùvatovati; ùzrokovati; ùskrsovati; čȅstitovati; šȅgrtovati.

80. Kad je prostijem osnova od četiri sloga i akc. ̏ u infinitivu na trećem slogu: gospodȍvati.

Akcenat se mijenja i ostaje kao u onijeh pod 78, te se ovi glagoli izjednačuju sa složenima pod 78: gospȍdujêm, gospȍdujêš, gospòdujê, gospȍdujêmo, gospȍdujête, gospòdujû; gospȍdovâh, gospȍdovâše, gospȍdovâše, gospòdovâsmo, gospȍdovâste, gospòdovâhu; gospòdujûći; gospȍdûj; gospodȍvah, gȍspodovâ, gospodȍvasmo; gȍspodovao, gȍspodovâla; gospodòvâvši.

Taki su glagoli: bećarȍvati, gospodȍvati, junakȍvati[2], kiridžȍvati, obidȍvati, pandurȍvati, samoćòvati, sirotòvati, sramotȍvati, starješòvati, timarȍvati, suhotòvati, hajdukòvati.

81. Kad je prostijem osnova od pet slogova i akc. ̏ u infinitivu na prvom: ȕčiteljovati.

Akcenat ostaje bez promjene osim 2. i 3. lica jed. prvoga pregj. vr.: ȕčiteljujêm, ȕčiteljovâh, ȕčiteljovah, ȕčiteljûj itd.; a u rečena dva lica mislim da se mijenja na ̏ i pošljednji slog osnove dobija ̑: ȕčiteljovâ.

Taki su glagoli: bȕljubašovati, ȕčiteljovati, hȁrambašovati.

82. Kad je prostijem osnova od pet slogova i akc. ̏ u infinitivu na drugom: čemȅrikovati.

Akcenat ostaje bez promjene: čemȅrikujêm; čemȅrikovah; samo u 2. i 3. licu prvoga pregj. vr. mislim da se mijenja na ̏ te prelazi na prvi slog, pa i pošljednji slog osnove dobija ̑: čȅmerikovâ.

Osim napomenutoga glagola nema više takovijeh.

83. Kad je prostijem osnova od pet slogova i akc. ̏ u infinitivu na četvrtom: prijateljȍvati.

Akcenat se mijenja i ostaje kao u onijeh pod 80: prijatȅljujêm; prijatȅljovâh, prijatȅljovâše, prijatȅljovâše, prijatȅljovâsmo,

[1] u Vuka nema toga prostoga nego sávjetovati.

[2] P. Petrović Njeguš, Šćep. mal. 33.

prijatèljovâste, prijatèljovâhu; prijatèljûj; prijatèljujûći; prijateljòvah, prȉjateljovâ, prijateljòvasmo, prijateljòvaste, prijateljòvaše; prȉjateljovao, prȉjateljovâla.

Osim pomenutoga glagola nema više takovijeh.

84. Kad je prostijem osnova od tri sloga i akc. ̏ u infinitivu na prvom: vjȅrovati.

Akcenat ostaje bez promjene, a 2. i 3 lice jed. prvoga pregj. vr. i prvi pridjev imaju i na pošljednjem slogu osnove ̂, koji u rečenom pridjevu otpada u padežima koji za se nemaju nastavka: vjȅrujêm; vjȅrovah, vjȅrovâ, vjȅrovasmo, vjȅrovaste, vjȅrovaše; vjȅrovâh, vjȅrovâše, vjȅrovâše, vjȅrovâsmo, vjȅrovâste, vjȅrovâhu; vjȅrûj; vjȅrujûći; vjȅrovao, vjȅrovâla; vjȅrovâno.

U složenijeh otpada ̏ sa sloga na kom je u prostijeh, pa na prvi slog pred njim dolazi ̀ osim 2. i 3. lica jed. prvoga pregj. vr.: pòvjerovati; pòvjerujêm; pòvjerovah; pòvjerovao, pòvjerovâla; a u rečena dva lica dolazi ̏ na najdalji slog naprijed: pȍvjerovâ.

Taki su glagoli: ȁrtovati; vjȅrovati, po-, s-; gȁzdovati; žȅljkovati; jȁdovati; klȉkovati; kmȅtovati; ljȅtovati; mȅntovati; mȉlovati, za-, o-, po-, s-; mȍlovati, iz-, na-; njȅgovati, na-, po-; pȍštovati; prȁznovati; rȁdovati, za- se, ob-, raz- se; rȁtovati; svȁdbovati; svȁtovati; svȅtkovati; svjȅtovati, u- se; sȉlovati, u-; sjȅtovati; spȁsovati; tȍlkovati, iz-; trȅbovati; cȁrovati; čȅtovati; štȉkovati; — i koji su samo složeni u običaju: svȉstvovati, òžalovati, sàžalovati, zàrajdovati se.

85. Kad je prostijem osnova od četiri sloga i akc. ̏ u infinitivu na prvom: vȍjvodovati.

Akcenat ostaje kao u onijeh pod 84: vȍjvodujêm; vȍjvodovah, vȍjvodovâ; vȍjvodovâh, vȍjvodovâše; vȍjvodûj itd.

Taki su glagoli: vȍjvodovati, gȍdinovati, zlȁmenovati, ȉmenovati, kȁmenovati, pȁljetkovati, pȁmetovati, pȉstenovati, sȕbašovati.

86. Kad je u prostoga osnova od četiri sloga i u infinitivu na prvom slogu ̀ i na drugom slogu ̂: pìjânčovati.

Akcenat ostaje bez promjene, samo u 2. i 3. licu jed. prvoga pregj. vr. mislim da se ̀ mijenja na ̏ i pošljednji slog osnove dobija ̂: pȉjânčovâ.

Osim pomenutoga taki je glagol još samo: lèvêntovati.

---

*

Iz svega što se dovle pokazalo izlaze ova pravila za akcente u oblicima glagolskim pojedince:

U neodregjenom.

a. U neodregjenom dolazi akc. ′ u glagola s osnovom od jednoga sloga (vidi pod br. 1), od dva (7, 18, 22, 42, 57), od tri (8, 19, 23, 24, 43, 44, 58, 59, 72), od četiri (9, 25, 26, 45, 60, 73, 74) i od pet (27 46, 75); dolazi i mjesto drugoga akcenta u glagola prve vrste, kojima se u tom obliku osnova na svoj način preinačuje (2, 5); u pošljednjih se glagola kad su složeni mijenja ′ na ˆ.

I akc. ` dolazi u neodregjenom u glagola s osnovom od jednoga sloga (2, 4), od dva (10, 15, 20, 30, 49, 61, 71, 77), od tri (11, 12, 21, 31, 32, 50, 51, 62, 63, 78), od četiri (13, 33, 34, 35, 52, 64, 65, 79, 80) i od pet slogova (66, 81, 82, 83).

Akc. ˆ dolazi u neodregjenom u glagola s osnovom od jednoga sloga ali samo skraćenoga od dva (47), od dva (28, 48) i od tri (29, 76).

Akc. ̏ dolazi u neodregjenom u glagola s osnovom od jednoga sloga (3, 4, 6, 16, 36, 53, 67, 69), od dva (14, 17, 37, 54, 68, 70), od tri (38, 55, 84) i od četiri (39, 85).

Akc. ` sa ˆ dolazi u neodregjenom u glagola s osnovom od tri sloga (40, 56) i od četiri (86).

Akc. ̏ sa ˆ dolazi u neodregjenom samo u glagola s osnovom od tri sloga (41).

b. Ti akcenti dolaze u infinitivu na ovim slogovima po broju njihovu u osnovi:

Akc. ′ dolazi, kad je osnova od jednoga sloga, na tom jednom (1, 2, 5 u glagola prve vrste); — kad je osnova od dva sloga, na prvom (7, 18, 22, 42, 57 i to u glagola druge vrste, treće vrste drugoga razdjela, četvrte vrste, pete vrste prvoga i drugoga razdjela); — kad je osnova od tri sloga, na prvom (19, 23, 43, 58, u glagola treće vrste drugoga razdjela, četvrte vrste prvoga i drugoga razdjela) i na drugom (8, 24, 44, 59, 72 u glagola druge vrste, četvrte, pete prvoga i drugoga razdjela i šeste vrste); — kad je osnova od četiri sloga, na prvom (73 u glagola šeste vrste), na drugom (25 u glagola četvrte vrste) i na trećem (9, 26, 45, 60, 74 u glagola druge vrste, četvrte, pete prvoga i drugoga raz-

djela i šeste); — kad je osnova od pet slogova, na četvrtom (27, 46, 75 u glagola četvrte vrste, pete prvoga razdjela i šeste).

Akc. ̀ dolazi na svijem tijem slogovima, i kad je osnova od pet slogova još na nekima; kad je osnova od jednoga sloga, dolazi na njemu (2, 4 u glagola prve vrste); — kad je osnova od dva sloga, na prvom (10, 15, 20, 30, 49, 61, 71, 77 u glagola druge vrste, treće oba razdjela, četvrte, pete sva tri razdjela i šeste); — kad je osnova od tri sloga, na prvom (12, 31, 50, 62 u glagola druge vrste, četvrte, pete vrste prvoga i drugoga razdjela), i na drugom (11, 21, 32, 51, 63, 78 u glagola druge vrste, četvrte, pete prvoga i drugoga razdjela i šeste vrste); — kad je osnova od četiri sloga, na prvom (33, 79 u glagola četvrte i šeste vrste), na drugom (13, 34, 64 u glagola druge vrste, četvrte i pete vrste drugoga razdjela) i na trećem (35, 52, 65, 80 u glagola četvrte vrste, pete prvoga i drugoga razdjela i šeste vrste); — kad je osnova od pet slogova, na prvom (81 u glagola šeste vrste), na drugom (82 u glagola šeste vrste), na trećem (66 u glagola pete vrste drugoga razdjela) i na četvrtom (83 u glagola šeste vrste).

Akc. ̑ dolazi kad je osnova od jednoga sloga, na njemu (47); kad je osnova od više slogova samo na prvom (28, 29, 48, 76 u glagola četvrte vrste i pete prvoga razdjela i šeste vrste).

Akc. ̏ dolazi kad je osnova od jednoga sloga, na njemu (3, 4, 6, 16, 36, 53, 67, 69 u glagola prve vrste, treće vrste drugoga razdjela, četvrte vrste, pete vrste prvoga, drugoga i trećega razdjela), a kad je od više slogova, samo na prvom (14, 17, 37, 38, 39, 54, 55, 68, 70, 84, 85 u glagola druge vrste, treće drugoga razdjela, četvrte vrste, pete vrste prvoga i drugoga i trećega razdjela i šeste vrste).

Akc. ̀ sa ̑ dolazi kad je osnova od tri sloga, prvi na prvom a drugi na drugom (40, 56 u glagola četvrte vrste i pete prvoga razdjela), kad je od četiri sloga, opet prvi na prvom a drugi na drugom (86 u glagola šeste vrste).

Akc. ̏ sa ̑ dolazi kad je osnova od tri sloga, prvi na prvom a drugi na drugom slogu (41 u glagola četvrte vrste).

U sadašnjem.

a. Kad je u neodregjenom akc. ́.

Kad taj akcenat u infinitivu stoji na pretposljednjem slogu osnove, onda se u sadašnjem vr. mijenja na ̑, i ako u osnovi ima

više od dva sloga, onda na najbližem slogu pred slogom na kom ova promjena biva dolazi još `: 7, 8, 9, 22 a., 24, 26, 27, 42, 44, 45, 46, 57, 59, 60.

U glagola treće vrste i nekih četvrte vrste, kojima je osnova od dva sloga, premda im je u infinitivu akc. ′ na pretposljednjem slogu osnove, nema rečene promjene, nego ostaje kako je u infinitivu: 18, 22 b.

Glagoli pete vrste prvoga razdjela s ovijem akcentom na pretposljednjem slogu osnove, imajući u trećem licu mn. i osnovu cijelu i umetak, ne mijenjaju u tom licu akcenta, nego im ostaje kao u infinitivu: 42, 44, 45, 46.

Kad stoji u infinitivu na kom drugom slogu, onda nema rečene promjene, dakle ni onda kad je osnova od jednoga sloga pa na njoj stoji, nego ostaje kako je u infinitivu: 1, 19, 23, 25, 43, 58, 73.

Megju izuzetke moglo bi se pomisliti da idu i glagoli šeste vrste koji imaju u infinitivu akc. ′ na pretposljednjem slogu osnove (n. p. kazívati; djeverívati; okolomaćívati 72, 74, 75) pa opet u sadašnjem vr. nije u njih onake promjene kaka je u ostalijeh. Ali mislim da se oni ne izuzimaju od rečenoga pravila, nego da oni sadašnjim vr. svojim i ne idu ovamo: razlika sadašnjega vremena njihova u akcentu svjedoči da njihovo sadašnje vrijeme nije od osnove koja ima u infinitivu na pretposljednjem slogu ′, dakle da infinitiv koji sada imaju nije njihov infinitiv, nego da njima sadašnje vrijeme postaje od osnove koja ima u infinitivu na pretposljednjem slogu `, dakle da je pravi njihov infinitiv k a z ò v a t i, kojega sada nemaju, ali su ga imali u staro vrijeme, pa je od toga staroga načinjen na novo infinitiv drugoga reda kao z a k í v a t i od z a k ò v a t i, i taj im se novi nametnuo istisnuvši stari. Što se je tako infinitiv promijenio, u tom nije razloga da se misli da se je i sadašnje vrijeme promijenilo, nego je ono ostalo sa svojim akcentom; a kad tijem akcentom ne ide ovamo, spomenuću ga ondje gdje mu je mjesto.

Ni glagoli prve vrste koji za to imaju u infinitivu ′ što im se osnova širi ili mjesto suglasnoga završetka dobijaju samoglasni ne idu ovamo sadašnjim vremenom: 2, 5.

b. Kad je u neodregjenom akc. `.

I taj se akcenat mijenja u sadašnjem vremenu samo onda kad u neodregjenom stoji na pretposljednjem slogu osnove, a i u

nekih glagola kojima je osnova od jednoga sloga; a mijenja se na ̏ tako da ako pred njim ima još koji slog onda otpada ̏ pa naprijed na najbliži slog dolazi ̀ : 2 b., 4, 10, 11, 20 b., 30 a., 32 a., 35 a., 49 a., 61, 63, 65, 71 a., 77, 78, 80, 83; tu ima glagola svake vrste, svakoga razdjela, osim prvoga razdjela treće vrste; ovamo idu sadašnjim vremenom svojim i glagoli šeste vrste kojima u infinitivu osnova ima ́ na pretposljednjem slogu: 72, 74, 75.

U nekih glagola prve vrste i treće i četvrte i pete prvoga i drugoga razdjela, ako i imaju ovaj akcenat u infinitivu na rečenom slogu, opet u sadašnjem nema rečene promjene, nego akcenat ostaje kao u infinitivu: 2, 15, 20 a., 21., 30 b., 32 b., 35 b., 49 b., 51, 52, 71 b.

Ali izmegju ovijeh glagola koji se izuzimaju opet neki kad su složeni potpadaju pod rečeno pravilo, te akcenat mijenjaju kao i ostali: 30 b., 32 b.

Glagoli pete vrste prvoga razdjela s ovakim akcentom, koji ga u sadašnjem vremenu mijenjaju, ne mijenjaju ga u 3. licu mn. imajući u tom licu i osnovu cijelu i umetak, nego im ostaje u tom licu akcenat kao u infinitivu: 49 a.

Koji imaju u infinitivu ovaj akc. na rečenom slogu osnove, pa ga u sadašnjem vr. ne mijenjaju, oni u 1. i 2. licu mn. odbacuju taj akcenat, pa na drugom slogu, na umetku, dobijaju ́: 20 a., 21, 30 b., 32 b., 35 b., 49 b., 51, 52; izmegju njih oni koji su prve vrste i druge prvoga razdjela mogu biti i bez te promjene i s njom: 2, 15.

Kojima ne stoji akcenat u infinitivu na pretposljednjem slogu nego na kom drugom, njima ostaje u tom obliku akcenat bez promjene kako je u infinitivu: 12, 13, 31, 33, 34, 50, 62, 64, 66, 79, 81, 82.

c. Kad je u neodregjenom ̑.

Koji glagoli u infinitivu imaju taj akcenat, njima gotovo svjema ostaje on i u sadašnjem vremenu, pa kad su složeni otpada im taj akcenat te naprijed na najbliži slog dolazi ̀, osim onijeh prve vrste sa samoglasnijem na kraju osnove, koji složeni mjesto ̀ dobijaju ̏ na prvom slogu: 3 a., 4, 6, 14, 16 (mȅljêm), 17, 37, 38, 39, 54, 55, 67 (šȁljêm), 68, 69, 70, 84, 85.

Mijenja se akcenat na ́ u nekih prve vrste: 3 b.; — a u nekih pete vrste trećega razdjela na ̀ : 69. — Ovamo idu sadaš-

njim vremenom glagoli prve vrste koji za to imaju u infinitivu ' što im se osnova širi ili mjesto samoglasnoga završetka ima suglasni; koji izmegju njih u ovom obliku ima u osnovi samoglasno, na njemu ima ` : 5 b.

U svijeh koji u ovom obliku nemaju u osnovi vokala ili ga slijevaju s umetkom dolazi na umetku ^: 5 b., 6 a. b., 4, 16, 36, 53, 67, 69; ali koji izmegju njih u 3. licu mn. ne slijevaju samoglasnoga od osnove s umetkom, njima ostaje u tom licu ˵: 4, 53. Izmegju njih oni kojima se krajnje samoglasno od osnove slijeva s umetkom, kad su složeni, dobijaju sprijeda na najbližem slogu `: 4, 16, 36, 53; a ostali dobijaju na prvi slog ˵: 5 b., 6 a. b., 67, 69.

d. Kad je u neodregjenom ^.

U sadašnjem vr. nema promjene u akcentu; složeni dobijaju ` na najbližem slogu pred -: 28, 29, 47, 48, 76.

e. Kad je u neodregjenom ` sa ^, ili ˵ sa ^, nema promjene u sadašnjem.

U prvom pregjašnjem.

a. Kad je u neodregjenom akc. '.

U svijeh glagola koji u neodregjenom imaju taj akcenat, osim onijeh prve i četvrte vrste, ostaje u tom obliku u svijem licima akcenat bez promjene kako je u infinitivu: 7, 8, 9, 18, 19, 42, 43, 44, 45, 46, 57, 58, 59, 60, 72, 73, 74, 75.

A u glagola prve i četvrte vrste, koji u infinitivu imaju ovaj akcenat, mijenja se u ovom obliku u 2. i 3. licu jed. ' na ^ tako da u onijeh četvrte vrste dobija i pošljednji slog osnove -, a u svijeh ako pred slogom na kom se ' promijenio na ^ ima još koji slog dolazi naprijed na prvi slog ˵: 1, 22 a. b., 23, 24, 25, 26, 27. — U ostalijem licima ostaje i u tijeh glagola akc. kako je u infinitivu. — Tako je i u glagola prve vrste koji u infinitivu šireći osnovu ili mjesto suglasnoga završetka imajući samoglasni imaju ', samo što oni i u prvom licu jed. a kad su složeni i u sva tri lica množine mijenjaju ' na ^ kao i u infinitivu, i tada i u sva ta četiri lica na najbližem slogu pred ^ dobijaju `: 2, 5. — U glagola druge vrste, kad ovaj oblik imaju po prvoj vrsti, ostaje u jednijeh ovaj akcenat u ovom obliku u svijem licima a u drugih se mijenja u svijem licima na ˵: 7.

b. Kad je u neodregjenom akc. \`.

I ovaj akcenat kad stoji u neodregjenom mijenja se u ovom obliku u 2. i 3. licu jed., i to na ̏ tako da osim glagola prve vrste ostali i na pošljednjem slogu osnove dobijaju ˆ, i ako pred slogom na kom rečena promjena biva ima još koji, akc. ̏ prelazi na prvi. To biva u glagola prve vrste (osim nekih): 2 a., u svijeh druge vrste: 10, 11, 12, 13, u nekih treće vrste drugoga razdjela: 20, u svijeh četvrte vrste: 30 a. b., 31, 32 a. b., 33, 34, 35 a. b., u svijeh pete vrste prvoga razdjela: 49 a. b., 50, 51, 52, gotovo u svijeh iste vrste drugoga razdjela: 61, 62, 63, 64, 65, 66, u svijeh iste vrste trećega razdjela: 71, u svijeh šeste vrste: 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83.

Nema ove promjene, nego ostaje kako je u infinitivu u nekih prve vrste: 2 b., 4, u glagola druge vrste kad taj oblik imaju po prvoj vrsti: 10, u onijeh treće vrste prvoga razdjela: 15, u najviše onijeh iste vrste drugoga razdjela: 20, 21, i u nekih pete vrste drugoga razdjela: 61.

Ali i od ovijeh u kojih nema promjene neki kad su složeni imaju je: 61 b.

Osim pomenuta dva lica u ostalijem ostaje u svijeh akc. bez promjene kako je u infinitivu.

c. Kad je u neodregjenom ̏.

U svijeh ostaje kako u infinitivu osim 2. i 3. lica jed.; — a u nekih ni u ta dva lica nema promjene, nego kad su složeni gube ̏ pa naprijed na najbližem slogu dobijaju \`: 3 a., 4, 6, 10 (na kraju), 14 (na kraju), 16, 17, 36, 67, 69.

U ostalijeh biva promjena u ta dva lica, i to ova: kojima je osnova od jednoga sloga (osim gornjih) i svršuje se na samoglasno, i neki izmegju onijeh prve vrste kojima se osnova svršuje na suglasno, mijenjaju u rečena dva lica ̏ na ˆ, i kad su složeni dobijaju još i na prvom slogu ̏: 3 b., 4, 53, 69. — Ostalima svjema ostaje istina ̏, ali i pošljednji slog osnove dobija ˆ i kad su složeni prelazi ̏ na prvi slog: 14, 37, 38, 39, 54, 55, 68, 70, 84, 85.

d. Kad je u neodregjenom ˆ.

I taj akcenat kad je u infinitivu ostaje u ovom obliku osim 2. i 3. lica jedn., i u složenijeh dolazi pred njim na najbliži slog \`: — a u pomenuta dva lica istina akc. ostaje opet bez promjene, ali i pošljednji slog dobija ˆ i u složenijeh dolazi još i na prvi slog ̏: 28, 29, 47, 48, 76.

e. Kad je u neodregjenom ` sa ^.

Ostaje bez promjene u svijem licima osim 2. i 3. lica jed.; a u ta dva lica mijenja se ` na ̏ i pošljednji slog osnove dobija ^ i u složenijeh prelazi ̏ na prvi slog: 40, 56, 86.

f. Kad je u neodregjenom ̏ sa ^.

Akcenat ostaje u svijem licima osim 2. i 3. jed. bez promjene, i u složenijeh otpada ̏ pa naprijed na najbliži slog dolazi ` ; ali u 2. i 3. licu jed. dobija i pošljednji slog ^, i u složenijeh prelazi ̏ na prvi slog: 41.

U drugom pregjašnjem.

U tom je obliku u svijeh glagola isti akcenat koji je u sadašnjem vr.; u kojih se dakle u sadašnjem vr. mijenja akc., mijenja se i u ovom obliku na isti način, a u kojih se ne mijenja u sadašnjem vr., ne mijenja se ni u ovom, nego ostaje kako je u infinitivu.

Glagoli šeste vrste koji u infinitivu imaju ´ na pretpošljednjem slogu osnove, imajući ovaj oblik od osnove od koje imaju infinitiv, a ne od one od koje imaju sadašnje vrijeme, kao i mnogi drugi, imaju u ovom obliku istu promjenu u akcentu koja biva u ostalijeh glagola s takim akcentom.

Kad se ´ mijenja. vidi br. 7, 8, 9, 22 a., 24, 26, 27, 42, 44, 45, 46, 57, 59, 60, 72, 74, 75; a kad se ´ ne mijenja, vidi 1, 18, 19, 22 b., 23, 25, 58, 73.

Kad se ` mijenja, vidi 2 b., 4, 10, 11, 20 b., 30 a., 32 a., 35a., 49 a., 61, 63, 65, 71. a., 77, 78, 80, 83; a kad ostaje bez promjene, vidi 2, 12, 13, 15, 20 a., 21, 30 b., 31, 32 b., 33, 34, 35 b., 49 b., 50, 51, 52, 62, 64, 71 b., 79, 81, 82.

Kad ̏ ostaje bez promjene, vidi 3 a., 4, 6, 14, 16, 17, 37, 38, 39, 54, 55, 67, 68, 69, 70, 84, 85; a kad se ̏ mijenja, vidi 3 b., 4, 6 a. b., 16, 36, 53, 67, 69, i u kojih se ovaj akcenat zamjenjuje u infinitivu akcentom ´: 5 b.

Kako ^ ostaje bez promjene, vidi 28, 29, 47, 48, 76.

Kako ` sa ^, ̏ sa ^ ostaje bez promjene, vidi 40, 41, 56, 86.

U zapovjednom.

a. Kad je u neodregjenom akcenat ´.

U kojih je glagola u tom obliku nastavak njegov cio *(i)*, njima ostaje u tom obliku kao u infinitivu: 1, 7, 8, 9, 18, 19, 22 a. b., 23, 24, 25, 26, 27, 57, 58, 59, 60.

A u kojih od rečenoga nastavka biva *j,* u njih se akcenat mijenja kao u sadašnjem vr., ako se u sadašnjem vr. mijenja: 42, 44, 45, 46; — ako li se u sadašnjem vr. ne mijenja, ostaje bez promjene i u ovom obliku: 43, 73; — a i u jednijeh i u drugih dobija i pošljednji slog osnove ^.

Glagoli šeste vrste koji u infinitivu imaju ʹ na pretpošljednjem slogu osnove, ne idu ovamo ovijem oblikom kao ni sadašnjim vremenom: 72, 74, 75; ne idu ovamo ovijem oblikom ni oni glagoli prve vrste koji u infinitivu šireći osnovu ili mjesto suglasnoga završetka njezina imajući samoglasni imaju ʹ: 5.

b. Kad je u neodregjenom \`.

I ovaj akc. ostaje u ovom obliku bez promjene gotovo u svijeh glagola koji u tom obliku imaju nastavak njegov cio *(i):* 2 a. b., 4, 10, 11, 12, 13, 20 a. b., 21, 30 a. b., 31, 32 a. b., 33, 34, 35 a. b., 61 a. b., 62, 63, 64, 65, 66, 71.

A mijenja se na ̏ samo u nekih prve vrste i u onijeh treće vrste drugoga razdjela u kojih krajnji glas od osnove glasi *a:* 2 b., 20.

A u kojih u tom obliku od nastavka biva *j,* ako im je osnova u tom obliku od jednoga sloga, mijenjaju na tom slogu akcenat na ̑: 4, 30 b., 71 a. b., 77; — ako li osnova ima više od jednoga sloga, mijenjaju akcenat kao u sadašnjem vr., ako ga u sadašnjem vr. mijenjaju, i pošljednji slog osnove dobija ̑: 49 a., 78, 80, 83; ovamo idu ovijem oblikom i glagoli šeste vrste koji u infinitivu imaju ʹ na pretpošljednjem slogu osnove: 72, 74, 75; ako li u sadašnjem vr. ne mijenjaju akcenta, ostaje im i u ovom obliku kako je u infinitivu, i opet pošljednji slog osnove dobija ̑: 15, 49 b., 50, 51, 52, 79, 81, 82, 86.

c. Kad je u neodregjenom ̏.

Koji u sadašnjem vr. mijenjaju ̏ na ʹ, mijenjaju ga tako i u ovom obliku: 3 b.

Glagoli pete vrste trećega razdjela, koji u ovom obliku imaju cio nastavak *(i),* mijenjaju u ovom obliku akcenat na \`: 69; a tako i ostali kojima je osnova u infinitivu od jednoga sloga svršujući se na samoglasno a u ovom se obliku svršuje na suglasno i megju svoja suglasna dobija samoglasno: 6 a. b., 16, 67; tako je i u glagola prve vrste koji u infinitivu ima ʹ što mu u infinitivu osnova mjesto suglasnoga završetka ima samoglasni, i u ovom obliku ima u osnovi samoglasno: 5 b.

Ostalima koji u ovom obliku imaju cio nastavak ostaje ̏ kao u infinitivu: 3 a., 4, 6 a., 14, 16, 17, 36, 37, 38, 67, 68; tako i u glagola prve vrste koji u infinitivu za to imaju ́ što im se osnova širi ili mjesto suglasnoga završetka ima samoglasni a u ovom obliku ostaje bez samoglasnoga: 5 b.

A koji u ovom obliku imaju od nastavka samo *j*, oni ako im je osnova od jednoga sloga dobijaju na nju ̑: 4, 53, 70; ako li im osnova ima više od jednoga sloga, ostaje akc. ̏ i pošljednji slog osnove dobija ̑: 54, 55, 84, 85.

d. Kad je u neodregjenom ̑.

Akcenat ostaje kako je u neodregjenom kad je nastavak u ovom obliku cio *(i)*: 28, 29; — a kad od njega biva *j*, i onda ostaje ̑ gdje je u infinitivu, i ako ima više slogova, dobija i pošljednji slog osnove ̑: 47, 48, 76.

e. Kad je u neodregjenom ̀ sa ̑ ili ̏ sa ̑.

Akcenat ostaje kako je u infinitivu, i kad je u ovom obliku od osnove samo *j*, dolazi i na pošljednji slog od osnove ̑: 40, 41, 56, 86.

U prvom pridjevu.

a. Kad je u neodregjenom ́.

Akcenat ́ ostaje u ovom obliku bez promjene kako je u neodregjenom, samo u padežu koji nema za se nastavka u glagola prve vrste kojima ostaje osnova cijela i u onijeh druge vrste koji taj oblik imaju po prvoj vrsti mijenja se na ̑, a kojima se osnova krnji, na ̏: 1, 7, 8, 9, 18, 19, 22, 23, 24, 26, 27, 42, 43, 44, 45, 46, 57, 58, 59, 60, 72, 73, 74, 75. — Glagoli prve vrste kojima se osnova u infinitivu širi ili mjesto suglasnoga završetka ima samoglasni, te imaju ́, ne idu ovamo.

b. Kad je u neodregjenom ̀.

Neki izmegju glagola treće, pete i šeste vrste, koji u osnovi imaju na kraju *a* i u infinitivu na pretpošljednjem slogu osnove ̀, mijenjaju taj akcenat na ̏ tako da i pošljednji slog osnove dobija ̑, i ako u osnovi ima više od dva sloga, akc. ̏ prelazi naprijed na prvi: 20, 51, 52, 61 a., 71 a. b., 77, 78, 80, 83.

U ostalijeh ostaje kako je u neodregjenom, i izmegju njih oni koji su prve vrste i koji su druge vrste kad taj oblik imaju po prvoj vrsti, u padežima koji nemaju za se nastavka mijenja se ̀ na ̏: 2, 10, 11, 12, 13, 15, 20, 21, 30 a. b., 31, 32 a. b., 33, 34, 35 a. b., 49 a. b., 50, 61 b., 62, 63, 64, 65, 66, 79, 81,

82. — Ali i izmegju ovijeh neki kad su složeni mijenjaju u ovom obliku akcenat kao oni prvi: 49 a b., 61 b.

c. Kad je u neodregjenom ̏.

Gotovo u svijeh ostaje kao u neodregjenom, i glagoli šeste vrste dobijaju i na pošljednjem slogu osnove ̂: 3 a. b., 4, 6 a. b., 14, 16, 17, 36, 37, 38, 39, 53, 54, 55, 67, 68, 69, 70, 84, 85.

Neki izmegju onijeh prve vrste i pete trećega razdjela, kojima je osnova od jednoga sloga i svršuje se na samoglasno, mijenjaju u ovom obliku akcenat na ʹ, osim padeža koji nema za se nastavka, te se u njemu opet mijenja na ̏ ; u njih složenijeh mijenja se ʹ na ̂ a naprijed na prvi slog dolazi ̏, a tada u padežu koji nema za se nastavka ostaje samo na prvom slogu ̏ a ̂ otpada: 4, 69. Tako biva i u glagola prve vrste koji u infinitivu šireći osnovu ili mjesto suglasnoga završetka imajući samoglasni imaju ʹ: 2, 5.

d. Kad je u neodregjenom ̂.

Ostaje u ovom obliku kako je u infinitivu.

e. Kad je u infinitivu ̀ sa ̂ ili ̏ sa ̂.

Ti akcenti ostaju u ovom obliku kako su u infinitivu.

U drugom pridjevu.

a. Kad je u neodregjenom ʹ.

Kad taj akcenat stoji u neodregjenom na pretpošljednjem slogu osnove, mijenja se kao u sadašnjem vremenu na ̂ a tada oni pete i šeste vrste dobijaju i na pošljednjem slogu osnove ̑, i ako pred slogom na kom se ʹ promijeni na ̂ ima još koji, dolazi na nj ̀: 7, 8, 9, 22 a., 24, 26, 27, 42, 44, 45, 46, 57, 59, 60, 72, 74, 75.

U kojih glagola, ako im i stoji u neodregjenom ovaj akcenat na pretpošljednjem slogu, opet u sadašnjem vr. nema promjene, nema je ni u ovom obliku, kojega oni najviše neprelazni budući gotovo ni imati ne mogu: 18, 22 b.[1]

Koji u neodregjenom imaju ovaj akcenat na kom drugom slogu osnove a ne na pretpošljednjem, u njih se ne mijenja u ovom obliku, kao što se ne mijenja ni u sadašnjem vr., nego ostaje kako je u infinitivu; tako ostaje i u glagola prve vrste s osnovom

[1] Ipak izmegju ovijeh glagola oni četvrte vrste kad bi imali ovaj oblik, mislim da bi akcenat promijenili kao i ostali, ako ga u sadašnjem vr. i ne mijenjaju, n. p. trûbljeno.

od jednoga sloga i s ovijem akcentom na njoj: 1, 19, 23, 25, 43, 58, 73.

Ovamo ne idu ovijem oblikom glagoli prve vrste koji u infinitivu šire osnovu ili mjesto suglasnoga završetka imaju samoglasni, te imaju akc. ʹ.

b. Kad je u neodregjenom \`.

Koji u neodregjenom imaju ovaj akcenat na pretpošljednjem slogu, oni ga gotovo svi mijenjaju u ovom obliku, mijenjali ga u sadašnjem vr. ili ne mijenjali, i to na ovaj način: glagoli druge i četvrte vrste mijenjaju \` na ̏ tako da oni druge vrste dobijaju i na pošljednjem slogu osnove ̂, a svjema kad u osnovi ima više od dva sloga otpada ̏ pa naprijed na najbliži slog dolazi \` : 10, 11, 30 a. b., 32 a. b., 35 a. b.; — a glagoli pete i šeste vrste i oni treće vrste koji u osnovi imaju na kraju *a*, mijenjaju \` na ̏ tako da svjema i pošljednji slog osnove dobija ̂, i kad u osnovi ima više od dva sloga, onda akc. ̏ prelazi na prvi slog: 20, 49 a. b., 51, 52, 61 a. b., 63, 71 a. b., 77, 78, 80, 83.

Glagolima prve vrste s osnovom od jednoga sloga i s ovijem akcentom na njemu u neodregjenom ostaje akcenat na istom slogu i u ovom obliku u padežu koji nema za se nastavka, ali u drugim padežima prelazi natrag na drugi slog: 2; tako može biti da je i u glagola treće vrste osim napomenutijeh: 15, 20, 21.

Koji na drugom kom slogu a ne na pretpošljednjem od osnove imaju u neodregjenom ovaj akcenat, u njih ostaje bez promjene, samo oni druge i pete i šeste vrste dobijaju još i na pošljednjem slogu osnove ̂: 12, 13, 31, 33, 34, 50, 62, 64, 66, 79, 81, 82.

c. Kad je u neodregjenom ̏.

Kojima je osnova od jednoga sloga niti u ovom obliku dobijaju koji slog više osim padežnih nastavaka, oni mijenjaju u ovom obliku akcenat na ̂, pred kojim u složenijeh dolazi na krajnji slog ̏ : 4, 6 a. b., 16, 53, 67, 69. Tako je i u onijeh glagola prve vrste, koji u infinitivu šire osnovu ili mjesto suglasnoga završetka imaju samoglasni, pa za to i akcenat ʹ: 2, 5.

U kojih je osnova od jednoga sloga i svršuje se na samoglasno, ali u tom obliku dobijaju jedan slog osim padežnih nastavaka, oni mijenjaju akcenat na \`, koji u padežu koji nema za se nastavka ostaje na istom slogu, a u ostalijem padežima prelazi natrag na drugi slog: 4, 6 a. b., 16.

U ostalijeh glagola ostaje akc. ̏, a tada glagolima druge i pete i šeste vrste dolazi i na pošljednji slog osnove ̑, a u svijeh kad su složeni otpada ̏ pa naprijed na najbliži slog dolazi ̀ : 3 a. b., 14, 17, 37, 38, 39, 54, 55, 68, 70, 84, 85.

d. Kad je u neodregjenom ̑.

Taj se akcenat u ovom obliku ne mijenja, samo u glagola pete i šeste vrste dobija i pošljednji slog osnove ̑: 28, 29, 47, 48, 76.

e. Kad je u infinitivu ̀ sa ̑ ili ̏ sa ̑.

U takih glagola ostaju akcenti kako su u infinitivu, samo oni pete i šeste vrste dobijaju i na pošljednjem slogu osnove ̑: 40, 41, 56, 86.

U prilogu sadašnjega vremena.

Taj je oblik nastavcima svojim odregjeni prvi pad. jed. muškoga roda, neodregjeni prvi pad. ženskoga, i odregjeni i neodregjeni prvi pad. mn. muškoga roda. Za to bih rekao da mu se akcenat još koleba, te ga ima u nekih glagola kao odregjen, u nekih kao neodregjen a u nekih može biti i ovako i onako. Gdje sam se sumnjao, držao sam se akcenta koji bi mu odregjenu pripadao.

a. Kad je u infinitivu ́.

U svijeh takih glagola ostaje akcenat u ovom obliku kako je u infinitivu. Glagoli šeste vrste s tijem akcentom na pretpošljednjem slogu u infinitivu ne idu ovamo ovijem oblikom, kao što ne idu ni sadašnjim vremenom Ovamo ne idu ovijem oblikom ni oni glagoli prve vrste koji u infinitivu šireći osnovu ili mjesto suglasnoga završetka imajući samoglasni imaju ́.

b. Kad je u infinitivu ̀.

U kojih se glagola taj akcenat mijenja u sadašnjem vr., mijenja se i u ovom obliku: 2 b., 4, 10, 20 b., 30 a., 32 a., 61, 63, 65, 71 a., 77, 80, 83. Ovijem oblikom idu ovamo i glagoli šeste vrste s akcentom ́ u infinitivu na pretpošljednjem slogu osnove: 72, 74, 75.

Glagoli pete vrste prvoga razdjela koji u sadašnjem vremenu mijenjaju akc., ali ga u 3. licu mn. ne mijenjaju, ne mijenjaju ga ni u ovom obliku: 49 a.

Koji ga u sadašnjem vr. ne mijenjaju, ne mijenjaju ga ni ovdje: 15, 21, 30 b., 32 b., 35 b., 49 b., 51, 52, 71 b.

od jednoga sloga i s ovijem akcentom na njoj: 1, 19, 23, 25, 43, 58, 73.

Ovamo ne idu ovijem oblikom glagoli prve vrste koji u infinitivu šire osnovu ili mjesto suglasnoga završetka imaju samoglasni, te imaju akc. ʹ.

b. Kad je u neodregjenom ̀.

Koji u neodregjenom imaju ovaj akcenat na pretpošljednjem slogu, oni ga gotovo svi mijenjaju u ovom obliku, mijenjali ga u sadašnjem vr. ili ne mijenjali, i to na ovaj način: glagoli druge i četvrte vrste mijenjaju ̀ na ̏ tako da oni druge vrste dobijaju i na pošljednjem slogu osnove ̂, a svjema kad u osnovi ima više od dva sloga otpada ̏ pa naprijed na najbliži slog dolazi ̀ : 10, 11, 30 a. b., 32 a. b., 35 a. b.; — a glagoli pete i šeste vrste i oni treće vrste koji u osnovi imaju na kraju *a*, mijenjaju ̀ na ̏ tako da svjema i pošljednji slog osnove dobija ̂, i kad u osnovi ima više od dva sloga, onda akc. ̏ prelazi na prvi slog: 20, 49 a. b., 51, 52, 61 a. b., 63, 71 a. b., 77, 78, 80, 83.

Glagolima prve vrste s osnovom od jednoga sloga i s ovijem akcentom na njemu u neodregjenom ostaje akcenat na istom slogu i u ovom obliku u padežu koji nema za se nastavka, ali u drugim padežima prelazi natrag na drugi slog: 2; tako može biti da je i u glagola treće vrste osim napomenutijeh: 15, 20, 21.

Koji na drugom kom slogu a ne na pretpošljednjem od osnove imaju u neodregjenom ovaj akcenat, u njih ostaje bez promjene, samo oni druge i pete i šeste vrste dobijaju još i na pošljednjem slogu osnove ̂: 12, 13, 31, 33, 34, 50, 62, 64, 66, 79, 81, 82.

c. Kad je u neodregjenom ̏.

Kojima je osnova od jednoga sloga niti u ovom obliku dobijaju koji slog više osim padežnih nastavaka, oni mijenjaju u ovom obliku akcenat na ̂, pred kojim u složenijeh dolazi na krajnji slog ̏ : 4, 6 a. b., 16, 53, 67, 69. Tako je i u onijeh glagola prve vrste, koji u infinitivu šire osnovu ili mjesto suglasnoga završetka imaju samoglasni, pa za to i akcenat ʹ: 2, 5.

U kojih je osnova od jednoga sloga i svršuje se na samoglasno, ali u tom obliku dobijaju jedan slog osim padežnih nastavaka, oni mijenjaju akcenat na ̀, koji u padežu koji nema za se nastavka ostaje na istom slogu, a u ostalijem padežima prelazi natrag na drugi slog: 4, 6 a. b., 16.

U ostalijeh glagola ostaje akc. ̏, a tada glagolima druge i pete i šeste vrste dolazi i na pošljednji slog osnove ̑, a u svijeh kad su složeni otpada ̏ pa naprijed na najbliži slog dolazi ̀ : 3 a. b., 14, 17, 37, 38, 39, 54, 55, 68, 70, 84, 85.

d. Kad je u neodregjenom ̑.

Taj se akcenat u ovom obliku ne mijenja, samo u glagola pete i šeste vrste dobija i pošljednji slog osnove ̑: 28, 29, 47, 48, 76.

e. Kad je u infinitivu ̀ sa ̑ ili ̏ sa ̑.

U takih glagola ostaju akcenti kako su u infinitivu, samo oni pete i šeste vrste dobijaju i na pošljednjem slogu osnove ̑: 40, 41, 56, 86.

U prilogu sadašnjega vremena.

Taj je oblik nastavcima svojim odregjeni prvi pad. jed. muškoga roda, neodregjeni prvi pad. ženskoga, i odregjeni i neodregjeni prvi pad. mn. muškoga roda. Za to bih rekao da mu se akcenat još koleba, te ga ima u nekih glagola kao odregjen, u nekih kao neodregjen a u nekih može biti i ovako i onako. Gdje sam se sumnjao, držao sam se akcenta koji bi mu odregjenu pripadao.

a. Kad je u infinitivu ́.

U svijeh takih glagola ostaje akcenat u ovom obliku kako je u infinitivu. Glagoli šeste vrste s tijem akcentom na pretpošljednjem slogu u infinitivu ne idu ovamo ovijem oblikom, kao što ne idu ni sadašnjim vremenom Ovamo ne idu ovijem oblikom ni oni glagoli prve vrste koji u infinitivu šireći osnovu ili mjesto suglasnoga završetka imajući samoglasni imaju ́.

b. Kad je u infinitivu ̀.

U kojih se glagola taj akcenat mijenja u sadašnjem vr., mijenja se i u ovom obliku: 2 b., 4, 10, 20 b., 30 a., 32 a., 61, 63, 65, 71 a., 77, 80, 83. Ovijem oblikom idu ovamo i glagoli šeste vrste s akcentom ́ u infinitivu na pretpošljednjem slogu osnove: 72, 74, 75.

Glagoli pete vrste prvoga razdjela koji u sadašnjem vremenu mijenjaju akc., ali ga u 3. licu mn. ne mijenjaju, ne mijenjaju ga ni u ovom obliku: 49 a.

Koji ga u sadašnjem vr. ne mijenjaju, ne mijenjaju ga ni ovdje: 15, 21, 30 b., 32 b., 35 b., 49 b., 51, 52, 71 b.

Ali glagoli treće vrste drugoga razdjela s osnovom od dva sloga i s ovijem akcentom na pretpošljednjem slogu, koji u sadašnjem vr. ne mijenjaju akcenta, mijenjaju ga u ovom obliku tako da ̀ otpada pa na drugi slog dolazi ́: 20 a.

c. Kad je u neodregjenom ̏.

Koji u sadašnjem vr. taj akcenat mijenjaju, mijenjaju ga na isti način i u ovom obliku: 3 b., 6 a. b., 16, 67, 69. Ovamo idu i glagoli prve vrste koji u infinitivu šireći osnovu ili mjesto suglasnoga završetka imajući samoglasni imaju ́: 5.

Koji u sadašnjem vr. mijenjaju ̏ na ̂, ali u 3. licu mn. ne slijevajući samoglasnoga od osnove s umetkom imaju ̏, oni taj akcenat imaju i u ovom obliku: 4, 53.

U kojih se u sadašnjem vr. ne mijenja, ne mijenja se ni ovdje: 3 a., 4, 6, 14, 16, 17, 37, 38, 39, 54, 55, 67, 68, 69, 70, 84, 85.

d. Kad je u neodregjenom ̑.

Taj akcenat ostaje bez promjene u ovom obliku.

e. Kad je u infinitivu ̀ sa ̂, ili ̏ sa ̂.

I ti akcenti ostaju u ovom obliku bez promjene.

U prilogu pregjašnjega vremena.

U tom obliku samoglasno koje se nagje pred nastavkom dobija ̂, i ako u osnovi pred tijem samoglasnijem ima još koje s kakim mu drago akc. u infinitivu, ostaje i na njemu akcenat kakav je u infinitivu.

Pogovor.

Ova je radnja Daničićeva izišla na svijet god. 1869. u VI. knjizi „Rada“ jugoslavenske akademije str. 47—158. Kako je ta knjiga sasvijem rasprodana, a Daničićeva se radnja poradi neprolazne svoje vrijednosti jednako traži, odlučila je jugoslavenska akademija ovu radnju pokojnoga svoga člana preštampati i izdati je na svijet u osobitoj knjižici. Po želji akademije ja sam nadzirao posao oko preštampavanja i nastojao, da bude što ispravniji.

U ZAGREBU mjeseca prosinca 1895.

Dr. ***T. Maretić***
član jugoslav. akad.

